

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKPTO05
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Adóigazgatás és -eljárás
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Tax administration and proceeding
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33% gyakorlat, 67% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Közpénzügyi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Gregóczki Etelka, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 12 (8 EA + 4 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (2 EA + 1 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** 2017. január 1-jétől átalakul az adóigazgatás rendszere, amely az adózás rendjéről szóló törvény újraszabályozását is jelenti, amelynek célja átlátható és közérthető szabályozási környezet mellett az adóhatóság szolgáltató jellegének erősítése, az önkéntes jogkövetők támogatása kötelezettségeik teljesítésében, valamint az adózók adminisztrációs terheinek csökkentése. Ezen új követelmények mentén felépülő adózási rend azonban megtartja azt a struktúrát, amely jelenleg is jellemzi a törvény felépítését: egyes adókötelezettségek, adóigazgatási eljárások és jogkövetkezmények.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The rules of taxation changed on 1st January 2017, this means the modification of the Act on the Rules of Taxation with the goals of making the regulatory environment transparent and clear while also strengthening the service provider aspect of the tax authority, supporting taxpayers who abide by the law to perform their obligations and reducing the administrative burden of the taxpayers. Based upon these requirements the Act on the Rules of Taxation will retain its previous structure: definition of tax liabilities; tax administration proceedings and sanctions.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Behatóan ismeri a magyar állam szervezetét, közigazgatási rendszerét és magánjogi vonatkozásait, érti annak működését, szervezési elveit. Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

Képességei: Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közszolgálati életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közjót és a köz érdekét. Képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői feladatokkal összefüggő folyamatokban és döntésekben részt venni.

Attitűdje: Szem előtt tartja a mindenkori közjót és közérdeket. Együttműködik másokkal a problémamegoldásban.

Autonómiája és felelőssége: Felelősséget érez a közhatalmi tevékenységgel járó munka következményei iránt.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The structure, public administration and civil law aspects of the Hungarian state, and understands its operation and organizational principles. The systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state.

Capabilities: Working for the common good and public interest based on professional and human standards sustained through professional commitment. Participating in processes and decision-making regarding planning, strategic, analytical and management tasks.

Attitude: Keeping the common good and public interest in mind. He/she cooperates with others in order to solve problems.

Autonomy and responsibility: He/she feels responsible for the outcomes of public activities.

11. Előtanulmányi követelmények: Közteherviselés - adójog [ÁKPTO04]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Az adóeljárás kialakulása, alapfogalmai. Az adózás rendjének szabályozási háttere. (History and Basic Definitions of Tax administration.)

12.2. Az adózás szereplői: az adózó és adóhatóságok. Az adózók minősítésének kategóriái és az azokhoz kapcsolódó kedvezmények a megbízható adózók tekintetében, szigorúbb adóhatósági magatartás a kockázatos adózók irányába. (Actors in taxation (Taxpayer, Tax Authority).)

12.3. Az adóhatóságok korábbi és jelenlegi szervezete. Az adóhatóságok hatásköre, illetékessége, szervezeti felépítése. Az adóhatóságok korábbi és jelenlegi szervezete. Az adóhatóságok hatásköre, illetékessége, szervezeti felépítése. (Competence of the Tax Authority.)

12.4. Az adóhatóság által az adózók számára nyújtott szolgáltatások és feladataik. (Principles of Tax Administration, Services of the Tax Authority.)

12.5. Az adózó és más szereplők az adózásban. (Taxpayers and other actors.)

12.6. Az egyes adókötelezettségek részletes bemutatása: bejelentési, nyilatkozattételi kötelezettség. (Tax liabilities (registration, recording of documents, data provision).)

12.7. Adómegállapítási kötelezettség, adó bevallásának kötelezettsége, adó megfizetésének kötelezettsége, bizonylatok kiállításának és megőrzésének kötelezettsége, könyvvizetési, nyilvántartási kötelezettség, adatnyilvántartási, adatszolgáltatási kötelezettség, adólevonási, adóbeszedési kötelezettség, pénzforgalmi számlanyitási kötelezettség. (Tax liabilities (tax assessment, tax return, tax payment, data disclosure, other liabilities).)

12.8. Az adóeljárás (Art., Ákr. összehasonlítása; adó-megállapítási módok, jogkövetési és ellenőrzési szakasz) az adóigazgatási eljárás legfontosabb szabályai. (Tax procedure.)

12.9. Az adóigazgatási eljárás részei: ellenőrzés, hatósági eljárás, végrehajtási eljárás. (Parts of the tax procedure.)

12.10. Az adóellenőrzés általános kérdései, szankciók és intézkedések az eljárásban. (General issues of the Tax Audit.)

12.11. Az ellenőrzés fogalma, különböző csoportosításai az Art. alapján. (Tax inspection.)

12.12. A végrehajtási eljárás menetének bemutatása jogeseteken keresztül. (Tax enforcement.)

12.13. A NAV tevékenységének adatokkal történő összefoglaló bemutatása. A helyi adók tekintetében megjelenő adóztatási feladatok. (Overview of the Tax Administration in the Aspect of the Tax

Authorities.)

12.14. Az elektronikus adóbevallás kérdései. (Digitalisation in Tax Administration.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások és a gyakorlati órák 75 %-án a hallgatónak jelen kell lennie, vagy 40.000 karakter terjedelmű beadandó dolgozatot kell készítenie a szorgalmi időszak végéig.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Az utolsó előadáson írásbeli vizsga alapján kap a hallgató ötfokozatú érdemjegyet, vagy beadandó dolgozatot készít.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A hallgató az előadáson és gyakorlati órán való jelenlét és aktivitás alapján kap aláírást, vagy beadandó dolgozat készítése.

16.2. Az értékelés:

Az utolsó előadáson írásbeli vizsga alapján kap a hallgató ötfokozatú érdemjegyet, vagy beadandó dolgozatot készít.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Simon István (szerk.): Pénzügy jog I.-II. Osiris Kiadó, Budapest, 2012. ISBN: 9789632762289
2. Szabó Ildikó: A feltételes adómegállapítás hazai és nemzetközi szabályozása. Wolters Kluwer. Budapest. 2017. ISBN 978 963 295 668 8

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Szilovics Csaba: Az adók rendszerezése - az adózás anyagi és eljárási jogi szabályozása. Adózási pénzügytan és államháztartási gazdálkodás - Közpénzügyek és államháztartástan II. Nemzeti Közszerzői Egyetem, Budapest, 2015. ISBN: 978-615-5527-12-8

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Gregóczy Etelka, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKKTO01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Államelmélet I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Theory of the State I.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kormányzástani és Közpolitikai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. habil. Fejes Zsuzsanna, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (28 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (8 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 4 (2 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy történeti-szociológiai, illetve eszmetörténeti-tudásszociológiai nézőpontú vizsgálódások keretében rendszerező módon áttekinti azokat a politikafilozófiai és jogfilozófiai elméleteket, amelyek egyfelől nélkülözhetetlen gondolati anyagot, elméleti ismereteket, nézőpontokat, érvelésmódokat szolgáltatnak és szolgáltatnak ma is, a modern államelméletek kidolgozása számára, másfelől nagy mértékben hozzásegítik a hallgatókat az államelméleti problémák és tematikák mélyebb megértéséhez. A modern államelmélet művelői különböző szempontok és megfontolások alapján hivatkoznak és támaszkodnak erre a szellemi hagyományra, a tárgyalt felfogásokat az elméletalkotás vonatkozási pontjainak tekintik.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The subject reviews the political philosophical and legal philosophical theories in the aspects of the history, the sociology, the history of ideas, and knowledge-sociology systematically. The subject involves that essential intellectual material, theoretical knowledge, those perspectives, which provide for the ways of argumentation, and serve today for the elaboration of modern state theories, and which help the students to understand the state-theoretical problems and themes even more thoroughly. The authors of modern theories of the state refer and rely on this spiritual tradition on the basis of different views and considerations, and they regard these conceptions to reference points in the creation of theories.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Megfelelő áttekintéssel rendelkezik az állammal kapcsolatos komplex tudnivalók szintetizálására. Behatóan ismeri a magyar állam szervezetrendszerét, működését, a magyar állam történeti alakulását, a magyar és egyetemes állam-, jog- és közigazgatás-történet meghatározó korszakait, valamint jelenkori működését és főbb tendenciáit, az állammal kapcsolatban az évezredek folyamán kialakított átfogó elméleteket, a magyar állam működésére ható regionális és globális hatásokat.

Képességei: Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére.

Attitűdje: Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel.

Autonómiája és felelőssége: Bekapcsolódik az állammal, illetve a közigazgatással kapcsolatos kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektsoportokban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja az állammal kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The comprehensive synthesis of the complex knowledge of the state. The organizational structure and functioning of the Hungarian state; the historical development, current operation and main tendencies of the Hungarian state; the decisive periods of global and Hungarian history of state, law and public administration; comprehensive theories accumulated over thousands of years regarding the state; and the regional and global impacts influencing the functioning of the Hungarian state.

Capabilities: Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance.

Attitude: A comprehensive approach based on social, legal, economic and political science.

Autonomy and responsibility: Participates in research and development projects regarding the state and public administration. He/she activates his/her theoretical and practical knowledge and skills autonomously while working together with other members of the team in order to achieve the goals set.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Bevezetés. Társadalom, állam, politika, jog a modernitásban. Társadalomelmélet és államelmélet. Az államfogalom előzetes meghatározása. Politikafilozófia, jogfilozófia, államelmélet. Az elmélettörténeti megismerés módszertani problémája.(Introduction. Society, state, politics and law in the age of the modernity. Theory of the society and reflexive theory of the state. The preliminary definition of the concept of the state. The methodological problem of the recognition, in the aspect of the history of ideas and theories.)
- 12.2. Premodern állam: polisz és birodalom. Az államelméleti gondolkodás kezdete a görög politikafilozófiában: Szókratész, Platón, Arisztotelész. (Pre-modern state: polis (city-state) and empire. The beginning of the theory of the state in the Greek political philosophy: Socrates, Plato, Aristotle.)
- 12.3. Polisz és birodalom. A római közjog és politikafilozófia államfelfogása: Cicero. (Polis (city-state) and empire. The Roman concepts of the state, in the aspect of the public law and political philosophy. Cicero.)
- 12.4. Feudális állam: regnum és sacerdotium. Keresztény politikai teológia: Szent Ágoston, Johannes Salisbury, Aquinói Tamás, Padovai Marsilius. (Feudal state: regnum and sacerdotium. Christian political theology: Saint Augustine, Johannes Salisbury, Saint Thomas Aquinas, Marsilius of Padova.)
- 12.5. A modern állam keletkezése, a politikafilozófia fordulata: Niccoló Machiavelli. Reneszánsz utópiák. A reformáció politikai teológiája. (The emergence of the modern state, the turning point in political philosophy: Niccolo Machiavelli. Renaissance utopias. The political theology of the Reformation.)
- 12.6. A szuverenitás és a társadalmi szerződés elméletei: Jean Bodin, Thomas Hobbes, John Locke, Jean-Jacques Rousseau. (The theories of the sovereignty and the social contract: Jean Bodin,

Thomas Hobbes, John Locke, Jean-Jacques Rousseau.)

- 12.7. A „törvények szelleme”, a szerződéselmélet pozitivisták kritikája: Montesquieu, David Hume. („The Spirit of Law”, the positivist critique of the social contract: Montesquieu, David Hume.)
- 12.8. A német idealizmus államfilozófiái: I. Kant, J. G. Fichte, G. W. F. Hegel. (The philosophy of the state of the German idealism: Kant, Fichte, Hegel.)
- 12.9. A modern állam politikai elméletei: ideológiák, utópiák, mítoszok. Igazságosság és demokrácia: a jó állam problémája. (The political theories of the modern state: ideologies, utopias, myths. Justice and democracy: the problem of the „Good State”.)
- 12.10. Liberalizmus és a liberális államfelfogás. (Liberalism and the liberal concepts of the state.)
- 12.11. Konzervativizmus és a konzervatív államfelfogás. (Conservatism and the conservative concepts of the state.)
- 12.12. Szocializmus és a szocialista-kommunista államfelfogás. (Socialism and the socialist-communist concepts of the state.)
- 12.13. Nacionalizmus és a nacionalista államfelfogás. (Nationalism and the nationalist concepts of the state.)
- 12.14. Ideológiai metamorfózisok a 20. században. A totalitarizmus szekularizált és teokratikus változatai: fasizmus-nemzetiszocializmus, bolsevizmus, iszlamizmus. (Ideological metamorphosis in the 20th century. The secularized and theocratic variations of the totalitarianism: fascism, national-socialism, bolshevism, Islamism.)
- 12.15. Az állam a kortárs politikai gondolkodásban: a politikafilozófia új irányai, republikanizmus, kommunitarizmus, alternatív politikai mozgalmak, ökológia és ökopolitika, globalizáció-kritika. (The state in the contemporary thought: the new trends of the political philosophy, republicanism, communitarianism, alternative political movements, ecology and ecopolitics, the critiques of the globalization.)
- 12.16. Magyar államelmélet a 19-20. században. (The Hungarian theory of the state in the 19-20th century.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez legalább 5 előadáson és legalább 6 szemináriumon jelen kell lennie a hallgatóknak, azaz a félév során három hiányzás lehetséges (a fenti elosztásban). Minden ezen felüli hiányzás egy oldalas beadandóval váltható ki. A megengedett mértéket túllépő, nem pótolta hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után. A szeminárium alkalmával a hallgatók a félév során egy zárthelyi dolgozatot kell megírniuk, amely 60 százalék elérésétől megfelelt, 80 százalék elérésétől pedig jól megfeleltnek minősül.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja az előadások és a szemináriumok látogatása, a figyelmes és aktív jelenlét az órákon.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A félévi aláírás megszerzésének feltétele a fentiekben meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a fentebb meghatározott félévközi feladatok legalább megfelelt minőségű teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A tanórai aktivitás mellett a szemináriumi aláírás megszerzésének feltétele a zárthelyi dolgozat

eredményes, legalább "megfelelt" szinten történő teljesítése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Cs. Kiss Lajos (szerk.): Reflexív államelmélet I. Budapest, 2020.
2. Takács Péter (szerk.): Államtan. Írások a XX. századi általános államtudomány köréből. Szent István Társulat, Budapest, 2003. ISBN: 9789633614754
3. Max Weber: Tanulmányok. Osiris Kiadó, Budapest, 1998. ISBN: 963-379-363-7

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Leo Strauss – Joseph Cropsey (szerk.): A politikai filozófia története. I-II. Európa Könyvkiadó, Budapest, 1994. ISBN: 9630757338

Budapest, 2021.01.05.

Dr. habil. Fejes Zsuzsanna, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKKTO02
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Államelmélet II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Theory of the State II.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kormányzástani és Közpolitikai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. habil. Fejes Zsuzsanna, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (28 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (8 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 4 (2 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy a társadalmi, politikai, jogi jelenségként azonosított államot, fogalmi megragadásának elméleti modelljeit tárgyalja társadalomelméleti nézőpontból, bemutatja és tudományelméletileg megindokolja az államelmélet és az államtudományok közötti kapcsolatot. A tantárgy történelmi-szociológiai, elmélettörténeti, fogalomanalitikai részekből álló anyagát a társadalomelméleti megközelítés fogja egységbe. A tantárgy, az Államelmélet I.-hez kapcsolódva, az államfejlődés korszakaihoz igazodva mutatja be az államelmélet kialakulását, az államtudományi megismerés módszertani és tudományrendszertani problémáit az általános államelmélet megalapozásának összefüggésében tárgyalja. A tantárgy ismeretanyaga átfogja az általános államelmélet alapproblémáit és témáit.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The subject discusses the theoretical models of the state as a social, political and legal phenomenon, theoretical models of conceptual grasping from a social theoretical point of view, presents and links the relationship between state theory and the state sciences theoretically. The subject of historical, sociological, theoretical, and theoretical parts of the subject will be integrated into the social theoretical approach. The subject, related to Theory of the State I, presents state theory development in line with state evolutionary agendas, discusses the methodological and disciplinary problems of the knowledge of state science in the context of the foundation of the general state theory. The knowledge of the subject encompasses the underlying problems and themes of general state theory.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Elmélyült ismeretekkel rendelkezik az állam gazdasági, politikai és társadalmi összefüggéseit, nemzetközi és regionális mozgásterét illetően.

Képességei: Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére.

Attitűdje: Nyitott, fogékony és érdeklődő a XXI. század államára ható komplex globális és regionális hatások társadalmi, politikai, jogi és gazdasági szempontú elemzése és kezelése iránt. Kritikus a századunkat alakító folyamatokkal szemben. Hitelesen képviseli az állam működtetéséhez szükséges és az egész államrezonra ható, valamint a közérdeket kifejező szemléletmódot.

Autonómiája és felelőssége: Új, komplex ismereteket igénylő helyzetekben is felelősséget vállal a döntések környezeti, társadalmi és államigazgatási hatásaiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The economic, political and social contexts of the state internationally and regionally.

Capabilities: Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance.

Attitude: An open-minded, sensitive and inquiring attitude to the social, political, legal and economic analysis and management of complex global and regional impacts influencing the 21st century state. Critical thinking about the processes influencing our century. An authentic representation of the attitude influencing state and public interest essential to the functioning of the state.

Autonomy and responsibility: He/she takes responsibility for the environmental, social and state administration impacts of decisions in new situations requiring complex knowledge.

11. Előtanulmányi követelmények: Államelmélet I. [ÁKKTO01]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Bevezetés. Társadalom, állam, politika, jog a modernitásban. Társadalomelmélet és államelmélet. Az államfogalom tág és szűk jelentése. Az állam formális fogalma: hatalom, terület, nép. (Introduction. Society, state, politics and law in the age of the modernity. Theory of the society and reflexive theory of the state. The fundamental problems of the recognition, in the aspect of the theory of the state, the meanings of the concept of the state.)

12.2. Az államtudományok tudomány-rendszertani helye. Államelmélet és államtudományok. Az államelmélet viszonya a politikaelmülethez és a jogelmülethez. Az államelméleti megismerés alapproblémái. Az előfeltevés-mentes és értékmentes államtudományi-államelméleti megismerés lehetetlensége: az értékszabadság (Wertfreiheit) értelme. (The scientific taxonomy of the political sciences. Theory of the state and the political sciences. Relations between the political theories and theories of law. The impossibility of value freedom and presumptionlessness, the meaning of the principle of value freedom (Wertfreiheit).)

12.3. A modern állam keletkezése, fejlődéstörténeti típusai: abszolút állam, alkotmányos állam, totális állam. Totális állam versus totalitárius állam. Állami beavatkozás. A jóléti-szociális állam. (The emergence of the modern state. The phylogeny of the states: absolute monarchy, constitutional state, total state. Total state versus totalitarian state. The economic-interventionism of the state. The social state and the welfare state.)

12.4. Modern állam és az általános államtan keletkezése. Az általános államtan jogtudományi és szociológiai változata: Georg Jellinek és Max Weber államelmélete. Szociológiai államfogalmak. (The modern state and the emergence of the General Theory of the State. The variations of the general theory of the state: jurisprudence, sociology. The theories of Georg Jellinek and Max Weber. The sociological concepts of the state.)

12.5. A tiszta és politikai jogtudomány államelmélete: Hans Kelsen és Carl Schmitt. (The theories of the 'pure' and the 'political' jurisprudence: Hans Kelsen and Carl Schmitt.)

12.6. A formális államfogalom elemei: államhatalom. Hatalom és uralom. Szuverenitás. Autoritás. Legitimitás. (The essential elements of the formal concept of the state: the power of the state (government). Power and domination. Sovereignty. Authority. Legitimacy.)

- 12.7.** A szuverenitás állam- és alkotmányelméleti fogalma, közjogi tartalma. A szuverenitás történeti változásai. Államszuverenitás, nemzeti szuverenitás, népszuverenitás. Teljes és korlátozott szuverenitás. (The historical origin of the concept of sovereignty, changes in its meanings and interpretations in state theory, constitutional theory and public law. The different forms of political and legal sovereignty: state sovereignty, sovereignty of organs of state (separation of powers), popular and national sovereignty, absolute and relative, complete and limited sovereignty.)
- 12.8.** A formális államfogalom elemei: államnép. Alattvalók, állampolgárok, idegenek. Az állampolgárság, mint politikai minőség és jogviszony. A személyi felségjog. Az államnépesség jellemzői: homogenitás, heterogenitás, pluralitás. (The formal concept of the state: people (population). Dependents, citizens, strangers. The aspects of the citizenship: political nature and legal relationship. The personal regale. The specifics of the population: homogeneity, heterogeneity, pluralism.)
- 12.9.** A formális államfogalom elemei: államterület. Államterület, területi felségjog, államhatárok. Az államok területi változásai. Az államok mérete: kisállamok, nagyhatalmak, birodalmak. Az állam, mint intézmény. Az államszervezet jogi és szociológiai leírásai. (The formal concept of the state: territory. Territory, sovereignty, state borders. The territorial alterations of the states. The extent of the states: microstates, great powers, empires. The state like an institution: legal and sociological descriptions of the state organization.)
- 12.10.** Jogállam és joguralom. A jogállam (joguralom) politikai és tudományos értelmezései. Formális és materiális jogállam. A jogállamiság alkotmányos alapelve. (The constitutional state (Rechtsstaat) and rule of law. The political and the scientific interpretations of the rule of law. Formal and materialistic rule of law. The constitutional principles of the rule of law.)
- 12.11.** Állam és demokrácia. Klasszikus és kortárs demokráciaelméletek. A részvételi és a többségi elv. (State and democracy. The classical and modern theories of the democracy. The participative and majoritarian principle.)
- 12.12.** Állam és igazságosság. A liberalizmus, konzervativizmus, szocializmus, nacionalizmus államfelfogásai és jó állam problémája. (State and justice. The liberal, conservative, socialist and nationalist interpretations of the state: the problem of the „Good State”.)
- 12.13.** A neoliberais államfelfogás és alternatívái. Neoliberais versenyállam versus fejlesztő állam. A közmenedzsment-irányzatok változásai. New Public Management versus neoweberianus állam. (The neoliberal concept of the state. The alternatives of the neoliberalism. Neoliberal competition state versus developmental state. The transformations of the Public Management Reforms. New Public Management versus Neo-Weberian State.)
- 12.14.** Az Európai Unió államfelfogása: nemzetállamok szövetsége versus szövetségi állam. Az európai egységeszme története. Alkotmányosság, szuverenitás, szubsidiaritás az Európai Unióban. (The European Union and the state: confederation of the nation-states or federal state. The history of the European unity. Constitutionality, sovereignty and subsidiarity in the European Union.)
- 13.** **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 6. félév
- 14.** **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A tantárgy teljesítéséhez legalább 5 előadáson és legalább 6 szemináriumon jelen kell lennie a hallgatónak, azaz a félév során három hiányzás lehetséges (a fenti elosztásban). Minden ezen felüli hiányzás egy oldalas beadandóval váltható ki. A megengedett mértéket túllépő, nem pótolta hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után. A szeminárium alkalmával a hallgatók a félév során egy zárthelyi dolgozatot kell megírniuk, amely 60 százalék elérésétől megfelelt, 80 százalék elérésétől pedig jól megfeleltnek minősül.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja az előadások és a szemináriumok látogatása, a figyelmes és aktív

jelenlét az órákon.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A félévi aláírás megszerzésének feltétele a fentiekben meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a fentebb meghatározott félévközi feladatok legalább megfelelt minőségű teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A tanórai aktivitás mellett a szemináriumi aláírás megszerzésének feltétele a zárthelyi dolgozat eredményes, legalább „megfelelt” szinten történő teljesítése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Cs. Kiss Lajos (szerk.): Reflexív államelmélet II. Budapest, 2020.
2. Takács Péter (szerk.): Államtan. Írások a XX. századi általános államtudomány köréből. Szent István Társulat, Budapest, 2003. ISBN: 9789633614754
3. Max Weber: Tanulmányok. Osiris Kiadó, Budapest, 1998. ISBN: 963-379-363-7

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Jellinek, Georg: Általános államtan. (Ford.: Szilágyi Péter). ELTE Állam-és Jogtudományi Kar – TEMPUS Program, Budapest, 1994. ISBN: 9789638384928
2. Weber, Max: Gazdaság és társadalom. A megértő szociológia alapvonalai I. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1987. ISBN: 9789632216850
3. Weber, Max: Gazdaság és társadalom. A megértő szociológia alapvonalai. 2/2. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1995. ISBN: 9632216857
4. Kelsen, Hans: Tiszta jogtan. (Ford. Bibó István). ELTE Állam-és Jogtudományi Kar, Budapest, 1988. ISBN: 9634624375
5. Schmitt, Carl: A politikai fogalma. In: Schmitt, Carl: A politikai fogalma. Válogatott politika- és államelméleti tanulmányok. (Ford., vál., szerk.: Cs. Kiss Lajos). Osiris – Pallas Stúdió – Attraktor, Budapest, 2002. ISBN 963-9207-73-X

Budapest, 2021.01.05.

Dr. habil. Fejes Zsuzsanna, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKPTO02
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Államháztartástan és költségvetési gazdálkodás
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Public finance and budget management
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33% gyakorlat, 67% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Közpénzügyi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Gregóczki Etelka, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 12 (8 EA + 4 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (2 EA + 1 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tárgy bemutatja az államháztartás fogalmát, felépítését, alapvető szabályait szervezeti, feladat-, elszámolási szempontok szerint. Feldolgozásra kerülnek az államháztartás működésének elszámolási vonatkozásai (kiadások, bevételek, hiány, finanszírozás), szervezeti vonatkozásai (költségvetési szervek, helyi önkormányzatok), valamint a központi költségvetés és a helyi önkormányzatok költségvetésének szerkezete, tervezésének és elfogadásának folyamatai. A kurzus bepillantást enged a költségvetés végrehajtásának és ellenőrzésének szabályaiba, intézményrendszerébe, megismerteti a hallgatókat a Magyar Államkincstár feladataival (pl. számlavezetés, finanszírozás), az államadósság kezelésével és a zárszámadással az államháztartás alrendszerében.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The module covers the concept, structure and fundamental rules of public finance. Based on accounting principles, the module examines aspects of the operation of public finance relating to accounting (expenses, revenue, deficit, financing), organization of public finance (budgetary authorities, local governments), structure of budgets of the central government and local governments and the process of their planning and ratification. Students are also introduced to the rules on budget implementation and monitoring, its institutional structure, the tasks of the Hungarian State Treasury (accounting, financing), management of state debt and the discharge procedures within the sub-systems of public finance.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Behatóan ismeri a magyar állam szervezetét, közigazgatási rendszerét és magánjogi vonatkozásait, érti annak működését, szervezési elveit. Birtokában van az állam magas szintű feladatait ellátni képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői ismereteknek.

Képességei: Szakmai felkészültsége alapján rendszerszinten képes tervezési, stratégiai, elemzési

és vezetési feladatokat ellátni. Képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői feladatokkal összefüggő folyamatokban és döntésekben részt venni.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására.

Autonómiája és felelőssége: A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatokat önálló végzésére.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The structure, public administration and civil law aspects of the Hungarian state, and understands its operation and organizational principles. The planning, strategic, analytical and management skills necessary for completing high-profile tasks regarding the state.

Capabilities: Performing planning, strategic, analytical and managerial tasks systematically based on his/her professional competencies. Participating in processes and decision-making regarding planning, strategic, analytical and management tasks.

Attitude: An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically.

Autonomy and responsibility: He/she is capable of carrying out comprehensive and complex tasks on his/her own initiative.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Az államháztartás fogalma, felépítése, alapvető szabályai szervezeti, feladat-, elszámolási szempontok szerint. A közpénzügyek rendszerének államháztartáson kívüli közbeszerzési, vagyongazdálkodási és egyéb vonatkozásai, a kormányzati szektor. (The definition and structure of the public finance system, fundamental organisational, functional and accounting rules. Provisions for public spending outside the government budget, public procurement, asset management and other obligations. The governance sector.)
- 12.2. Az államháztartás működésének elszámolási vonatkozásai: kiadások, bevételek, hiány, finanszírozás. (Accounting in the public finance system: expenditure, income, deficit, finance.)
- 12.3. Az államháztartás működésének szervezeti vonatkozásai: költségvetési szervek, helyi önkormányzatok. (Institutional framework: budgetary organs, local governments.)
- 12.4. A központi költségvetés szerkezete, tervezésének és elfogadásának folyamata. A helyi önkormányzatok költségvetése. (The structure of the central budget. The budget preparation and approval processes.)
- 12.5. A költségvetés ellenőrzésének szabályai, intézményrendszere. (Legal-institutional framework for financial control.)
- 12.6. A Magyar Államkincstár feladatai, számlavezetés, finanszírozás. Az államadósság kezelése. (The role of the Treasury, managing government accounts and finance. Management of public debt.)
- 12.7. Zárszámadás az államháztartás alrendszereiben. (Reporting on final accounts in the sub-systems.)
- 12.8. A költségvetési szervek gazdálkodásának részletes szabályai: az előirányzatok módosítása, átcsoportosítása. (Regulations on public finance management by budgetary organs. The modification of appropriations. The reallocation of appropriations.)
- 12.9. A költségvetési szervek gazdálkodásának részletes szabályai: kötelezettségvállalások és kifizetések szabályai. (Rules governing the reporting of using budgetary funds.)
- 12.10. A költségvetési szervek gazdálkodásának részletes szabályai: speciális gazdálkodási kööttségek. (Procedural rules on public finance management by budgetary organs: special obligations.)

- 12.11.** A költségvetési szervek finanszírozása, maradványa. (Financing of budgetary organs. Managing unspent allocations.)
- 12.12.** A költségvetési támogatások biztosítása, igénylése, folyósítása. Elszámolás és jogtalan igénybevétel szabályozása. (Provisions for budgetary resources, application and disbursement. Rules governing undue spending.)
- 12.13.** Az EU-s támogatásokra vonatkozó speciális szabályok. (Special rules for EU financial assistance.)
- 12.14.** Az államháztartás számviteli rendszere. (The accounting system of public finances.)
- 12.15.** Kitekintés: nemzetközi tapasztalatok, a számviteli és államháztartási rendszerek előtt álló kihívások, külföldi megoldások. (Challenges: international experience, public finance and accounting systems.)
- 12.16.** Kitekintés: az MNB szervezete és feladatai. (The National Bank of Hungary: organisation and functions.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, a részvétel a tanárral való egyeztetés alapján meghatározott házi dolgozat készítésével pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása (a 14. pont szerint), a foglalkozások témájából kiselőadás tartása, a nappali képzésben a 12.6., 12.13., foglalkozásokon, a levelező képzésben a 12.12. foglalkozáson zárthelyi dolgozatok megírása. A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Eredménytelen zárthelyi dolgozat egyszer javítható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, a részvétel a tanárral való egyeztetés alapján meghatározott házi dolgozat készítésével pótolható.

16.2. Az értékelés:

Írásbeli vizsga.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Csányi Réka - Kézdi Árpád - Kokas Barbara - Nyikos Györgyi: Államháztartás. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2018. ISBN: 978-615-5920-21-9 (elektronikus)
2. Kolozi Pál Péter: Közpénzügyek és államháztartás. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017. ISBN 978-615-5764-12-7 (elektronikus)

17.2. Ajánlott irodalom:

Dr. Gregóczy Etelka, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKPTO06
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Állami vagyongazdálkodás
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** State asset management
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Közpénzügyi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Vértesy László, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy elsajátításával a hallgató alkalmas lesz az állami vagyongazdálkodás legfontosabb jogintézményeinek a felismerésére, az egyes alapintézményekhez kapcsolódó legfontosabb szabályok alkalmazására. A hallgatók képesek lesznek eligazodni az állami vagyonelemekre vonatkozó terminológiai és szabályozási kérdések tekintetében, illetve esettanulmányok, számvevőszéki elemzések és jelentések feldolgozása révén az állami vagyon egyes kérdéseinek gyakorlati elemzésére.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): During the course, the students will be able to comprehensively understand the most important and main legal institutions of state asset management. They will be able to navigate between the rules regarding state asset management, in terms of relevant regulations. They will be familiar with the subject through court and state analyses.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Ismeri a közigazgatási szervezetrendszeren belüli igazgatás és vezetés jogi, igazgatási és pénzügyi-gazdasági összefüggéseit.

Képességei: Képes a hazai közigazgatás valamennyi szintjén és a legtöbb közigazgatási szakterületen a szükséges jogalkalmazói és igazgatásszervezési ismeretek és készségek alkalmazására.

Attitűdje: Hitelesen képviseli a közigazgatási működéssel járó, a köz érdekeit szem előtt tartó szellemiséget.

Autonómiája és felelőssége: Felelősséget érez a közhatalmi tevékenységgel járó munka következményei iránt.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: Using databases most commonly used in public administration and foreign and international administration in a fast, accurate, efficient and reliable way.

Capabilities: Working in an international and multicultural environment.

Attitude: His/her personal attitude is characterized by genuinely representing the spirit of public administration, being in the public interest.

Autonomy and responsibility: He/she has a sense of responsibility for the consequences of acting in official power.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. A nemzeti vagyon fogalma, elemei, összetétele. (The definition, elements and composition of the national asset.)
  - 12.2. A nemzeti vagyon kialakulásának története I. Áttekintés az 1988-1989-es privatizáció elindulásáig. (The history of the development of the national asset I. Review until the beginning of the Hungarian privatization of 1988-1989.)
  - 12.3. A nemzeti vagyon kialakulásának története II. Az 1989-ben megindult privatizációtól a 2007. évi CVI. törvény és a 2011. évi CXCVI. törvény hatálybalépéséig. (The history of the development of the national asset II. From the beginning of the Hungarian privatization of 1989 until the entry into force of the laws of Act CVI of 2007 and Act CXCVI of 2011.)
  - 12.4. A nemzeti vagyona vonatkozó alkotmányos szabályok és követelmények. (Constitutional rules and requirements regarding the national asset.)
  - 12.5. Az állam kizárólagos tulajdona, a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű vagyon. (The exclusive property of the state and highly prioritized assets from the viewpoint of the economy.)
  - 12.6. A korlátozottan forgalomképes nemzeti vagyon. Az önkormányzati vagyon. (The limited marketable national assets. The assets of the municipalities.)
  - 12.7. A nemzeti vagyon kezelésének általános szabályai, áttekintés a speciális területekről. (General rules of handling national asset and summary of special areas.)
  - 12.8. Az állami vagyon kezelésének speciális szabályai. (The special rules of handling national asset.)
  - 12.9. A Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. jogállása és tevékenysége. (The legal status and activities of the Hungarian National Asset Management Inc. and its activities.)
  - 12.10. A nemzeti vagyon kezelése és az ahhoz kapcsolódó szerződések I. (vagyonkezelési szerződés, koncessziós szerződés). (The contracts connected to and the management of the national asset I. (asset management contracts, concession contracts))
  - 12.11. A nemzeti vagyon kezelése és az ahhoz kapcsolódó szerződések II. (PPP-szerződés, szindikátusi szerződés). (The contracts connected to and the management of the national asset II. (PPP contracts, syndicate contracts))
  - 12.12. A gazdasági társaságokra irányadó speciális rendelkezések a köztulajdonban lévő gazdasági társaságoknál, különös tekintettel a szervezetrendszerre. (The special provisions regarding the companies in public ownership, particularly focusing on their institutional system.)
  - 12.13. Felelős társaságirányítás (corporate governance) a köztulajdonban lévő gazdasági társaságoknál. (Corporate governance regarding companies in public ownership.)
  - 12.14. Összefoglalás. (Summary.)
- 13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév**
- 14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a**

távolaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása (a 14. pont szerint), a nappali és levelező képzésben a 12.8. foglalkozáson a zárthelyi dolgozat megírása. A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Eredménytelen zárthelyi dolgozat kétszer javítható. Mindemellett a hallgatók egy állami vállalati megfeleléségi elemzést (az így előálló beadandó dolgozat terjedelme minimum 20 e karakter) készítene az oktató által meghatározott témakörök vizsgálata mentén. A tantárgy sikeres teljesítésének feltétele a beadandó dolgozat határidőre való elkészítése. Az oktató az alábbi szempontok mentén értékeli a beadott és előadott anyagot 1-5-ig terjedő skálán: szakmaiság, szaknyelv alkalmazása, felkészültség, tájékozottság szintje.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A tantárgy értékelése évközi értékelés formájában történik. Az évközi értékeléssel záruló értékelés alapja minden hallgatónál a zárthelyi írásbeli dolgozatra és a beadandó dolgozatra kapott érdemjegyek szimmetrikusan kerekített átlaga.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges évközi értékelés (ÉÉ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Boros Anita – Gergő József – Bándi Imre – Kocsis Enikő – Hajdics Antónia – Szólik Eszter: Az állami vagyongazdálkodás. NKE, Budapest, 2018. ISBN: 978-615-5870-88-0
2. Voszka Éva: Az állami tulajdon pillanatai - gazdaságtörténeti és tudománytörténeti nézőpontok. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2018. ISBN: 9789634541950

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Kolozsi Pál Péter - Lentner Csaba - Parragh Bianka: Az állampénzügyek megerősítése, mint a jól irányított állam kiépítésének alapja. In: Polgári Szemle 2017/4-6. 28-51.
2. Lentner Csaba: Kormányzati és közigazgatási feladatok közgazdasági és közpénzügyi megalapozása. Nemzeti Közszerzői Egyetem, Budapest, 2018. ISBN: 978-615-5057-80-9 (PDF)
3. Auer Ádám - Papp Tekla: A corporate governance jelentősége a köztulajdonban lévő gazdasági társaságoknál. In: Jogtudományi Közöny 2017/5. 210-219.
4. Papp Tekla: Néhány magánjogi kérdés az állami/önkormányzati tagságú gazdasági társaságok kapcsán. In: Auer Ádám - Boros Anita - Szólik Eszter (szerk.): Az önkormányzati vagyongazdálkodás aktuális kérdései. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2018. 123-132.
5. Boros Anita: Az állami ellenőrzés egy sajátos válfaja, avagy a megfelelés (compliance) és az integritás kérdésköre egyes közszféraszervezetek esetében. In: Pro Publico Bono Magyar Közigazgatás 2019/2. 4-27.

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Vértesy László, PhD
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁLLTO01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Általános közigazgatástan és közigazgatási jog I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Administrative law and public administration I.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Lőrincz Lajos Közigazgatási Jogi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Patyi András, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (28 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (8 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 4 (2 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy megismerteti a hallgatókkal a közigazgatás-tudomány helyét a tudományok rendszerében és annak irányzatait; legismertebb hazai és külföldi művelőit, valamint legfontosabb megállapításait; a közigazgatás-tudomány tárgyát, magát a közigazgatást, annak fogalmát és működésének alapelveit a közigazgatási szervezet, a funkciók és a személyzet vonatkozásában. Megismerteti a hallgatókkal a közigazgatás államszervezetben elfoglalt helyét, társadalmi jelentőségét és rendeltetését, az igazgatási tevékenység mibenlétét.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): General administrative law and its theory, including the structure, operations and functions of public administration as well as basic definitions of administrative law.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Behatóan ismeri a magyar állam szervezetét, közigazgatási rendszerét és magánjogi vonatkozásait, érti annak működését, szervezési elveit.

Képességei: Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közzszolgálati életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közjót és a köz érdekét.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására.

Autonómiája és felelőssége: Felelősséget érez a közhatalmi tevékenységgel járó munka következményei iránt.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The structure, public administration and civil law aspects of the Hungarian state, and understands its operation and organizational principles.

Capabilities: Working for the common good and public interest based on professional and human standards sustained through professional commitment.

Attitude: An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically.

Autonomy and responsibility: He/she feels responsible for the outcomes of public activities.

11. **Előtanulmányi követelmények:** Jogi alaptan [ÁKKTO04];
12. **A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**
  - 12.1. A közigazgatás meghatározása és egyes fogalmi elemei a magyar közigazgatás-tudományban. A közigazgatás kialakulása, története. (Notion of Public Administration, its history and evolution.)
  - 12.2. A közigazgatás tudományos kutatása. A közigazgatással foglalkozó tudományok. (The study of Public Administration.)
  - 12.3. A közigazgatás társadalmi környezete. (The background of Public Administration.)
  - 12.4. A közigazgatás működésének követelményei. (Requirements on the operation of Public Administration.)
  - 12.5. A közigazgatási szervezet felépítésének általános elvei. (General Principles of the Structure of Public Administration.)
  - 12.6. A közigazgatás szervezete és tudományos megközelítése: a bürokrácia. A közigazgatási szerv. (Organisation of Public Administration. The Bureaucracy.)
  - 12.7. Az államigazgatás I. A központi államigazgatás: a kormány és az alárendelt szervek. (Organisation of the Administration subordinated to the Central Government I.)
  - 12.8. Az államigazgatás II. A független államigazgatási szervek. A helyi államigazgatás. (Organisation of the Administration subordinated to the Central Government II. Independent Agencies)
  - 12.9. A helyi önkormányzati igazgatás. (Local Self-Governments.)
  - 12.10. A közigazgatás feladatai és funkciói. Döntés a közigazgatásban. Az ellenőrzés. (Tasks and Functions of Public Administration. Decision-making in Public Administration.)
  - 12.11. A szolgáltató közigazgatás. A közszolgáltatás és a közszolgáltatások megszervezése. (Public services.)
  - 12.12. A közigazgatás személyzete I. A közszolgálat. Személyzeti politika a közigazgatásban: nyitott és zárt közszolgálati rendszerek. A személyzeti politika elemei. A közigazgatási dolgozók kategóriái. (Civil service I.)
  - 12.13. A közigazgatás személyzete II. A közigazgatás személyzete Magyarországon. (Civil service II.)
  - 12.14. A közigazgatás szerepéről vallott felfogás: főbb közigazgatási modellek. (Main Models of Public Administration.)
13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 3. félév
14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A hallgató köteles a szemináriumi foglalkozások legalább 80 %-án részt venni (igazolt hiányzást ide nem értve). Az igazolatlan hiányzást pótolni nem lehet. Az igazolt hiányzást – értelemszerűen – nem szükséges pótolni.
15. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:**

Írásbali zárthelyi dolgozat sikeres (megfelelt szinten: 60%) teljesítése. Lásd 14. pont.
16. **Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Részvétel a szemináriumi foglalkozások legalább 80 %-án és sikeres zárthelyi dolgozat.

16.2. Az értékelés:

Szóbeli kollokvium.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. VARGA ZS. András: A közigazgatás és a közigazgatási jog alkotmányos alapjai. Institutiones Administrationis I. Budapest, Dialóg Campus, 2017. - tematikához kapcsolódó fejezetei
2. LAPSÁNSZKY András – PATYI András –TAKÁCS Albert: A közigazgatás szervezete és szervezeti joga, Institutiones Administrationis III. Budapest, Dialóg Campus, 2017.
3. SZALAI András (szerk.): A közigazgatás tudománya és gyakorlata. HVG-ORAC. Budapest, 2020. – a tematikához kapcsolódó fejezetei

17.2. Ajánlott irodalom:

1. BIBÓ István: Jogszerű közigazgatás. Eredményes közigazgatás. Erős Végrehajtó Hatalom. In.: Bibó István: Válogatott tanulmányok. Magvető, Budapest, 1986. 271-294. oldal.
2. LAPSÁNSZKY András: A közszolgáltatások közigazgatástudományi alapjai. A piaci közszolgáltatások szervezése és igazgatása. Institutiones Administrationis IV., Budapest, Dialóg Campus. 2019.
3. LŐRINCZ Lajos (szerk.): Közigazgatástudományi Antológia I.–II. ÁIF - ELTE, 2003.
4. LŐRINCZ Lajos: A közigazgatási alapintézményei. Harmadik bővített, átdolgozott kiadás. HVG-Orac. Budapest, 2010.
5. MAGYARY Zoltán: Magyar közigazgatás - a közigazgatás szerepe a XX. sz. államában (A magyar közigazgatás szervezete működése és jogi rendje), Budapest, 1942, Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, A kötet ingyenes linkje: https://mandadb.hu/dokumentum/1069092/876_OGYK_000004506_01478181lo_wm.pdf
6. Max WEBER: Gazdaság és társadalom. A megértő szociológia alapvonalai 1. KJK, Budapest. 1987
7. FÁBIÁN Adrián: Közigazgatás-elmélet, Ludovika Egyetemi Kiadó, Budapest, 2018. - a tematikához kapcsolódó fejezetei.

Budapest, 2022.11.30.

Dr. Patyi András, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁLLTO02
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Általános közigazgatástan és közigazgatási jog II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Administrative law and public administration II.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Lőrincz Lajos Közigazgatási Jogi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Patyi András, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (28 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (8 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 4 (2 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy felöleli a közigazgatási jogi általános rész ismeretkörének jelentős részét azzal, hogy a személyi állomány joga – mivel más tárgyak részletesen ismertetik – nem képezi a tárgy tartalmát. A tantárgy felöleli a közigazgatás jogilag szabályozott – közhatalmi – jogalkotói és jogalkalmazói tevékenységének bemutatását.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): General administrative law and its theory, including the structure, operations and functions of public administration as well as basic definitions of administrative law.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Behatóan ismeri a magyar állam szervezetét, közigazgatási rendszerét és magánjogi vonatkozásait, érti annak működését, szervezési elveit.

Képességei: Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közzolgálati életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közjót és a köz érdekét.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására.

Autonómiája és felelőssége: Felelősséget érez a közhatalmi tevékenységgel járó munka következményei iránt.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The structure, public administration and civil law aspects of the Hungarian state, and understands its operation and organizational principles.

Capabilities: Working for the common good and public interest based on professional and human standards sustained through professional commitment.

Attitude: An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically.

Autonomy and responsibility: He/she feels responsible for the outcomes of public activities.

11. Előtanulmányi követelmények: Általános közigazgatástan és közigazgatási jog I. [ÁLLTO01]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A közigazgatás és a jog. (Public Administration and Law.)

12.2. A közigazgatási jog fogalma, jellemzői, kialakulása. (Notion, evolution and nature of Administrative Law.)

12.3. A közigazgatási jog tudománya. (The Study of Administrative Law.)

12.4. A közigazgatási jog forrásai. (Sources of Administrative Law.)

12.5. A közigazgatás jogalkotó tevékenysége. (Public Administration Lawmaking.)

12.6. A közigazgatási jog alanyai. Közigazgatási jogi jogviszony. (Subject of Administrative Law.)

12.7. A közigazgatás hatályos szervezeti joga. (Law of Organization of Public Administration)

12.8. A közigazgatás tevékenységfajtái. (Operation of Public Administration.)

12.9. Közigazgatási jogi normatan. (Legal Norms in Administrative Law.)

12.10. A közigazgatási jog érvényesülése. (Implementation of Administrative Law.)

12.11. Felelősségi rendszer a közigazgatásban. (Liability in Public Administration.)

12.12. Közigazgatási jogi szankciótan. (Sanctions in Administrative Law.)

12.13. A közigazgatás cselekményei. Aktustan. (Acts of Public Administration.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a szemináriumi foglalkozások legalább 80 %-án részt venni (igazolt hiányzást ide nem értve). Az igazolatlan hiányzást pótolni nem lehet. Az igazolt hiányzást – értelemszerűen – nem szükséges pótolni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Írásbeli zárthelyi dolgozat sikeres (megfelelt szinten: 60%) teljesítése.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Részvétel a szemináriumi foglalkozások legalább 80 %-án és sikeres zárthelyi dolgozat.

16.2. Az értékelés:

Szóbeli alapvizsga (ötfokozatú értékelés).

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges alapvizsga (AV).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. VARGA ZS. András: A közigazgatás és a közigazgatási jog alkotmányos alapjai. Institutiones Administrationis I. Budapest, Dialóg Campus, 2017. - tematikához kapcsolódó fejezetei
2. PATYI András: A közigazgatási működés jogi alapjai, Institutiones Administrationis II. Budapest, Dialóg Campus, 2017.

3. FÁBIÁN Adrián: Közigazgatás-elmélet, Ludovika Egyetemi Kiadó, Budapest, 2018. - a tematikához kapcsolódó fejezetei
4. LŐRINCZ Lajos: A közigazgatás-tudomány alapjai, Rejtjel Kiadó, 1997. - a tematikához kapcsolódó fejezetei

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Lőrincz Lajos (szerk.): Közigazgatási jog. HVG-Orac, Budapest, 2007. ISBN: 978 963 7490 75 0 kiadás. HVG-Orac. Budapest, 2010.
2. MAGYARY Zoltán: Magyar közigazgatás - a közigazgatás szerepe a XX. sz. államában (A magyar közigazgatás szervezete működése és jogi rendje), Budapest, 1942, Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, A kötet ingyenes linkje: https://mandadb.hu/dokumentum/1069092/876_OGYK_000004506_01478181lo_wm.pdf

Budapest, 2022.11.30.

Dr. Patyi András, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁEUTTO01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Az európai integráció története
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** History of European integration
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Európa-tanulmányok Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Koller Boglárka, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tagállamok integrációs szerepvállalása - így Magyarorszáé sem - nem érthető meg az európai integráció történetének és az egyes korszakok mérföldköveinek megismerése nélkül. E tantárgy legfőbb célja ezért az európai egység gondolat és integrációtörténet legfontosabb állomásainak megismertetése a hallgatókkal. A hallgatók a kurzus során megismerkednek az integrációtörténet alapfogalmaival, az integrációelméletekkel és az integráció lehetséges értelmezési kereteivel, valamint a tagállamok – Unió komplex, dinamikus kapcsolatrendszerrel. Az integrációtörténeti előzmények tárgyalása után az 1945 utáni eseményeket évtizedes bontásban tárgyalja a kurzus egészen napjainkig. A kurzus tárgyalja a keleti bővítés folyamatát, és a közelmúlt többszintű, többes gyökéretű válságának hatásait és az ezekre adott uniós és tagállami válaszokat is. A kurzus legvégén a hallgatók a Nemzetek Európája koncepcióval ismerkedhetnek meg, mely a tagállami érdekérvényesítés lehetőségével áll kapcsolatban.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The role of the Member States cannot be understood without the history of European integration and acquiring a solid knowledge of the milestones of integration process. The aim of this course therefore is to make students aware of the most important stages of European integration. Students learn about the main concepts of integration history, the ‘grand theories’ of integration and the new theoretical approaches, as well as the dynamic relationship of Member States and the Union. After discussing the post-1945 events, each decades of integration history is examined. The course discusses the Eastern enlargement process and the effects of the recent multi-level, multi-rooted crisis in the EU and the Member States and their responses to them. At the end of the course, students will be introduced to the concept of Europe of Nations, which is about the possibility of advocacy in the Member States.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Behatóan ismeri a magyar állam szervezetrendszerét, működését, a magyar állam történeti

alakulását, a magyar és egyetemes állam-, jog- és közigazgatás-történet meghatározó korszakait, valamint jelenkori működését és főbb tendenciáit, az állammal kapcsolatban az évezredek folyamán kialakított átfogó elméleteket, a magyar állam működésére ható regionális és globális hatásokat.

Képességei: Képes a kormányzati modellek és technikák szakszerű és komplex megközelítésére.

Attitűdje: Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel.

Autonómiája és felelőssége: Bekapcsolódik az állammal, illetve a közigazgatással kapcsolatos kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektsoportokban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja az állammal és a közigazgatással, valamint a szakspecifikus ágazati igazgatási területekkel kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The organizational structure and functioning of the Hungarian state; the historical development, current operation and main tendencies of the Hungarian state; the decisive periods of global and Hungarian history of state, law and public administration; comprehensive theories accumulated over thousands of years regarding the state; and the regional and global impacts influencing the functioning of the Hungarian state.

Capabilities: Adopting a professional and complex approach to models and techniques of governance.

Attitude: A comprehensive approach based on social, legal, economic and political science.

Autonomy and responsibility: Participates in research and development projects regarding the state and public administration. He/she activates his/her theoretical and practical knowledge and skills autonomously while working together with other members of the team in order to achieve the goals set.

11. Előtanulmányi követelmények: Egyetemes államtörténet [ÁÁJTO03]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Egység gondolat és Európa önértelmezése a 14. századtól – bevezető előadás. (European unity and the concept of Europe from the 14th century - introductory lecture.)
- 12.2. Integrációelméleti alapfogalmak és a gazdasági integráció fokozatai. (Concepts of integration theory and degrees of economic integration.)
- 12.3. Az európai integráció közvetlen előzményei a 20. században. (The direct antecedents of European integration in the 20th century.)
- 12.4. A II. világháború utáni világpolitikai helyzet és annak hatása az európai egységesülési folyamatra. (The post-1945 world political situation and its impact on the process of European unification.)
- 12.5. A Montánunió és a Római Szerződések. (The Montanunion and the Treaties of Rome.)
- 12.6. A hatvanas évek európai integrációtörténetének sikerei és kudarcai. (Successes and failures of the history of European integration in the 1960s.)
- 12.7. Útkeresés a hetvenes évek Európájában. (New paths of European Integration in the 1970s.)
- 12.8. A megtorpanó, majd új lendületre kapó integráció a nyolcvanas években. (The stalled and then re-launched integration in the 1980s.)
- 12.9. Az Európai Unió születése a kilencvenes években. (The birth of the European Union in the 1990s.)
- 12.10. Keleti bővítés. (Eastern enlargement.)

12.11. Az integráció az új évezredben: alkotmányozás, bukás és a lisszaboni kiút. (Integration in the new millennium: constitution, failure and the Lisbon Treaty.)

12.12. Gazdasági válság és válságmenedzsment az Unióban. (Economic crisis and crisis management in the Union.)

12.13. Jövőképek és differenciált integráció a huszonhetek Európájában. (Visions and differentiated integration in the Europe of 27.)

12.14. Menekültválság és tagállami pozíciók. (Refugee crisis and positions of Member States.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Részvétel az előadások legalább 75%-án, ha meghaladja a 30% hiányzást az aláírás megtagadásra kerül, a hiányzást követően az igazolást be kell mutatnia, és fel kell készülnie önállóan a vizsgára.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs félévközi feladat.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Részvétel az előadások legalább 75%-án, ha meghaladja a 30% hiányzást az aláírás megtagadásra kerül, a hiányzást követően az igazolást be kell mutatnia, és fel kell készülnie önállóan a vizsgára

16.2. Az értékelés:

A kreditek megszerzése az írásbeli kollokvium legalább elégséges teljesítésével történik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Az EU és Európa stratégiai kérdései (szöveggyűjtemény). Ludovika Egyetemi Kiadó, megjelenés alatt
2. Arató Krisztina – Koller Boglárka: Európa utazása. Integrációtörténet. Gondolat, Budapest, 2015. ISBN: 9789636936150

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Szénási Éva (szerk.): Elméletek az európai egységről I-II. L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2002. ISBN 9639457904 és ISBN: 9639457906
2. Bóka Éva: Az európai integráció. Elméletek történelmi perspektívában. Corvina Kiadó, Budapest, 2008. ISBN: 9789631357196
3. Pokol Béla: Európai jurisztokrácia. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2019. ISBN: 978-615-5945-42-7
4. Martonyi János: Differenciáció vagy dezintegráció. Megújítva megőrizni. Európai Tükör 2018/1. 95-109.

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Koller Boglárka, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁEKMT001
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Az Európai Unió intézmény- és jogrendszere
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** The institutional and legal system of the European Union
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Európai Köz- és Magánjogi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy célja, hogy az Európai Unió jogi státuszára és hatásköreire vonatkozó bevezetést követően megismertesse a hallgatókkal az Európai Unió intézmény- és jogrendszerének struktúráját és statikus elemeit, ideértve az uniós intézmények szervezeti felépítését, jogi státuszát (jogalanyiságát) és hatásköreit, létrejöttüket, megalakulásukat, megválasztásukat, illetve az EU és a tagállami intézményrendszerek közötti formalizált kapcsolatrendszert és a jogalkotás rendjét. A kurzus nem kizárólag a Szerződésekben „intézmény”-ként megjelölt szervezeti egységeket mutatja be, hanem teljességre törekedve valamennyi uniós entitást (pl. az ügynökségeket és képviselőket). A kurzus áttekintést ad az uniós jog sajátosságairól, autonómiájáról és jogrendszeréről, beleértve ebbe a legfontosabb jogforrásokat is. A kurzus érinti az uniós intézményekben dolgozó tisztviselők és alkalmazottak státuszának szabályozását, az uniós közzolgálati jogot is.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The aim of the course is that after an introduction on the legal status and competencies of the European Union, the course introduces the structure of the law and institutions and the static elements of the European Union, including the structure, the legal status (legal personality), the competencies, the setting up, the establishment, the election of the EU institutions and the formalised relationship between the system of institutions of the Member States and the process of legislation. The course does not only introduce those organisational elements which are designated as „institutions” in the Treaties, but tries to be exhaustive regarding all entity of the union (e.g. the agencies and the delegations). The course provides an overview of the specifics, autonomy and legal system of EU law, including the most important sources of law. The course also presents the regulation on the status of the officers and the employees working in the institutions of the Union, i.e. the public service law.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Behatóan ismeri a jelenkori működését és főbb tendenciáit, a magyar állam működésére

ható regionális és globális hatásokat. Elmélyült ismeretekkel rendelkezik az állam nemzetközi és regionális mozgásterét illetően. Összefüggéseiben is képes értelmezni az államra ható folyamatokat. Birtokában van az állam magas szintű feladatait ellátni képes tervezési, stratégiai, elemzési ismereteknek. A tantárgy megismerteti a hallgatóval az EU intézményi- és jogi kereteinek statikus elemeit. Megalapozza az EU jog működésével kapcsolatos ismereteket. Mély ismereteket ad az EU jogforrásairól. Ismerteti az uniós alkalmazottak és tisztviselők jogállását és az uniós közszolgálati jogot.

Képességei: Szakmai felkészültsége alapján rendszerszinten képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetési feladatokat ellátni. A közpolitikai stratégiai tervezést és hatáselemzést szakszerűen és rutinszerű módon képes segíteni. Képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői feladatokkal összefüggő folyamatokban és döntésekben részt venni. Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére. A kurzus sikeres teljesítésével a hallgató képes arra, hogy egyes elemeiben lássa és értékelje az EU intézmény- és jogrendszerének jellemzőit. A hallgató képes autonóm módon értékelni ennek hatásait szakmai munkájában. A hallgató képes közreműködni a tagállami államszervezet és az uniós intézményrendszer alkotmányos és jogszerű együttműködésének menedzselésében. Képes elhelyezni Magyarországot és más tagállamokat, illetve az uniós intézményeket az integrációs struktúrákban, és autonóm módon tervezni pozíciójukat konkrét jogalkotási folyamatokban.

Attitűdje: Átfogó jogtudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel. Nyitott, fogékony és érdeklődő a XXI. század államára ható komplex globális és regionális hatások társadalmi, politikai és gazdasági szempontú elemzése és kezelése iránt. Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására. Kritikus a századunkat alakító folyamatokkal szemben. Megfelelő problémafelismerő és -kezelő képességekkel bír. Hatékonyan képviseli az európai demokratikus jogállamisággal konform nemzeti értékeket. A hallgató reflektív szemlélettel, dinamikusan és kreatív módon tekint az EU intézményrendszerének működésére, eljárási sajátosságaira. A hallgató értékékként tekint az európai integrációra, tudatosan vállalja a sajátos uniós jogrendszerből adódó jogértelmezési és jogalkalmazási feladatokat. Toleráns, értékközpontú, nyitott gondolkodás jellemzi, kész másokkal együttműködni.

Autonómiája és felelőssége: A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatok önálló végzésére. Felügyeli a folyamatokat, megfelelő kontrollt gyakorol a beosztottak tevékenysége felett. Kialakított szakmai véleményét, álláspontját előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli. Új, komplex ismereteket igénylő helyzetekben is felelősséget vállal a döntések környezeti, társadalmi és államigazgatási hatásaiért. Bekapcsolódik az állammal, illetve a közigazgatással kapcsolatos kutatási és fejlesztési projektekre, a projektcsoportokban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja az állammal és a közigazgatással, valamint a szakszempikus ágazati igazgatási területekkel kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudását, képességeit. A hallgató felelősséget vállal az Európai Unió jogának területére eső szakmai munkájáért, képes elhelyezni Magyarországot és más tagállamokat, illetve az uniós intézményeket az integrációs struktúrákban. A kurzus segít abban, hogy a hallgatók kreatívan oldják meg feladataikat, autonóm módon, önálló javaslatokat fogalmazzanak meg uniós jogi kérdésekben.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The organizational structure and functioning of the current operation and main tendencies of the Hungarian state; the regional and global impacts influencing the functioning of the Hungarian state. The economic, political and social contexts of the state internationally and regionally. The correlations between processes influencing the state. The planning, strategic, analytical and management skills necessary for completing high-profile tasks regarding the state. The course introduces the student to the static elements of the EU institutional and legal framework. It provides a basis for knowledge of the functioning of EU law. Provides in-depth knowledge of EU legal sources. It describes the status of EU staff and officials and EU civil service law.

Capabilities: Performing planning, strategic, analytical and managerial tasks systematically based on his/her professional competencies. Assisting the strategic planning and impact assessment of

public policies professionally and routinely. Participating in processes and decision-making regarding planning, strategic, analytical and management tasks. Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance. Upon successful completion of the course, the student will be able to see and evaluate the features of the EU institutional and legal system in each of its elements. The student is able to evaluate the effects of this autonomously in his/her professional work. The student will be able to contribute to the management of the constitutional and lawful cooperation between the administrative bodies of the Member States and the EU institutional system. He/she will be able to define Hungary and other Member States, as well as institutions of the EU within the integration structure, and to calculate their position in exact legislative processes.

Attitude: A comprehensive approach based on legal science. An open-minded, sensitive and inquiring attitude to the social, political and economic analysis and management of complex global and regional impacts influencing the 21st century state. An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically. Critical thinking about the processes influencing our century. Possessing the skills to recognize and handle problems competently. Representing the values of European democracy and rule of law effectively. The student looks on the functioning and procedural peculiarities of the institutional system of the EU with a reflective attitude, dynamically and creatively. The student sees European integration as a value and consciously undertakes the tasks of interpretation and enforcement arising from the specific EU legal system. It is characterized by tolerant, value-oriented, open-mindedness, ready to collaborate with others.

Autonomy and responsibility: He/she tackles complex and special public administration issues and tasks largely independently, and uses adequate resources for their solution. He/she supervises procedures and exerts appropriate control over the activities of subordinates. He/she can support his/her professional opinion and viewpoint independently in familiar decision-making scenarios. He/she takes responsibility for the environmental, social and state administration impacts of decisions in new situations requiring complex knowledge. Participates in research and development projects regarding the state and public administration. He/she activates his/her theoretical and practical knowledge and skills autonomously while working together with other members of the team in order to achieve the goals set. The student takes responsibility for his/her professional work in the field of European Union law, and is able to situate Hungary and other member states and EU institutions in integration structures. The course helps students to solve their tasks creatively, formulate autonomous proposals on EU law issues.

11. Előtanulmányi követelmények: Az európai integráció története [ÁEUTTO01]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Az EU jogi státusza és hatáskörei. (Legal status and competences of the EU.)

12.2. Az EU jogrendszerének autonómiája és sajátosságai. (Autonomy and peculiarities of the EU legal system.)

12.3. Az EU intézményrendszerének általános áttekintése. (General overview of the EU institutional system.)

12.4. Az Európai Tanács és a Tanács. (The European Council and the Council.)

12.5. A Bizottság. (The Commission.)

12.6. Az Európai Parlament. (The European Parliament.)

12.7. Az Európai Unió Bírósága. (Court of Justice of the European Union.)

12.8. A monetáris politika intézményrendszere, a Számvevőszék és az Európai Beruházási Bank. (The institutional framework for monetary policy, the Court of Auditors and the European Investment Bank.)

12.9. Tanácsadó szervek és ügynökségek. (Advisory bodies and agencies.)

- 12.10.** A KKBP intézményrendszere, az EU nemzetközi képviselete és az EU Külügyi Szolgálata. (The institutional framework of the CFSP, international representation of the EU and the EU External Action Service.)
- 12.11.** A szabadság, a biztonság és a jog térségének intézményrendszere. (The institutional framework of the area of freedom, security and justice.)
- 12.12.** Tisztviselők és alkalmazottak az Európai Unióban. (Officials and servants of the European Union.)
- 12.13.** Tagállami intézmények és az EU. (Member State institutions and the EU.)
- 12.14.** Konzultáció. (Consultation.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A foglalkozásokon való részvétel kötelező. Legfeljebb a foglalkozások 25%-án (nappali tagozaton három alkalommal, levelező tagozaton egy konzultációról) megengedett a hiányzás. A hiányzást nem szükséges igazolni, azonban a megengedett mérték túllépése esetén az aláírás megtagadható. Megengedett mértékű mulasztás esetén a hallgató köteles a tantárgyi programban leírt kötelezettségeket teljesíteni, a mulasztott foglalkozás anyagából önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Legfeljebb két zárthelyi dolgozat. Zárthelyi dolgozat időpontjai a 7. és a 14. témakör befejezését követően. Zárthelyi dolgozatnál elégséges teljesítés 51-60%, közepes teljesítés 61-70%, jó teljesítés 71-80, jeles teljesítés 81-100%. A féléves összteljesítmény alapján megajánlott jegy szererezhető. Elmulasztott félévközi feladat, vagy sikertelen zárthelyi dolgozat pótlására nincs lehetőség, de a hallgató ekkor megajánlott jegyet nem kaphat.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon.

16.2. Az értékelés:

A hallgató a félév során megszerzett ismereteiről kollokviumon ad számot. Kollokvium (írásbeli). A számonkérés alapja a tematikában meghatározott témakörökben az előadásokon elhangzottak és a kötelező irodalom anyaga.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bóka János - Gombos Katalin - Szegedi László: Az Európai Unió intézményrendszere. Dialóg Campus, Budapest, 2019. ISBN 978-615-6020-77-2 (nyomtatott); ISBN 978-615-6020-78-9 (pdf); 978-615-6020-79-6 (epub)
2. Gombos Katalin: Európai jog – Az Európai Unió jogrendszere. Wolters Kluwer, Budapest, 2019. ISBN: 978-963-295-890-3

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Gombos Katalin: Európai jog - Az Európai Unió közjoga. Wolters Kluwer, Budapest, 2021. ISBN: 9789632959870 Gombos Katalin: Az Európai Unió jogrendszere és közjogának alapjai. Wolters Kluwer, Budapest, 2017. ISBN 978-963-295-650-3 (vonatkozó fejezetek)
2. Blutman László: Az Európai Unió joga a gyakorlatban – a Brexit után (Harmadik, átdolgozott

- kiadás), HVG-ORAC, Budapest, 2020. ISBN 978 963 258 493 5
3. Kende Tamás – Jeney Petra – Szűcs Tamás (szerk.): Európai közjog és politika (Ötödik, átdolgozott kiadás), Orac, 2022. ISBN: 9789632585697

Budapest, 2022.11.30.

Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁEKMTO02
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Az Európai Unió joga működésben
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** European Union law in operation
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Európai Köz- és Magánjogi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy célja, hogy az Európai Unió intézményrendszerének struktúráját és statikus elemeit bemutató tantárgyi előfeltételre építve megismertesse a hallgatókat az EU intézményrendszere működésének dinamikájával, az intézményközi együttműködéssel. A kurzus az EU intézményrendszere működésének dinamikáját nemcsak a formalizált jogalkotási eljárásokra leszűkítve mutatja be, hanem tárgyalja az egyéb intézményközi kapcsolatokat is, különös tekintettel a végrehajtási, ellenőrzési – ideértve az EU Bírósága előtt zajló eljárásokat is – és tanácsadói viszonyrendszerekre. A tantárgy folyamatszemplélettel mutatja be az uniós jogrendszer működését is. A kurzus sikeres teljesítésével a hallgatók képesek lesznek arra, hogy megértsék az EU intézményrendszerének működését, eljárási sajátosságait, kapcsolódásait a tagállami és nemzetközi eljárásokhoz, felismerjék és autonóm módon értékeljék annak jelentőségét szakmai munkájukban. A hallgatók elsajátítják az uniós intézményrendszer és döntéshozatal terminológiáját.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The aim of the course is to introduce the dynamics of the institutions of the EU, the system of the interinstitutional cooperation based on the course which introduced the structure and the static elements of the institutions of the European Union. The course does not only present the formalised procedures of lawmaking, but discusses the further relations between the institutions, in particular relationship regarding execution, advising and control, including the procedures before the Court of Justice of the European Union. The course also introduces a process-oriented approach to the functioning of the EU legal system. At the end of the course the students will understand the operation of the institution system of the EU, the special features of the procedures, the linkages to the procedures within the Member States and international procedures, and also to recognise and assess alone the importance in their work. The students learn the terminology of the Union institutions and the law system.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: Behatóan ismeri a jelenkori működését és főbb tendenciáit, a magyar állam működésére ható regionális és globális hatásokat. Elmélyült ismeretekkel rendelkezik az állam nemzetközi és regionális mozgásterét illetően. Összefüggéseiben is képes értelmezni az államra ható folyamatokat. Birtokában van az állam magas szintű feladatait ellátni képes tervezési, stratégiai, elemzési ismereteknek. A tantárgy az EU intézmény- és jogrendszere tárgyra építve megismerteti a hallgatóval az EU intézményi- és jogi kereteinek dinamikus elemeit. A hallgató összefüggéseiben azonosítja és folyamatszerűen érti meg az EU intézményrendszerének kapcsolódásait egymáshoz és a tagállami intézményekhez. A hallgató mély ismeretekkel rendelkezik az intézményközi együttműködés jogi aspektusairól, továbbá a jogalkotás menetéről. A hallgató elsajátítja az uniós intézményrendszer és jogalkotás terminológiáját.

Képességei: Szakmai felkészültsége alapján rendszerszinten képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetési feladatokat ellátni. A közpolitikai stratégiai tervezést és hatáselemzést szakszerűen és rutinszerű módon képes segíteni. Képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői feladatokkal összefüggő folyamatokban és döntésekben részt venni. Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére. A kurzus sikeres teljesítésével a hallgató képes arra, hogy folyamat- és rendszerszintűen átlássa az uniós intézmény- és jogrendszer működését. Képes intézményi és jogalkotási együttműködési folyamatokban való közreműködésre. A hallgató képes felismerni az uniós jog működéséből adódó tagállami jogosultságokat és kötelezettségeket, képes megítélni az Európai Unió Bírósága előtti eljárások jelentőségét. A hallgató képes azonosítani az intézményrendszer és jogalkotás aktuális jogi és adminisztratív kihívásait és értékelni az arra adható válaszokat.

Attitűdje: Átfogó jogtudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel. Nyitott, fogékony és érdeklődő a XXI. század államára ható komplex globális és regionális hatások társadalmi, politikai és gazdasági szempontú elemzése és kezelése iránt. Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására. Kritikus a századunkat alakító folyamatokkal szemben. Megfelelő problémafelismerő és -kezelő képességekkel bír. Hatékonyan képviseli az európai demokratikus jogállamisággal konform nemzeti értékeket. A hallgató reflektív szemlélettel, dinamikusan és kreatív módon tekint az EU intézményrendszerének működésére, eljárási sajátosságaira. A hallgató értékékként tekint az európai integrációra, tudatosan vállalja a sajátos uniós jogrendszerből adódó jogértelmezési és jogalkalmazási feladatokat. Toleráns, értékközpontú, nyitott gondolkodás jellemzi, kész másokkal együttműködni.

Autonómiája és felelőssége: A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatok önálló végzésére. Felügyeli a folyamatokat, megfelelő kontrollt gyakorol a beosztottak tevékenysége felett. Kialakított szakmai véleményét, álláspontját előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli. Új, komplex ismereteket igénylő helyzetekben is felelősséget vállal a döntések környezeti, társadalmi és államigazgatási hatásaiért. Bekapcsolódik az állammal, illetve a közigazgatással kapcsolatos kutatási és fejlesztési projektekre, a projektsoportokban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja az állammal és a közigazgatással, valamint a szakspecifikus ágazati igazgatási területekkel kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudását, képességeit. A hallgató felelősséget vállal az Európai Unió jogának területére eső szakmai munkájáéért, képes elhelyezni Magyarországot és más tagállamokat, illetve az uniós intézményeket az integrációs struktúrákban. A kurzus segít abban, hogy a hallgatók kreatívan oldják meg feladataikat, autonóm módon, önálló javaslatokat fogalmazzanak meg uniós jogi kérdésekben.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The organizational structure and functioning of the current operation and main tendencies of the Hungarian state; the regional and global impacts influencing the functioning of the Hungarian state. The economic, political and social contexts of the state internationally and regionally. The correlations between processes influencing the state. The planning, strategic, analytical and management skills necessary for completing high-profile tasks regarding the state. The course introduces students to the dynamic elements of the EU institutional and legal

framework, building on the subject. The student identifies and continuously understands the links of the EU institutional system to each other and to the institutions of the Member States. The student has a deep knowledge of the legal aspects of interinstitutional cooperation as well as of the legislative process. The student learns the terminology of the EU institutional system and legislation.

Capabilities: Performing planning, strategic, analytical and managerial tasks systematically based on his/her professional competencies. Assisting the strategic planning and impact assessment of public policies professionally and routinely. Participating in processes and decision-making regarding planning, strategic, analytical and management tasks. Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance. Upon successful completion of the course, the student will be able to have a systemic and systemic understanding of the functioning of the EU institutional and legal system. Able to contribute to institutional and legislative cooperation processes. The student is able to recognize the rights and obligations of the Member States arising from the operation of EU law and to appreciate the importance of proceedings before the Court of Justice of the European Union. The student is able to identify current legal and administrative challenges to the institutional system and legislation and to evaluate the responses that can be given to it.

Attitude: A comprehensive approach based on legal science. An open-minded, sensitive and inquiring attitude to the social, political and economic analysis and management of complex global and regional impacts influencing the 21st century state. An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically. Critical thinking about the processes influencing our century. Possessing the skills to recognize and handle problems competently. Representing the values of European democracy and rule of law effectively. The student looks on the functioning and procedural peculiarities of the institutional system of the EU with a reflective attitude, dynamically and creatively. The student sees European integration as a value and consciously undertakes the tasks of interpretation and enforcement arising from the specific EU legal system. It is characterized by tolerant, value-oriented, open-mindedness, ready to collaborate with others.

Autonomy and responsibility: He/she tackles complex and special public administration issues and tasks largely independently, and uses adequate resources for their solution. He/she supervises procedures and exerts appropriate control over the activities of subordinates. He/she can support his/her professional opinion and viewpoint independently in familiar decision-making scenarios. He/she takes responsibility for the environmental, social and state administration impacts of decisions in new situations requiring complex knowledge. Participates in research and development projects regarding the state and public administration. He/she activates his/her theoretical and practical knowledge and skills autonomously while working together with other members of the team in order to achieve the goals set. The student takes responsibility for his/her professional work in the field of European Union law, and is able to situate Hungary and other member states and EU institutions in integration structures. The course helps students to solve their tasks creatively, formulate autonomous proposals on EU law issues.

11. **Előtanulmányi követelmények:** Az Európai Unió intézmény- és jogrendszere [ÁEKMTO01]
12. **A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**
  - 12.1. Az intézményközi kapcsolatok általános áttekintése. (General overview of interinstitutional relations.)
  - 12.2. A rendes jogalkotási eljárás I. (intézményközi aspektusok). (Ordinary legislative procedure I (interinstitutional aspects).)
  - 12.3. A rendes jogalkotási eljárás II. (intézményeken belüli döntéshozatal). (Ordinary legislative procedure II. (decision making within the institutions).)
  - 12.4. A speciális jogalkotási eljárások és a Szerződések módosítása. (Special legislative procedures and amendment of the Treaties.)

- 12.5. A költségvetési eljárás. (The budgetary procedure.)
- 12.6. Komitológia és bizottsági jogalkotás. (Comitology and Commission legislation.)
- 12.7. Puha jog: gazdasági kormányzás és a nyitott koordinációs módszer. (Soft law: economic governance and the open method of coordination.)
- 12.8. KKBP döntéshozatal, bővítés, nemzetközi szerződések megkötése. (CFSP decision-making, enlargement, conclusion of international treaties.)
- 12.9. Az Európai Unió Bírósága előtti eljárások I. (Proceedings before the Court of Justice of the European Union I.)
- 12.10. Az Európai Unió Bírósága előtti eljárások II. (Proceedings before the Court of Justice of the European Union II.)
- 12.11. Az EU mint hatóság (vám, kereskedelem, versenyjog). (The EU as an authority (customs, trade, competition law).)
- 12.12. Szubszidiaritás-kontroll és tagállami intézmények közvetlen részvétele a döntéshozatalban. (Subsidiarity control and direct involvement of Member State institutions in decision-making.)
- 12.13. Az európai polgári kezdeményezés. (The European Citizens' Initiative.)
- 12.14. Lobbizás és lobbisták az EU-ban. (Lobbying and lobbyists in the EU.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A foglalkozásokon való részvétel kötelező. Legfeljebb a foglalkozások 25%-án (nappali tagozaton három alkalommal, levelező tagozaton egy konzultációról) megengedett a hiányzás. A hiányzást nem szükséges igazolni, azonban a megengedett mérték túllépése esetén az aláírás megtagadható. Megengedett mértékű mulasztás esetén a hallgató köteles a tantárgyi programban leírt kötelezettségeket teljesíteni, a mulasztott foglalkozás anyagából önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Legfeljebb két zárthelyi dolgozat. Zárthelyi dolgozat időpontjai a 7. és a 14. témakör befejezését követően. Zárthelyi dolgozatnál elégséges teljesítés 51-60%, közepes teljesítés 61-70%, jó teljesítés 71-80, jeles teljesítés 81-100%. A féléves összteljesítmény alapján megajánlott jegy szererezhető. Elmulasztott félévközi feladat, vagy sikertelen zárthelyi dolgozat pótlására nincs lehetőség, de a hallgató ekkor megajánlott jegyet nem kaphat.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon.

16.2. Az értékelés:

A hallgató a félév során megszerzett ismereteiről kollokviumon ad számot. Kollokvium (írásbeli). A számonkérés alapja a tematikában meghatározott témakörökben az előadásokon elhangzottak és a kötelező irodalom anyaga.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

- 1. Bóka János - Gombos Katalin - Szegedi László: Az Európai Unió intézményrendszere. Dialóg

Campus, Budapest, 2019. ISBN 978-615-6020-77-2 (nyomtatott); ISBN 978-615-6020-78-9 (pdf); 978-615-6020-79-6 (epub)

2. Gombos Katalin: Európai jog – Az Európai Unió jogrendszere. Wolters Kluwer, Budapest, 2019. ISBN: 978-963-295-890-3

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Gombos Katalin: Európai jog – Az Európai Unió közjoga. Wolters Kluwer, Budapest, 2021. ISBN: 978 963 295 987 0
2. Gombos Katalin: Az Európai Unió jogrendszere és közjogának alapjai. Wolters Kluwer, Budapest, 2017. ISBN 978-963-295-650-3 (vonatkozó fejezetek)
3. Blutman László: Az Európai Unió joga a gyakorlatban – a Brexit után (Harmadik, átdolgozott kiadás), HVG-ORAC, Budapest, 2020. ISBN 978 963 258 493 5
4. Kende Tamás – Jeney Petra – Szűcs Tamás (szerk.): Európai közjog és politika (Ötödik, átdolgozott kiadás), Orac, 2022. ISBN: 9789632585697

Budapest, 2022.11.30.

Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁEKMTO03
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Az Európai Unió kereskedelmi joga
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Commercial law of the European Union
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Európai Köz- és Magánjogi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatók ismereteket szerezhetnek az Európai Unió kereskedelempolitikájáról, az Európai Unió belső piaca működési mechanizmusáról. A kurzus során a hallgatók megismerhetik a versenyjog legfontosabb részterületeit, a fogalmi alapkérdéseket, a klasszikus antitrösztjog szabályait és az állami versenykorlátozásokra vonatkozó legfontosabb szabályokat. A kurzus foglalkozik a kereskedelmi jog XXI. századi kihívásaival. A kurzus az EUMSZ vonatkozó rendelkezései, a releváns másodlagos jogi normák, valamint az ezeket értelmező európai bírósági esetjog részletes ismertetésére koncentrál.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Students will gain knowledge of the trade policy of the European Union and the functioning of the internal market of the European Union. During the course students will learn about the most important areas of competition law, the basic conceptual issues, the rules of classical antitrust law and the most important rules regarding state restrictions on competition. The course deals with challenges of commercial law in 21st century. The lectures will rely mainly on the relevant provisions of the Treaty on the Functioning of the European Union and relevant secondary EU law sources as well as the judgments of the Court of Justice of the European Union.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Behatóan ismeri a jelenkori működését és főbb tendenciáit, a magyar állam működésére ható regionális és globális hatásokat. Elmélyült ismeretekkel rendelkezik az állam nemzetközi és regionális mozgásterét illetően. Összefüggéseiben is képes értelmezni az államra ható folyamatokat. Birtokában van az állam magas szintű feladatait ellátni képes tervezési, stratégiai, elemzési ismereteknek. A tantárgy az uniós jogi előtanulmányokra építve megismerteti a hallgatóval az EU kereskedelmi jogát. Az integráció motorja a belső piac, ennek jogi aspektusairól ad átfogó képet a kurzus. A versenyjog, továbbá a digitális kor jogi kihívásainak részletes ismertetésére is sor kerül.

Képességei: Szakmai felkészültsége alapján rendszerszinten képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetési feladatokat ellátni. A közpolitikai stratégiai tervezést és hatáselemzést szakszerűen és rutinszerű módon képes segíteni. Képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői feladatokkal összefüggő folyamatokban és döntésekben részt venni. Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére. A kurzus sikeres teljesítésével a hallgató képes arra, hogy átfogóan szemlélje az uniós alapszabadságokat. A négy szabadság területén az igen széles körű esetjog ismeretében a hallgató képes felismerni az egyedi jogviszonyokban felmerülő uniós jogi problémákat. A hallgató képes hatékonyan alkalmazni a belső piac és az unió versenyjogát, továbbá innovatív módon képes kezelni a digitális kor jogi kihívásait.

Attitűdje: Átfogó jogtudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel. Nyitott, fogékony és érdeklődő a XXI. század államára ható komplex globális és regionális hatások társadalmi, politikai és gazdasági szempontú elemzése és kezelése iránt. Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására. Kritikus a századunkat alakító folyamatokkal szemben. Megfelelő problémafelismerő és -kezelő képességekkel bír. Hatékonyan képviseli az európai demokratikus jogállamisággal konform nemzeti értékeket. A hallgató reflektív szemlélettel, dinamikusan és kreatív módon tekint az EU belső piacának működésére. A hallgató értékékként tekint az európai kereskedelmi jogi vívmányokra, és a digitális kor sajátos jogértelmezési és jogalkalmazási feladataira. Innovatív, értékközpontú, nyitott gondolkodás jellemzi, kész másokkal együttműködni.

Autonómiája és felelőssége: A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatok önálló végzésére. Felügyeli a folyamatokat, megfelelő kontrollt gyakorol a beosztottak tevékenysége felett. Kialakított szakmai véleményét, álláspontját előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli. Új, komplex ismereteket igénylő helyzetekben is felelősséget vállal a döntések környezeti, társadalmi és államigazgatási hatásaiért. Bekapcsolódik az állammal, illetve a közigazgatással kapcsolatos kutatási és fejlesztési projektekre, a projektesoportokban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja az állammal és a közigazgatással, valamint a szakspecifikus ágazati igazgatási területekkel kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudását, képességeit. A hallgató felelősséget vállal az Európai Unió kereskedelmi jogának területére eső szakmai munkájáéért. A kurzus segít abban, hogy a hallgató kreatívan oldja meg feladatait, autonóm módon, önálló javaslatokat fogalmazzon meg az uniós belső piaci jog, versenyjog és a digitális jog kérdéseiben.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The organizational structure and functioning of the current operation and main tendencies of the Hungarian state; the regional and global impacts influencing the functioning of the Hungarian state. The economic, political and social contexts of the state internationally and regionally. The correlations between processes influencing the state. The planning, strategic, analytical and management skills necessary for completing high-profile tasks regarding the state. The course introduces the student to EU trade law, based on pre-study of EU law. The engine of integration is the internal market, and the course provides a comprehensive overview of its legal aspects. Competition law as well as the legal challenges of the digital age will be detailed.

Capabilities: Performing planning, strategic, analytical and managerial tasks systematically based on his/her professional competencies. Assisting the strategic planning and impact assessment of public policies professionally and routinely. Participating in processes and decision-making regarding planning, strategic, analytical and management tasks. Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance. Upon successful completion of the course, the student will be able to take a comprehensive view of the fundamental freedoms of the EU. Understanding the wide range of case law in the four freedoms, the student will be able to identify problems of EU law in individual legal relationships. The student will be able to effectively apply internal market law and EU competition law, and will be able to address the legal challenges of the digital age in an innovative way.

Attitude: A comprehensive approach based on legal science. An open-minded, sensitive and inquiring attitude to the social, political and economic analysis and management of complex global

and regional impacts influencing the 21st century state. An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically. Critical thinking about the processes influencing our century. Possessing the skills to recognize and handle problems competently. Representing the values of European democracy and rule of law effectively. The student looks at the functioning of the EU internal market with a reflective, dynamic and creative approach. The student sees the value of the European commercial law acquis and the specific legal interpretation and enforcement tasks of the digital age. Innovative, value-driven, open-minded, ready to collaborate with others.

Autonomy and responsibility: He/she tackles complex and special public administration issues and tasks largely independently, and uses adequate resources for their solution. He/she supervises procedures and exerts appropriate control over the activities of subordinates. He/she can support his/her professional opinion and viewpoint independently in familiar decision-making scenarios. He/she takes responsibility for the environmental, social and state administration impacts of decisions in new situations requiring complex knowledge. Participates in research and development projects regarding the state and public administration. He/she activates his/her theoretical and practical knowledge and skills autonomously while working together with other members of the team in order to achieve the goals set. The student assumes responsibility for his or her professional work in the field of European Union commercial law. The course helps the student to solve his / her tasks creatively, formulate autonomous proposals on EU internal market, competition and digital law issues.

11. Előtanulmányi követelmények: Az Európai Unió joga működésben [ÁEKMTO02]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Az Európai Unió kereskedelempolitikája. (Trade policy of the European Union.)

12.2. A belső piac létrejötte, működési sajátosságai. (The completion and functioning of the internal market.)

12.3. Az áruk szabad mozgása. (Free movement of goods.)

12.4. A személyek szabad mozgása – a munkavállalók szabad mozgása. (Free movement of persons - free movement of workers.)

12.5. A letelepedés szabadsága természetes személyek esetében, képesítések kölcsönös elismerése, a letelepedés szabadsága gazdasági társaságok esetében. (Freedom of establishment for natural persons, mutual recognition of qualifications, freedom of establishment for commercial companies.)

12.6. A szolgáltatásnyújtás szabadsága, a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv. (Freedom to provide services, Directive 2006/123/EC on services in the internal market.)

12.7. A tőke szabad mozgása. (Free movement of capital.)

12.8. Az uniós versenyjog sajátosságai. (Particular features of EU competition law.)

12.9. A klasszikus antitrösztjog. (Classic antitrust law.)

12.10. A tagállamokra vonatkozó versenyszabályok. (Competition rules applicable to Member States.)

12.11. Fogyasztóvédelmi versenyjog. (Consumer protection competition law.)

12.12. Elektronikus kereskedelem. (Electronic commerce.)

12.13. Digitális piac. (Digital market.)

12.14. A kereskedelempolitika XXI. századi kihívásai. (Challenges of the Trade Policy in the 21st century.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A foglalkozásokon való részvétel kötelező. Legfeljebb a foglalkozások 25%-án (nappali tagozaton három alkalommal, levelező tagozaton egy konzultációról) megengedett a hiányzás. A hiányzást nem szükséges igazolni, azonban a megengedett mérték túllépése esetén az aláírás megtagadható. Megengedett mértékű mulasztás esetén a hallgató köteles a tantárgyi programban leírt kötelezettségeket teljesíteni, a mulasztott foglalkozás anyagából önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Legfeljebb két zárthelyi dolgozat. Zárthelyi dolgozat időpontjai a 7. és a 14. témakör befejezését követően. Zárthelyi dolgozatnál elégséges teljesítés 51-60%, közepes teljesítés 61-70%, jó teljesítés 71-80, jeles teljesítés 81-100%. A féléves összteljesítmény alapján megajánlott jegy szereshető. Elmulasztott félévközi feladat, vagy sikertelen zárthelyi dolgozat pótlására nincs lehetőség, de a hallgató ekkor megajánlott jegyet nem kaphat.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon.

16.2. Az értékelés:

A hallgató a félév során megszerzett ismereteiről kollokviumon ad számot. Kollokvium (írásbeli). A számonkérés alapja a tematikában meghatározott témakörökben az előadásokon elhangzottak és a kötelező irodalom anyaga.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Strihó Krisztina: Elektronikus kereskedelem. – A kereskedelem digitalizációjának alapvetései. Wolters Kluwer, Budapest, 2020. ISBN: 9789632959696
2. Gombos Katalin: Európai jog – Az Európai Unió jogrendszere. Wolters Kluwer, Budapest, 2019. ISBN: 978-96- 295-890-3 (vonatkozó fejezetek)
3. Gombos Katalin (szerk.): Az Európai Unió versenyjogának alapjai. Wolters Kluwer, Budapest, 2022. ISBN 978 963 594 029 5
vagy
4. Blutman László: Az Európai Unió joga a gyakorlatban – a Brexit után (Harmadik, átdolgozott kiadás), HVG-ORAC, Budapest, 2020. ISBN 978 963 258 493 5

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Király Miklós (szerk.): Négy szabadság, közös kereskedelempolitika (Második, átdolgozott kiadás), ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2021. ISBN 9789633123348
2. Nagy Csongor István: Az Európai Unió gazdasági joga globális kontextusban. HVG-ORAC Kiadó, Budapest, 2016. ISBN 978-963-258-310-5
3. Tóth Tihamér: Uniós és magyar versenyjog (Harmadik, átdolgozott és kibővített kiadás), Wolters Kluwer, Budapest, 2020. ISBN: 9789632959481

Budapest, 2022.11.30.

Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁEUTTO02
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Az Európai Unió politikai rendszere
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** The political system of the European Union
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Európa-tanulmányok Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Koller Boglárka, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (4 EA + 4 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (1 EA + 1 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az Európai Unió sem a nemzeti, sem pedig a nemzetközi politika fogalomrendszerével nem írható le teljes mértékben. Egy ún. sajátos hibrid politikai rendszerről van szó, amely egyedi jellemzőkkel rendelkezik. A hallgatók a kurzus során megismerik az Európai Unió ún. sui generis politikai rendszerét, a nemzeti és nemzetközi politikai rendszerekkel meglévő párhuzamok és különbségek bemutatásán keresztül. A hallgatók a tantárgy keretében értelmezik az európai uniós politikai rendszer sajátosságait, egyediségét. Ismereteket szereznek a többszintű európai kormányzás (multi-level governance / MLG) működéséről, elsajátítják az európai kormányzást értelmező elméleteket. A hallgatók megismerik az európai uniós döntéshozatali folyamatokat és az uniós intézmények szerepét a különböző döntéshozatali formákban. A kurzus külön foglalkozik a tagállami/nemzeti érdekérvényesítéssel, valamint az uniós politikai rendszer néhány fontos működési hiányosságával, és végül az európai uniós polgárok és a politikai közösség viszonyával is.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The European Union cannot be fully described by neither the concepts of the national nor the concepts of international politics. It is a hybrid political system with unique characteristics. In this course, students learn about this sui generis political system. Students interpret the characteristics and uniqueness of the political system of the European Union within the framework of the course. They learn about the functioning of multi-level governance (MLG), learn the main theories that can be applied to interpret European governance. Students learn about EU decision-making processes and the role of EU institutions in different decision-making forms. The course deals specifically with the interest representation of the Member States, as well as some important operational shortcomings of the EU political system, and finally the relationship between EU citizens and the hybrid political community.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Megfelelő áttekintéssel rendelkezik az állammal kapcsolatos komplex tudnivalók

szintetizálására.

Képességei: Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közszolgálati életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közjót és a köz érdekét.

Attitűdje: Hitelesen képviseli az állam működtetéséhez szükséges és az egész államrezonra ható, valamint a közérdeket kifejező szemléletmódot.

Autonómiája és felelőssége: Új, komplex ismereteket igénylő helyzetekben is felelősséget vállal a döntések környezeti, társadalmi és államigazgatási hatásaiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The comprehensive synthesis of the complex knowledge of the state.

Capabilities: Working for the common good and public interest based on professional and human standards sustained through professional commitment.

Attitude: An authentic representation of the attitude influencing state and public interest essential to the functioning of the state.

Autonomy and responsibility: He/she takes responsibility for the environmental, social and state administration impacts of decisions in new situations requiring complex knowledge.

11. Előtanulmányi követelmények: Az európai integráció története [ÁEUTTO01]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Bevezetés, követelmények. (Introduction, requirements.)

12.2. Mit jelent az integráció? Hogyan értelmezzük? Integrációelméletek történeti perspektívában. (What does integration mean? How do we interpret it? Integration theories from a historical perspective.)

12.3. Az európai uniós politikai rendszer. Törvényhozó, végrehajtó és bírói hatalom egy hibrid struktúrában. (The political system of the European Union. Legislative, executive and judicial power in a hybrid structure.)

12.4. A politikai rendszer szereplői; politics/policy/polity értelmezése. (Actors in the political system; interpreting politics / policy / polity.)

12.5. Governance government nélkül az EU-ban. (Governance without government in the EU.)

12.6. Az uniós közpolitika értelmezése. Tagállam-EU hatáskörmegosztás. (Understanding EU public policy. Member State-EU division of powers.)

12.7. Közpolitikaformálás ciklusa. (The cycle of public policy making.)

12.8. A döntéshozatal intézményi rendszere I. - az Európai Bizottság. (Institutional decision-making system I. - The European Commission.)

12.9. A döntéshozatal intézményi rendszere II. - a Tanács és az Európai Tanács. (The institutional system of decision-making II. - The Council and the European Council.)

12.10. A döntéshozatal intézményi rendszere III.- Az Európai Parlament. (Institutional decision-making system III. - The European Parliament.)

12.11. Demokrácia, pártok, választások. (Democracy, parties, elections.)

12.12. Tagállami érdekérvényesítés. (National interest representation.)

12.13. Uniós közvélemény, bizalom a nemzeti és az uniós intézményekben. (EU public opinion, trust in national and EU institutions.)

12.14. Euroszkepticizmus. (Euro-scepticism.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Részvétel az előadások legalább 75%-án, ha meghaladja a 30% hiányzást az aláírás megtagadásra kerül, a hiányzást követően az igazolást be kell mutatnia és fel kell készülnie önállóan a vizsgára.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs félévközi feladat.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Részvétel az előadások legalább 75%-án, ha meghaladja a 30% hiányzást az aláírás megtagadásra kerül, a hiányzást követően az igazolást be kell mutatnia és fel kell készülnie önállóan a vizsgára.

16.2. Az értékelés:

A kreditek megszerzése az írásbeli kollokvium legalább elégséges teljesítésével történik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Az EU és Európa stratégiai kérdései (szöveggyűjtemény). Ludovika Egyetemi Kiadó, megjelenés alatt
2. Arató Krisztina – Koller Boglárka (szerk.): Az Európai Unió politikai rendszere. Dialóg-Campus Kiadó, Budapest, 2019. ISBN: 978-963531-074-6

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Simon Zoltán (szerk.): Döntéshozatal és jogalkotás az Európai Unióban. Elmélet és gyakorlat. L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2013. ISBN: 9789637343247
2. Lovászy László – Trócsányi László (szerk.): Kitekintés: európai értékek és gyakorlatuk az Európai Unió tagállamaiban. Ludovika Egyetemi Kiadó, Budapest (Várható megjelenés: 2020. november).
3. Navracsics Tibor: Európai belpolitika: az Európai Unió politikatudományi elemzése. Korona Kiadó, Budapest, 1998. ISBN: 9639036838
4. Osztovits András: EU döntéshozatal. Nemzeti Közsolgálati Egyetem Vezető- és Továbbképzési Intézet, Budapest, 2014.
5. Gyurgyák János: Európa alkonya? Osiris Kiadó, Budapest, 2018. ISBN: 9789632762999

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Koller Boglárka, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁEUTTO04
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Az Európai Unió szakpolitikai rendszere
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** The system of EU sectoral policies
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Európa-tanulmányok Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Ördögh Tibor, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (4 EA + 4 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (1 EA + 1 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A magyar nemzeti érdek megfelelő képviseléséhez szükséges ismerni az Európai Unió szakpolitikai rendszerét és az egyes szakpolitikai területeken jellemző döntéshozatalt. A tantárgy keretében a hallgatók megismerik az Európai Unió szakpolitikáinak rendszerét, az európai uniós közpolitika-formálás sajátosságait, a közpolitika-formálás ciklusát a különböző szakpolitikai területeken. Az átfogó elméleti keretek elsajátítása után, a hallgatók megismerik az egyes szakpolitikák sajátosságait. A kurzus tárgyalja az uniós és tagállami hatáskörök kérdését, a hatáskörmegosztást, melynek megértése elengedhetetlen a jelenkori kihívások, valamint a tagállamok, illetve az EU felé támasztott elvárások és realitások értelmezéséhez. Az előadásokon a hallgatók ismereteket szereznek a stratégiaalkotás folyamatáról, és esettanulmányok bemutatásán keresztül ismereteket szereznek a szakpolitikai javaslatok (policy proposal) kidolgozásának módjáról is.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Being able to represent Hungarian interest in the adequate way requires the knowledge of the sectoral policies of the EU alongside the decision-making process. During the course, students get to know the unique features of the policies of the EU, the policy-making cycles and the decision-making methods in the main policy areas. Students gain insights into the main theories of policy-making. The course discusses the division of competences between the EU and its Member States as it is declared in the Lisbon Treaty, without which comprehensive understanding of the current challenges of the Union would not be possible. Throughout the course students will gain deep understanding of how to develop and execute strategies, and they become acquainted with the methods of writing policy proposals.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Összefüggéseiben is képes értelmezni az államra ható folyamatokat. Birtokában van az állam magas szintű feladatait ellátni képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői ismereteknek.

Képességei: Szakmai felkészültsége alapján rendszerszinten képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetési feladatokat ellátni. Képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői feladatokkal összefüggő folyamatokban és döntésekben részt venni.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására. Kritikus a századunkat alakító folyamatokkal szemben. Megfelelő problémafelismerő és -kezelő képességekkel bír. Támogatja a hatékony közpolitikai stratégiai tervezést.

Autonómiaja és felelőssége: Felelősséget vállal az általa végzett munkáért. A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatok önálló végzésére. Javaslatokat tesz. Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban az államtudományi módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The correlations between processes influencing the state. The planning, strategic, analytical and management skills necessary for completing high-profile tasks regarding the state.

Capabilities: Performing planning, strategic, analytical and managerial tasks systematically based on his/her professional competencies. Participating in processes and decision-making regarding planning, strategic, analytical and management tasks.

Attitude: An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically. Critical thinking about the processes influencing our century. Possessing the skills to recognize and handle problems competently. Supporting the efficient strategic planning of public policies.

Autonomy and responsibility: He/she takes responsibility for his/her work. He/she is capable of carrying out comprehensive and complex tasks on his/her own initiative. He/she puts forward suggestions. He/she applies a wide range of methods and techniques of public governance in practice independently in contexts varied in complexity and certainty.

11. Előtanulmányi követelmények: Az Európai Unió kereskedelmi joga [ÁEKMTO03]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Előadás: (Lecture:)

12.2. Döntéshozatal az Európai Unióban. (Decision-making in the European Union.)

12.3. Közös agrárpolitika politikai fejlődése. (Political development of the Common Agricultural Policy.)

12.4. Regionális politika politikai fejlődése. (Political development of regional policy.)

12.5. Gazdasági és monetáris együttműködés politikai fejlődése. (Political development of economic and monetary cooperation.)

12.6. Versenypolitika politikai fejlődése. (Political development of competition policy.)

12.7. Bel- és igazságügyi együttműködés politikai fejlődése. (Political development of cooperation of justice and home affairs.)

12.8. Közös kül- és biztonságpolitikai együttműködés politikai fejlődése. (Political development of cooperation of common foreign and security.)

12.9. Szeminárium: (Seminar:)

12.10. Követelmények ismertetése. (Description of requirements.)

12.11. Döntéshozatali szimuláció. (Decision-making simulation.)

12.12. Döntéselemzési feladatok tárgyalása. (Discussion of decision analysis tasks.)

12.13. Prezentációk I. (Presentations I.)

12.14. Prezentációk II. (Presentations II.)

12.15. Prezentációk III. (Presentations III.)

12.16. Félév végi teszt. (End of term test.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 75 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollét igazolását elektronikusan kell megküldeni a tárgyfelelős számára. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Az elfogadható hiányzások mértékének túllépése esetén következményként az aláírás megtagadásra kerül és a hallgató nem bocsátható vizsgára.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A gyakorlat teljesítése az alábbi 4 feladatból áll: 1) döntéselemzés elkészítése az előre megadott időpontig, 2) szakpolitikai prezentáció tartása az előre kijelölt napon, 3) esszé megírása az előre közölt időpontig a szakpolitikai prezentációból, 4) félév végi teszt az utolsó alkalommal. A döntéselemzés elkészítése és az esszé leadása a Moodle rendszeren keresztül történik.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadáson az aláírás megszerzésének feltétele a gyakorlat teljesítése, melyben legalább öt gyakorlaton való részvétel, a döntéshozatal és az esszé határidőre történő elküldése hiánytalanul, továbbá a szakpolitikai prezentáció megtartása a kijelölt napon szerepel.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, mely az alábbiakból épül fel: döntéselemzés (25%), szakpolitikai prezentáció (25%), esszé a szakpolitikai prezentációból (25%), félév végi teszt (25%). A félév végi teszt anyagát az előadás anyaga és a kötelező irodalom együttesen alkotja.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Kende Tamás - Szűcs Tamás: Bevezetés az Európai Unió politikáiba. Complex, Budapest, 2015. ISBN: 9789632954615

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Arató Krisztina – Koller Boglárka (szerk.): Az Európai Unió politikai rendszere. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2019. ISBN 978-963-531-075-3
2. Marján Attila (szerk.): Magyarország első évtizede az Unióban. Nemzeti Közszerzői Egyetem, Budapest, 2014. ISBN: 9786155305429
3. Osztovits András: EU döntéshozatal. Nemzeti Közszerzői Egyetem Vezető- és Továbbképzési Intézet, Budapest, 2014.
4. Marján Attila: EU közpolitika és szakpolitikák. Nemzeti Közszerzői Egyetem Vezető- és Továbbképzési Intézet, Budapest, 2014.

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Ördögh Tibor, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁTKTMO02
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Az online kommunikáció szabályozási kérdései
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Regulatory aspects of online communication
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Társadalmi Kommunikáció Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Bartóki-Gönczy Balázs, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus során a hallgatók megismerkednek az internet hatására megváltozott nyilvánosság társadalomra gyakorolt hatásaival. Külön foglalkozunk az internet működésének alapjaival, a közösségi média, valamint a keresőmotorok jogi és szabályozási kérdéseivel, az online személyiségvédelem és szabadságjogok, adatvédelem legfontosabb ismereteivel.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): During the course, students learn about the impact of the Internet on public communication. We cover the basics of the Internet, the legal and regulatory issues of social media and search engines, and the most important legal issues such as online privacy and liberties, protection of personality.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Elmélyült ismeretekkel rendelkezik az állam gazdasági, politikai és társadalmi összefüggéseit, nemzetközi és regionális mozgásterét illetően.

Képességei: Szakmai felkészültsége alapján rendszerszinten képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetési feladatokat ellátni.

Attitűdje: Nyitott, fogékony és érdeklődő a XXI. század államára ható komplex globális és regionális hatások társadalmi, politikai és gazdasági szempontú elemzése és kezelése iránt.

Autonómiája és felelőssége: A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatok önálló végzésére.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge: The economic, political and social contexts of the state internationally and regionally.
Capabilities: Performing planning, strategic, analytical and managerial tasks systematically based

on his/her professional competencies.

Attitude: An open-minded, sensitive and inquiring attitude to the social, political and economic analysis and management of complex global and regional impacts influencing the 21st century state.

Autonomy and responsibility: He/she is capable of carrying out comprehensive and complex tasks on his/her own initiative.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. A szólásszabadság alapvonalai I. (Basic principles of freedom of expression I.)
- 12.2. A szólásszabadság alapvonalai II. (Basic principles of freedom of expression II.)
- 12.3. A médiaszabályozás alapjai I. (Basics of media regulation I.)
- 12.4. A médiaszabályozás alapjai II. (Basics of media regulation II.)
- 12.5. Az internet működésének alapjai. (Basics of functioning of the Internet.)
- 12.6. Keresőmotorok és algoritmusok. (Search engines and algorithms.)
- 12.7. Pluralizmus és a véleménynyilvánítás szabadsága. (Pluralism and freedom of expression.)
- 12.8. Személyiségi jogok védelme a médiában és az interneten. (Protection of privacy in the media and on the Internet.)
- 12.9. Felelősség kérdése a közösségi médiában. (The issue of responsibility in social media.)
- 12.10. Az online kommunikáció büntetőjogi vonatkozásai. (The criminal aspects of online communication.)
- 12.11. Választási kampányok médiajogi szabályai, ideértve a közösségi média felületeket. Fake news. (Election campaign and media law, including social media platforms. Fake news.)
- 12.12. Adatvédelem az online kommunikációban. (Privacy in online communication.)
- 12.13. Közérdekű adatok nyilvánossága. (Publicity of data of public interest.)
- 12.14. Kereskedelmi kommunikáció hagyományos és online felületen. (Commercial communication (traditional and online).)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Követelmény a tanórákon történő részvétel. A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az e feletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs félévközi feladat.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele az órákon való előírt részvétel.

16.2. Az értékelés:

Kollokvium, szóbeli vizsga, amelynek során a kötelező irodalom és a foglalkozások anyagának ismerete a követelmény. A kredit megszerzésének feltétele a legalább elégséges érdemjegy.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Koltay András: Az új média és a szólásszabadság. Wolters Kluwer, Budapest, 2019. ISBN: 978 963 295 879 8
2. Koltay András (szerk.): Magyar és európai médiajog. Wolters Kluwer, Budapest, 2019. ISBN: 978 963 295 883 5

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Bartóki-Gönczy Balázs: Az online közvetítők mint az információhoz való hozzáférés új kapuói. Pázmány Press, Budapest, 2019. ISBN: 978 963 308 349 9
2. Koltay András: A szólásszabadság alapvonalai – magyar, angol, amerikai, európai összehasonlításban. Századvég Kiadó, Budapest, 2009. ISBN: 978 963 7340 37 6

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Bartóki-Gönczy Balázs, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** RBÜAO03
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Büntetőjog I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Criminal law I.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Rendészettudományi Kar, Büntetőjogi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Polt Péter, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A képzés általános célja, hogy a hallgató a közszolgalati feladatok ellátásához szükséges ismeretekkel rendelkezzen az állami büntetőhatalom lényegéről, a büntetőjogilag szankcionált jogsértések alapvető jellemzőiről, a büntetőjog elveiről és alapfogalmairól, a büntető igazságszolgáltatás működéséről. Az oktatás során elérendő cél, hogy a hallgatók olyan elméleti felkészültséget és tételes jogi ismereteket szerezzenek a büntető anyagi jogban, melyeknek birtokában alkalmassá váljanak speciális jogalkalmazói feladatok ellátására, a törvényesség érvényre juttatására, valamint az időközben változó büntető jogszabályok megfelelő értelmezésére.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The aim of the course is to provide necessary knowledge for public servants about punitive power of states, significant features of criminal offences, basic principles and concepts of criminal law and the functioning of the criminal justice system. The training programme is created to promote theoretical preparedness and legal knowledge of students about substantive criminal law. They will be able to fulfil special law enforcement tasks, vindicate legality and interpret legal texts in a constantly changing legal environment.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

Képességei: Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére.

Attitűdje: Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel.

Autonómiája és felelőssége: Bekapcsolódik az állammal, illetve a közigazgatással kapcsolatos kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektszoportokban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja az állammal és a közigazgatással, valamint a szakspecifikus ágazati igazgatási területekkel kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state.

Capabilities: Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance.

Attitude: A comprehensive approach based on social, legal, economic and political science.

Autonomy and responsibility: Participates in research and development projects regarding the state and public administration. He/she activates his/her theoretical and practical knowledge and skills autonomously while working together with other members of the team in order to achieve the goals set.

11. Előtanulmányi követelmények: Jogi alaptan [ÁKKTO04]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Büntetőjog és büntetőjog-tudomány. (Criminal law and criminal law science.)
- 12.2. A büntetőjogszabályok rendszere és szerkezete. A büntetőjog forrásai. (System and structure of criminal law. Sources of criminal law.)
- 12.3. A büntetőjogszabály értelmezése. (Interpretation of criminal law.)
- 12.4. A büntetőjog alapelvei. A magyar büntető-joghatóság. (Principles of Criminal Law. Hungarian criminal jurisdiction.)
- 12.5. A bűncselekmény fogalma. (The concept of crime.)
- 12.6. A tényállások fajtái. Az általános törvényi tényállás szerkezete. (Types of facts in criminal law. The general structure of crimes.)
- 12.7. Az általános törvény tényállás objektív elemei. (The objective elements of the fact.)
- 12.8. Az általános törvény tényállás szubjektív elemei. (The subjective elements of the fact.)
- 12.9. A büntetőjogi felelősségre vonás akadályai. (Obstacles of criminal prosecution.)
- 12.10. A bűncselekmény megvalósulási szakaszai. (Stages of the crime.)
- 12.11. A bűncselekmény elkövetői. (The perpetrators of the crime.)
- 12.12. A bűncselekményi egység és a bűnhalmazat. (Criminal unit and set of sin.)
- 12.13. A büntetés fogalma és célja. (Concept and purpose of punishment.)
- 12.14. A magyar büntetőjog szankciórendszerének jellemzői. (Characteristics of the system of sanctions in Hungarian criminal law.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítésének elfogadásához az előadásokon a részvétel kötelező (minimum 75%); rövid/tartós távolmaradás indokolt esetben (orvosi, szolgálati) pótolható, amely pótlás egyéni megbeszélés szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A félévközi feladat zárthelyi dolgozat eredményes (megfelelt) megírása a 1-8. témakörökből a 9. foglalkozáson. A dolgozat értékelése kétfokozatú, megfeleltnek minősül a 60%-ot elérő dolgozat. Eredménytelen zárthelyi dolgozat kétszer javítható, ezen kívül a feladat pótlására az aktuális szorgalmi időszakban nincs lehetőség.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a fentiekben meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a félévközi feladatok eredményes teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Írásbeli kollokvium ötfokozatú értékeléssel. A vizsga tartalmát az előadáson elhangzottak és az alább felsorolt kötelező irodalom anyaga képezik.

A levelező munkarendben történő írásbeli vizsgadolgozat értékelése szummatív: 0-50% - elégtelen, 51-70% - elégséges, 71-80% - közepe, 81-90% - jó, 91-100% - jeles.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Blaskó Béla: Magyar büntetőjog. Általános Rész. Rejtjel Kiadó, Budapest - Debrecen, 2017. ISBN: 978 963 7255 96 0
2. Blaskó Béla – Pallagi Anikó: Az állami büntetőhatalom érvényesülésének tendenciái, különös tekintettel az új Büntető Törvénykönyv megalkotásának két évtizedes folyamatára. In: Ruzsonyi Péter (szerk): Tendenciák és alapvetések a bűnügyi tudományok köréből. NKE Budapest, 2014. 17-40. o. ISBN 978-615-5491-33-7

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Polt Péter (szerk.): Új Btk. kommentár I. és II. kötet. Nemzeti Közszerkesztési és Tankönyv Kiadó, Budapest, 2013. ISBN 978 615 5344 23 7
2. Hollán Miklós: A büntetőjogi kerettényállások. In: Ruzsonyi Péter (szerk): Tendenciák és alapvetések a bűnügyi tudományok köréből. NKE Budapest, 2014. 185 - 197. o. ISBN 978-615-5491-33-7

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Polt Péter, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** RBÜAO04
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Büntetőjog II.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Criminal law II.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 2 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Rendészettudományi Kar, Büntetőjogi Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Polt Péter, PhD, egyetemi tanár
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A képzés általános célja, hogy a hallgató a közszoigálati feladatok ellátásához szükséges ismeretekkel rendelkezzen az állami büntetőhatalom lényegéről, a büntetőjogilag szankcionált jogsértések alapvető jellemzőiről, a büntetőjog elveiről és alapfogalmairól, a büntető igazságszoigálatás működéséről. Az oktatás során elérendő cél, hogy a hallgatók olyan elméleti felkészültséget és tételes jogi ismereteket szerezzenek a büntető anyagi jogban, melyeknek birtokában alkalmassá váljanak speciális jogalkalmazói feladatok ellátására, a törvényesség érvényre juttatására, valamint az időközben változó büntető jogszabályok megfelelő értelmezésére.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The aim of the course is to provide necessary knowledge for public servants about punitive power of states, significant features of criminal offences, basic principles and concepts of criminal law and the functioning of the criminal justice system. The training programme is created to promote theoretical preparedness and legal knowledge of students about substantive criminal law. They will be able to fulfil special law enforcement tasks, vindicate legality and interpret legal texts in a constantly changing legal environment.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

Képességei: Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére.

Attitűdje: Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel.

Autonómiája és felelőssége: Bekapcsolódik az állammal, illetve a közigazgatással kapcsolatos kutatási és fejlesztési projektekre, a projektszerepekben a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja az állammal és a közigazgatással, valamint a szakspecifikus ágazati igazgatási területekkel kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state.

Capabilities: Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance.

Attitude: A comprehensive approach based on social, legal, economic and political science.

Autonomy and responsibility: Participates in research and development projects regarding the state and public administration. He/she activates his/her theoretical and practical knowledge and skills autonomously while working together with other members of the team in order to achieve the goals set.

11. Előtanulmányi követelmények: Büntetőjog I. [RBÜAO03]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Az élet, a testi épség és az egészség elleni bűncselekmények. (Offenses against life, physical integrity and health.)
- 12.2. Az emberi szabadság elleni bűncselekmények. A nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények. (Crimes against human freedom. Sexual freedom and crimes against sexual morality.)
- 12.3. A gyermekek érdekeit sértő és a család elleni bűncselekmények. (Offenses against children and against family.)
- 12.4. Az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni bűncselekmények. (Offenses against human dignity and certain fundamental rights.)
- 12.5. A közlekedési bűncselekmények. A környezet és a természet elleni bűncselekmények. (Offenses against traffic regulations. Crimes against the environment and nature.)
- 12.6. A korrupciós bűncselekmények. A hivatali bűncselekmények. (Corruption crimes. Official crimes.)
- 12.7. A közbiztonság elleni bűncselekmények. A köznyugalom elleni bűncselekmények. (Crimes against public security. Offenses against public peace.)
- 12.8. A közbizalom elleni bűncselekmények. A közigazgatás rendje elleni bűncselekmények. (Crimes against public trust. Criminal offenses related administrative procedures.)
- 12.9. A vagyon elleni bűncselekmények. A szellemi tulajdon elleni bűncselekmények. (Crimes against property. Crimes against intellectual property rights.)
- 12.10. A költségvetést károsító bűncselekmények. A gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmények. (Criminal offenses against public finances. Economic and business related offenses.)
- 12.11. A büntetőeljárás rendszere, alanyai. (System of criminal proceedings. Persons participating in criminal proceedings.)
- 12.12. A büntetőeljárás alapelvei. A kényszerintézkedések. (Principles of criminal proceedings. Coercive measures.)
- 12.13. A büntetőeljárás folyamata. A bizonyítás. (Course of criminal proceedings. Evidence.)
- 12.14. Jogorvoslatok. (Legal remedies.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítésének elfogadásához az előadásokon a részvétel kötelező (minimum 75%); rövid/tartós távolmaradás indokolt esetben (orvosi, szolgálati) pótolható, amely pótlás egyéni megbeszélés szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A félévközi feladat zárthelyi dolgozat eredményes (megfelelt) megírása a 1-8. témakörökből a 9. foglalkozáson. A dolgozat értékelése kétfokozatú, megfeleltnek minősül a 60%-ot elérő dolgozat. Eredménytelen zárthelyi dolgozat kétszer javítható, ezen kívül a feladat pótlására az aktuális szorgalmi időszakban nincs lehetőség.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a fentiekben meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a félévközi feladatok eredményes teljesítése

16.2. Az értékelés:

Írásbeli kollokvium ötfokozatú értékeléssel. A vizsga tartalmát az előadáson elhangzottak és az alább felsorolt kötelező irodalom anyaga képezik.

A levelező munkarendben történő írásbeli vizsgadolgozat értékelése szummatív: 0-50% - elégtelen, 51-70% - elégséges, 71-80% - közepe, 81-90% - jó, 91-100% - jeles.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Blaskó Béla - Madai Sándor – Pallagi Anikó – Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Különös Rész I. Rejtjel Kiadó, Budapest-Debrecen, 2018. ISBN: 978 615 5737 03 9
2. Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor – Pallagi Anikó – Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Különös Rész II. Rejtjel Kiadó, Budapest-Debrecen, 2018. ISBN: 978 963 7255 95 3

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Polt Péter (szerk.): Új Btk. kommentár I. és II. kötet. Nemzeti Közszerzői és Tankönyv Kiadó, Budapest, 2013. ISBN 978 615 5344 23 7

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Polt Péter, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ACITO01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Civilisztika I.: Általános rész, személyek joga
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Private law I.: General rules, law of persons
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33% gyakorlat, 67% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Civilisztikai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Heinerné Dr. Barzó Tímea Tünde, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 12 (8 EA + 4 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (2 EA + 1 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A Civilisztika I. tantárgy bemutatja a polgári jog alapvető ismérveit, alapelveit, elválasztását a közjogtól, az új Polgári Törvénykönyv megszületéséhez vezető utat, tagolt bontásban és megfelelő részletezettségű tartalom mellett elemzésre kerül az új Polgári Törvénykönyv első három könyvének tartalma: az általános részi ismeretek és a személyek joga (kivéve a gazdasági társaságok jogát, amellyel önálló félév keretében ismerkednek meg a hallgatók). Az előadásanyagban a szellemi tulajdonra vonatkozó sokrétű jogszabályanyag is elhelyezésre kerül a polgári jog átfogó rendszerén belül. A tananyag elsajátítása nélkül nem lehetséges az állam feladataival és működésével kapcsolatos komplex tudás elsajátítása, a közjog és magánjog megfelelő elválasztása, összefüggéseinek, kapcsolódásainak, egymásra hatásának és egymásra utaltságának megértése.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course of Private law I. introduces the main characteristics and basic principles of private law, presents its separation from public law, students become familiar with the way leading to the birth of the new Civil Code. The subject presents the first three books of the new Civil Code containing the general rules and the rules of persons (except for the rules of business associations, which will be presented in another semester). The course also contains the rules of intellectual property. Without the knowledge of the principles presented during the course, students will not be able to obtain a complex knowledge about the tasks and the operation of the state, they will not be able to separate between the private and the public law and they also will not be able to understand the connections between the two systems.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Behatóan ismeri a magyar állam szervezetét, közigazgatási rendszerét és magánjogi vonatkozásait, érti annak működését, szervezési elveit. Tájékozott az államban érvényesülő fontos mechanizmusokat illetően. Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és

működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

Képességei: Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására. Kritikus a századunkat alakító folyamatokkal szemben. Megfelelő problémafelismerő és -kezelő képességekkel bír.

Autonómiája és felelőssége: A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatok önálló végzésére. Önellenőrzésre képes.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The organizational structure and functioning of the Hungarian state; the historical development, current operation and main tendencies of the Hungarian state; the decisive periods of global and Hungarian history of state, law and public administration; comprehensive theories accumulated over thousands of years regarding the state; and the regional and global impacts influencing the functioning of the Hungarian state. The prevailing mechanisms influencing the state. The systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state.

Capabilities: Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public.

Attitude: An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically. Critical thinking about the processes influencing our century. Possessing the skills to recognize and handle problems competently.

Autonomy and responsibility: He/she is capable of carrying out comprehensive and complex tasks on his/her own initiative. He/she is capable of self-monitoring.

11. Előtanulmányi követelmények: Magyar állam- és jogtörténet II. [ÁÁJTO02]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1.** A polgári jog tárgyköre, rendszere. A polgári jog (magánjog) tudományának kialakulása, fejlődése napjainkig. A magyar polgári jog alapvető elvei. (System and scope of civil law. Historical development of the legal science of civil law (private law). The most important principles of Hungarian civil law.)
- 12.2.** A polgári jog forrásai. A polgári jogi norma szerkezete és fajtái. A polgári jogi jogszabályok érvénye, hatálya és alkalmazása. A polgári jogi jogviszony szerkezete és elemei. Az abszolút és relatív szerkezetű jogviszonyok. (Sources of civil law. Structure and forms of the civil law norm. The validity, scope and application of civil law norms. Structure and elements of the civil law legal relationships. Absolute and relative legal relationships.)
- 12.3.** A jogviszony alanya, tárgya, tartalma (alanyi jog, igény, hatalmasság stb.). A jogi tények mibenléte és csoportjai. Emberi magatartások. A jogügyletek fogalma és csoportjai. (Subject, subject matter and content of civil law legal relationships. Nature and forms of legal facts. Human conducts. Concept and groups of legal transactions.)
- 12.4.** Emberi és társadalmi körülmények. A közhatalmi aktusok, mint jogi tények. Az idő múlása. Az elévülés jogi természete. (Human and social circumstances. Public powers and acts as legal facts. The passage of time. The legal nature of statute of limitations.)
- 12.5.** A személyek joga alapfogalmai (jogképesség, cselekvőképesség, szerző- és vétőképesség, belátási képesség, személy, személyiség, jogi személy). Az ember jogképessége. Holtnak nyilvánítás, a halál tényének megállapítása. A cselekvőképesség. A korlátozottan cselekvőképes személyek és ügyletkötő képességük. A cselekvőképtelen személyek köre és ügyletkötői képessége. (Basic definitions of the law on persons (legal capacity, legal competency, capacity of

discretion, person, personality right, legal person). Legal capacity of man. Legal presumption of death, judicial decision on the fact of death. Legal competency. Persons and their legal acts with limited legal capacity. Persons and their legal acts with legal incompetency.)

12.6. A gondnokság alá helyezésre vonatkozó fontosabb rendelkezések (zárlat, ideiglenes gondnokrendelés). A gondnokrendelés. A támogatott döntéshozatal, a támogatóra vonatkozó alapvető rendelkezések. Előzetes jognyilatkozat tétele, a jognyilatkozat hatályossá nyilvánítása. A nyilvántartásba vétel. (The most important rules on the guardianship (closure, temporary guardian). Appointment of the guardian. Advocated decision-making. Most important regulation on the advocate. Prior legal statement, the force of prior legal statement. Registration of prior legal statement.)

12.7. A személyiségvédelem közös szabályai, az általános személyiségi jog megjelenése. Jogellenességet kizáró okok a személyiségvédelemben. Közéleti szereplők sajátos megítélése. Az élet, testi épség, egészség védelme. A személyes szabadság, a magánélet, a magánlakás sérthetetlensége. A jóhírnév, becsület védelme, hátrányos megkülönböztetés tilalma. (Common rules of personality rights, the general personality right. Grounds for exclusion in the field of rights relating to personality. Special protection of politically exposed persons. Protection of personal liberty, private life and private residence. Protection of honour and reputation, the prohibition of discrimination.)

12.8. Képmáshoz és hangfelvételhez való jog. A kegyeleti jogok. Ptk.-ban nevesített titokfajták (levéltitok, üzleti titok, hivatásbeli titok). A személyhez fűződő jogok védelmének objektív és szubjektív eszközei. A sérelemdíj. A sajtóhelyreigazítás. A személyhez fűződő jogok érvényesítése. (Right to facial likeness and recorded voice. Right in memoriam. Protection of secrecy in the Civil Code (secrecy of letter, business secret, professional secrecy). Sanctions for violations of rights relating to personality. The restitution. Press correction. Enforcement of rights relating to personality.)

12.9. A jogi személy fogalma, fajtái. A jogi személy létesítésének szabályai. A jogi személy képviselője. (Definition and forms of legal persons. Establishment of legal bodies. Representation of legal bodies.)

12.10. A jogi személyek törvényességi felügyelete. A jogi személyek megszűnése. Az állam jogalanyisága. (Legal supervision of legal bodies. Termination of legal persons. The State as a subject at law.)

12.11. A gazdasági társaságok közös szabályai. Az egyes gazdasági társaságok specialitásai. (Common rules on business associations. Specialities of business associations.)

12.12. Az egyesület fogalma, létrejötte, szervezete, működése és megszűnése. (Definition, establishment, structure, operation and cancellation of associations.)

12.13. A köztestületek. A politikai pártok és az egyházak. Az alapítvány fogalma, létrehozása, szervezete, működése és megszűnése. (Public corporations. Political parties and churches. Definition, establishment, structure, operation and cancellation of foundation.)

12.14. A szerzői alkotás kritériumai. A szerző személyhez fűződő és vagyoni jogai. A szomszédos jogok védelme. A szabadalmazható találmány kritériumai. A szabadalmi oltalom korlátai. A szabadalmi jogviszony tartalma. A használati mintaoltalom. A know-how jogi védelme. A formatervezési minta oltalma. Védjegyként oltalmazható jelzések és kizáró okok. A földrajzi árujelzők oltalma. (Conditions of copyright protection. Moral rights and economic rights of authors. Neighbouring rights. Criteria of legal protection of patents. Limitations of patents. Content of the legal relationship on patents. Legal protection of utility models. Legal protection of know-how. Legal protection of industrial design. Marks protected by trade marks. Legal protection of geographical indications.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a

távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása kötelező, három alkalommal megengedett az igazolatlan hiányzás. Ennek túllépése esetén az aláírás megtagadható. Amennyiben a megengedett hiányzásokat túllépi a hallgató, akkor 4 jogesetet írásban kell megoldania oktatói instrukciók alapján; az írásbeli beadvány 60 %-ot meghaladó értékelése esetén sikeres a pótlás. A hallgató köteles a képzés tantervében szereplő tantárgyak tantárgyi programjaiban leírt kötelezettségeket teljesíteni, az azokban meghatározott foglalkozásokon részt venni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A gyakorlaton kerülnek félévközi feladatok kiadásra: zárthelyi dolgozatok, írásbeli jogesetmegoldások és beadandók (pl.: táblázat készítése, összevetések és elhatárolások, anyaggyűjtés etc.); ezek teljesítésének részletei minden szorgalmi időszak elején kerülnek meghatározásra.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A félévi aláírás megszerzésének feltétele a foglalkozásokon való részvétel feltételeinek és a gyakorlat követelményeinek megfelelő teljesítése; lásd 14. pont.

16.2. Az értékelés:

A kreditek megszerzésének feltételei az aláírás megszerzése és a szóbeli kollokvium legalább elégséges vizsgajeggyel történő teljesítése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Barzó Tímea - Papp Tekla (szerk.): Civilisztika I. Általános tanok. Személyek joga. Szellemi alkotások joga. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2018. ISBN: 978-615-5920-05-9 (elektronikus)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Lábady Tamás: A magánjog általános tana. Szent István Társulat, Budapest, 2018. ISBN: 963-2777-50-4;
2. Barzó Tímea – Bíró György – Juhász Ágnes – Lenkovich Barnabás – Pusztahelyi Réka: Általános tanok és Személyek joga. Novotni Kiadó, Miskolc, 2015. ISBN: 9789639360914
3. Barzó Tímea: A nem vagyoni sérelem szankcionálásának fejlődési tendenciái. In: Gellén Klára – Görög Márta (szerk.): Lege et Fide. Ünnepi tanulmányok Szabó Imre 65. születésnapjára. Iurisperitus Kiadó, Szeged, 2016. 38-50. ISBN 978-615-5411-44-1
4. Barzó Tímea – Sági Edit: A sérelemdíj alkalmazhatósága a szerzői jogban. In: Miskolci Jogi Szemle XI. évfolyam 2. szám. 2016. 55-75.

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Heinerné Dr. Barzó Tímea Tünde, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ACITO02
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Civilisztika II.: Dologi jog, felelősségtan
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Private law II.: Rights in rem, civil law liability
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33% gyakorlat, 67% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Civilisztikai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Heinerné Dr. Barzó Tímea Tünde, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 12 (8 EA + 4 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 3 (2 EA + 1 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatók megismerkednek a magánjog alapvető dogmatikai rendszerével, kialakulásának főbb csomópontjaival. Képet kapnak a dologi jogi szabályozás felépítéséről, az egyes jogintézmények közötti kapcsolatokról. A félév során a dologi jog fogalmától, alapelveitől, a birtokjogon át a tulajdonjog elemzésére éppúgy sor kerül, mint a korlátolt dologi jogokra és az ingatlan-nyilvántartásra irányadó szabályok vizsgálatára. Külön kiemelt hangsúlyt kapnak azok a tématerületek, amelyek a közjog és a magánjog határán helyezkednek el, úgymint a birtokvédelem, az ingatlan-nyilvántartás, a nemzeti vagyon, a köztulajdon alanyai, az önkormányzati tulajdon, a tulajdonjog közjogi korlátai, a tulajdonszerzési korlátok, a birtoklás jogának közjogi korlátai, a használat közjogi jellegű korlátozása, a rendelkezési jog korlátozása, a közérdekű használat és a kisajátítás. Szintén kiemelt témakörként kerül áttekintésre az elidegenítési és terhelési tilalom szabályozása, a hatósági határozat vagy hatósági árverés, mint eredeti tulajdonszerzési mód, továbbá az elbirtoklás ingó és ingatlan dolog esetén egyaránt, valamint a növedék szabályozásának kérdése. A kurzus célja továbbá a magyar kártérítési jog alapjainak és fejlődésének, valamint a szabályozás elemzése. (Többek között a felróhatósági alapú kártérítési szabályozás, a fokozott felelősség, a termékfelelősség, más személy által okozott kárért való felelősség, a szerződésszegés szabályai.)
- A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):** The students become familiar with the basic dogmatic system of the private law and they also learn about the main stages of its development. They learn the structure of the rights in rem and the relations between the legal instruments. During the course students become familiar with the term of right in rem, its main principles, the right of possession, the ownership and the rules of the National Land Survey. Special emphasis is laid on those subjects which are at the border of private law and public law, such as the protection of possession, the national assets, the assets of local governments or expropriation. The regulation of right on restraint on alienation and encumbrance, the rules of acquisition of ownership

by means of administrative decision or official auction and the rules of adverse possession are also very prominent parts of the subject. The aim of the course is to provide an introduction to the theoretical foundations and the development of the Hungarian tort law and to give an analysis of the Hungarian tort law regulation. (The fault based liability in the Hungarian tort law, the strict liability in the Hungarian tort law, the product liability, liability for others and vicarious liability, liability for torts and breach of contract.)

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: Behatóan ismeri a magyar állam szervezetét, közigazgatási rendszerét és magánjogi vonatkozásait, érti annak működését, szervezési elveit. Tájékozott az államban érvényesülő fontos mechanizmusokat illetően. Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

Képességei: Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására. Kritikus a századunkat alakító folyamatokkal szemben. Megfelelő problémafelismerő és -kezelő képességekkel bír.

Autonómiája és felelőssége: A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatok önálló végzésére. Önellenőrzésre képes.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The prevailing mechanisms influencing the state. The systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state.

Capabilities: Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public.

Attitude: An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically. Critical thinking about the processes influencing our century. Possessing the skills to recognize and handle problems competently.

Autonomy and responsibility: He/she is capable of carrying out comprehensive and complex tasks on his/her own initiative. He/she is capable of self-monitoring.

11. Előtanulmányi követelmények: Civilisztika I.: Általános rész, személyek joga [ÁCITO01]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A dologi jog helye a jogrendszerben. A dologi jog fogalma és felosztása, alapelvei. Birtok és birtokvédelem. Jogalap nélküli birtoklás. (The place of property law in the legal system. Definition, structure and principles of property law. Possession and protection of possession. Possession without right.)

12.2. A dolgok osztályozása. A dologkapcsolatok. A föld és az épület jogi helyzete (főszabály, kivétel, feltételei). A földhasználati jog. (Classification of things. Legal status of land and building (general rule, exception, conditions). Land use.)

12.3. A tulajdonjogviszony, alanya (az ember, mint tulajdonos, a jogi személyek, mint tulajdonosok, a köztulajdon alanyai) és tárgya (magándolgok és közdolgok, a nemzeti vagyon köre). (Subject (human being as owner, legal persons as owners, subjects of public domain) and subject matter (private and public domain, scope of national property) of ownership relationship.)

12.4. A tulajdonjogviszony tartalma (jogosultságok: birtoklás, birtokvédelem, használat, hasznok szedése, hasznosítás, rendelkezési jog, kötelezettségek: terhek és kárveszély viselésének kötelezettsége). A tulajdonjog korlátozása. (Content of ownership (rights: ownership, possession, exploitation, exploitation, right of disposal, obligations: burden and liability). The limits of ownership.)

- 12.5.** A tulajdonjog megszerzése (eredeti és származékos szerzőismódok az ingók és ingatlanok esetében). A tulajdonjog megszűnése. (Acquisition of ownership (original and derivative acquisition of movable and immovable property). Termination of ownership.)
- 12.6.** A közös tulajdon általános szabályai és sajátos alakzatai (a tulajdonostársak belső és külső jogviszonyai). A társasháztulajdon. A tulajdonjog védelme. A tulajdonjog védelmének polgári jogi eszközei. (General rules and specific forms of joint ownership (internal and external relations between co-owners). Condominium property. Ownership protection. Civil law instruments for the protection of property rights.)
- 12.7.** A korlátolt dologi jogokról általában. A használati jogok (a földhasználat, a haszonélvezet és a használati jogok, személyes szolgálat és telki szolgálat). (Limited property rights in general. Use rights (land use, personal service and land service).)
- 12.8.** A zálogjog, alanyai, létrejötte, tárgya (a felek jogai és kötelezettségei a kielégítési jog megnyílta előtt, a kézizálogjog és a jelzálogjog tárgyának birtoklása, használata és hasznosítása, a hitelbiztosítéki nyilvántartás, a zálogjog rangsora, a zálogjog értékesítése). A biztosítéki szerződések. (Subject matter, subject and establishment of the lien (rights and obligations of the parties before opening of the right of satisfaction, possession, use and utilization of the object of the lien and the mortgage, the mortgage register, the ranking of the lien, the sale of the lien). Collateral Contracts.)
- 12.9.** Az ingatlan-nyilvántartás tartalma, alapelvei, részei, az ingatlan-nyilvántartás adattartalma. (Contents, principles, parts of the land register, data content of the land register.)
- 12.10.** A kontraktuális és a deliktuális kárfelelősség. Felelősségtani alapok. A kárkötelmi jogviszony általános jellemzői. A károkozás tilalma, a polgári jogi felelősség elemei és feltételei. A bizonyítási teher. (Contractual and delictual (tort) liability. Basics of liability. General characteristics of a liability relationship. Discipline of non-damage, elements and conditions of civil law liability. The burden of proof.)
- 12.11.** A kártérítés módja, mértéke, esedékessége. Károsulti közrehatás. Többek károkozása. (The method, extent and due date of compensation. Contributory negligence. Joint tortfeasors.)
- 12.12.** A felelősség egyes esetei I. (felelősség a fokozott veszéllyel járó tevékenységért, termékfelelősség, felelősség az állatok károkozásáért). (Individual Cases of Liability I. (Liability for hazardous activities, product liability, liability for animals) I.)
- 12.13.** A felelősség egyes esetei II. (felelősség más személy által okozott kárért, felelősség vétőképtelen személy károkozásáért, felelősség az épületkárokért). (Individual Cases of Liability II. (Liability for the acts of another person, liability for the actions of nonpunishable persons, liability for building damages).)
- 12.14.** A felelősség egyes esetei III. (felelősség közhatalom gyakorlásával okozott kárért). (Individual Cases of Liability III. (Liability for the Actions of Public Authorities).)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása kötelező, három alkalommal megengedett az igazolatlan hiányzás. Ennek túllépése esetén az aláírás megtagadható. Amennyiben a megengedett hiányzásokat túllépi a hallgató, akkor 4 jogesetet írásban kell megoldania oktatói instrukciók alapján; az írásbeli beadvány 60 %-ot meghaladó értékelése esetén sikeres a pótlás. A hallgató köteles a képzés tantervében szereplő tantárgyak tantárgyi programjaiban leírt kötelezettségeket teljesíteni, az azokban meghatározott foglalkozásokon részt venni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A gyakorlaton kerülnek félévközi feladatok kiadásra: zárthelyi dolgozatok, írásbeli jogesetmegoldások és beadandók (pl.: táblázat készítése, összevetések és elhatárolások,

anyaggyűjtés etc.); ezek teljesítésének részletei minden szorgalmi időszak elején kerülnek meghatározásra.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A félévi aláírás megszerzésének feltétele a foglalkozásokon való részvétel feltételeinek és a gyakorlat követelményeinek megfelelő teljesítése; lásd 14. pont.

16.2. Az értékelés:

A kreditek megszerzésének feltételei az aláírás megszerzése és a szóbeli kollokvium legalább elégséges vizsgajeggyel történő teljesítése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Barta Judit - Barzó Tímea – Fézer Tamás – Juhász Ágnes – Keserű Barna Arnold – Kőhidi Ákos – Leszkoven László – Papp Tekla – Pusztahelyi Réka – Ujváriné Antal Edit: Civilisztika II. Dologi jog. Felelősségtan. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2019. ISBN: 978-615-5920-07-3 (elektronikus)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Juhász Ágnes – Leszkoven László – Pusztahelyi Réka: Dologi jog. 2. átdolgozott kiadás. Novotni Alapítvány, Miskolc, 2017. ISBN: 9789639360938

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Heinerné Dr. Barzó Tímea Tünde, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ACITO03
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Civilisztika III.: Általános szerződés tan
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Private law III.: General contractual rules
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33% gyakorlat, 67% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Civilisztikai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Papp Tekla Viktória, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 12 (8 EA + 4 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (2 EA + 1 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy egységes szisztéma szerint ismerteti meg a hallgatókkal a szerződési jog szinergiáit, jogösszehasonlító és gyakorlatorientált módszerek alkalmazásával. A hallgatók a szerződések közös szabályai megismerésével, a bírói joggyakorlat releváns döntéseinek elemzésével és a lényeges szakirodalmi álláspontok megismerésével sajátítják el a tananyagot. A gyakorlaton szert tesznek a szerződések szerkesztésével kapcsolatos ismeretekre, és képessé válnak szerződési jogesetek megoldására.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course presents a unified system of contractual law using comparative and practice-orientated methods. The common rules of contracts, the relevant court decisions and the contents of professional literatures are introduced. During the seminars the students learn how to frame a contract and they become competent to solve contractual cases.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Behatóan ismeri a magyar állam szervezetét, közigazgatási rendszerét és magánjogi vonatkozásait, érti annak működését, szervezési elveit. Tájékozott az államban érvényesülő fontos mechanizmusokat illetően.

Képességei: Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közzszolgálati életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közjót és a köz érdekét. Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére.

Attitűdje: Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel. Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására.

Autonómiája és felelőssége: A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatok önálló végzésére. Kialakított szakmai véleményét, álláspontját előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The prevailing mechanisms influencing the state. The systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state.

Capabilities: Working for the common good and public interest based on professional and human standards sustained through professional commitment. The student is capable of working for the common good and public interest based on professional and human standards sustained through professional commitment, furthermore of handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance.

Attitude: A comprehensive approach based on social, legal, economic and political science. An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically.

Autonomy and responsibility: He/she is capable of carrying out comprehensive and complex tasks on his/her own initiative. He/she can support his/her professional opinion and viewpoint independently in familiar decision-making scenarios.

11. **Előtanulmányi követelmények:** Civilisztika II.: Dologi jog, felelősségtan [ÁCITO02]
12. **A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**
  - 12.1. Kötelemkeletkeztető tények (Ptk. 6. Könyv 6. rész is); a kötelmi jogviszony alanyai, többalanyú kötelmek. (The obligations creating facts; the subject of the obligational relationship, multy-party obligations.)
  - 12.2. A kötelelem tárgya és tartalma, a szolgáltatás. (The object and the content of the obligation, the service.)
  - 12.3. A jognyilatkozat, a képviselet, az elévülés; a kötelelem teljesítése. (The legal statement, the representation, the limitation; the performance of the obligation.)
  - 12.4. A szerződési jog alapelvei; a szerződés mint jogintézmény, fogalma, jellemzői. (The principles of the contract law; the contract as a legal institute, the definition and the characteristics of the contract.)
  - 12.5. A szerződés létrejötte, értelmezése, szerződéskötési kötelezettség. (The conclude, the interpretation of the contract, the contracting obligation)
  - 12.6. A szerződés érvénytelensége I. (The invalidity of the contract I.)
  - 12.7. A szerződés érvénytelensége II.; a szerződés hatálya. (The invalidity of the contract II.; the effect of the contract.)
  - 12.8. A szerződés megerősítése, módosítása. (The confirmation and the modification of the contract.)
  - 12.9. A szerződés megszűnése és megszüntetése; a teljesítés. (The cessation and the termination of the contract; the performance.)
  - 12.10. A teljesítés sajátos és különös esetei; szerződésszegés I. (késedelem). (The special and particular cases of the performance; the breach of contract I. (delay).)
  - 12.11. Szerződésszegés II. (hibás teljesítés, kellék-, jog-, termékszavatosság, jótállás).(The breach of contract II. (defective performance, implied warranty, warranty of title, warranty of product, guarantee).)
  - 12.12. Szerződésszegés III. (lehetetlenülés, teljesítés jogos ok nélküli megtagadása, jognyilatkozat tételének elmulasztása). (The breach of contract III. (impossibility of the performance, contest of performance without lawful reason, fail of making of legal statement).)

12.13. Az értékpapír és értékpapírügyletek. (The security and the transaction of securities.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása kötelező, három alkalommal megengedett az igazolatlan hiányzás. Ennek túllépése esetén az aláírás megtagadható. Amennyiben a megengedett hiányzásokat túllépi a hallgató, akkor 4 jogesetet írásban kell megoldania oktatói instrukciók alapján; az írásbeli beadvány 60 %-ot meghaladó értékelése esetén sikeres a pótlás. A hallgató köteles a képzés tantervében szereplő tantárgyak tantárgyi programjaiban leírt kötelezettségeket teljesíteni, az azokban meghatározott foglalkozásokon részt venni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A gyakorlaton kerülnek félévközi feladatok kiadásra: zárthelyi dolgozatok, írásbeli jogesetmegoldások és beadandók (pl.: táblázat készítése, összevetések és elhatárolások, anyaggyűjtés etc.); ezek teljesítésének részletei minden szorgalmi időszak elején kerülnek meghatározásra.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A félévi aláírás megszerzésének feltétele a foglalkozásokon való részvétel feltételeinek és a gyakorlat követelményeinek megfelelő teljesítése; lásd 14. pont.

16.2. Az értékelés:

A kreditek megszerzésének feltételei az aláírás megszerzése és a szóbeli kollokvium legalább elégséges vizsgajeggyel történő teljesítése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Barzó Tímea - Juhász Ágnes - Leszkoven László - Pusztahelyi Réka: Kötelmi jog: a kötelmek közös és a szerződés általános szabályai. Novotni Kiadó, Miskolc, 2015. ISBN: 978 963 9360 96 9
2. Vékás Lajos: Szerződési jog. Általános rész. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2019. ISBN: 9789633122655

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Petrik Ferenc (szerk.): Az új Ptk. magyarázata VI/VI. HVG Orac, Budapest, 2013. ISBN: 978 963 258 247 4
2. Osztoivits András (szerk.): A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a kapcsolódó jogszabályok nagykommentárja. Opten Informatikai Kft., Budapest, 2014. ISBN: 978 615 5122 149
3. Vékás Lajos-Gárdos Péter (szerk.): Kommentár a Polgári Törvénykönyvhöz. Wolters Kluwer, Budapest, 2014. ISBN: 978 963 295 4301

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Papp Tekla Viktória, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ACITO04
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Civilisztika IV.: Magánjogi és közjogi szerződések
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Private law IV.: Contracts in private law and public law
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Civilisztikai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Papp Tekla Viktória, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy egységes szisztéma szerint ismerteti meg a hallgatókkal a szerződési jog szinergiáit, jogösszehasonlító és gyakorlatorientált módszerek alkalmazásával. A hallgatók a köz- és magánjogi szerződések normaanyagának részletes tanulmányozásával, a bírói joggyakorlat releváns döntéseinek elemzésével és a lényeges szakirodalmi álláspontok megismerésével sajátítják el a tananyagot.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course presents a unified system of contractual law using comparative and practice-orientated methods. The types and detailed rules of private and public law contracts, the relevant court decisions and the contents of professional literatures are introduced.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Behatóan ismeri a magyar állam szervezetét, közigazgatási rendszerét és magánjogi vonatkozásait, érti annak működését, szervezési elveit. Tájékozott az államban érvényesülő fontos mechanizmusokat illetően. Megfelelő áttekintéssel rendelkezik az állammal kapcsolatos komplex tudnivalók szintetizálására.

Képességei: Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közzolgálati életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közjót és a köz érdekét. Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére.

Attitűdje: Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel. Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására.

Autonómiája és felelőssége: A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatok

önálló végzésére. Kialakított szakmai véleményét, álláspontját előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The structure, public administration and civil law aspects of the Hungarian state, and understands its operation and organizational principles. The prevailing mechanisms influencing the state. The comprehensive synthesis of the complex knowledge of the state.

Capabilities: Working for the common good and public interest based on professional and human standards sustained through professional commitment. Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance.

Attitude: A comprehensive approach based on social, legal, economic and political science. An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically.

Autonomy and responsibility: He/she is capable of carrying out comprehensive and complex tasks on his/her own initiative. He/she can support his/her professional opinion and viewpoint independently in familiar decision-making scenarios.

11. Előtanulmányi követelmények: Civilisztika III.: Általános szerződés tan [ÁCITO03]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Az európai szerződési rendszerek; a szerződések csoportosítása; komplex szerződések. (The European contractual systems; the classification of contracts; complex contracts.)
- 12.2. Közjogi szerződések; a köz- és magánjog határán lévő kontraktusok. (Public law contracts; contracts on the verge of public and private law contracts.)
- 12.3. Magánjogi, de nem kötelmi szerződések, nevesített (tipikus és atipikus) és nevesítetlen (vegyes és de facto innominát) szerződések, ál-atipikus és hibrid kontraktusok. (Private law contracts, but not obligational contracts, specified (typical and atypical) and innominated contracts (mixed and de facto innominate) contracts, simulated atypical and hybrid contracts.)
- 12.4. Atipikus szerződések I. (fogyasztóvédelmi jellegűek, gazdasági társaságok egzisztálásához kapcsolódóak). (The atypical contracts I. (from the aspect of consumer protection and existence of business associations).)
- 12.5. Atipikus szerződések II. (szellemi tulajdonhoz köthetőek, szolgáltatási jellegűek). (The atypical contracts II. (from the aspect of intellectual property and service).)
- 12.6. Ptk.-beli szerződések: tulajdonátruházó szerződések. (Contracts of Code Civil: contracts to transfer of ownership.)
- 12.7. Ptk.-beli szerződések: vállalkozási típusúak. (Contracts of Civil Code: contracts aimed at producing a work.)
- 12.8. Ptk.-beli szerződések: megbízási jellegűek. (Contracts of Civil Code: agency-type contracts.)
- 12.9. Ptk.-beli szerződések: használati kontraktusok. (Contracts of Civil Code: contracts for use.)
- 12.10. Ptk.-beli szerződések: letéti, forgalmazási és jogbérleti szerződések. (Contracts of Civil Code: deposit contracts, distribution and franchise contracts.)
- 12.11. Ptk.-beli szerződések: hitel- és számlaszerződések. (Contracts of Civil Code: contracts of secured transactions.)
- 12.12. Ptk.-beli szerződések: biztosítási szerződés I. (Contracts of Civil Code: insurance contracts I.)
- 12.13. Ptk.-beli szerződések: biztosítási szerződés II. (Contracts of Civil Code: insurance contracts II.)
- 12.14. Ptk.-beli szerződések: tartási és életjáradéki szerződés, polgári jogi társasági szerződés. (Contracts of Civil Code: maintenance and life annuity contracts, contract for civil association.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása kötelező, három alkalommal megengedett az igazolatlan hiányzás. Ennek túllépése esetén az aláírás megtagadható. Amennyiben a megengedett hiányzásokat túllépi a hallgató, akkor 4 jogesetet írásban kell megoldania oktatói instrukciók alapján; az írásbeli beadvány 60 %-ot meghaladó értékelése esetén sikeres a pótlás. A hallgató köteles a képzés tantervében szereplő tantárgyak tantárgyi programjaiban leírt kötelezettségeket teljesíteni, az azokban meghatározott foglalkozásokon részt venni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs félévközi feladat.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A félévi aláírás megszerzésének feltétele a katalógusok a foglalkozásokon való részvétel feltételeinek megfelelő teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A kreditek megszerzésének feltételei az aláírás megszerzése és a szóbeli kollokvium legalább elégséges vizsgajeggyel történő teljesítése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Papp Tekla: Atipikus szerződések. HVG-ORAC, Budapest, 2019. ISBN: 9789632584621
2. Benke József - Nochta Tibor: Magyar polgári jog. Kötelmi jog II. Dialóg Campus, Budapest, 2018. ISBN: 978-615-5845-62-8

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Petrik Ferenc (szerk.): Az új Ptk. magyarázata VI/VI. HVG Orac, Budapest, 2013. ISBN: 978 963 258 247 4
2. Osztovits András (szerk.): A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a kapcsolódó jogszabályok nagykommentárja. Opten Informatikai Kft., Budapest, 2014. ISBN: 978 615 5122 149
3. Vékás Lajos-Gárdos Péter (szerk.): Kommentár a Polgári Törvénykönyvhöz. Wolters Kluwer, Budapest, 2014. ISBN: 978 963 295 4302
4. Fuglinszky Ádám - Tókey Balázs: Szerződési jog. Különös rész. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2018. ISBN: 9789633122921

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Papp Tekla Viktória, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKINTO34
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Digitális ökoszisztéma I. - A digitális kor
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** The digital ecosystem I. - The digital age
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kiberbiztonsági és e-Közigazgatási Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Budai Balázs Benjámin, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy során bevezetjük a hallgatókat az információs társadalom rendszerszemléletű elméletébe, legfontosabb kérdéseibe és vitás területeibe. Ismertetjük az információs társadalom és az internet kulturális, politikai és gazdasági kérdéseit, majd vázoljuk az erre a kihívásra adott állami válaszokat néhány információs stratégiát elemezve. Megismertetjük a hallgatókat az ún. információs termékek, illetve az azokat előállító iparági háttér működésével. A stratégiai szemléletet azzal erősítjük, hogy bemutatjuk az infokommunikációs cégek stratégiai törekvéseit, így a hálózatokkal, mikroökonómiai kérdésekkel éppúgy foglalkozunk, mint azokkal a makrogazdasági hatásokkal, amelyek alapján az információgazdaság hatást gyakorol a nemzeti versenyképességre.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course introduces students to the systemic theory, main issues and contentious issues of the information society. We outline the cultural, political and economic issues of the information society and the Internet, and then outline state responses to this challenge by analyzing some information strategies. We introduce students to the "information products" and their industry background. We reinforce the strategic approach by presenting the strategic aspirations of infocommunication companies, so we address networks, microeconomic issues, as well as the macroeconomic implications under which the information economy has an impact on national competitiveness.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: A hallgatók megismerik az információs társadalom fogalmkörét, felfogásait, jellegzetességeit, valamint a kapcsolódó témaköröket, így megismerik a mikro- és makrogazdasági hatásokat.

Képességei: A kialakítandó kompetenciák az ismeretanyaggal kapcsolatos koncepciók elemzésére, vitaképességre és érvelési technikák kialakítására fókuszál. Ezzel párhuzamosan képessé teszi a

hallgatókat az információs társadalom fejlesztésével kapcsolatos projekteken való elemző munkára, a dokumentumok elemzésére, a statisztikai adatok értelmezésére az információs társadalom területén, az információgazdaság mérésére és összehasonlítására. Kompetenciaszerzés az információs társadalom szakirodalmának feldolgozására, cikkek és könyvek összefoglalására. Ebben a vonatkozásban a tantárgy során olyan kompetenciákat is fejlesztünk, amelyek a fogalomkör kritikus elemzéséhez szükségesek, illetve adott jogi, közigazgatási, közgazdasági határterületen előadások megtartására készítik fel a hallgatókat.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására.

Autonómiája és felelőssége: Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban az államtudományi módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: Students will become familiar with the concepts, concepts, characteristics and related topics of the information society. In this way, they become aware of the micro- and macroeconomic effects.

Capabilities: The competences to be developed focus on analyzing knowledge concepts, debating and developing reasoning techniques. At the same time, it enables students to do analytical work on information society development projects, analyze documents, interpret statistical data in the field of information society, measure and compare the information economy. Acquisition of competencies for processing information society literature, summarizing articles and books. In this regard, the course also develops competencies necessary for critical analysis of the concept and prepares students to give lectures in a given legal, administrative, or economic area.

Attitude: His/her personal attitude is characterized by an intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically.

Autonomy and responsibility: He/she applies a wide range of methods and techniques of public governance in practice independently in contexts varied in complexity and certainty.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Az információs társadalom fogalma, különböző megközelítésmódjai. (The concept of information society and its different approaches.)
- 12.2. Manuell Castells elmélete, kultúra az információs társadalomban. (Manuell Castells' theory, culture in the information society.)
- 12.3. Az internet történetisége, korszakai és kultúrája: a hálózatosodás és a hálózattudomány alapjai. (History, Era and Culture of the Internet: Fundamentals of Networking and Network Science.)
- 12.4. Az információs korszak új globális gazdasága. (A new global economy for the information age.)
- 12.5. Internet és új gazdaság, hagyományos gazdaság és az internet. (Internet and new economy, traditional economy and internet.)
- 12.6. Állam és politika az információs társadalomban. (State and politics in the information society.)
- 12.7. Internet, politika, hatalom, nyilvánosság, participáció, ellenőrzés, közösségek. (Internet, politics, power, publicity, participation, control, communities.)
- 12.8. Társadalmi változások az információs társadalomban: család, identitás, fenntartható fejlődés. (Social change in the information society: family, identity, sustainable development.)
- 12.9. Az információs gazdaság mikroökonómiai alapjai (információs termékek, árazás, szabványok, jogok). (Microeconomic fundamentals of the information economy (information products, pricing, standards, rights).)

- 12.10.** Az IKT, a kutatás-fejlesztés, az innováció: információgazdaság makroökonomiai kérdései. (ICT, R&D, Innovation: Macroeconomic Issues of the Information Economy.)
- 12.11.** Az Európai Unió információs társadalom szemlélete: a Bangemann-jelentéstől az eEurope-ig. (The European Union's Information Society Approach: from the Bangemann Report to eEurope.)
- 12.12.** A magyar információs politika rövid története: a NIS-től az Széchenyi-tervekig és tovább. (A brief history of Hungarian information policy: from NIS to Széchenyi plans and beyond.)
- 12.13.** Az oktatás az információs társadalomban: praktikus tanácsok a hatékony tanuláshoz IKT-val. (Education in the Information Society: Practical Tips for Effective Learning with ICT.)
- 12.14.** Információs társadalom a mindennapjainkban: multitasking, koncentráció, olvasás és viselkedés. (Information society in our daily lives: multitasking, concentration, reading and behavior.)
- 13.** A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév
- 14.** A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:
- A hallgató köteles a képzés tantervében szereplő tantárgyak tantárgyi programjaiban leírt kötelezettségeket teljesíteni, az azokban meghatározott foglalkozásokon részt venni. A tanórák 75%-án kötelező a részvétel. A távolmaradás pótlása egyéni munkával történik a tananyag alapján.
- 15.** Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:
- A félévi aláírásnak feltétele az oktató által a félév elején támasztott és közölt követelmény (zárthelyi dolgozat megírása a 7-8., valamint a 13-14. héten.)
- 16.** Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:
- 16.1.** Az aláírás megszerzésének feltételei:
- Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott zárthelyi dolgozatok legalább elégséges teljesítése.
- 16.2.** Az értékelés:
- A tantárgy teljesítése: évközi értékelés, melyben a két zárthelyi dolgozat egyenlő arányban részesül. A zárthelyi anyagát az előadáson elhangzottak és az alább felsorolt kötelező és ajánlott irodalmak anyagai képezik. A vizsgadolgozat értékelése szummatív: 0-50% - elégtelen, 51-70% - elégséges, 71-80% - közepes, 81-90% - jó, 91-100% - jeles.
- 16.3.** A kreditek megszerzésének feltételei:
- A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges évközi értékelés (ÉÉ).
- 17.** Irodalomjegyzék:
- 17.1.** Kötelező irodalom:
1. Pintér Róbert (szerk): Információs társadalom. Elmélet és politikai gyakorlat. Gondolat Kiadó, Budapest, 2008. ISBN: 9789636936230
  2. Shapiro, Varian: Az információ uralma: a digitális világ gazdaságtana. Geopress Kiadó, Budapest, 2000. ISBN: 9789637910746
- 17.2.** Ajánlott irodalom:
1. Barabási Albert László: Villanások - A jövő kiszámítható. Budapest, Libri Könyvkiadó, 2016. ISBN: 9789633105139

Dr. Budai Balázs Benjámín, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKINTO39
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Digitális ökoszisztéma II. - Digitális kori kormányzás
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** The digital ecosystem II. - Digital area governance
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kiberbiztonsági és e-Közigazgatási Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Budai Balázs Benjámin, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Kiemelkedő témakörök a közigazgatás modernizálásának kontextusa, a közigazgatási szolgáltatások elektronizálása, a technológiabefogadás kérdésköre a közszolgálatban, az interoperabilitás kérdései, az elektronikus azonosítás lehetőségei, a többcsatornás állampolgári ügyfélkiszolgálás, az elektronikus közbeszerzés. Az általános e-közigazgatási eljárásokon túlmenően azokkal a szakpolitikai kérdésekkel is megismerkednek, amely ez egyes speciális szakigazgatási területek elektronizálásával járnak például e-egészségügy, oktatás (e-learning), adózás (on-line adózás), esélyegyenlőség (e-befogadás), foglalkoztatás politika (táv munka) stb. Ezek mellett a hallgatók megismerik az e-közigazgatás szervezetrendszerét is. Esettanulmányok megvizsgálásával a jó gyakorlatok is beépülnek az anyagba. A hallgató a kurzus végén olyan ismereteket szerezhethet, melynek segítségével kontextusba tudja helyezni a közszolgálati informatikával kapcsolatos jogszabályokat, valamint érdemben részt tud venni a szakterületét érintő informatikai döntésekben.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The outstanding issues of the course include the context of PA-modernization, electronization of public administration services, the issue of technology inclusion in the public service, issues of interoperability, the possibility of electronic identification, multichannel citizen customer service, as well as the electronic public procurement. In addition to the general e-administrative procedures, the students also get acquainted with the policy issues that involve the electronization of certain specific areas of administration, such as E-health, e-learning, taxation (on-line taxation), equal opportunities (e-inclusion), employment policy (teleworking), etc. In addition, the students will also get acquainted with the organization of e-administration. By examining case studies, good practices are also incorporated into the curriculum. At the end of the course, the students can acquire knowledge that will enable them to put into context the legislation related to public service IT, and to participate in the decision making process of significant IT questions affecting their field.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: Az e-közigazgatás hatékonyság növelő szerepe mellett, a hallgatók elsajátítják az ún. e-kormányzás tágabb, e-részvételi vagy e-demokrácia területeit is.

Képességei: Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére. A hallgatók képességet szereznek a digitalizálódó állam működésének rendszerszemléletű, az állam stabil működését lehetővé tevő e-közigazgatási modellek használatára. A hallgatók készséget szereznek az EU-s, elvek és fő irányok, a közösségi média és portálok használatában, az IKT eszközök használatában a helyi és nemzeti szintű állampolgári közösségi részvételben.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására.

Autonómiája és felelőssége: Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban az államtudományi módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: In addition to the efficiency gaining role of e-administration, the students also learn about the broader domain of e-participation and e-democracy.

Capabilities: Is capable of handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance. The students acquire the ability to use e-governance models which enable the state stable functioning by a systematic approach of the digitalizing state. The students will develop skills in the use the European principles and main directives, social media and portals, as well as the use of ICT tools at local and national civic community participation.

Attitude: His/her personal attitude is characterized by an intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically.

Autonomy and responsibility: He/she applies a wide range of methods and techniques of public governance in practice independently in contexts varied in complexity and certainty.

11. Előtanulmányi követelmények: Digitális ökoszisztéma I. - A digitális kor [ÁKINTO34]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. A közigazgatás-fejlesztés kontextusa. (Context of Public Administration Development.)
- 12.2. A közszolgálati informatika hazai és nemzetközi jogi és stratégiai környezete. (The domestic and international legal and strategic environment of public service informatics.)
- 12.3. Elvárások az IKT-val a kormányzati munkában: transzformatív kormányzás, hatékonyság. (Expectations of ICT in government work: transformative governance, efficiency.)
- 12.4. Az e-közigazgatás szakpolitikai területei - az ún. többszintű e-kormányzás elemei. (Policy Areas for e-Government elements of multilevel e-governance.)
- 12.5. Az e-közigazgatás front office-a. (The front office of eGovernment.)
- 12.6. Az okos városok koncepciója és az IKT alapú helyi kormányzati rendszerek működése. (The concept of smart cities and the operation of ICT-based local government systems.)
- 12.7. E-demokrácia - a részvételtől az e-szavazásig. (E-democracy - from participation to e-voting.)
- 12.8. E-bevonódás - társadalmi csoportok bevonása (szegények, fogyatékosok, iskolázatlanok). (E-Inclusion - involvement of social groups (poor, disabled, uneducated).)
- 12.9. E-kormányzás - a döntéshozatali mechanizmusok és a kormányzat belső működésének támogatása. (E-Governance - Support decision-making mechanisms and internal functioning of government.)

- 12.10.** Az e-közigazgatás back office-jának hangsúlyos kérdései: hatékonyság, elérhetőség, interoperabilitás. (Highlights of the e-government back office: efficiency, accessibility, interoperability.)
- 12.11.** E-közzszolgálati rendszerek fejlesztése és finanszírozása. (Development and financing of e-public service systems.)
- 12.12.** Az emberi erőforrások fejlesztése - közzszolgálati IKT képességek és e-kormányzás. (Human resources development - ICT skills in public services and e-governance.)
- 12.13.** A kiberbiztonság a kormányzati munkában. (Cyber security in government work.)
- 12.14.** Modern IT menedzsment - az IKT irányításának elhelyezkedése a kormányzatban. (Modern IT Management - Locating ICT Governance in Government.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a képzés tantervében szereplő tantárgyak tantárgyi programjaiban leírt kötelezettségeket teljesíteni, az azokban meghatározott foglalkozásokon részt venni. A tanórák 75%-án kötelező a részvétel. A távolmaradás pótlása egyéni munkával történik a tananyag alapján.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A félévi aláírásnak feltétele az oktató által a félév elején támasztott és közölt követelmény (zárhelyi dolgozat megírása a 7-8., valamint a 13-14. héten.)

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott zárhelyi dolgozatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A tantárgy teljesítése: évközi értékelés, melyben a két zárhelyi dolgozat egyenlő arányban részesül. A zárhelyi anyagát az előadáson elhangzottak és az alább felsorolt kötelező és ajánlott irodalmak anyagai képezik. A vizsgadolgozat értékelése szummatív: 0-50% - elégtelen, 51-70% - elégséges, 71-80% - közepes, 81-90% - jó, 91-100% - jeles.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges évközi értékelés (ÉÉ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Budai Balázs et. al: A digitális kori hazai közigazgatás specifikumai. Dialóg Campus, Budapest, 2018. ISBN 978-615-5889-62-2 (elektronikus – PDF)
2. Molnár Szilárd - Sikolya Zsolt (szerk.): Fejezetek a magyar e-közigazgatás történetéből (1998-2010). Primaware Kiadó, Szeged, 2015. ISBN 978-963-306-309-6
3. Nemeslaki András (szerk.): E-közzszolgálat fejlesztés. Elméleti alapok és tudományos kutatási módszerek. Nemzeti Közzszolgálati Egyetem, Budapest, 2014. ISBN:978-615-5491-04-7

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Budai Balázs: Az e-közigazgatás elmélete. 2. átdolgozott kiadás, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2014. ISBN 978-963-059-498-1
2. Budai Balázs: A közigazgatás újragondolása. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2017. ISBN 978-963-454-028-1

3. Molnár Szilárd és Z. Karvalics László szerk.: A "hiteles helyektől" az elektronikus közigazgatásig. Mérföldkövek a hazai közigazgatás és kormányzati számítástechnika kialakulásának történetében. Primaware Kiadó, Szeged, 2014. ISBN 978-963-306-309-5

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Budai Balázs Benjámín, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁEETO01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Egyéni kompetenciafejlesztés
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Personal competency development
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Emberi Erőforrás Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kajtár Edit, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (0 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (0 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus célja a hallgatók kompetenciáinak erősítése annak érdekében, hogy teljesítményük legjavát legyenek képesek nyújtani munkájukban. A foglalkozások gyakorlatorientáltak, a kurzus csoportos interakción alapszik. Az első foglalkozáson felmérjük a hallgatók igényeit, személyes céljait, majd a további alkalmakat ezeket figyelembe véve alakítjuk. Ajánlott területek: reális önismeret, ön-management, emberismeret, motiváció, az EQ közösségi elemei, cél- és feladatorientáltság, kreativitás, innováció, döntési képesség, felelősségvállalás, kommunikációs készség, konfliktuskezelés, érdekérvényesítés, rugalmas alkalmazkodóképesség, stresszkezelés, időgazdálkodás, munkatársak motiválása, fejlesztése, delegálás.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The purpose of the course is to unlock students potential to maximize their work performance. The sessions are practice-oriented and the course is based on group interaction. The needs as well as personal goals of the students are assessed at the first session. Subsequent sessions are constructed on the basis of this assessment. Possible areas of personal development: self-awareness, self-regulation, motivation, empathy, social skills, focus, creativity and innovation, decision making, taking responsibility, communication, conflict resolution, empowerment, resiliency, stress management, time management, motivating others, HR and delegation.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Megfelelő áttekintéssel rendelkezik az állammal kapcsolatos komplex tudnivalók szintetizálására. Megfelelő áttekintéssel rendelkezik a közszoigálati kompetenciák rendszeréről. Ismer öndiagnózisra és egyéni kompetenciafejlesztésre alkalmas eszközöket.

Képességei: Képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői feladatokkal összefüggő folyamatokban és döntésekben részt venni. Az egyéni fejlesztési tervben meghatározott

kompetenciák.

Attitűdje: Szem előtt tartja a mindenkori közjót és közérdeket. Együttműködik másokkal a problémamegoldásban. Fejlődés és fejlesztés iránt elkötelezett, empatikus, minőségorientált, nyitott, tudatos és reflektív.

Autonómiája és felelőssége: Kialakított szakmai véleményét, álláspontját előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli. Felelősséget vállal saját tanulásáért és fejlődéséért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The comprehensive synthesis of the complex knowledge of the state. Knows comprehensively the system of competencies in the public service. Knows tools fit for self-assessment and competency development at individual level.

Capabilities: Participating in processes and decision-making regarding planning, strategic, analytical and management tasks. Capabilities specified in his/her development plan.

Attitude: Keeping the common good and public interest in mind. He/she cooperates with others in order to solve problems. Committed to self-development, empathetic, quality-oriented, open-minded, conscious and self-reflective.

Autonomy and responsibility: He/she can support his/her professional opinion and viewpoint independently in familiar decision-making scenarios. Takes responsibility for his/her own learning and development.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Reális önismeret, ön-management. (Self-awareness, self-regulation.)

12.2. Emberismeret. (Insight into human nature.)

12.3. Az EQ közösségi elemei. (Social elements of EQ.)

12.4. Cél- és feladatorientáltság. (Goal and task orientation.)

12.5. Kreativitás, innováció. (Creativity, innovation.)

12.6. Döntési képesség. (Decision making.)

12.7. Felelősségvállalás. (Taking responsibility.)

12.8. Kommunikációs készség. (Communication skills.)

12.9. Konfliktuskezelés. (Conflict resolution.)

12.10. Érdekvédekezés. (Advocacy.)

12.11. Rugalmas alkalmazkodóképesség. (Resilience.)

12.12. Stresszkezelés. (Stress management.)

12.13. Időgazdálkodás (Time management.)

12.14. Munkatársak motiválása, fejlesztése. (HR development, motivation.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Aktív és közreműködő részvétel az órák legalább 85 %-án. Rövid/tartós távolmaradás csak indokolt esetben (orvosi, szolgálati) lehetséges. A pótlás egyéni megbeszélés szerint történik. A tanóra tréning jellege miatt a 15 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

"Reflexiók" füzet vezetése, illetve dolgozat írása.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

„Reflexiók” füzet (személyes fejlesztési terv, folyamatjegyzőkönyv) vezetése, melyet emailben kell leadni, legalább 3 alkalomról, legalább 15 000 karakter terjedelemben. A Reflexiók füzet tartalmazza:

- az egyes gyakorlatok címét, rövid leírását,
- a csoportos feldolgozás tanulságait,
- saját tanulságokat,
- kapcsolódó elméletekre, modellekre történő utalást,
- interjú/miniprojekt esetén ennek tanulságait,
- tanulságok átültetésének módját a gyakorlatba.

16.2. Az értékelés:

A végső jegy az órai aktivitás és a dolgozatra kapott jegy átlaga.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Korpics Márta (szerk.): Egyéni kompetenciafejlesztés. Nemzeti Közzolgálati Egyetem, Budapest, 2019. ISBN 978-963-498-095-7 (elektronikus)
2. Kajtár Edit (szerk.): Vezetési gyakorlat. Nemzeti Közzolgálati Egyetem, Budapest, 2018. (elektronikus)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Korpics, Márta; Méhes, Tamás (szerk.): Vezető és vezetés a közzolgálatban. Nemzeti Közzolgálati Egyetem, Budapest, 2019. (elektronikus)
2. Kajtár Edit: Hogyan teremtsz helyet a vezető túlsúfolt határidőnaplójában a meditáció. MAGYAR COACHSZEMLE, pp. 13-19., 2017

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Kajtár Edit, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁÁJTO03
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Egyetemes államtörténet
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** European history of state and law
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33% gyakorlat, 67% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Állam- és Jogtörténeti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Pókecz Kovács Attila, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 12 (8 EA + 4 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (2 EA + 1 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy célja az európai államkormányzat főbb trendjeinek, modelljeinek országspecifikus történeti bemutatása. Ennek során az európai fejlődés szempontjából modellértékűnek tekinthető államok történeti és államtörténeti elemzését végezzük el. Az európai államfejlődés számára az ókori államok alapjaitól a középkor kiemelten fontos államalakulatain át a modern alkotmányos berendezkedést megalapozó angol, francia és német államfejlődés történeti sarokpontjait tekintjük át. Kitekintést adunk az európai fejlődés specifikusnak tekinthető típusaira is.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The goal of the subject is the historical presentation of the main trends and models of the European state government. During this period we will carry out a historical and state historical analysis of states that are considered as the main models of the European development. From the prominent ancient states through the medieval states, we will overview the historical cornerstones of the English, French, German state development that established a modern constitutional structure. We also give an overview of the specific types of the European state history.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Behatóan ismeri az egyetemes állam-, jog- és közigazgatás-történet meghatározó korszakait, valamint jelenkori működését és főbb tendenciáit, az állammal kapcsolatban az évezredek folyamán kialakított átfogó elméleteket, a magyar állam működésére ható regionális és globális hatásokat.

Képességei: Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére.

Attitűdje: Szem előtt tartja a mindenkori közjót és közérdeket. Együttműködik másokkal a problémamegoldásban.

Autonómiája és felelőssége: Felelősséget érez a közhatalmi tevékenységgel járó munka következményei iránt.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The organizational structure and functioning of the Hungarian state; the historical development, current operation and main tendencies of the Hungarian state; the decisive periods of global and Hungarian history of state, law and public administration; comprehensive theories accumulated over thousands of years regarding the state; and the regional and global impacts influencing the functioning of the Hungarian state.

Capabilities: Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance.

Attitude: Keeping the common good and public interest in mind. He/she cooperates with others in order to solve problems.

Autonomy and responsibility: He/she feels responsible for the outcomes of public activities.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. A görög állam és alkotmány főbb modelljei. (History of the ancient Greek Government and Constitutions.)
  - 12.2. Az ókori római állam történe. (History of the ancient Roman state.)
  - 12.3. A Bizánci Birodalom kormányzata. (Government of the Byzantine Empire.)
  - 12.4. A Frank Birodalom kormányzata. (Government of the Frankish Kingdom and the Carolingian Empire.)
  - 12.5. Franciaország államtörténete. (Constitutional History of France.)
  - 12.6. A Habsburg Birodalom kormányzata. (Government of the Habsburg Empire.)
  - 12.7. Az angol polgári alkotmány fejlődéstörténeti elemei. (Constitutional history of the English Revolution and the 17th century.)
  - 12.8. Az Amerikai Egyesült Államok alkotmánytörténete. (Constitutional history of the United States of America.)
  - 12.9. Kísérletek a német egység létrehozására, a német egység és alkotmányos megoldásai. (Constitutional history of the Unification of Germany.)
  - 12.10. A mediterrán országok államtörténete. (Constitutional history of the Mediterranean countries.)
  - 12.11. A skandináv államok államtörténete. (Constitutional history of the Scandinavian countries.)
  - 12.12. Az Oszmán Birodalom kormányzata. (Government of the Ottoman Empire.)
  - 12.13. A középkori Oroszország kormányzata és a cári Oroszország kormányzása Nagy Pétertől 1917-ig. (Government of the Medieval Russia and the Russian Empire to 1917.)
  - 12.14. A Szovjetunió létrejötte és alkotmányai és a fasizmus államkormányzati megoldásai. (The Formation and Constitutions of the Soviet Union. Government solutions in the fascist governments.)
- 13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév**
- 14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A hallgató köteles az órák legalább 75%-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, a részvétel a tanárral való egyeztetés alapján meghatározott házi

dolgozat készítésével pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Aktív részvétel az órán, hétről hétre felkészülés a szemináriumvezető által kiadott írásbeli és szóbeli feladatokból anyagrészből.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A szemináriumi dolgozatok és oktató által kiadott feladatok teljesítése és az ehhez fűződő aláírás a vizsgára bocsátás feltétele.

16.2. Az értékelés:

A félév értékelése nappali tagozaton szóbeli kollokvium – levelező tagozaton írásbeli vizsga. A vizsga tartalmát az előadáson elhangzottak és az alább felsorolt kötelező és ajánlott irodalmak anyagai képezik. A vizsgadolgozat értékelése szummatív: 0-50% - elégtelen, 51-70% - elégséges, 71-80% - közepes, 81-90% - jó, 91-100% - jeles. Szóbeli kollokvium.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Jakab Éva - Pókecz Kovács Attila (szerk.): Egyetemes államtörténet I. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2019. ISBN: 978-615-5945-91-5
2. Földi András (szerk.): Összehasonlító jogtörténet. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2018. ISBN: 9789634890133

17.2. Ajánlott irodalom:

1. P. Stein: A római jog Európa történetében. Osiris Kiadó, Budapest, 2005. ISBN 963 389 766 1

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Pókecz Kovács Attila, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁEUTTO03
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** EPSO felkészítő
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** EPSO Training
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Európai Köz- és Magánjogi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Simonné Prof. Dr. Gombos Katalin, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az EPSO felkészítő kurzus alapvetően 3 fő modulból és altémákból áll. Áttekintés az uniós állásokról az EU-s intézményekben és azokon kívül. Az előválogató tesztek megismerése. Az értékelő-központ és feladatainak megismerése. A tananyag elkészítéséhez foglalkozáspszichológust/pszichometriai szakértőt is igénybe veszünk, aki, ismerve az EPSO által is használt pszichometriai tesztek módszertanát és logikáját, hozzájárul ahhoz, hogy a tananyag elsajátítása és megfelelő gyakorlás révén minden jelentkező javíthasson a teszteredményén. A módszertan egyik fontos eleme éppen az, hogy részletes instrukciókat és felkészülési tervet is nyújtson a tesztekre és feladatokra való gyakorláshoz.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course consists of three main modules: an overview of jobs within and outside EU institutions; pre-selection tests, and information on the assessment centre and its tasks.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Behatóan ismeri a magyar állam szervezetét, közigazgatási rendszerét és magánjogi vonatkozásait, érti annak működését, szervezési elveit.

Képességei: Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közzszolgálati életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közjót és a köz érdekét.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására.

Autonómiája és felelőssége: Kialakított szakmai véleményét, álláspontját előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The structure, public administration and civil law aspects of the Hungarian state, and

understands its operation and organizational principles.

Capabilities: Working for the common good and public interest based on professional and human standards sustained through professional commitment.

Attitude: An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically.

Autonomy and responsibility: He/she can support his/her professional opinion and viewpoint independently in familiar decision-making scenarios.

11. Előtanulmányi követelmények: Az Európai Unió joga működésben [ÁEKMTO02]; Az Európai Unió kereskedelmi joga [ÁEKMTO03]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Mely álláslehetőségek érhetőek el végzős hallgatóknak és frissen diplomázottaknak. (Jobs available for graduates.)

12.2. Az EU-s intézményeken kívül, de az EU-val foglalkozó munkakörök. (EU-related jobs outside the EU institutions.)

12.3. Álláslehetőségek és az uniós versenyvizsga. (Job opportunities and the EPSO competition.)

12.4. A 4 fajta profil, vizsgatípusok, időbeosztás, diplomakövetelmények. (The 4 profiles, exam types, time-schedule, diploma requirements.)

12.5. A vizsga követelményei, fázisai, tippek a sikeres felkészüléshez. (Exam requirements, phases, hints for successful applications.)

12.6. A szövegértési teszt („verbal reasoning”) jellege és módszertana. (Verbal reasoning.)

12.7. A számítási teszt („numerical reasoning”) jellege és módszertana. (Numerical reasoning.)

12.8. Az absztrakciós teszt („abstract reasoning”) jellege és módszertana. (Abstract reasoning.)

12.9. A szituációs döntéshozatali teszt („situational judgement test”) jellege és módszertana. (Situational judgement test.)

12.10. Egyéb tesztek speciális profilok esetén („e-tray”, IT-ismeretek). (Other tests for special profiles („e-tray”, IT-skills).)

12.11. A vizsga 2. része: az értékelő-központ („assessment centre”) és feladatai - Az EPSO által kért és mért kompetenciák szerepe és jellege, a 8 kompetencia jelentése és a felkészülés módszertana. (Second part: Assessment centre - Competences required by EPSO, the content of the 8 required competences, preparation methodology.)

12.12. A vizsga 2. része: az értékelő-központ („assessment centre”) és feladatai - Az esettanulmány („case study”) jellege és a felkészülés módszertana, a szóbeli előadás („oral presentation”) jellege és szimuláció. (Second part: Assessment centre - Case study, oral presentation and its simulation.)

12.13. A vizsga 2. része: az értékelő-központ („assessment centre”) és feladatai - a csoportos feladat („group exercise”) jellege és szimuláció, a strukturált kompetencia-interjú („structured interview”) jellege és szimuláció. (Second part: Assessment centre - Group exercise and Structured interview and its simulation.)

12.14. A vizsga 2. része: az értékelő-központ („assessment centre”) és feladatai - felkészülési módszertan, tippek és átfogó javaslatok. (Second part: Assessment centre - key tasks and general preparatory hints.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Órai jelenlét szükséges a foglalkozások több, mint 75%-án, ezt meghaladó hiányzás esetén külön

beadandóval történő pótlás szükséges.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A szemináriumokon konkrét EPSO tesztek megoldása során órai munka és csapatmunka révén.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzése: az előadások legalább 75%-án való részvétellel vagy beadandó révén. A kredit megszerzésének feltétele: többkomponensű értékelési rendszer révén, amely a következő elemekből tevődik össze: 40% órai aktivitás, 60% tesztmegoldás.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy (GYJ), osztályzat ötfokozatú skálán / 50% elégséges, 60% közepes, 75% jó, 90%-tól jeles/

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges évközi értékelés (ÉE).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Baneth András: The Ultimate EU Testbook. Administrators. John Harper Publishing, London, 2019. ISBN 10 1999959558.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. A hallgatók rendelkezésére bocsátott anyagok, tesztsorok és gyakorlati útmutatók.

Budapest, 2023.12.01.

Dr. Simonné Prof. Dr. Gombos Katalin, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKNGTO04
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Európai gazdasági integráció
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** European economic integration
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Közgazdaságtani és Nemzetközi Gazdaságtani Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Pásztor Szabolcs, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus során a hallgatók megismerkedhetnek az Európai Unió gazdasági integrációjának elméleti alapjaival és gyakorlati megvalósulásával. Megismerik az Európai Unió egyes gazdasági szakpolitikáinak rendszereit, e szakpolitikák elméleti hátterét, gyakorlati céljait, eszközeit, hatásait, korábbi, illetve várható jövőbeni fejlődési irányait. A kurzus során a következő közös politikákkal foglalkozunk a fenti szempontok szerint: Közös Agrárpolitika, regionális és kohéziós politika, közös kereskedelempolitika, versenypolitika. Részletesen megvizsgáljuk az egységes belső piac és a Gazdasági és Monetáris Unió működését, az európai gazdaságpolitikai koordináció előrehaladását. Kitérünk a közös költségvetésre, mint a közös politikák finanszírozásának egyik kiemelten fontos elemére. Képet adunk Európa változó szerepéről a - szintén változó - világ gazdaságban.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): During the course students will get acquainted with the theoretical foundations and practical implementation of the economic integration of the European Union. They will learn about the systems of certain economic policies of the European Union, their theoretical background, their practical aims, tools, effects, past and future directions of development. Based on the above, the course deals with the following common policies Common Agricultural Policy, Regional and Cohesion Policy, Common Commercial Policy, Competition Policy. We will examine in detail the functioning of the Single Market and the Economic and Monetary Union and the progress of European economic policy coordination. We will tackle the EU budget as one of the most important elements of financing common policies. We provide a picture of changing role of Europe in the - also changing - world economy.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása: Elmélyült ismeretekkel rendelkezik az állam gazdasági, politikai és társadalmi összefüggéseit, nemzetközi és regionális mozgásterét illetően. Birtokában van az állam magas szintű feladatait ellátni képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői ismereteknek. Mélyen ismeri

az európai gazdasági integráció logikáját és működési mechanizmusait.

Képességei: Szakmai felkészültsége alapján rendszerszinten képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetési feladatokat ellátni. Képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői feladatokkal összefüggő folyamatokban és döntésekben részt venni. Ismereteit képes az európai gazdasági integráció egyes területeivel kapcsolatban felmerülő feladatokban alkalmazni.

Attitűdje: Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel. Nyitott, fogékony és érdeklődő a XXI. század államára ható komplex globális és regionális hatások társadalmi, politikai és gazdasági szempontú elemzése és kezelése iránt. Átfogó szemléletmóddal közelíti meg az európai gazdasági integráció komplex kérdésköreit.

Autonómiája és felelőssége: A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatok önálló végzésére. Kialakított szakmai véleményét, álláspontját előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli. Önálló feladatvégzésre és döntéshozatalra képes az európai gazdasági integráció területeihez kapcsolódó ügyekben.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The economic, political and social contexts of the state internationally and regionally. The planning, strategic, analytical and management skills necessary for completing high-profile tasks regarding the state. Deep knowledge of the logic and the mechanisms of functioning of European economic integration.

Capabilities: Performing planning, strategic, analytical and managerial tasks systematically based on his/her professional competencies. Participating in processes and decision-making regarding planning, strategic, analytical and management tasks. He / she is capable to apply his / her knowledge to tasks arising in certain areas of European economic integration.

Attitude: A comprehensive approach based on social, legal, economic and political science. An open-minded, sensitive and inquiring attitude to the social, political and economic analysis and management of complex global and regional impacts influencing the 21st century state. A holistic approach to the complex issues of European economic integration.

Autonomy and responsibility: He/she is capable of carrying out comprehensive and complex tasks on his/her own initiative. Ability to carry out his / her tasks and take decisions in matters related to the areas of European economic integration.

11. Előtanulmányi követelmények: Nemzetközi gazdaságtan [ÁKNGTO03]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. A gazdasági integráció elméletei. (Theories of economic integration.)
- 12.2. Az európai integráció mikroökonómiája I. (The microeconomics of European integration I.)
- 12.3. Az európai integráció mikroökonómiája II. (The microeconomics of European integration II.)
- 12.4. Az egységes belső piac. (The single market.)
- 12.5. Az EU közös költségvetése. (The EU budget.)
- 12.6. Közös kereskedelem- és versenypolitika. (Common commercial and competition policies.)
- 12.7. Közös Agrárpolitika és vidékfejlesztés. (Common Agricultural Policy and rural development.)
- 12.8. Regionális és kohéziós politika. (Regional and cohesion policy.)
- 12.9. A Gazdasági és Monetáris Unió. (Economic and Monetary Union.)
- 12.10. Gazdaságpolitikai koordináció az EU-ban. (Economic policy coordination in the EU.)
- 12.11. Európai gazdasági kormányzás – úton a kiteljesedett Gazdasági és Monetáris Unió felé.

(European economic governance – towards a genuine Economic and Monetary Union.)

12.12. Az EU a világgazdaságban. (The EU in the world economy.)

12.13. Növekedés és válságkezelés a XXI. századi Európában. (Growth and crisis management in the 21st century Europe.)

12.14. EU-szintű és tagállami strukturális reformok. (EU- and Member State-level structural reforms.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadásokon a részvétel nem kötelező, de - a tananyag megfelelő megértése érdekében - ajánlott.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Két, 50-50 pontos félévközi zárthelyi dolgozat, amelyek összesített eredménye alapján megajánlott jegy adható, a 16.2 pontban szereplő értékelési skálának megfelelően.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A félévközi zárthelyi dolgozatok megírása; igazolt hiányzás esetén a dolgozat megírása az oktatóval egyeztetett időpontban pótolható.

16.2. Az értékelés:

A vizsgaidőszakban tett 100 pontos írásbeli vizsgával. Ponthatárok és érdemjegyek: 0-50: elégtelen, 51-59: elégséges, 60-74: közepes, 75-87: jó, 88-100: jeles.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Halmai Péter: Európai gazdasági integráció. Budapest, Dialóg Campus Kiadó, 2020. ISBN: 978-615-6020-31-4
2. Palánkai Tibor et al.: A globális és a regionális integráció gazdaságtana. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2011. ISBN: 978-963-05-8977-2
3. Kengyel Ákos (szerk.): Az Európai Unió közös politikái. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2010. ISBN: 978-963-05-8748-8

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Marján Attila: Az Európai Unió gazdasága - Minden, amit az EU gazdasági és pénzügyi politikáiról tudni kell. HVG Könyvek, Budapest, 2006. ISBN: 978-963-96-8609-0
2. Kende Tamás – Szűcs Tamás (szerk.): Az Európai Unió politikái. Osiris Kiadó, Budapest, 2001. ISBN: 978-963-38-9102-7
3. Halmai Péter: Mélyintegráció - A Gazdasági és Monetáris Unió ökonómiája. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2021. ISBN: 978-963-45-4555-2

Budapest, 2022.11.30.

Dr. Pásztor Szabolcs, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKPTO08
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Fejlesztés-menedzsment gyakorlat
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Development-management practice
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Közpénzügyi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Gregóczki Etelka, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (0 EA + 8 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (0 EA + 2 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgató az állam hazai és uniós fejlesztéspolitikájának összefüggésében a projekttervezéstől a megvalósításig egy ágazati pilot-fejlesztés szimulációját végzi el az oktató és egy külső fejlesztéspolitikai szakértő mentorálásával, ezt követően pedig az elkészült projektdokumentum értékelése zárja a kurzust. A projektmunka fázisaira és tartalmi elemeire alapozott gyakorlat során megismerkedik az alábbi kérdésekkel: fejlesztési források rendszere, EU közvetlen és osztott menedzsmentment kezelt források – forrástérkép; fejlesztési forrásfelhasználás fő szabályai; a tervezés és jelentősége; programmenedzsment és végrehajtási kérdések – ezeknek hatása a fejlesztési projektekre; projektmenedzsment és kockázatok; végrehajtási problémák, szabálytalanságok és kezelésük; monitoring és értékelés.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The student will – in connection with the Hungarian and EU development policy – prepare from the project planning to the implementation the simulation of a sector pilot-development with the mentoring of the lecturer and an outside development policy expert, after which the evaluation of the project document closes the course. The practice is based on the phases and elements of the project work, during which the student will familiarize him/herself with the following questions: the structure of the development funds, directly managed and shared management of EU funds – funding map; planning and its significance; program-management and implementation questions – their effects on development projects; implementation problems; irregularities and corrections; monitoring and evaluation.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása: Behatóan ismeri a magyar állam fejlesztési szervezetét, közigazgatási rendszerét és magánjogi vonatkozásait, érti annak működését, szervezési elveit. Birtokában van az állam magas szintű feladatait ellátni képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői ismereteknek.

Képességei: Szakmai felkészültsége alapján rendszerszinten képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetési feladatokat ellátni. Képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői feladatokkal összefüggő folyamatokban és döntésekben részt venni.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására.

Autonómiája és felelőssége: A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatok önálló végzésére.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The development structure, public administration and civil law aspects of the Hungarian state, and understands its operation and organizational principles. The planning, strategic, analytical and management skills necessary for completing high-profile tasks regarding the state.

Capabilities: Performing planning, strategic, analytical and managerial tasks systematically based on his/her professional competencies. Participating in processes and decision-making regarding planning, strategic, analytical and management tasks.

Attitude: An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically.

Autonomy and responsibility: He/she is capable of carrying out comprehensive and complex tasks on his/her own initiative.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Fejlesztési források rendszere, EU közvetlen és osztott menedzsmentment kezelt források – forrástérkép I. (System of financial assistance under the EU direct and shared management systems – funding map I.)
- 12.2. Fejlesztési források rendszere, EU közvetlen és osztott menedzsmentment kezelt források – forrástérkép II. (System of financial assistance under the EU direct and shared management systems – funding map II.)
- 12.3. Fejlesztési forrásfelhasználás fő szabályai I. (Fundamental rules on the use of financial assistance I.)
- 12.4. Fejlesztési forrásfelhasználás fő szabályai II. (Fundamental rules on the use of financial assistance II.)
- 12.5. Tervezés és programozás I. (Planning and programming I.)
- 12.6. Tervezés és programozás II. (Planning and programming II.)
- 12.7. Programmenedzsment és végrehajtási kérdések I. (Programme management and implementation I.)
- 12.8. Programmenedzsment és végrehajtási kérdések II. (Programme management and implementation II.)
- 12.9. Projektmenedzsment és kockázatok I. (Project management and risks I.)
- 12.10. Projektmenedzsment és kockázatok II. (Project management and risks II.)
- 12.11. Végrehajtási problémák, szabálytalanságok és kezelésük I. (Implementation problems, irregularities and their management I.)
- 12.12. Végrehajtási problémák, szabálytalanságok és kezelésük II. (Implementation problems, irregularities and their management II.)
- 12.13. Monitoring és értékelés. Zárás és szakaszolás. (Monitoring and evaluation. Closure and phasing.)

12.14. Zárthelyi dolgozat írása. (Mid-term exam.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 9. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, a részvétel a tanárral való egyeztetés alapján meghatározott házi dolgozat készítésével pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása (a 14. pont szerint), a foglalkozások témájából kiselőadás tartása, a nappali képzésben a 12.13. foglalkozásokon, a levelező képzésben a 12.12. foglalkozáson a zárthelyi dolgozatok megírása. A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Eredménytelen zárthelyi dolgozat egyszer javítható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása (a 14. pont szerint), a foglalkozások témájából kiselőadás tartása, a nappali képzésben a 12.13. foglalkozásokon, a levelező képzésben a 12.12. foglalkozáson a zárthelyi dolgozatok megírása. A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Eredménytelen zárthelyi dolgozat egyszer javítható.

16.2. Az értékelés:

A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása (a 14. pont szerint), a foglalkozások témájából kiselőadás tartása, a nappali képzésben a 12.13. foglalkozásokon, a levelező képzésben a 12.12. foglalkozáson a ZH dolgozatok megírása. A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Eredménytelen zárthelyi dolgozat egyszer javítható.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Nyikos Györgyi: A közfinanszírozásból megvalósított fejlesztések hatásai, különös tekintettel az EU kohéziós politikára. Pénzügyi Szemle/Public Finance Quarterly 2: pp. 165-185. (2013) ISSN 2064-8278

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Nyikos Györgyi: A közbeszerzés és a kohéziós politika viszonya és egymásra hatása a gyakorlatban. In: Tátrai Tünde (szerk.) A közbeszerzés gyakorlata: szakértők útmutatói ajánlatkérőknek és ajánlattevőknek. WEKA Szakkiadó, RAABE Tanácsadó és Kiadó, Budapest, 2012. ISBN: 963-9600-09-1
2. Nyikos Györgyi: Fenntartható fejlesztés – EU-célkitűzések és programok 2014–2020. In: Gyulai-Schmidt Andrea (szerk.) Közbeszerzések a fenntartható és innovatív fejlődés szolgálatában. Pázmány Press, Budapest, 2015. 231-242. ISBN:978-963-308-256-0

Dr. Gregóczy Etelka, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** VVKPTO01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Fenntartható fejlődés
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Sustainable development
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Víz tudományi Kar, Víz- és Környezetpolitikai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Zlinszky János, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A fenntartható fejlődés tudományos koncepciója megoldási javaslatokat kínál a döntéshozók, a polgárok és a vállalatok számára a társadalom és gazdaság oly módon történő, rendszerszintű átalakítására, hogy azok működése ne feszítse szét a földi lét természetadta kereteit. A tantárgy ezen fenntarthatósági alapismeretek, szemléletmód és készségek átadására törekszik az állam feladatainak szemszögéből, hangsúlyosan foglalkozva a globális és regionális szintekkel. Áttekintést ad a legfontosabb problématerületek helyzetéről, a mögöttes oksági összefüggésekről, valamint arról a mozgástérrel, amihez a megoldásoknak alkalmazkodniuk kell. Ismerteti az aktuális hazai és nemzetközi fenntartható fejlesztési kötelezettségeinket.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Sustainability science offers solutions for decision makers, citizens, and businesses for the necessary systems-level transformation of our societies and economies. Aim is to withdraw the pressure we exert on the eco-social system behind the boundaries defined by environmental safety and social justice. This course is an introduction offering facts, approach, and competencies especially for the public domain, with an emphasis on international aspects. It provides an overview of the status quo of global and regional problems, their driving forces, as well as the non-negotiable framework conditions of the quest for solution options. It also offers an overview of the most important national and international obligations in the field of Sustainable Development.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Ismeri Magyarország külpolitikai, külgazdasági és nemzetpolitikai prioritásait, azok fejlődéstörténetét és a magyar külpolitika mozgásterét meghatározó geopolitikai sajátosságokat, nemzetközi és európai uniós jogi szabályokat, nemzetközi és európai uniós gazdasági realitásokat és kilátásokat, Magyarország biztonságpolitikai prioritásait és környezetét, továbbá mindezek összefüggéseit. Rendelkezik közpolitikai ismeretekkel, ismeri a hazai közpolitikák alapvető

sajátosságait és nemzetközi összefüggéseit. Ismeri az Európai Unió és a Magyarország szempontjából kiemelt jelentőséggel bíró nemzetközi szervezetek felépítését, működését és azoknak a magyar államszervezet szereplőivel való együttműködésének sajátosságait. Ismeri az Európai Unió történetét, intézményeit, jogrendszerét, döntéshozatali folyamatait, külpolitikai kapcsolatrendszerét, illetve szakpolitikáit. Alapszinten ismeri a közigazgatási, közszolgálati szaknyelvet és az Európai Unió egyes szaknyelvi sajátosságait.

Képességei: Képes a nemzetközi partnerkapcsolatokból, tagságokból, egyéb szervezeti kapcsolatból következő kötelességek, feladatok, folyamatok értelmezésére, ezek beépítésére a közszolgálati szervezet döntési folyamataiba. Képes nemzetközi és európai uniós, valamint kormányzati, ágazati és szervezeti szintű stratégiák értelmezésére és végrehajtói szintű érvényesítésére. Elméleti felkészültségére alapozva képes munkahipotézis kidolgozására és ismeri annak lehetséges módszertani hátterét.

Attitűdje: Kritikus gondolkodásmóddal rendelkezik. Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra, szemléletét áthatja a szakmai és emberi szolidaritás. A magyar államszervezetben való munkavégzés esetén elkötelezett Magyarország érdekei, továbbá a társadalmi szolidaritás és az esélyegyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság, az európai és szövetségi érték közösség mellett.

Autonómiaja és felelőssége: Saját, mások és az általa irányított szervezet munkáját önállóan, kellő felelősséggel tervezi, szervezi, irányítja, ellenőrzi. A szakterületéhez kapcsolódóan megfelelő áttekintő-, rendszerező-, rendszerszemléletű képességgel rendelkezik.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: Hungary's priorities in foreign affairs, trade and national policy and their development; the geopolitical characteristics of the scope of Hungarian foreign policy; international legislation and legislation of the European Union; realities and prospects of international and European Union economies; priorities and atmosphere of Hungary's defence policy, and the correlations of the above. Public policy, the basic characteristics of Hungarian public policy and its international relevance. With the structure and operation of the institutions of the European Union and international organisations of considerable significance for Hungary, and their cooperation with the participants of the Hungarian state organisation. The history of the European Union, its institutions, legislation, decision-making processes, foreign relations and policies. The professional language of public administration, public service and certain characteristics of the professional language of the European Union.

Capabilities: Interpreting duties, tasks and procedures arising from international connections, membership and other organisational relations and of utilising these in the decision-making procedure of the public service organisation. Interpreting and executing strategies at international, European Union related, governmental, sectoral and organisational levels. Creating working hypothesis using his/her theoretical background while being familiar with its methodological background.

Attitude: Critical thinking. An openness and sensitivity towards social issues, professional and human solidarity. A commitment to Hungary's interests, social solidarity and equal opportunities, democratic values, the rule of law and the shared values of Europe and the nation - if working for the Hungarian state organisation.

Autonomy and responsibility: He/she would organise his/her work with responsibility and autonomy as well as manage, direct and control the activities of those under his/her supervision. He/she would develop comprehensive, systemic and systematic approach to his/her work.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A fejlesztéspolitika, mint a nemzetközi kapcsolatok célja és eszköze. Egészségügyi fejlődés és

- a zöld forradalom. (Development policy as a means and purpose of international relations. Development of health care, and the „green revolution” in agriculture.)
- 12.2. A népességváltozás típusai és a népességrobbanás. Ipari forradalmak. (Changes in human populations and the „population explosion”. Industrial revolutions.)
  - 12.3. Urbanizáció, közlekedés és területhasználat. Az áruk, szolgáltatások és a tőke mozgása. (Urbanisation, transport, and land use change. Free movement of goods, services and capital.)
  - 12.4. A reálgazdaság és a természet kölcsönhatása – szennyezés, terhelés, kimerítés. Interdependence of nature and the real economy: pollution, load, exhaustion.
  - 12.5. A nagy felgyorsulás társadalmi kísérőjelenségei. Az öko-szociális krízis kibontakozása, a hidegháború vége és az ezredforduló. (Social impact of the great acceleration / the „peak everything” phenomenon. Evolution of the eco-social crisis against the end of the Cold War and the approaching Millennium.)
  - 12.6. Természet, társadalom és gazdaság, mint egyazon rendszer alrendszerei. A reálgazdaság XXI. századi kilátásainak vizsgálata globális léptékben. A fenntartható fejlesztés definíciója, alapkövetelményei és elvi megvalósíthatósága. (A systems view of nature, society and economy. Scenarios for the development of the real economy in the 21st century. Sustainable development: definitions, basic requirements, feasibility.)
  - 12.7. A fenntarthatóság nemzetközi alapelveinek kibontakozása (Stockholm, Rio '92). A természeti erőforrások megfigyelésének nemzetközi intézményrendszere (UNEP, IPCC, IRP, IPBES, EEA; GEO-jelentések, MEA, SOER-jelentések, Élő Bolygó jelentések). (Evolution of the international principles underpinning the strive for sustainability)
  - 12.8. International institutions and processes in the service of monitoring natural resources (UNEP, IPCC, IRP, IPBES, EEA; GEO reports, MEA, EU SOE reports, Living Planet reports.)
  - 12.9. Közgazdászok a gazdaság-természet-társadalom viszonyról: Stern, Ostrom, Picketty. Haladás, fejlettség, jól-lét, és fenntarthatóság mérése; túl a GDP-n? (Economists' insights on the options of the interaction between humanity and nature (Stern, Ostrom, Picketty). Measuring progress, development, wellbeing, and sustainability: beyond GDP?)
  - 12.10. A fenntartható reálgazdaság lehetőségei és ismérvei (megújuló források, körkörös gazdaság, globalizáció, a tulajdon újragondolása, megosztó gazdaság, ökológiai gazdaság, méltányos kereskedelem, helyi pénz, átmeneti városok). (Possibilities, features, solutions of a sustainable real economy (renewables, circular economy, localization, property management, sharing economy, ecological agriculture, fair trade, local currencies, transition towns).)
  - 12.11. Az ENSZ szerepe a fenntartható fejlesztésben: intézményfejlődés és főbb politikai folyamatok 2015-ig. A nemzeti és nemzetközi környezetjog mérföldkövei. (The UN and sustainable development: unfolding of the institutional structure and main political processes till 2015. Milestones of international environmental law.)
  - 12.12. Komplex válasz az ökoszociális krízisre: a fenntartható fejlődés 2030-ig megvalósítandó globális ENSZ-programja (Fenntartható Fejlesztési Célrendszer). (A comprehensive answer to the sustainability challenge: „Transforming our world – the 2030 sustainable development agenda”.)
  - 12.13. Az EU környezetvédelmi intézményfejlődése, cselekvési programjai, fenntarthatósági stratégiája és környezetvédelmi jogának alapvető vonásai. (Development of environment-related institutions and programs in the EU, EU sustainable development strategy and main features of EU environmental law.)
  - 12.14. Gazdaság és környezet az EU-ban a EEA 2020-as állapotjelentése alapján. A 2020-as „Green Deal” európai és globális értelmezése. (Nature, people and the economy in the EU: the 220 SOE Report of the EEA. The EU 2020 „Green Deal”: probable effect in Europe and globally.)
  - 12.15. Fenntarthatóság, mint nemzetközi kapcsolataink alkotmányos alapkövetelménye. A fenntarthatósági átmenet mint a nemzetközi együttműködés területe: kikre, miben számíthatunk?

Kik számíthatnak támogatásra tőlünk? (Sustainability, as a constitutional aim for Hungarian international relations. The transition to sustainability as an international effort: opportunities for donor-recipient relationships for Hungary.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tanórákon való részvétel követelményei: A félév folyamán 5 alkalommal lehet hiányozni óráról. A távolmaradás nem pótolható. A betegség miatti akadályoztatás, vagy a külön, előzetes engedéllyel való távolmaradás (pl. TDK verseny miatt) nem számít hiányzásnak.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A félév folyamán az oktató három fakultatív, önállóan megoldandó írásbeli feladatot ad ki az évfolyamnak. A feladatok az első (1-5), a második (6-9), és a harmadik (10-14) tematikus blokk témáira vonatkoznak, és a blokk oktatásának második vagy harmadik óráján lesznek kiadva. A feladatok határidőre való (legalább közepes szintű) teljesítésével a hallgató megajánlott jegyre tehet szert, amit nem kötelező elfogadnia. A fakultatív dolgozatok megírása nem feltétele sem az aláírásnak sem a vizsgára bocsátásnak; ezért ezek nem is pótolhatók.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A tanórákon való részvétel kötelezettségének teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Kollokvium, írásbeli vizsga formájában. Amennyiben a hallgató kapott megajánlott jegyet és azt elfogadta, nem kell félév végi vizsgát tennie. A dolgozat (vizsga) értékelése: 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles. A vizsga anyaga a kötelező irodalom.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Baranyai Gábor - Csernus Dóra: A fenntartható fejlődés és az állam feladatai. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2018. ISBN 978-615-5889-98-1 (1 – 243. oldal)
2. Zlinszky János - Balogh Dorka (szerk.): Világunk átalakítása: a fenntartható fejlődés 2030-ig megvalósítandó programja. Pázmány Press, Budapest 2016. ISBN: 978-963-308-279-9
3. Európa környezete – helyzetkép és kilátások. Európai Környezetvédelmi Ügynökség, 2019. Luxemburg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2019. ISBN 978-92-9480-113-5A
4. Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia harmadik előrehaladási jelentése. NFFT 2019.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Donella Meadows - Jörgen Randers - Dennis Meadows: A növekedés határai. Kossuth Kiadó, Budapest 2005. ISBN 9789630947084

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Zlinszky János, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKNGTO07
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Gazdaságpolitika
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Economic policy
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Közgazdaságtani és Nemzetközi Gazdaságtani Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kutasi Gábor, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tárgy célja a gazdaságpolitika elméleti alapjai, a gazdaságpolitikai praxist meghatározó tényezők, a gazdaságpolitikai döntések sajátosságainak megismertetése, rendszerezése. A stúdium kiindulópontja a modern gazdasági rendszerek bemutatása általános érvényű tulajdonságaikra építve: hogyan épül fel, miképpen működik a piac, az állam és a korporatív intézmények – a gazdasági rendszerek alapvető meghatározó elemeiként, továbbá: a közép-kelet-európai országok átmeneti (tranzíciós) folyamatainak bemutatása, a gazdasági rendszerek fő sajátosságai, különös tekintettel a magyar gazdaságra. A modernizáció sajátosságai az információs társadalom, illetőleg a globalizáció következményeinek tárgyalása során kerülnek rendszerezésre. A tantárgy keretében áttekintésre kerülnek a fő gazdaságpolitikai irányzatok, iskolák, a tagállami gazdaságpolitikák lehetőségei az Európai Unió erőterében. További fő témakörök: monetáris politika; költségvetési politika; növekedés, innováció, versenyképesség; strukturális politikák; foglalkoztatáspolitikák; jóléti politika; gazdasági ciklusok, ingadozások, válságok; külső gazdasági nyitottság és a gazdaságpolitikai mozgástér. A stúdium a hallgatók addigi tanulmányai során megszerzett közgazdaságtani ismereteinek összefoglalására, rendszerezésére és alkalmazására is lehetőséget nyújt.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The aim of the course is to introduce and systematize the theoretical foundations of economic policy, the factors determining economic policy practice, and the peculiarities of economic policy decisions. The starting point of the course is the presentation of modern economic systems based on their general characteristics: how the market, the state and corporate institutions are structured as essential components of economic systems; the transition processes of Central and Eastern European countries; the main features of economic systems, with special regard to the Hungarian economy. The peculiarities of modernization are systematized in the discussion of the information society and the consequences of globalization. The course reviews the main economic policy directions, schools, and economic

policy options of the Member States in the European Union. Other main topics: monetary policy; fiscal policy; growth, innovation, competitiveness; structural policies; employment policy; welfare policy; economic cycles, fluctuations, crises; external economic openness and room for maneuver in economic policy. The study also provides an opportunity to summarize, systematize and apply the economics knowledge acquired by students during their studies.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: Elmélyült ismeretekkel rendelkezik az állam gazdasági, politikai és társadalmi összefüggéseit, nemzetközi és regionális mozgásterét illetően. Összefüggéseiben is képes értelmezni az államra ható folyamatokat. Ismeri a gazdaságpolitika eszköztárát és hatásmechanizmusát.

Képességei: Képes a kormányzati modellek és technikák szakszerű és komplex megközelítésére. Szakmai felkészültsége alapján rendszerszinten képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetési feladatokat ellátni. Képes a gazdaságpolitikai döntéshozatal következményeinek átlátására.

Attitűdje: Átfogó társadalomtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel. Kritikus a századunkat alakító folyamatokkal szemben. Támogatja a hatékony közpolitikai stratégiai tervezést. Integrálja a tudományágak adta eszköztárakat.

Autonómiája és felelőssége: Felelősséget vállal az általa végzett munkáért. Javaslatokat tesz. Kialakított szakmai véleményét, álláspontját előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli. Felelősen dönt társadalompolitikai kérdésekben.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The economic, political and social contexts of the state internationally and regionally. The correlations between processes influencing the state. Knowledge of the tools and the mechanism of economic policy.

Capabilities: Adopting a professional and complex approach to models and techniques of governance. Performing planning, strategic, analytical and managerial tasks systematically based on his/her professional competencies. Capability of understanding the consequences of economic policy-making.

Attitude: A comprehensive approach based on social, economic and political science. Critical thinking about the processes influencing our century. Supporting the efficient strategic planning of public policies. Integration of the various scientific disciplines instruments.

Autonomy and responsibility: He/she takes responsibility for his/her work. He/she puts forward suggestions. He/she can support his/her professional opinion and viewpoint independently in familiar decision-making scenarios. Responsible decision making in social policy questions.

11. Előtanulmányi követelmények: Közösségi gazdaságtan [ÁKNGTO05]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Állami szerepvállalás, társadalmi modellek, a gazdaságpolitika autonómiája a globális világgazdaságban. (Role of state, social models, economic policy autonomy in the global global economy.)

12.2. Gazdaságpolitikai irányzatok, iskolák, módszerek, gazdaságstatisztika. (Economic policies, schools, methods, economic statistics.)

12.3. Növekedés, versenyképesség. (Growth, competitiveness.)

12.4. A makrogazdasági egyensúly. (Macroeconomic equilibrium.)

12.5. Konjunktúraciklusok és a gazdaságpolitika tennivalói. Aktuális egyensúlytalanságok, kockázatok a világgazdaságban. (Business cycles and economic policy issues. Current imbalances, risks in the global economy.)

12.6. Gazdasági válságok eseményei és kezelésük. (Impacts and management of economic crises.)

- 12.7. Ökológiai fenntarthatóság közgazdasági összefüggései. (Economic context of ecological sustainability.)
- 12.8. A fiskális politika alapjai, egyenlegmutatók. (Fundamentals of fiscal policy, balance indicators.)
- 12.9. Adópolitika, az államadósság menedzselése. (Tax policy, debt management.)
- 12.10. Jóléti politika, jövedelmek, szociális gondoskodás, lakáspolitikák. (Welfare Policy, Income, Social Security, Housing Policy.)
- 12.11. Demográfia és gazdaságpolitika: Népesedéspolitika. Társadalmi és jövedelmi egyenlőtlenségek, idősödő társadalom. (Demography and economic policy: Population policy, Social and income inequalities, aging society.)
- 12.12. Fejlesztéspolitika, innovációs politika. (Development policy, innovation policy.)
- 12.13. Monetáris politika, pénzkínálat, inflációs célkitűzés, kamatdöntés, árfolyamrezsim-választás. (Monetary policy, money supply, inflation target, interest rate decision, exchange rate regime.)
- 12.14. Összefoglalás. (Summary.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 9. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az aláírás megszerzéséhez az elvárt részvétel legalább 5 szemináriumon és legalább 8 előadáson. (A zárthelyi dolgozatok hetei nem számítanak bele az előadás-részvételbe.) Több hiányzás nem megengedett és nem pótolható. Ez esetben nem szerezhető meg az aláírás.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Két félévközi zárthelyi dolgozat eredményes megírása a 8. és a 14. héten. Egyéni és kollektív feladatok teljesítése az órán feladott esettanulmányok elemzése során. Aktív részvétel a szemináriumon és a kis csoportlétszámú előadásokon. Csoportmunkában, esettanulmány-elemzésben aktív részvétel.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Lásd 14. pont.

16.2. Az értékelés:

2 db félévközi zárthelyi dolgozat vagy összevont írásbeli vizsga, aktív szemináriumi részvétel, aktív előadás-részvétel. Aki megírja mind a 2 zárthelyi dolgozatot, és összeségében legalább 51 %-ot ér el, úgy, hogy közben mindkét zárthelyi dolgozaton az adott vizsga pontjainak legalább 30%-át elérte.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Kutasi Gábor (szerk.): Gazdaságpolitika. 2020. Ludovika Egyetemi Kiadó, megjelenés alatt
2. Bod Péter Ákos: Bevezetés a gazdaságpolitikába. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2014. ISBN: 9789639698093
3. Benczes István: Válság és válságrendezés a Gazdasági és Monetáris Unióban: A pénzügyi és gazdasági integráció forгатókönyvei. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2019. ISBN: 9789634543480

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Bod Péter Ákos: Gazdaságpolitikai döntések válságos időkben - A magyar eset (2008-2010). Századvég Kiadó, Budapest, 2011. ISBN 978 963 7340 99 4
2. Halmai Péter: Krízis és növekedés az Európai Unióban. Európai modell, strukturális reformok. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2014. ISBN 978 963 05 9523 0

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Kutasi Gábor, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKINTO47
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Igazgatási iratkezelési gyakorlat
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Administrative records management (practice)
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kiberbiztonsági és e-Közigazgatási Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Budai Balázs Benjámin, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (0 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (0 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy a közigazgatásban jelenlévő szoftverre alapuló gyakorlati, labortantárgy. Az elektronikus közigazgatásra vonatkozó bevezető gondolatok után gyakorlatorientált foglalkozások építik fel. A hallgatók foglalkoznak az ügyiratkezelés jogi szabályozásának áttekintésével, az ügyiratkezelés szervezési és felügyeleti kérdéseivel; megismerik az elektronikus ügyiratkezelés minden egyes munkafolyamatát, valamint a korszerű iratkezelés gyakorlatát.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The subject is based on software present in public administration. It consists predominantly of practice-oriented occupations, following the introductory ideas on e-government. The students deal with the review of the legal regulation of file management, the organization and supervision of file management; they will learn about every process of electronic file management as well as advanced document management practices.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Az elektronikus ügyiratkezelés gyakorlatába betekintést nyer és elméleti, valamint gyakorlati jártasságra tesz szert, továbbá a jogszabályi háttérre és iratkezelési módszerek alapos ismeretére.

Képességei: Képesse válik felismerni az egyes iratkezelési szervezési módszertanokat. Képes megszervezni saját szervezetének iratkezelését.

Attitűdje: Törekszik a költséghatékony és folyamat orientált iratkezelés megszervezésére. Döntéseiben a modern iratkezelés ismereteit felhasználja.

Autonómiája és felelőssége: Felel és felelősséget vállal az iratkezelés megszervezéséért és a jogszabály szerinti működésért. Kiválasztja a szervezetnek optimális iratkezelési

folyamatot/folyamatokat.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: They gain insight into the practice of electronic filing and gain theoretical and practical skills. Thorough knowledge of the legal background and methods of record keeping.

Capabilities: Is capable to recognize individual records management methodologies. Is capable to organize the records management of your own organization.

Attitude: His/her personal attitude is characterized by strives to organize cost-effective and process-oriented records management. Uses the knowledge of modern records management in its decisions.

Autonomy and responsibility: Responsible and responsible for organizing records and operating in accordance with the law. Selects the optimal document management process(es) for his/her organization.

11. Előtanulmányi követelmények: Közigazgatási eljárásjog és perjog II. [ÁLLTO07]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Az elektronikus ügyiratkezelés helye az elektronikus ügyintézésben és az e-közigazgatásban. (The place of electronic file management in electronic administration and e-administration.)
- 12.2. Az e-iratkezelést szabályozó jogi keretek. (The legal framework for e-records management.)
- 12.3. Az iratkezelés szervezése. (Organization of records management.)
- 12.4. Az iratkezelés szabályozása. (Regulation of records management.)
- 12.5. Az iratkezelés felügyelete. (Supervision of records management.)
- 12.6. Adatvédelem. (Data protection.)
- 12.7. Dedikált felelősség. (Dedicated responsibility.)
- 12.8. Nyilvántartás. (Register.)
- 12.9. Nyomonkövethetőség. (Traceability.)
- 12.10. Költséghatékonyság. (Cost effectiveness.)
- 12.11. Az elektronikus érkeztetés, iktatás. (Electronic delivery, filing.)
- 12.12. Szignálás, kiadmányozás. (Signing, publishing.)
- 12.13. Selejtezés, levéltár. (Disposal, archives.)
- 12.14. Az e-dokumentumkezelés gyakorlata, mintafolyamatok. (Practice of e-document management, sample processes.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 9. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a képzés tantervében szereplő tantárgyak tantárgyi programjaiban leírt kötelezettségeket teljesíteni, az azokban meghatározott foglalkozásokon részt venni. A tanórák 75%-án kötelező a részvétel. A távolmaradás pótlása egyéni munkával történik a tananyag alapján.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Egy zárthelyi dolgozat a félév során, illetve a 14. pontban részletezett jelenlét.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott zárthelyi dolgozat legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A tantárgy teljesítése: gyakorlati jegy, mely az órai jelenlétre (lásd 16.1.) és a zárthelyi dolgozat eredményére épül. A zárthelyi anyagát az órán elhangzottak és az alább felsorolt kötelező és ajánlott irodalmak anyagai képezik. A vizsgadolgozat értékelése szummatív: 0-50% - elégtelen, 51-70% - elégséges, 71-80% - közepes, 81-90% - jó, 91-100% - jeles.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Illyés Roland – Serfőző Henrik: Elektronikus ügyiratkezelési gyakorlat – E-government Tanulmányok XXXII. E-Government Alapítvány, Budapest, 2009. ISBN 978-963-9753-20-4
2. Serfőző Henrik – Mányi Balázs: Bevezetés az elektronikus iratkezelésbe. Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest, 2012.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Budai Balázs Benjámín: Az e-közigazgatás elmélete. 2. átdolgozott kiadás, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2014. ISBN 978-963-05-9498-1

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Budai Balázs Benjámín, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKINTO43
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Infokommunikációs stratégia és innováció
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** ICT Strategy and Innovation in Public Service
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kiberbiztonsági és e-Közigazgatási Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Sasvári Péter László, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus egyrészt a stratégiai gondolkodás és az infokommunikációs technológiák kapcsolatát tekinti át, különösen a közzolgálati rendszerek és közpolitika-alkotás vonatkozásában. Bemutatja azokat a programokat, amelyek nemzetközi és hazai szinten irányokat tűznek ki az infokommunikációs stratégiák irányába, illetve azokat a gazdasági és technológiai trendeket, amelyek ezeket a programokat befolyásolják. A hallgatók az elvégzés után tisztában lesznek a közzolgálatot érintő technológiai modernizáció kihívásain túli szervezeti kérdésekkel és azok kezelési módjaival globális, európai uniós és nemzeti szinteken. Az innováció területén az ismeretek a klasszikus közigazgatási értelmezéstől kezdve, a kreatív romboláson át a modern innovációs modelleket is áttekintik: a hálózatos, felhasználói, rendszerszemléletű, nyílt és ökoszisztémákon keresztül működő innovációig. Külön tárgyalásra kerül az állam szerepe az innováció segítésében, a hatékony innovációs versenyképességet növelő közpolitikák kialakításának kialakításában.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course aims to provide an overview about the connection between the strategic thinking and ICT technologies, especially related to the public service systems and public policy making. It presents the programs which point directions towards the ICT strategies at international and national level, as well as the economic and technological trends which influence these programs. After completing the course, the students will be aware of the questions of technological modernization of the organizations related to the public administration, at global, European and national level. In the field of innovation, they examine questions from classical administrative interpretations through creative destruction, till the modern models of innovation, such as networked, user-oriented, system-oriented, open and ecosystem-based theoretical and operating (active) innovations. They learn about the role of state concerning the promotion of innovation, and the evolving of public policies that enhance the competitiveness of efficient innovation.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: Megfelelő áttekintéssel rendelkezik az állammal kapcsolatos komplex tudnivalók szintetizálására. Tisztában van az államot érő behatásokkal és az állam hatékony működésével szemben támasztott követelményekkel. Ismeri Magyarország és Európa innovációs irányait és ökoszisztémáját. Ismeri az infokommunikációs megoldásokat és azok használatának lehetőségeit a közszolgálatban.

Képességei: Szakmai felkészültsége alapján rendszerszinten képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetési feladatokat ellátni. Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére. Képes a közszolgálati problémák megoldására az innovatív infokommunikációs technológiák eszköztárát javasolni. Képes az infokommunikációs technológiával támogatott innovatív megoldásokat támogatni.

Attitűdje: Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel. Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására. Támogatja a hatékony közpolitikai stratégiai tervezést.

Autonómiája és felelőssége: Felelősséget érez a közhatalmi tevékenységgel járó munka következményei iránt. Új, komplex ismereteket igénylő helyzetekben is felelősséget vállal a döntések környezeti, társadalmi és államigazgatási hatásaiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The comprehensive synthesis of the complex knowledge of the state. The impacts influencing the state and is aware of the requirements of the effective functioning of the state. Knows the innovation directions and ecosystem of Hungary and Europe. Is familiar with infocommunication solutions and how to use them in the public service.

Capabilities: Performing planning, strategic, analytical and managerial tasks systematically based on his/her professional competencies. Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance. Is able to propose a toolkit of innovative infocommunication technologies to solve public service problems. Can support innovative solutions supported by infocommunication technology.

Attitude: A comprehensive approach based on social, legal, economic and political science. An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically. Supporting the efficient strategic planning of public policies.

Autonomy and responsibility: He/she feels responsible for the outcomes of public activities. He/she takes responsibility for the environmental, social and state administration impacts of decisions in new situations requiring complex knowledge.

11. Előtanulmányi követelmények: Információbiztonság és adatvédelem [ÁKINTO40]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Általános és IKT stratégia. (General and ICT Strategy.)

12.2. Stratégiai irányzatok és alapfogalmak. (Strategic directions and definitions.)

12.3. Technológiai és gazdasági paradigmák. (Technology and economical paradigms.)

12.4. IKT trendek és ökoszisztéma. IKT és a közigazgatási jövőkép. (ICT trends and ecosystem. ICT and the future of public administration.)

12.5. IKT okozta szervezeti változások. (Organizational changes due to ICT.)

12.6. Az IKT stratégia elemei. (Elements of ICT strategy.)

12.7. Stratégiai modellalkotás elmélete. (Theory of strategic modeling.)

12.8. Az IKT stratégia lebontása: végrehajtás és mérés. (Breakdown of ICT strategy: execution and measurement.)

- 12.9. IKT alapú innováció. (ICT based innovation.)
- 12.10. IKT leadership - szervezetek és vezetők. (ICT leadership – organizations and leaders.)
- 12.11. Releváns hazai stratégiák. (Relevant local strategies.)
- 12.12. Az innováció fogalma, típusai és kategóriái. Lineáris és visszacsatolós innovációs elméletek. (Definition of innovation, its types and categories. Linear and feedback innovation theories.)
- 12.13. A nemzeti innovációs rendszer vizsgálata, mint új elméleti-módszertani megközelítés. (Study of the local national innovation system, as a new theoretical methodology approach.)
- 12.14. Szervezetinnováció: a humán tőke szerepe a közigazgatási rendszerek modernizálásában. (Organizational innovation: the importance of human resources in the modernisation of public administration systems.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A követelmény a tanórákon történő részvétel. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az efeletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni, mely a témához kapcsolódó házidolgozat elkészítését jelenti.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A félév folyamán egy, a félév elején kiadott esettanulmányt kell kidolgozni, mely ötfokozatú skálán kerül értékelésre. Nappali munkarendben a félév utolsó előtti, levelező munkarendben az utolsó előadásán kerül sor zárthelyi dolgozat megírására, melynek értékelése ötfokozatú skálán történik. A nem megfelelt értékelésű zárthelyi dolgozatot egy alkalommal lehet javítani, nappali munkarendben az utolsó előadásán, levelező munkarendben egyeztetett időpontban. A zárthelyi dolgozat az órán elhangzott elméleti tudásanyagot kéri számon.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A tanórákon részvétel a meghatározottak szerint, valamint a félévi feladat és a zárthelyi dolgozat eredményes megírása.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, ötfokozatú értékelés. A gyakorlati jegyet a félévi feladat és a zárthelyi dolgozat eredményének számtani átlaga adja meg.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges évközi értékelés (ÉÉ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Nemeslaki András: Vállalati internetstratégia. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2012. ISBN: 9789630591898
2. Nemeslaki András: E-közzszolgáltatfejlesztés. Elméleti alapok és tudományos kutatási módszerek. Nemzeti Közzszolgálati Egyetem, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5491-04-7
3. Buzás Norbert: Innovációmenedzsment a gyakorlatban. Akadémia Kiadó, Budapest, 2007. ISBN: 9789630584678

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Gál Zoltán: Innovációbarát kormányzás Magyarországon. A regionális innovációs fejlesztéspolitika kihívásai. MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont

- Regionális Kutatások Intézete, Pécs, 2013. ISBN 978 963 9899 61
2. Fülöp Gyula: Stratégiai menedzsment. Elmélet és gyakorlat. Perfekt Kiadó, Budapest, 2008. ISBN: 9789633947487

Budapest, 2022.11.30.

Dr. Sasvári Péter László, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKINTO40
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Információbiztonság és adatvédelem
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Information security and data protection
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kiberbiztonsági és e-Közigazgatási Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Péterfalvi Attila, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (4 EA + 4 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1 EA + 1 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy során a hallgató megismeri az információs alapjogok (információszabadság és személyes adatok védelme) kialakulását, hazai és európai jogfejlődését, valamint ezek jelentőségét az állami és magánszektorban. Az alapelvek megismerését követően sor kerül a hazai jogalkalmazási gyakorlat elemzésére, az adatkezeléshez kapcsolódó adminisztratív követelmények áttekintésére elméleti és gyakorlati szempontból is, valamint kitérünk az Európai Unió jogfejlesztő szerepére a területen. Az EU Általános Adatvédelmi Rendeletének hatásait vizsgálva kitérünk a hazai és az adatkezelőnél szükséges intézményrendszer kialakítására és az alkalmazható szankciók körére. Az információ-, informatikai-, adat- és kibervédelem fogalmi elhatárolását követően elemezzük a legfontosabb veszélyforrásokat, a védelmi intézkedések csoportjait, az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságára vonatkozó előírásokat, valamint a létfontosságú rendszerek védelmének szabályozását és gyakorlatát is.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): During the course the students learn about the evolution of basic information rights (information liberation and protection of personal data), their legal development at domestic and European level and their significance in the public and private sectors. After the acquirement of the main principles, the students will analyze the domestic legal practice, review the administrative requirements related to the data management from theoretical and practical aspect, as well as the role of the European Union in law development in the field. Examining the effects of the EU General Data Protection Regulation, we refer to the establishment of the institutional system necessary for the domestic and data controller level, and discuss the scope of applicable sanctions. After the conceptual delimitation of the terminology including the definitions of information, information-, data-, and cyber-security, we analyze the most significant security threats, categories of security measures, regulations related to information security introduced by state and municipal bodies, and the regulation and practice of the protection

of vital systems.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: Készség szinten konkrét számítástechnikai környezetben megismerik az adott időszak „mainstream” technológiát, illetve azok fő biztonsági problémáit és védekezési modelljeit, ezek rendszerszemléletű kezelését. Készség szinten tudja egy adatkezelő számára a jogilag megfelelő ügymenetet kialakítani, adatvédelmi szabályzatot, tájékoztatót készíteni, valamint tájékozódni az adatvédelmi jogsértések esetén igénybe vehető intézményekben (adatvédelmi tisztviselő, NAIH, Ptk. és Btk. rendelkezései).

Képességei: Az adatvédelem területén felmerülő jogi problémákat felismeri, és képes kialakítani megoldási javaslatokat, illetve alkalmas a megfelelő jogi megoldás kiválasztására.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására.

Autonómiája és felelőssége: Felelősséget vállal az általa végzett munkáért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The students become familiar with the „mainstream” technologies of the given period, their main security challenges and their defense models and their systematic management. They acquire skills to establish a legally appropriate office routine, prepare data protection policy and prospectus, as well as be able to post themselves up with the relevant institutions in case of data breach violations (data protection officer, NAIH, Civil Code, Criminal Code).

Capabilities: Recognizing legal issues in the areas of data protection and coming up with solutions and choosing the appropriate legal solution.

Attitude: An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically.

Autonomy and responsibility: He/she takes responsibility for his/her work.

11. Előtanulmányi követelmények: Digitális ökoszisztéma II. - Digitális kori kormányzás [ÁKINTO39]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Az információs szabadságjogok kialakulása és jelentősége a közigazgatásban. (The development and importance of information freedoms in the public administration.)

12.2. A szabályozás fejlődése a hazai jogban (Avtv. és Infotv.), alapelvek és a szektorális szabályozás. (The development of the regulation in the Hungarian laws (Avtv. and Infotv.), principles and sectorial regulation.)

12.3. Az EU adatvédelmi reformja és az Általános Adatvédelmi Rendelet. (The EU data protection reform and the General Data Protection Regulation (GDPR).)

12.4. Az adatvédelem hazai intézményei és szankciórendszere. A minősített adatok szabályozása. (Domestic institutions of data protection and the sanctioning regimes. Regulations of classified data.)

12.5. Az információ-, informatikai- és kiberbiztonság alapelvei. (Principles of information security, IT security and cyber security.)

12.6. Az informatikai biztonság hazai (Ibtv. és Lrtv.) és európai uniós szabályozása. (Hungarian and EU regulations on IT security (Ibtv. and Lrtv.).)

12.7. A védelmi intézkedések típusai és a minősített adatok információbiztonsága. (Types of protection measures and information security of classified data.)

12.8. Adatvédelmi gyakorlat 1. Jogesetelemzés - az EU Bíróságának adatvédelmi döntései. (Data protection practice - 1. Case law analysis - decisions of the Court of Justice of the EU in the field of data protection.)

- 12.9.** Adatvédelmi gyakorlat 2. Jogesetelemzés - adatvédelmi ügyek az Emberi Jogok Európai Bíróságán. (Data protection practice - 2. Case law analysis - data protection cases of the European Court of Human Rights.)
- 12.10.** Adatvédelmi gyakorlat 3. Adatvédelmi tájékoztatók és adatvédelmi nyilvántartások. (Data protection practice - 3. Data protection register and data protection statements.)
- 12.11.** Adatvédelmi gyakorlat 4. Fejlett megfigyelési technológiák szabályozása (NAIH gyakorlat elemzése). (Data protection practice - 4. Regulation of advanced surveillance technologies (analysis of the routine of the NAIH).)
- 12.12.** Preventív módszerek az információbiztonság területén, biztonságtudatosság a gyakorlatban. (Preventive methods in the field of information security, security awareness in practice.)
- 12.13.** Esettanulmány a kiberbiztonság területéről: Digitális Mohács. (A case study from the field of cyber security: Digitális Mohács.)
- 12.14.** Hordozható- és okoseszközök biztonsági alapelvei. Az informatikai rendszer biztonságának tartós fenntartása - gyakorlati megoldások. (Security principles for portable and smart devices. Maintenance of the IT system security - practical solutions.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Követelmény a tanórákon történő részvétel. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az e feletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni (házi dolgozat, kiselőadás).

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A félév folyamán egy, a félév elején kiadott esettanulmányt kell kidolgozni, mely ötfokozatú skálán kerül értékelésre. Nappali munkarendben a félév utolsó előtti, levelező munkarendben az utolsó előadásán kerül sor zárthelyi dolgozat megírására, melynek értékelése ötfokozatú skálán történik. A nem megfelelő értékelésű zárthelyi dolgozatot egy alkalommal lehet javítani, nappali munkarendben az utolsó előadásán, levelező munkarendben egyeztetett időpontban. A zárthelyi dolgozat az órán elhangzott elméleti tudásanyagot kéri számon.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Követelmény a tanórákon történő részvétel. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az e feletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni (házi dolgozat, kiselőadás).

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, ötfokozatú értékelés. A gyakorlati jegyet a félévi feladat és a zárthelyi dolgozat eredményének számtani átlaga adja meg.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Horváth Katalin – König Balázs – Orbán Anna – Törley Gábor: A közigazgatási informatika alapjai. FÁMA Zrt. – Nemzeti Közzolgálati és Tankönyv Kiadó Zrt., Budapest, 2013. ISBN 978-615-5344-08-4
2. Nemeslaki András (szerk.): E-közzszolgálat fejlesztés. Elméleti alapok és tudományos kutatási

módszerek. Nemzeti Közsolgálati Egyetem, Budapest, 2014. 11-30. ISBN: 978-615-5491-04-7

3. Péterfalvi Attila - Révész Balázs - Buzás Péter (szerk.): Magyarázat a GDPR-ról. Wolters Kluwer Hungary Kft., Budapest, 2018. ISBN: 978 963 295 761 6

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Jogalapok, érintetti jogok.
2. Az elszámoltathatóság alapelve és az adatkezelői kötelezettségek.
3. Az adatvédelem hazai és európai uniós szabályozása és alapintézményei.
4. Az adatvédelmi jog alapelvei, fogalmai, szereplői, profilalkotás, a személyes adatok különleges kategóriái, bűnügyi személyes adatok.
5. A korábbi adatvédelmi biztos beszámoló; a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság beszámoló; kapcsolódó bírósági határozatok
6. A 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport és az Adatvédelmi Testület véleményei és iránymutatásai
7. Gábor András et al.: Üzleti informatika. Aula Kiadó, Budapest, 2009. ISBN: 9789639698192

Budapest, 2023.12.01.

Dr. Péterfalvi Attila, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁEETO05
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Integritásmenedzsment
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Integrity management
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Emberi Erőforrás Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Klotz Péter, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (4 EA + 4 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (1 EA + 1 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus célja a hallgatók megismertetése az integritásmenedzsment szemléletével és eszköztárával. A foglalkozások kiemelt témái között szerepel a korrupció elleni fellépés nemzetközi és hazai fejlődése, a szabályok és értékek kiegyensúlyozott alkalmazásán alapuló működési rend, a hivatásetika szerepe a szervezeti működésben, valamint az integritásirányítási rendszer jogi szabályozása, elemei és működtetése. Az elméleti kereteket etikai dilemmákat és eseteket elemző, a hallgatók aktív közreműködésével zajló interaktív foglalkozások egészítik ki.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The aim of the course is to introduce the students to the approach and tools of integrity management. Topics of the sessions include the international and Hungarian development of the fight against corruption, a policy based on the balanced application of rules and values, the role of professional ethics in organizational operations, and the legal regulation, elements and operation of the integrity management system. The theoretical framework is complemented by interactive workshops with the active involvement of students, analyzing ethical dilemmas and cases.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Tájékozott az államban érvényesülő fontos mechanizmusokat illetően.

Képességei: Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közszolgálati életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közjót és a köz érdekét.

Attitűdje: Szem előtt tartja a mindenkori közjót és közérdeket. Együttműködik másokkal a problémamegoldásban.

Autonómiája és felelőssége: Felelősséget érez a közhatalmi tevékenységgel járó munka következményei iránt.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The prevailing mechanisms influencing the state.

Capabilities: Working for the common good and public interest based on professional and human standards sustained through professional commitment.

Attitude: Keeping the common good and public interest in mind. He/she cooperates with others in order to solve problems.

Autonomy and responsibility: He/she feels responsible for the outcomes of public activities.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Fogalmi keretek, nemzetközi és hazai antikorrupciós törekvések. (Notions, international and Hungarian anti-corruption efforts.)
- 12.2. Közszolgálati etika. (Public service ethics.)
- 12.3. A belső kontrollrendszer és szerepe az integritásfejlesztésben. (The internal control system and its role in integrity management.)
- 12.4. Integritásmenedzsment megközelítése, alapelvei és eszközrendszere. (Approach, principles and tools of integrity management.)
- 12.5. A magyar integritásirányítási rendszer. (The Hungarian integrity management system.)
- 12.6. Az integritás tanácsadó szerepe, feladatai és lehetséges stratégiái. (The role, tasks and possible strategies of the integrity advisor.)
- 12.7. Az integritásirányítási rendszer továbbfejlesztésének lehetséges irányai. (Possible directions for further development of the integrity management system.)
- 12.8. Integritásmenedzsment gyakorlatok I. (Integrity management exercises I.)
- 12.9. Integritásmenedzsment gyakorlatok II. (Integrity management exercises II.)
- 12.10. Etikai dilemmahelyzetek I. (Ethical dilemmas I.)
- 12.11. Etikai dilemmahelyzetek II. (Ethical dilemmas II.)
- 12.12. Esetelemzések és jó gyakorlatok bemutatása I. (Case studies and best practices I.)
- 12.13. Esetelemzések és jó gyakorlatok bemutatása II. (Case studies and best practices II.)
- 12.14. Vezetői példamutatás. (Leadership.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A követelmény a tanórákon való aktív részvétel. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az e feletti távolmaradás esetén egy külön beadandót szükséges készíteni a tantárgy tematikájában megtalálható, a tantárgy oktatója által meghatározott témakörben, 5000 leütés (3 oldal) terjedelemben.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A szorgalmi időszak során zárthelyi dolgozat írására nem kerül sor, az ismeretek ellenőrzése a hallgatók számára feltett kérdések és órai feladatok teljesítése során történik.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon való részvétel követelményeinek teljesítése szükséges az aláírás megszerzéséhez.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés megszerzésének feltétele a foglalkozásokon való aktív részvétel.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Klotz Péter (2018): Integritás alapismeretek. (e-tananyag szakanyag, NKE KÖFOP-2.2.3-VEKOP-16-2016-00001 fejlesztés)
2. Magyar Kormánytisztviselői Kar: Hivatásetikai Kódex.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. OECD: Egy szilárd integritási rendszer felé: a megvalósítás eszközei, folyamatai és feltételei. Párizs, 2009. GOV/PGC/GF(2009)1

Budapest, 2023.12.01.

Dr. Klotz Péter, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKKTO04
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Jogi alaptan
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Introduction to legal theory
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kormányzástani és Közpolitikai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Szerletics Antal, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy célja, hogy a jogrendszerrel kapcsolatos alapvető dogmatikai ismereteket közvetítsen a hallgatók számára. A hallgatók a tantárgy keretében megismerik a jog alapfogalmait, a jogrendszer működésével kapcsolatos alapvető összefüggéseket, illetve elsajátítják a jogalkotásra, a jogalkalmazásra és a jogszabályok tartalmi/formai követelményeire vonatkozó legfontosabb ismereteket. A kurzus második felében a jogelméleti gondolkodás főbb történeti csomópontjai és a fontosabb jogelméleti irányzatok kerülnek bemutatásra (antik, középkori és újjáéledt természetjog, jogi pozitivizmus, szociológiai jogelméletek). Megkülönböztett figyelmet fordítunk a XX. századi angol-amerikai szerzők munkásságára (többek közt Herbert Hart, Ronald Dworkin, Lon Fuller és John Finnis műveire), illetve a 'kortárs' irányzatok tárgyalására (jog és irodalom, a jog közgazdaságtani elemzése, kritikai jogi iskola, feminista jogelméletek). A félév során tárgyalt fontosabb témakörök: a társadalmi normák típusai és sajátosságai, a jog mint állami normarendszer jellegzetességei, a jogi norma fogalma és logikai szerkezete, a jogi normák típusai, a jogszabály és a jogszabályi hierarchia, a jogszabályok érvényessége és hatálya, a jogalkalmazás folyamata és szakaszai, a jogértelmezés módszerei, a jogalkotási eljárás, a jogrendszer fogalma és szerkezete (a jogrendszer vertikális és horizontális tagozódása), a jogcsaládok és főbb jellegzetességeik, a jogosultságok (alanyi jogok) elméleti kérdései, a jogelméleti gondolkodás főbb történeti csomópontjai, az antik és a keresztény természetjog, a jogi pozitivizmus kialakulása és alakváltozatai, Herbert Hart és Ronald Dworkin munkássága, a szociológiai jogelméletek, kritikai és feminista jogelmélet, jog és irodalom, a jog közgazdaságtani elemzése.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The aim of this course is to provide students with basic dogmatic knowledge of the legal system. During the course, students will familiarise themselves with the fundamental legal concepts and the main relations with respect to the operation of the legal system; they will also learn about the most important aspects of

legislation, adjudication (application of legal norms) and the formal/substantive requirements of legal rules. During the second half of the course, we will discuss the historical milestones of legal thinking and the major trends of legal theory (e.g. the antique, medieval and modern forms of natural law, legal positivism and sociological jurisprudence). We will pay special attention to the works of modern English and American authors (including Herbert Hart, Ronald Dworkin, Lon Fuller and John Finnis) and to certain contemporary theoretical trends (law and literature, law and economics, critical legal studies, feminist jurisprudence). Subjects to be discussed during the course include: types and characteristics of social rules, characteristics of law as a system of state norms, the concept and structure of legal rules, types of legal rules, hierarchy of legal rules, validity and applicability of legal rules, the process and phases of adjudication, methods of legal interpretation, the process of legislation, the concept and structure of legal system, legal families and their main characteristics, theory of rights, major historical milestones in legal theory, antique and medieval (Christian) iusnaturalism, the evolution and different versions of legal positivism, the theories of Herbert Hart and Ronald Dworkin, sociological jurisprudence, critical and feminist legal studies, law and literature, law and economics.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: Megfelelő áttekintéssel rendelkezik az állammal kapcsolatos komplex tudnivalók szintetizálására. Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert. Ismeri a főbb jogelméleti irányzatokat, tisztában van a jogdogmatika alapjaival.

Képességei: Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére. Képes összetett jogi problémák felismerésére és önálló megoldási javaslatok kidolgozására. Jártas a nehéz jogi esetek komplex (jogi, erkölcsi, szociológiai stb.) szempontú megközelítésében.

Attitűdje: Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel. Analitikus és kritikai attitűd a komplex jogi problémák és a pozitív jogi szabályozás vizsgálatakor.

Autonómiája és felelőssége: A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatok önálló végzésére. Új, komplex ismereteket igénylő helyzetekben is felelősséget vállal a döntések környezeti, társadalmi és államigazgatási hatásaiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The comprehensive synthesis of the complex knowledge of the state. The systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state. Knowledge of main trends in legal philosophy and legal dogmatics.

Capabilities: Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance. Capable of identifying complex legal problems and suggesting potential solutions to them. Capable of approaching hard legal cases from different (legal, moral, sociological) perspectives.

Attitude: A comprehensive approach based on social, legal, economic and political science. Analytical and critical attitude in approaching complex legal problems and existing regulations.

Autonomy and responsibility: He/she is capable of carrying out comprehensive and complex tasks on his/her own initiative. He/she takes responsibility for the environmental, social and state administration impacts of decisions in new situations requiring complex knowledge.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Bevezetés. Jog, erkölcs, szokás: a társadalmi normák és a jogi norma sajátosságai. A jogrendszer fogalma, szerkezete, vertikális és horizontális tagozódása. (Introduction. Law, morals and custom: the characteristics of social and legal norms. The concept and the structure of the legal system.)

- 12.2.** A jogi norma fogalma, szerkezete és típusai. Jogi norma, jogtétel, jogszabály. A jogi norma érvényessége és hatálya. (The notion and structure of legal norms. Legal norms and legal rules. The validity and applicability of legal norms.)
- 12.3.** Inkonzisztenciák a jogrendszerben. Joghézagok és 'nehéz esetek'. Hart és Dworkin a joghézagokról. (Inconsistencies in the legal system. Legal gaps and hard cases. Hart and Dworkin on gaps in the law.)
- 12.4.** A jogalkalmazás fogalma, folyamata és szakaszai. A jogalkalmazás elméleti modelljei. Mi tesz egy bírói ítéletet helyessé? (The concept, process and phases of applying legal rules. The theoretical models of applying legal rules. What makes a judicial decision right?)
- 12.5.** A jogi normák értelmezése (interpretáció). Jogászi érvelés (argumentáció) és jogi retorika. (Interpretation of legal norms. Legal argumentation and rhetorics.)
- 12.6.** A jogképződés lehetséges módjai. A jogalkotás elméleti kérdései. A jogalkotási eljárás (törvényhozás és rendeletalkotás). (The theoretical questions and the process of legislation (statutes and ordinances).)
- 12.7.** A jogosultságok jogelméleti kérdései. Az emberi jogok elméleti megalapozása. (Theories of Rights. Theoretical foundations of human rights.)
- 12.8.** A jogcsaládok. A római-germán és a common law jogcsalád sajátosságai. A jogösszehasonlítás és annak módszerei. (Legal families. The characteristics of civil law and common law legal systems. Methods of comparative law.)
- 12.9.** A jogelméleti gondolkodás főbb történeti csomópontjai. A jogelméleti irányzatok csoportosítása. A természetjog és jogi pozitivizmus kialakulása és fejlődése a XIX. századig. (Main trends in legal theory. The birth and the development of natural law and legal positivism until the 19th century.)
- 12.10.** A modern jogi pozitivizmus és az újjáéledt természetjog. Hans Kelsen és Gustav Radbruch. (Modern legal positivism and the rebirth of natural law. Hans Kelsen and Gustav Radbruch.)
- 12.11.** Herbert Hart mérsékelt jogi pozitivizmusa. Ronald Dworkin jogelmélete. (The moderate legal positivism of H. L. A. Hart. The legal theory of Ronald Dworkin.)
- 12.12.** A szociológiai jogelméletek és a történeti jogi iskola. A szabadjogi iskola és az amerikai jogi realizmus. (Sociological and historical jurisprudence. The German free law movement and American legal realism.)
- 12.13.** Újabb irányzatok a jogelméleti gondolkodásban. A kritikai és a feminista jogelmélet. Jog és irodalom, jog és közgazdaságtan. (Modern trends in jurisprudence. Critical legal studies and feminism. Law and literature, law and economics.)
- 12.14.** Jog és igazságosság kapcsolata. Az igazságosság alakváltozatai. Az osztó (disztributív) igazságosságra vonatkozó elméletek. (Law and justice. Different concepts of justice. Theories of distributive justice.)
- 13.** **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév**
- 14.** **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, hiányzása indokolt és igazolt esetben (orvosi, szolgálati) pótolható. A pótlás a tanárral való egyeztetés alapján, egyéni megbeszélés szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató a félév során két zárthelyi dolgozatot ír. Az első zárthelyi dolgozat megírására az első hét alkalmat követően, a tantárgyi program első hét témaköréből, míg a második zárthelyi dolgozatra a szorgalmi időszak végén, a tantárgyi program második hét témaköréből kerül sor. A dolgozatok megírása kötelező, az indokoltan mulasztott zárthelyi dolgozatok pótlására az

előadások időpontjában, külön egyeztetés alapján kerül sor.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele az előadások minimum 75%-án való részvétel és a zárthelyi dolgozatok sikeres (legalább elégséges érdemjegyű) teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A tantárgy értékelése ötfokozatú évközi értékeléssel történik. Az évközi értékelés eredménye a zárthelyi dolgozatokon elért pontszámok összesítésével kerül megállapításra, az érdemjegy 60 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80-tól % jó, 90 %-tól jeles.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Szabó Miklós (szerk.): Bevezetés a jog- és államtudományokba. 5. átdolgozott kiadás. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2012. ISBN 9789639988460
2. Szabó Miklós (szerk.): Fejezetek a jogbölcseleti gondolkodás történetéből. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2004. ISBN 9639466670

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Szilágyi Péter: Jogi alaptan. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2011. ISBN 9789633120729
2. Szabó Miklós: Ars Iuris. A jogdogmatika alapjai. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2005. ISBN 9639634042
3. Tóth J. Zoltán: Állam- és jogelmélet. Patrocínium, Budapest, 2019. ISBN 9789634132554
4. Fekete Balázs – Fleck Zoltán (szerk.): Tanulmányok a kortárs jogelméletről. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2015. ISBN 9789633122235
5. Jakab András: A magyar jogrendszer szerkezete. Dialóg Campus, Budapest - Pécs, 2007. ISBN: 978-963-7296-69-7

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Szerletics Antal, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKKTO07
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Kormányzástan és közpolitika
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Governance and public policy
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kormányzástani és Közpolitikai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kaiser Tamás Géza, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus célja, hogy átfogó képet adjon napjaink kormányzati berendezkedéseinek történelmi, elméleti és koncepcionális kereteiről, ezen kívül bemutassa azokat a fő trendeket, globális és nemzeti kontextuális tényezőket, értékdilemmákat, közpolitikai módszereket, amelyek befolyással bírnak a mindennapi politikaformálásra. A transzdiszciplináris megközelítés bázisán a kurzus kiemelten kezeli a kormányzás folyamatát érintő gyakorlati aspektusokat, megvilágítva azokat a sokoldalú képességek, kapacitások, koordinációs platformok és mérési standardok fejlesztéséhez szükséges fejlesztéseket, amelyek szükségesek a jó kormányzás és a hatékony intézmények kialakítása érdekében.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The aim of the course is to give an overall picture of the historical, theoretical and conceptual framework of the contemporary governance arrangements as well as introduce the main trends, global and national contextual factors, value dilemmas, and public policy methods which have an influence on the day-to-day policy-making. On the basis of the transdisciplinary approach, the course sheds light on the practical aspects of the governance process by highlighting the efforts which are necessary for developing multi-faceted skills and capacities, coordination platforms and measurement standards in order to ensure good governance and effective institutions.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Tisztában van az államot érő behatásokkal és az állam hatékony működésével szemben támasztott követelményekkel. Átfogó ismeretekkel rendelkezik a kormányzás és a közpolitika alapkategóriáiról és működési folyamatairól, hazai és nemzetközi dimenzióiról.

Képességei: Képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői feladatokkal összefüggő folyamatokban és döntésekben részt venni. Képes a tervezési és döntési folyamatok előkészítéséhez szükséges információk gyűjtésére és rendszerezésére.

Attitűdje: Hitelesen képviseli az állam működtetéséhez szükséges és az egész államrejonra ható, valamint a közérdeket kifejező szemléletmódot. Elkötelezett a közjó és a jó kormányzás érték normái iránt, azokat a gyakorlati feladatellátás során is képviseli.

Autonómiája és felelőssége: Új, komplex ismereteket igénylő helyzetekben is felelősséget vállal a döntések környezeti, társadalmi és államigazgatási hatásaiért. Önállóan tervezi a döntés előkészítési folyamatokat, folyamatát, irányítja a közigazgatási koordináció adott elemeit.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The impacts influencing the state and is aware of the requirements of the effective functioning of the state. Overall knowledge on the basic terms of governance and public policy as well as their international and domestic dimensions.

Capabilities: Participating in processes and decision-making regarding planning, strategic, analytical and management tasks. Collecting and structuring the necessary informations for preparing planning an decision-making processes.

Attitude: An authentic representation of the attitude influencing state and public interest essential to the functioning of the state. Committing him/herself to the abstract value norms of public good and good governance as well as representing them in performing operational tasks.

Autonomy and responsibility: He/she takes responsibility for the environmental, social and state administration impacts of decisions in new situations requiring complex knowledge. He/she makes plans for preparing decision making processes as well as manages the given elements of the eadministrative coodinatination autonomously.

11. Előtanulmányi követelmények: Politológia [ÁKKTO03]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Eszmetörténeti/elméleti megalapozás I. (Foundations of history of ideas and theories I.)
- 12.2. Eszmetörténeti/elméleti megalapozás II. (Foundations of history of ideas and theories II.)
- 12.3. Az államkormányzás jogtörténeti és alkotmányjogi dogmatikája I. (The dogmatics of history of law and constitutional law in the practice of state-centric governance I.)
- 12.4. Az államkormányzás jogtörténeti és alkotmányjogi dogmatikája II. (The dogmatics of history of law and constitutional law in the practice of state-centric governance II.)
- 12.5. Az államkormányzás demokratizmusa. (Democratic practices and norms in the operation of state-centric governance.)
- 12.6. A kormányzati feladatrendszer, tipológiák, ágazati rendszerek, COFOG. (Tasks, typologies and classification of the functions of government (COFOG).)
- 12.7. Az államkormányzás irányítási és vezetési technológiája. (The methodology of steering and leadership in the operation of state-centric governance.)
- 12.8. A digitális államkormányzás. (Digital governance at the state-level.)
- 12.9. Az államkormányzás humánpolitikája, apparátusa. (The human resources management and its administration in the operation of state-centric governance.)
- 12.10. Az államkormányzás szervezete. (The organisational structure of state-centric governance.)
- 12.11. Közigazgatási egyeztetési folyamatok. (Coordination processes on operational levels.)
- 12.12. Kormányzati döntéselőkészítés és döntéshozatal. (Decision pereparation and decision making.)
- 12.13. Ki az erős - ki a gyenge? Államok, regionális integrációs blokkok és nem-kormányzati szereplők. (Who is strong and who is weak? States, regional integrations and non-governmental actors.)

12.14. A kormányzás minőségének értékelése: modellek és módszertan. (Evaluating the quality of governance: models and methodology.)

12.15. Az államkormányzás globális kihívásai, megatrendek és kormányzati válaszok. (Global challenges to the state-centric governance: mega-trends and answers from governments.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A félév során három hiányzás lehetséges. Minden ezen felüli hiányzás a tantárgyfelelős által meghatározott témában íródó, max. három oldalas beadandó dolgozattal váltható ki. A megengedett mértéket túllépő, nem pótolta hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása, illetve a megengedett hiányzáson túli mulasztásoknak a 14. pontban részletezett kiváltása.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A félévi aláírás megszerzésének feltétele a fentiekben meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon a 14. pontban meghatározott feltételek szerint.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés szóbeli vizsga keretében, előre megadott témakörök alapján történik. Az egyes témakörök az előadások anyagaiból és a megadott kötelező irodalom részeitől épülnek fel. A vizsga értékelése során a lexikális tudás érvényesülése mellett (70%) szerepet játszik az adott témakört érintő problémák, dilemmák bemutatása és megvitatása is (30%).

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kolokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Kaiser Tamás (szerk.): A modern kormányzás koncepcionális és közpolitikai keretei. Hazai és nemzetközi dimenziók. Dialóg-Campus Kiadó, Budapest, 2018. Megjelölt fejezetek: 15-33., 33-49., 49-71., 225-246. ISBN 978-615-5945-92-2
2. Pálné Kovács Ilona: Helyi kormányzás Magyarországon. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2008. 12-30. ISBN 978-963-9542-63-1
3. Franczel Richárd: A miniszterelnöki háttérapparátus változásai 2010-2016 között. Kodifikáció és Közigazgatás, 2016/2. szám

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Pálné Kovács Ilona (szerk.): A magyar decentralizáció kudarca nyomában. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2016. 7-61. ISBN 978-615-5376-83-2
2. Kaiser Tamás: A politikai és közigazgatási kormányzás fejlődése és modelljei. In: Auer Ádám - Berke Gyula - György István - Hazafi Zoltán (szerk.): Ünnepi kötet a 65 éves Kiss György tiszteletére. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2018. 429-439. ISBN 978-615-5877-85-8
3. Franczel Richárd: Kormányzati döntéshozatal 2010-2014 között. Kodifikáció és Közigazgatás 2015/1. szám

Dr. Kaiser Tamás Géza, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKKTO09
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Kormányzati és közigazgatási hatáselemzés
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Governmental and administrative impact assessment
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33% gyakorlat, 67% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kormányzástani és Közpolitikai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kaiser Tamás Géza, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 12 (8 EA + 4 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (2 EA + 1 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tárgy az alkalmazott államkutatások körébe tartozó hatásvizsgálati feladatok kereteinek kialakításához, azok sikeres elvégzéséhez kínál technikákat, szempontokat, elemzi a hazai és nemzetközi tapasztalatokat. A kurzus célja, hogy elméleti és -különösen a szeminárium keretében - módszertani megalapozást adjon a kormányzati és igazgatási munkával kapcsolatos előzetes, köztes és utólagos hatásvizsgálatokhoz, széleskörű áttekintést nyújt a tényalapú, a minőségi jogalkotáshoz kapcsolódó elemzési és döntés-előkészítési tevékenységhez. Súlyt helyez a tárcaközi koordináció és a szakértői együttműködések tartalmi és szervezeti elemeinek bemutatására. A tárgyalt megközelítések és technikák nemcsak a közvetlen hatásvizsgálati feladatok elvégzése során fontosak, hanem ezen túl bármely kormányzati, igazgatási lépés következményeit elemző dokumentum összeállításához is hasznosak lehetnek.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course provides techniques and aspects to the framework formulation of impact assessment connected to the applied state research. It also analyses the related domestic and international experiences. The aim of the course is to provide theoretical (particularly on the seminars) and methodical foundations to the ex ante, interim and ex post impact assessment associated with governmental and administrative work. It also gives a comprehensive overview about the analytical and decision-making preparation activities connected to the evidence-based, qualitative legislation. It makes emphasis to reveal the content and organizational elements of the interdepartmental coordination and expert cooperation. The discussed approaches and techniques are not only important during the process of the impact assessment but they could be useful in the compilation of any document analysing the consequences of governmental or administrative actions.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Összefüggéseiben is képes értelmezni az államra ható folyamatokat. Átfogó tudással rendelkezik a tényeken alapuló közpolitikai döntéshozatalról, az elemzés módszertanáról, ismeri a

hatáselemzés hazai környezetét.

Képességei: Szakmai felkészültsége alapján rendszerszinten képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetési feladatokat ellátni. Képes a hatáselemzés alapfogalmait megfelelően értelmezni és használni, képes egy adott közpolitikai terület előzetes és utólagos hatáselemzésének előkészítésére.

Attitűdje: Támogatja a hatékony közpolitikai stratégiai tervezést, a ráfordítások és eredmények elemzésével összefüggésben figyelembe veszi a lehetséges társadalmi hatásokat.

Autonómiaja és felelőssége: Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban az államtudományi módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban. Önállóan meghatározza a hatásvizsgálat főbb fókuszpontjait, a beavatkozások speciális jellegének fényében kiválasztja a megfelelő kvantitatív vagy kvalitatív módszereket.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The correlations between processes influencing the state. Overall knowledge on the evidence-based decision-making process, on the methodology of impact assessment, the environment of impact assessment in Hungary.

Capabilities: Performing planning, strategic, analytical and managerial tasks systematically based on his/her professional competencies. Interpreting and using the basic terms of impact assessment appropriately as well as preparing both an ex-ante and ex-post impact assessments of a given public policy issue.

Attitude: Supporting the efficient strategic planning of public policies by taking the potential social impacts into account in accordance with the input-output analysis.

Autonomy and responsibility: He/she applies a wide range of methods and techniques of public governance in practice independently in contexts varied in complexity and certainty. He/she makes a decision on the main focal points of the impact assessment, as well as selects the proper quantitative or qualitative methods in the light of the special characteristics of the interventions.

11. Előtanulmányi követelmények: Statisztika [ÁKPTO01]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. A hatásvizsgálat szerepe a kormányzás és a közigazgatás működésében. (The role of impact assessment in the operation of governance and public administration.)
- 12.2. A hatásvizsgálati keretrendszer bemutatása: a nemzetközi és a magyarországi környezet. (Introduction of the impact assessment framework: the international and Hungarian environment.)
- 12.3. A hatásvizsgálat alapfogalmai és közpolitikai keretei. (Basic terminology and public policy frameworks.)
- 12.4. A hatásvizsgálat szervezése - Előkészítés. (Organizing impact assessment - the stage of preparation.)
- 12.5. A hatásvizsgálat szervezése - Munkaszervezés, szakértői együttműködések. (Organizing impact assessment - organisational workflow process, coordination between experts.)
- 12.6. A hatásvizsgálat szervezése - Rendszerépítés, tárcaközi koordináció. (Organizing impact assessment-system building, coordination between line ministries.)
- 12.7. A hatásvizsgálat-készítés lépései - Hatásvizsgálati szempontok meghatározása. (The stages of impact assessment-considering viewpoints and identifying the examined interventions.)
- 12.8. A hatásvizsgálat-készítés lépései - Hatásmechanizmusok feltárása. (The stages of impact assessment-exploring the mechanisms of action.)
- 12.9. A hatásvizsgálat-készítés lépései - Hatások mértékének becslése. (The stages of impact assessment-estimating the extent of policy impacts.)

- 12.10. Beszerzés, Egyeztetés, Kommunikáció - Külső kapacitások feltárása és mobilizálása. (Collection, consultation, communication-exploring and mobilizing external capacities.)
- 12.11. Lehetséges adat-és információforrások - Adatgyűjtési eszközök, módszerek. (Potential data and information resources - modes and methods of data collection.)
- 12.12. Az előzetes hatásvizsgálat módszerei. (Methodology of ex-ante impact assessment.)
- 12.13. Az utólagos hatásvizsgálat módszerei. (Methodology of ex-post impact assessment.)
- 12.14. Releváns esettanulmányok elemzése. (Analysing relevant case-studies.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A félév során három hiányzás lehetséges. Minden ezen felüli hiányzás a tantárgyfelelős által meghatározott témában íródó, max. három oldalas beadandó dolgozattal váltható ki. A megengedett mértéket túllépő, nem pótolta hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A szakirodalom rendszeres feldolgozása és a megadott témákhoz kapcsolódó kisebb csoportokban végzett projekt munka, amelynek keretében a hallgatók az előadások tematikájához kapcsolódva, önálló kutatáson alapuló, összesen kettő, egyenként 4-6 oldalas beadandó dolgozatot nyújtanak be a 7., illetve a 13. héten. Az oktató az alábbi szempontok alapján értékeli a beadott anyagokat: szakmaiság, szaknyelv alkalmazása, felkészültség, elemző- és rendszerező képesség. Szükséges a beadandó dolgozatok legalább elégséges szintű teljesítése.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A félévi aláírás megszerzésének feltétele a meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon a 14. pontban meghatározott feltételek szerint.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jeggyel (GYJ) záruló értékelés alapja minden hallgatónál az önállóan végrehajtott gyakorlati feladatokra kapott érdemjegyek szimmetrikusan kerekített átlaga.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Kovácsy Zsombor - Orbán Krisztián: A jogi szabályozás hatásvizsgálata. Dialóg Campus, Budapest, 2005. ISBN 963 9542954
2. Kaiser Tamás - Szepesi Balázs (szerk.): A kormányzati és közigazgatási hatásvizsgálatok módszerei és tapasztalatai. Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest. (előkészületben)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Major Klára: Hatásvizsgálati kézikönyv I. kötet. Hatásvizsgálat elemzőknek. Hétfő Kutatóintézet, 2013.
2. Szepesi Balázs: Hatásvizsgálati kézikönyv II. kötet. Hatásvizsgálat szervezőknek. Hétfő Kutatóintézet, 2013.
3. Bozsó Gábor-Jugovits Károly - Dr. Szabó Tamás: Közigazgatási feladatellátás hatékonysága és hatáselemzése. Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Vezető- és Továbbképzési Intézet, 2016.

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Kaiser Tamás Géza, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁEETO04
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Kormányzati személyzetpolitika
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Governmental staff policy
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Emberi Erőforrás Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Hazafi Zoltán, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (4 EA + 4 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1 EA + 1 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kormányzati személyzetpolitika célja, hogy felhívja a hallgatók figyelmét az emberi erőforrással való ésszerű és hatékony gazdálkodás jelentőségére, valamint bemutassa, hogy a közszoigálat személyi állomány mennyiségi és minőségi összetétele minként segíti a jó állam eszméjének megteremtését. A tantárgy során a hallgatók megismerkednek a téma jogi-közszoigálati, humánerőforrás-menedzsment, valamint poliológiai vonatkozásaival is. A résztvevők tapasztalatot áttekintő képet kapnak arról, hogy a vezetőknek milyen szerepe van az emberi erőforrás gazdálkodás formálásában. A tárgy lehetőséget nyújt továbbá a hallgatóknak arra, hogy önállóan kutassanak a témával kapcsolatos jó megoldások és modellek után, és a gyakorlatok során irányított formában vitatkozhatnak azok gyakorlati alkalmazhatóságáról. Ily módon a tárgy alkalmas a kutatói képességek és a vitakészség fejlesztésére is.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The purpose of governmental staff policy is to draw students' attention to the importance of reasonable and efficient management of human resources and to explain how the qualitative and quantitative composition of public service personnel contributes to the idea of a good state. During the course, students will become familiar with the legal public service, human resource management and political aspects of the subject. Participants will gain an insight into the role leaders play in shaping human resource management. The subject also gives students the opportunity to independently search for good solutions and models on the topic and argue about their practical applicability. In this way, the subject is also capable of developing research skills and debating skills.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Megfelelő áttekintéssel rendelkezik az állammal kapcsolatos komplex tudnivalók szintetizálására. Birtokában van az állam magas szintű feladatait ellátni képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői ismereteknek.

Képességei: Szakmai felkészültsége alapján rendszerszinten képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetési feladatokat ellátni. Képes a kormányzati modellek és technikák szakszerű és komplex megközelítésére. Képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői feladatokkal összefüggő folyamatokban és döntésekben részt venni.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására. Megfelelő problémafelismerő és -kezelő képességekkel bír.

Autonómiája és felelőssége: A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatok önálló végzésére. Javaslatokat tesz. Mások munkáját értékeli. Jelentős mértékű önállósággal végzi az átfogó és speciális közigazgatási kérdések, feladatok végig gondolását és a megfelelő források alapján történő kidolgozását. Kialakított szakmai véleményét, álláspontját előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The comprehensive synthesis of the complex knowledge of the state. The planning, strategic, analytical and management skills necessary for completing high-profile tasks regarding the state.

Capabilities: Performing planning, strategic, analytical and managerial tasks systematically based on his/her professional competencies. Adopting a professional and complex approach to models and techniques of governance. Participating in processes and decision-making regarding planning, strategic, analytical and management tasks.

Attitude: An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically. Possessing the skills to recognize and handle problems competently.

Autonomy and responsibility: He/she is capable of carrying out comprehensive and complex tasks on his/her own initiative. He/she puts forward suggestions. He/she values the work of others. He/she tackles complex and special public administration issues and tasks largely independently, and uses adequate resources for their solution. He/she can support his/her professional opinion and viewpoint independently in familiar decision-making scenarios.

11. Előtanulmányi követelmények: Közszolgálati jog [ÁEETO03]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. A kormányzati személyzetpolitika története. (History of Government Staff Policy.)
- 12.2. Kormányzati paradigmák, személyzeti rendszerek, a közzszolgálat emberképe. (Government paradigms, staff systems, the human idea of public service.)
- 12.3. Személyzetfejlesztési stratégia és személyzetfejlesztési központ. (Staff Development Strategy and Human Development Center.)
- 12.4. Távlatos munkaerő-tervezés. (Long-term workforce planning.)
- 12.5. A kormányzati személyzetpolitika megvalósítását szolgáló integrált, stratégiai alapú emberi erőforrásmenedzsment. (The goal of government human policy is integrated strategic human resource management.)
- 12.6. A közzszolgálati teljesítménymenedzsment és kapcsolódási lehetőségei. (Public Service Performance Management and Coverage Opportunities.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások 75%-án résztvenni. A hiányzásokat köteles a hallgató hitelt érdemlő módon igazolni (pl. orvosi igazolás, munaadó igazolása stb.), és az elmulasztott órák anyagát bepótolni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgatók a gyakorlatok során három kiscsoportban dolgoznak. A csoportok önálló kutatómunkát végeznek a tantárggyal kapcsolatos témakörökben. A kutatás során a csoportok érveket gyűjtenek egy-egy modell megvalósíthatósága mellett és ellen. Az órán az egyik csoport a pro, a másik kiscsoport a kontra érveket prezentálja, majd irányított formában vitatkoznak ezekről. A harmadik csoport megadott szempontok alapján értékeli a prezentációkat és a vitát. A félév során mindegyik csoport mindhárom szerepkörben (modell mellett érvelő, modell ellen érvelő és értékelő) ki kell próbálnia magát. Zárthelyi dolgozat megírása legalább elégséges szintű eredménnyel.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a foglalkozások 75%-án való részvétel valamint a csoportos gyakorlatokhoz kapcsolódó prezentációkban (2 db), vitákban (2 db) és értékelésekben (1 db) való aktív közreműködés. Zárthelyi dolgozat megírása legalább elégséges szintű eredménnyel.

16.2. Az értékelés:

A hallgató teljesítményt gyakorlati jeggyel értékeljük. A jegyet a csoportos feladatokban (kutatás, prezentáció és értékelés) nyújtott teljesítmény alapján kapják a résztvevők.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Hazafi Zoltán (szerk.): Kormányzati személyzetpolitika. Dialog Campus Kiadó, Budapest, 2019. ISBN: 978-615-6020-81-9
2. Szabó Szilvia – Szakács Gábor (szerk.): Közszolgálati HR-menedzsment. NKE Szolgáltató Nonprofit Kft., Budapest, 2015. ISBN: 9786155527968

17.2. Ajánlott irodalom:

1. György István – Hazafi Zoltán (szerk.): Közszolgálati életpályák. Nemzeti Közszolgálati és Tankönyvkiadó, Budapest, 2013. ISBN: 9786155344312

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Hazafi Zoltán, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁLLTO06
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Közigazgatási eljárásjog és perjog I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Administrative procedure law and administrative justice I.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33% gyakorlat, 67% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Lőrincz Lajos Közigazgatási Jogi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Patyi András, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 12 (8 EA + 4 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 3 (2 EA + 1 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A közigazgatási jog általános részének (ismeretanyagának), így különösen a hatósági jogalkalmazás alapvető, közigazgatási működés rendszerén belüli helyzetének, szerepének és funkcióinak ismeretében a tantárgy a közigazgatás külső eljárásrendjének részletes feldolgozását végzi el az általános közigazgatási rendtartás alapulvételével. Az eljárási jogintézményeket azok jogrendszerbeli szerepe mellett a tényleges jogalkalmazói és bírósági gyakorlat figyelembevételével dolgozza fel. Az eljárás egyes lépéseinek nemcsak jogi jellemzése, hanem azoknak a közigazgatási működésben betöltött szerepe is feldolgozásra kerül. Foglalkozik az általános és különös eljárási szabályok rendszerével is, bemutatja a közigazgatási (államigazgatási) eljárási jogtudomány és az eljárási szabályozás fejlődését, melynek során kiemelten foglalkozik a közigazgatási bíráskodás, mint a közigazgatási működésre vonatkozó bírósági eljárás magyarországi kialakulásával és hatásaival. A tantárgy elsajátítása során a hallgató a közigazgatási eljárásjog és bíráskodás területén részletes ismereteket szerez. Alkalmassá válik hatósági jogalkalmazói tevékenység magas szintű végzésére, annak a közigazgatási szerven belüli szervezésére és irányítására. Az eljárási jogtudomány alapjainak megismerésével képes a közigazgatási eljárásjog alapproblémáinak tudományos és történeti kontextusba helyezésére, és így a jogterület és egyes intézmények, eljárásrendek fejlesztésére is.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course focuses on the general rules of administrative procedures, as the general part of administrative law, especially the basic position, role and functions of administrative authorities are already known by the students. The different rules, legal institutions of the administrative procedures are analysed in the light of administrative practice and actual case law. We should note that not only the legal characterization of each step of the administrative procedures are discussed, but also their role in the administrative operations will be examined. The course also deals with the system of general and special administrative procedural rules and presents the development of the codification of the

administrative procedure law. During the course students acquire detailed knowledge in the field of administrative procedural law and administrative justice. They will be able to use administrative procedure law in high-quality, and to organize and direct administrative authorities. By knowing the basics of the administrative procedural law, they will be able to understand the fundamental problems of administrative procedural law, thus they will be able to develop Hungarian administrative procedural law.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

Képességei: Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közszolgálati életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közjót és a köz érdekét. Képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői feladatokkal összefüggő folyamatokban és döntésekben részt venni.

Attitűdje: Megfelelő problémafelismerő és -kezelő képességekkel bír. Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására. Szem előtt tartja a mindenkori közjót és közérdeket. Együttműködik másokkal a problémamegoldásban.

Autonómiája és felelőssége: Jelentős mértékű önállósággal végzi az átfogó és speciális közigazgatási kérdések, feladatok végig gondolását és a megfelelő források alapján történő kidolgozását. Kialakított szakmai véleményét, álláspontját előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state.

Capabilities: Working for the common good and public interest based on professional and human standards sustained through professional commitment. Participating in processes and decision-making regarding planning, strategic, analytical and management tasks.

Attitude: His/her personal attitude is characterized by: Possessing the skills to recognize and handle problems competently. An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically. Keeping the common good and public interest in mind. He/she cooperates with others in order to solve problems.

Autonomy and responsibility: He/she tackles complex and special public administration issues and tasks largely independently, and uses adequate resources for their solution. He/she can support his/her professional opinion and viewpoint independently in familiar decision-making scenarios.

11. Előtanulmányi követelmények: Általános közigazgatástan és közigazgatási jog II. [ÁLLTO02]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A közigazgatási – közhatalmi – eljárásokkal szembeni legfontosabb alkotmányos követelmények. (The most important constitutional requirements regarding administrative procedures.)

12.2. A közigazgatási hatósági eljárás és a közigazgatási bírósági eljárás (per) viszonya. Az eljárás és az eljárásjog fogalma, jellemzői. A közigazgatási hatósági eljárás szakaszai. (The relationship between administrative procedures and administrative justice. The definition and the characteristics of the procedure and procedural law. The different stages of administrative procedures.)

12.3. A közigazgatási eljárás kialakulásának magyarországi állomása. Az eljárásjog és az eljárásjogi kodifikáció története. A közigazgatási eljárásjog tudományának fontosabb művelői és eredményeik. (The historical overview of the administrative procedure law in Hungary. The most important researchers of administrative procedural law and their achievements.)

12.4. Az alkotmányosság követelménye és az eljárás alapelvei. A hatályos általános eljárási kódex

tárgyi hatályának főbb kérdései, a speciális és az általános szabályok viszonya, elhatárolás más hatósági típusú eljárásoktól. (Constitutional requirements and the fundamental principles of administrative procedures. The main issues of the scope of the general code of administrative procedure in force, the relationship between special and general rules regarding administrative procedures.)

- 12.5. Alanyok az eljárásban. Joghatóság, hatáskör, illetékesség. (The parties in the administrative procedures. Material and territorial competence.)
- 12.6. Eljárási szabályozási rezsimek, az eljárás megindításának kérdései, az eljárási és döntési kötelezettség. (Procedural regimes, questions related to the initiation of the procedure, obligation to proceed.)
- 12.7. Általános eljárási alapintézmények. (Basic legal institutions of the administrative procedure.)
- 12.8. Az elsőfokú eljárás alapjai. (Basics of the first instance administrative procedures.)
- 12.9. A tényállás-megállapítás és a bizonyítás alapfogalmai. (Clarifying the facts of the case, basic notions of the procedure taking of evidence.)
- 12.10. A határozathozatal és a döntéshozatal alapvető kérdései. (Fundamental issues regarding the decision-making in administrative procedures.)
- 12.11. Hatósági ellenőrzés és a hivatalbóli eljárás alapkérdései. (Basic issues regarding administrative audit and the ex officio procedure.)
- 12.12. Érvényesség és a semmisség kérdései. Jogorvoslati eljárások. (Questions related to the validity and to the nullity of the decision. Legal remedy procedures.)
- 12.13. A végrehajtás alapkérdései. (Basic issues regarding the enforcement of the administrative decision.)
- 12.14. Főbb különös eljárási szabályok, jogintézmények. (Main special procedural rules, legal institutions.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A foglalkozásokon a részvétel kötelező (minimum 80%); rövid/tartós távolmaradás indokolt esetben (orvosi, szolgálati) pótolható, amely pótlás egyéni megbeszélés szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja a tanórák rendszeres látogatása (a 15. pont szerint), a nappali képzésben a 12.11., foglalkozásokon, a levelező képzésben a 12.11. foglalkozáson a zárthelyi dolgozat megírása. A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Eredménytelen zárthelyi dolgozat kétszer javítható. A tantárgy elméleti és gyakorlati ismeretanyagának elsajátításához a hallgató a kötelező és az ajánlott szakirodalom alapján készül fel a tematikában meghatározott, valamint a tanórákon, illetve a konzultációkon ismertett tananyag elsajátításával.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a tanórákon részvétel a 15. pontban meghatározottak szerint és a zárthelyi dolgozat eredményes megírása.

16.2. Az értékelés:

A félév értékelése kollokvium – szóbeli vizsga. A vizsga tartalmát az előadáson elhangzottak és az alább felsorolt kötelező és ajánlott irodalmak anyagai képezik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Patyi András – Varga Zs. András: Institutiones administrationis. A magyar közigazgatás és közigazgatási jog általános tanai V. A közigazgatási eljárásjog alapjai és alapelvei. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2019. ISBN: 978-615-6020-87-1
2. Gyurita E. Rita - Hulkó Gábor - Józsa Fábián - Lapsánszky András - Varga Zs. András: Institutiones administrationis. A magyar közigazgatás és közigazgatási jog általános tanai VI. A közigazgatási hatósági eljárásjog jogintézményei. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2019. ISBN: 978-615-5920-87-5

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Váczi Péter: A jó közigazgatási eljáráshoz való alapjog és annak összetevői. Dialóg Campus Kiadó, Budapest – Pécs, 2013. ISBN: 9786155376023

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Patyi András, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁLLTO07
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Közigazgatási eljárásjog és perjog II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Administrative procedure law and administrative justice II.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 5 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 40% gyakorlat, 60% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Lőrincz Lajos Közigazgatási Jogi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Patyi András, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 70 (42 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 20 (12 EA + 8 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 5 (3 EA + 2 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A közigazgatási jog általános részének (ismeretanyagának), így különösen a hatósági jogalkalmazás alapvető, közigazgatási működés rendszerén belüli helyzetének, szerepének és funkcióinak ismeretében a tantárgy a közigazgatás perrendtartás részletes feldolgozását végzi el. Kiemelten foglalkozik a közigazgatási bíráskodás, mint a közigazgatási működésre vonatkozó bírósági eljárás magyarországi kialakulásával és hatásaival. Feldolgozást nyer annak története, rendeltetése és szerepe a jogállam működésében, a bíróság feladata és a hatáskörei, ennek hatása a közigazgatási működésre, a jogvédelem feladata és tényleges megvalósulása, a közjogi autonómiák védelme, miközben általános perjogi alapok is ismertetésre kerülnek, konkrét perjogi jogintézményekkel és a közigazgatási perrend sajátos intézményeivel is megismerkedik a hallgató. A tantárgy a közigazgatási perjogi alapokat a bírósági gyakorlat figyelembevételével dolgozza fel. A tantárgy elsajátítása során a hallgató a közigazgatási bíráskodás területén részletes ismereteket szerez. A perjogi alapok és a közigazgatási bíráskodás részletes feldolgozása képessé teszi arra, hogy ne csak megértse a közigazgatási működés fölötti bírósági ellenőrzés jogállami funkcióit és lényegét, hanem hogy részt vegyen egyes közigazgatási perekben alperesi, vagy speciális (közigazgatási szervek között zajló) perekben felperesi oldalon a fél képviselőjeként.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course focuses on administrative justice and on the rules of the administrative court procedures as the basic rules of the administrative procedures are already known by the students. During the course the development and effects of administrative justice in Hungary as well as the basic rules of the administrative court procedures are analysed. The historical steps, the purpose and role in the functioning of the rule of law, the impact on public administration of administrative justice are also discussed. The course also presents the legal principles of administrative justice and the most important legal institutions and steps of administrative court procedures. The course examines the

rules of administrative court procedures in the light of the current case law. During the course the student acquires detailed knowledge in the field of administrative justice. The detailed examination of legal bases of the administrative justice will make students able not only to understand the essence of judicial control over administrative acts, but also to participate in certain administrative lawsuits on defendant or in special lawsuits on the plaintiff's side as the representative of the party.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

Képességei: Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közszolgálati életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közjót és a köz érdekét. Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére.

Attitűdje: Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel. Megfelelő problémafelismerő és -kezelő képességekkel bír. Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására. Szem előtt tartja a mindenkori közjót és közérdeket. Együttműködik másokkal a problémamegoldásban.

Autonómiája és felelőssége: Jelentős mértékű önállósággal végzi az átfogó és speciális közigazgatási kérdések, feladatok végig gondolását és a megfelelő források alapján történő kidolgozását. Kialakított szakmai véleményét, álláspontját előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state.

Capabilities: Working for the common good and public interest based on professional and human standards sustained through professional commitment. Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance.

Attitude: A comprehensive approach based on social, legal, economic and political science. Possessing the skills to recognize and handle problems competently. An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically. Keeping the common good and public interest in mind. He/she cooperates with others in order to solve problems.

Autonomy and responsibility: He/she tackles complex and special public administration issues and tasks largely independently, and uses adequate resources for their solution. He/she can support his/her professional opinion and viewpoint independently in familiar decision-making scenarios.

11. Előtanulmányi követelmények: Közigazgatási eljárásjog és perjog I. [ÁLLTO06]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1.** A jogorvoslatok a közigazgatási eljárásjogban. A közigazgatási jogvita és per fogalma. A jó közigazgatás eljárási vonatkozásai, a jó közigazgatás elvi követelményei és a jó eljárás-szervezés. (Legal remedies in administrative procedures. Definition of administrative justice-administrative litigation. Procedural aspects of the principle of good administration and good organization of procedures.)
- 12.2.** A közigazgatási bírászkodás fogalma és történeti kialakulása, korszakai Magyarországon. A közigazgatási bírászkodás alkotmányos alapjai. (The historical overview of the development of administrative justice in Hungary. Constitutional basis of administrative justice.)
- 12.3.** A polgári eljárásjogi alapok (a polgári eljárás és eljárásjog fogalma, alapvető jogviszonyok polgári perben, a peres eljárás szereplői). (The basics of civil procedures (definition of the civil procedure and civil procedural law, the parties and the other persons in the procedure).)

- 12.4. A perindítás, a döntés, jogorvoslatok és végrehajtás alapkérdései a polgári peres eljárásokban. (Basic issues of the civil procedures: bringing an action, decision, legal remedies and enforcement of the court decision in civil law cases.)
- 12.5. Felperes és alperes, egyéb szereplők, résztvevők. (The parties and the other interested person.)
- 12.6. Hatáskör és illetékesség, egyéb általános szabályok. (Material jurisdiction and territorial jurisdiction, and other general rules.)
- 12.7. A perindítás, a kereset. (Bringing an action, the action.)
- 12.8. Intézkedések a keresetlevél alapján. (Measures based on the statement of the claim.)
- 12.9. A bizonyítás, a döntés előkészítése. (Taking evidence, preparation of the decisions of the court in administrative cases.)
- 12.10. A bírósági döntések a közigazgatási jogvita elbírálása során, a döntés közigazgatási jogi hatása és érvénye. (Decisions of the court in administrative cases, legal effects of the court decisions in administrative cases.)
- 12.11. A perorvoslatok feltételei és részletes szabályai. (Legal remedies against court decisions in administrative cases.)
- 12.12. A különleges perek, sajátos peres eljárások. (Special administrative court actions.)
- 12.13. Önkormányzati normakontroll. Nemperes eljárások. (Norm control of local government decrees. Non-contentious proceedings.)
- 12.14. A bírósági döntés végrehajtása a közigazgatási perekben. (Enforcement of court decisions in administrative cases.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A foglalkozásokon a részvétel kötelező (minimum 80%); rövid/tartós távolmaradás indokolt esetben (orvosi, szolgálati) pótolható, amely pótlás egyéni megbeszélés szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja a tanórák rendszeres látogatása (a 15. pont szerint), a nappali képzésben a 12.10., foglalkozásokon, a levelező képzésben a 12.10. foglalkozáson a zárthelyi dolgozat megírása. A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú értékelés – (a helyes válaszok aránya 0-60% elégtelen; 61-70% elégséges; 71-80% közepes; 81-90% jó; 91-100% jeles osztályzat). Eredménytelen zárthelyi dolgozat kétszer javítható. A tantárgy elméleti és gyakorlati ismeretanyagának elsajátításához a hallgató a kötelező és az ajánlott szakirodalom alapján készül fel a tematikában meghatározott, valamint a tanórákon, illetve a konzultációkon ismertett tananyag elsajátításával.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a tanórákon részvétel a 15. pontban meghatározottak szerint és a zárthelyi dolgozat eredményes megírása.

16.2. Az értékelés:

A félév értékelése alapvizsga (AV) – szóbeli vizsga. A vizsga tartalmát az előadáson elhangzottak és az alább felsorolt kötelező és ajánlott irodalmak anyagai képezik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges alapvizsga (AV).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Küpper, Herbert: Magyarország átalakuló közigazgatási bírászkodása. MTA Law Working Papers 2014/59. ISSN: 2064-4515
2. Patyi András: Institutiones administrationis. A magyar közigazgatás és közigazgatási jog általános tanai VIII. A magyar közigazgatási bírászkodás elmélete és története. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2019. ISBN: 978-615-6020-93-2 (elektronikus – PDF)
3. Horváth E. Irisz – Lapsánszky András – Wopera Zsuzsa: Institutiones administrationis. A magyar közigazgatás és közigazgatási jog általános tanai IX. Közigazgatási perjog. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2019. ISBN: 978-615-6020-84-0 (elektronikus – PDF)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Patyi András: Néhány gondolat a közigazgatási perrendtartás előzményei, előkészítése és megalkotása köréből. In: Bartók Flóra - Madarász Gabriella - Marton Ildikó - Dévényi Olívia - Varga Edina (szerk.): Tanulmánykötet a Kúria közigazgatási szakágában 2019-ben ítélező bírák tollából. Kúria, Budapest, 2019.
2. Rozsnyai Krisztina: Közigazgatási bírászkodás Prokrusztész-ágyban: a közigazgatás feletti bírói kontroll változó körülmények közt. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2010. ISBN: 9789632841298
3. Trócsányi László: Milyen közigazgatási bírászkodást? Közigazgatási és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1992. ISBN: 963222485X
4. Váczi Péter: A jó közigazgatási eljáráshoz való alapjog és annak összetevői. Dialóg Campus Kiadó, Budapest – Pécs, 2013. ISBN: 9786155376023
5. Varga Zs. András - Fröhlich Johanna (szerk.): Közérdekvédelem. A közigazgatási bírászkodás múltja és jövője. PPKE JÁK-KIM, Budapest, 2011. ISBN: 978-963-308-019-1

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Patyi András, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKINTO37
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Közigazgatási informatikai rendszerek I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Public administrative information systems I.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kiberbiztonsági és e-Közigazgatási Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. László Gábor, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (0 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (0 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus a tipikus információs-kommunikációs szolgáltatások rendszerszintű és szervezeti kérdéseire fókuszálva módszeresen áttekinti az online világ lehetőségeit, informatikai és társadalmi vetületeit, az információkezelés és tudásátadás legmodernebb megoldásait. A tantárgy alapkonceptiója az adat-, információ- és tudáshierarchia működésének elsajátítása (data-information-knowledge). Központban az adatok komplex tárgyalása áll, informatikai, jogi, biztonsági és szervezési oldalról. A kurzus áttekintést ad arról, hogy az infokommunikációs technológiák - hardver, szoftver, operációs rendszerek, alkalmazói szoftverek, hálózatok, mobil eszközök stb. - hogyan biztosítják az adatok hatékony feldolgozását és a közigazgatási folyamatok hatékony szervezését. Jellegzetes témakörök, amelyekben a hallgatók ismereteket szereznek a gyakorlatok során: internetes modellek és trendek, innovációs alapok, nyílt és zárt forráskódú rendszerek kérdései, a hálózati háttér-infrastruktúra, keresők és adatbázisok, adatbányászat, webbányászat, tudásmenedzsment, kiterjesztett valóság, e-learning, a „tudásmunkás” fogalma, az online jelenlét előnyeinek és veszélyeinek szervezeti kérdései.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course provides a systematic overview of the opportunities, IT and social aspects of the online world, as well as the most advanced solutions for information management and knowledge transfer by focusing on the systemic and organizational issues of typical information and communication services. The basic concept of the course is to help students to acquire the function of the hierarchy of data, information and knowledge. It focuses on the complex presentation of data from the aspects of IT, law, security and organizations. The course provides an overview of how information communication technologies (hardware, software, operating systems, application software, networks, mobile devices, etc.) ensure efficient data processing and efficient organization of administrative processes. Students can become familiar with the following typical topics during their practice: web models and trends, the basics of innovation basics, issues of open and closed source systems,

network backbone infrastructure, search engines and databases, data mining, web mining, knowledge management, augmented reality, e-learning, the concept of 'knowledge worker', organizational matters of the benefits and dangers of being online.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: Összefüggéseiben is képes értelmezni az államra ható folyamatokat. Birtokában van az állam magas szintű feladatait ellátni képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői ismereteknek. Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

Képességei: Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására. Megfelelő problémafelismerő és -kezelő képességekkel bír.

Autonómiája és felelőssége: A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatok önálló végzésére. Önellenőrzésre képes. Javaslatokat tesz.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The correlations between processes influencing the state. The planning, strategic, analytical and management skills necessary for completing high-profile tasks regarding the state. The systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state.

Capabilities: Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance.

Attitude: An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically. Possessing the skills to recognize and handle problems competently.

Autonomy and responsibility: He/she is capable of carrying out comprehensive and complex tasks on his/her own initiative. He/she is capable of self-monitoring. He/she puts forward suggestions.

11. Előtanulmányi követelmények: Rendszerelmélet [ÁKINTO35]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Adat, információ, tudás hierarchiája. Big Data és IoT. A beágyazódó eszközök, szenzorok használatának kérdései. (Hierarchy of data, information, knowledge. Big Data and IoT. Matters of using embedded devices, sensors.)

12.2. Közigazgatási adatvagyon, adatgazdálkodás I. Az adatok és nyilvántartások szervezésének informatikai, jogi és társadalmi kérdései. Adatvédelem és információszabadság (személyes adatok, nyílt adatok, közadatok). Adatbázismenedzsment és interoperabilitás. (Administrative data assets, data management I. IT, legal and social issues in the organization of data and records. Data protection and freedom of information (personal data, open data, public data). Database management and interoperability.)

12.3. Közigazgatási adatvagyon, adatgazdálkodás II. A közigazgatási adatbázisok, nyilvántartások áttekintése. Közszolgálati „alkalmazás piacok”. (Administrative data assets, data management II. Overview of administrative databases and records. Public service "application markets".)

12.4. Az információrendszerek fogalma és áttekintése a közigazgatásban. IT alapismeretek és infrastruktúra. (The concept and overview of information systems in public administration. IT basics and infrastructure.)

12.5. Azonosítási megoldások. Az elektronikus azonosítás, mint a szolgáltatások kulcs eleme (eID, elektronikus aláírás, autentikáció). (Identification solutions. Electronic identification as a key element of services (eID, electronic signature, authentication).)

- 12.6. Információrendszer architektúrák a közszolgálat különböző területein. (Information system architectures in various fields of public service.)
- 12.7. E-business, e-government. Az e-közszolgáltatások rendszerei és folyamatmenedzsment (alkalmazások és infrastruktúra). (E-business, e-government. Systems and process management of e-public services (applications and infrastructure).)
- 12.8. Szolgáltatási modellek. Folyamatok, szabályozás, automatizálás. Többcsatornás szolgáltatás és folyamatmodellek (CRM-analógiák) (alkalmazások és infrastruktúra). (Service models. Processes, control, automation. Multi-channel service and process models (CRM analogies) (Applications and infrastructure).)
- 12.9. Döntéstámogatási rendszerek a közigazgatásban. (Decision support systems in public administration.)
- 12.10. Mesterséges intelligencia a közigazgatásban. (Artificial intelligence in public administration.)
- 12.11. Diszruptív technológiák (fintech, blockchain stb.) alkalmazása a közigazgatásban. (The application of disruptive technologies (fintech, blockchain, etc.) in public administration.)
- 12.12. Az IKT társadalmi és gazdasági kihívásai, nemzetközi környezete. (The social and economic challenges of ICT and its international environment.)
- 12.13. A közigazgatási információrendszerek stratégiai fejlesztésének kérdésköre. (The issue of strategic development of administrative information systems.)
- 12.14. Félévközi beszámoló (zárthelyi dolgozat). (Mid-term report.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A foglalkozásokon a részvétel kötelező (minimum 75%); rövid/tartós távolmaradás indokolt esetben (orvosi, szolgálati) pótolható, amely pótlás egyéni megbeszélés szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nappali és levelező tagozaton két zárthelyi dolgozat eredményes (min. 51%) teljesítése.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Nappali és levelező tagozaton az előadások és a gyakorlatok (szemináriumok) legalább 75%-án való részvétel. A 2 zárthelyi dolgozat eredményes (min. 51%) megírása.

16.2. Az értékelés:

Mindegyik részfeladat min. 51%-os teljesítése.

88-100% jeles

76-87% jó

63-75% közepes

51-62% elégséges

0 - 50% elégtelen

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. König Balázs - Krasznay Csaba - Molnár Tamás - Nemeslaki András - Orbán Anna - Sasvári Péter - Szádeczky Tamás - Törley Gábor: Informatikai rendszerek a közszolgálatban I. Eredeti kéziratok. Nemzeti Közszołgálati Egyetem, megjelenés alatt.
2. Molnár László - Sasvári Péter - Tarpai Zoltán Tamás: Közigazgatási informatikai alkalmazások. Nemzeti Közszołgálati Egyetem, megjelenés alatt.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Laudon, Jane P.: Management Information Systems. Managing the Digital Firm. Global Edition, 15th Edition. Pearson (Intl), 2018. ISBN 10: 1-292-21175-X ISBN 13: 978-1-292-21175-6
2. Holzer, Marc - Manoharan, Aroon P. - Melitski, James: E-Government and Information Technology Management. Concepts and Best Practices. Melvin & Leigh, 2018. ISBN-10: 0999235958, ISBN-13: 978-0999235959
3. Reddick, Christopher G.: Public Administration and Information Technology. Jones & Bartlett Learning, 2011. ISBN: 9780763784607
4. Howells, John: The Management of Innovation & Technology. SAGE Publications Ltd., 2010. ISBN: 978-0761970248

Budapest, 2022.11.30.

Dr. László Gábor, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKINTO38
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Közigazgatási informatikai rendszerek II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Public administrative information systems II.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kiberbiztonsági és e-Közigazgatási Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. László Gábor, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (0 EA + 8 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (0 EA + 2 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy célja áttekinteni a magyar közigazgatás informatikai alapszereit és ezek biztonságos használatának követelményeit. A hallgatók megismerik a rendszerek közötti alapvető összefüggéseket és a jogszabályok adta felhasználási lehetőségeket is. A tantárgy megalapozza az információbiztonsági és adatvédelmi kérdések részletesebb tanulmányozásához szükséges ismereteket is. Ismeretek szintjén a hallgatók elsajátítják a közzolgálatban használt jelentős rendszerek feladatait, ezek szervezeti beágyazódását, irányításuknak és vezetésüknek lényeges kérdéseit. Összefüggéseiben ismerik meg az információmenedzsmenttel, jogi kérdésekkel, valamint működtetéssel kapcsolatos feladatokat, szolgáltatások közigazgatási beszerzésének és üzemeltetésének alapvető kérdéseit.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The aim of the course is to review the IT systems of the Hungarian public administration and the requirements for their safe use. Students will also learn about the basic correlations between those systems and the potential uses ensured by legislation. The course also provides the knowledge necessary to study information security and data protection issues in more detail. During the course, students will learn the tasks of major IT systems in the public administration, together with their organizational embeddedness, as well as the issues of their management and leadership. They will be familiar with the tasks related to information management, legal issues and operations, along with the basic issues of administrative procurement and the operation of services in context.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása: Összefüggéseiben is képes értelmezni az államra ható folyamatokat. Birtokában van az állam magas szintű feladatait ellátni képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői ismereteknek. Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

Képességei: Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására. Megfelelő problémafelismerő és -kezelő képességekkel bír.

Autonómiája és felelőssége: A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatok önálló végzésére. Önellenőrzésre képes. Javaslatokat tesz.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The correlations between processes influencing the state. The planning, strategic, analytical and management skills necessary for completing high-profile tasks regarding the state. The systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state.

Capabilities: Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance.

Attitude: An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically. Possessing the skills to recognize and handle problems competently.

Autonomy and responsibility: He/she is capable of carrying out comprehensive and complex tasks on his/her own initiative. He/she is capable of self-monitoring. He/she puts forward suggestions.

11. **Előtanulmányi követelmények:** Közigazgatási informatikai rendszerek I. [ÁKINTO37]
12. **A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**
  - 12.1. Közigazgatási információrendszerek katasztere. Típusok, felhasználók, felösök, nemzetközi megoldások. (Cadastre of administrative information systems. Types, users, superiors, international solutions.)
  - 12.2. Közigazgatási információrendszerek és üzemeltetésük (leadership, menedzsment, informatikai szervezet). Együttműködés és csoportmunkát támogató alkalmazások. (Administrative information systems and their operation (leadership, management, IT organization). Collaboration and teamwork applications.)
  - 12.3. Innováció és technológia. Gartner-görbe, innovációs nyomás, felhasználói (állampolgári) elvárások, igényfelmérés. (Innovation and technology. Gartner curve, innovation pressure, user (citizen) expectations, assessment of needs.)
  - 12.4. Okos infrastruktúra, rendszerek és megoldások. (Smart infrastructure, systems and solutions.)
  - 12.5. Közigazgatási informatika befogadása. Digitális közszolgálati kompetenciák, informatikai befogadási modellek. (The adoption of IT in public administration. Digital competencies in public service, IT inclusion models.)
  - 12.6. Félévközi beszámoló (zárthelyi dolgozat). (Mid-term report.)
  - 12.7. Közigazgatási rendszerek fejlesztése, projektmenedzsment. (The development of public administration systems, project management.)
  - 12.8. Közigazgatási informatika teljesítményének mérése és értékelése. Gazdaságosság, hatékonyság, hatáselemzés. (Measuring and evaluating the performance of IT in public administration. Economies of scale, efficiency, impact analysis.)
  - 12.9. Informatikai biztonsági kérdések és megoldások. (IT security issues and solutions.)
  - 12.10. Közigazgatási információrendszerek igazgatási és jogi háttere. (The administrative and legal background of information systems in public administration.)
  - 12.11. Közigazgatási információrendszerek informatikai háttere és működési terve. (The IT

background and operation plan of information systems in public administration.)

12.12. Közösségi média szerepe a közigazgatásban. (The role of social media in public administration.)

12.13. Félévközi beszámoló (zárthelyi dolgozat). (Mid-term report.)

12.14. Hallgatói prezentáció előre egyeztetett szempontok alapján. (Student presentation based on pre-agreed aspects.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A foglalkozásokon a részvétel kötelező (minimum 75%); rövid/tartós távolmaradás indokolt esetben (orvosi, szolgálati) pótolható, amely pótlás egyéni megbeszélés szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nappali tagozaton a fejlesztési koncepció határidőre történő elkészítése (csoportosan/egyéni) és bemutatása, zárthelyi dolgozat eredményes (min. 51%) teljesítése.

Levelező tagozaton a fejlesztési koncepció határidőre történő elkészítése (csoportosan/egyéni) és bemutatása, a zárthelyi dolgozat eredményes (min. 51%) megírása.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Nappali tagozaton a gyakorlatok legalább 75%-án való részvétel. A fejlesztési koncepció határidőre történő elkészítése (csoportosan/egyéni) és bemutatása, a zárthelyi dolgozat eredményes (min. 51%) megírása. Levelező tagozaton az előadásokon való részvétel a részvétel feltételeinek megfelelően. A fejlesztési koncepció határidőre történő elkészítése (csoportosan/egyéni) és bemutatása, a zárthelyi dolgozat eredményes (min. 51%) megírása.

16.2. Az értékelés:

Mindegyik részfeladat min. 51%-os teljesítése.

Fejlesztési koncepció elkészítése: 50 pont

Fejlesztési koncepció bemutatása: 20 pont

Zárthelyi dolgozat: 30 pont

88-100% jeles

76-87 % jó

63-75% közepes

51-62% elégséges

0 - 50% elégtelen

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. König Balázs - Krasznay Csaba - Molnár Tamás - Nemeslaki András - Orbán Anna - Sasvári Péter - Szádeczky Tamás - Törley Gábor: Informatikai rendszerek a közszolgálatban I. Eredeti kéziratok. Nemzeti Közszolgálati Egyetem, megjelenés alatt.

2. Bányász Péter - Beláz Annamária - Kőnig Balázs - Laposa Tamás - Molnár László - Orbán Anna - Orbók Ákos - Papp Gergely Zoltán - Tarpai Zoltán: Informatikai rendszerek a közszolgálatban II. Eredeti kéziratok. Nemzeti Közszolgálati Egyetem, megjelenés alatt.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Laudon, Jane P.: Management Information Systems. Managing the Digital Firm. Global Edition, 15th Edition. Pearson (Intl), 2018. ISBN 10: 1-292-21175-X ISBN 13: 978-1-292-21175-6
2. Holzer, Marc - Manoharan, Aroon P. - Melitski, James: E-Government and Information Technology Management. Concepts and Best Practices. Melvin & Leigh, 2018. ISBN-10: 0999235958, ISBN-13: 978-0999235959
3. Reddick, Christopher G.: Public Administration and Information Technology. Jones & Bartlett Learning, 2011. ISBN: 9780763784607
4. Howells, John: The Management of Innovation & Technology. SAGE Publications Ltd., 2010. ISBN: 978-0761970248

Budapest, 2022.11.30.

Dr. László Gábor, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKINTO46
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Közigazgatási informatikai rendszerek III.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Public administrative information systems III.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kiberbiztonsági és e-Közigazgatási Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Urbanovics Anna, adjunktus
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (0 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (0 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy célja olyan közigazgatási szakemberek képzése, akik elmélyült államtudományi ismeretekkel rendelkezve képesek feladataik megoldásához modern és hatékony infokommunikációs eszközöket használni. A tárgy gyakorlatorientált módon ismerteti meg a hallgatókkal a közigazgatásban használt szakrendszereket, az elektronikus közszolgáltatások nyújtásának front-office és back-office oldalát, az ügyintézés során alkalmazható eljárásokat, technikákat, a hivatali ügyintézését segítő tudástárakat. Ezeken kívül életközeli feladatokon, kisebb projekteken keresztül felkészíti a hallgatókat arra, hogy értékelni tudják a közszolgálat információrendszereit, illetve később résztvevői vagy vezetői legyenek olyan projekteknek, amely célja egy rendszer (vagy szolgáltatás) fejlesztése vagy továbbfejlesztése. A tárgy sajátossága, hogy azokkal a szervezetekkel együttműködve ajánljuk, amelyek a nemzeti e-közigazgatást irányítják.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course aims to train public administration professionals who are able to use profound knowledge in the domain of political science in order to solve their tasks, using modern and efficient ICT tools. The course introduces the different systems of public administration to the students in a practical way, presents the front-office and back-office of the electronic public services as well as the different kinds of useful procedures, techniques and databases of office routine. In addition to this, the course prepares the students to evaluate the IT systems of the public service through various (living exercises) simulations and short projects successfully, in order to enable them to lead or participate in projects aiming at development of IT systems (or services) later on. The particularity of the course is that the lecturers cooperate with leading organizations in the field of e-governance.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Összefüggéseiben is képes értelmezni az államra ható folyamatokat. Birtokában van az állam magas szintű feladatait ellátni képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői ismereteknek.

Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

Képességei: Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására. Megfelelő problémafelismerő és -kezelő képességekkel bír.

Autonómiája és felelőssége: A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatok önálló végzésére. Önellenőrzésre képes. Javaslatokat tesz.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The correlations between processes influencing the state. The planning, strategic, analytical and management skills necessary for completing high-profile tasks regarding the state. The systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state.

Capabilities: Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance.

Attitude: An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically. Possessing the skills to recognize and handle problems competently.

Autonomy and responsibility: He/she is capable of carrying out comprehensive and complex tasks on his/her own initiative. He/she is capable of self-monitoring. He/she puts forward suggestions.

11. **Előtanulmányi követelmények:** Közigazgatási informatikai rendszerek II. [ÁKINTO38]
12. **A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**
  - 12.1. Az e-közigazgatás szervezeti rendszere és felelős területei. (The organization and responsibilities of eGovernment.)
  - 12.2. Közigazgatási adatvagyon (etalon és alapnyilvántartások, egyéb országos nyilvántartások). (Administrative data assets (benchmark and master records, other national records).)
  - 12.3. Digitális infrastruktúra. Központi Kormányzati Szolgáltatás Busz (KKSZB). Kormányzati Felhő - Kormányzati adatközpont. (Digital infrastructure. Central Government Service Bus (KKSZB). Government Cloud - Government Data Center.)
  - 12.4. Közigazgatási szakrendszerek, kormányhivatalok és kormányablakok információs rendszerei. (Information systems for government departments, government offices and „government windows”.)
  - 12.5. Elektronikus ügyintézés folyamata, jogi és igazgatási környezete. (The process of electronic administration, legal and administrative environment.)
  - 12.6. Elektronikus ügyintézés informatikai háttere, szolgáltatási felületek. (The IT background of electronic administration, service interfaces.)
  - 12.7. Az elektronikus ügyintézési alapja: SZEÜSZ-modell. (The basis of electronic administration: SZEÜSZ model.)
  - 12.8. Webes közszolgálati alkalmazások (esettanulmányok, próbaügyintézés, értékelés). (Web-based applications in public administration (case studies, trial administration, evaluation).)
  - 12.9. Mobilalkalmazások a közszolgálatban. (Mobile applications in public service.)
  - 12.10. Az önkormányzati e-közigazgatás helyzete és fejlesztési irányai, ASP keretrendszer. (The situation and development directions of municipal e-administration, ASP framework.)
  - 12.11. Nagy szak- és ellátórendszerek (Államkincstár, NAV stb.). (Large supply systems (Hungarian

State Treasury, National Tax and Customs Administration of Hungary, etc.).)

12.12. Az e-közigazgatás fejlesztésének stratégiai és háttérintézményei (NHIT, Magyar Egyesület stb.). (The strategic and background institutions for the development of e-administration (NHIT, Magyar Society, etc.).)

12.13. Félévközi beszámoló (zárthelyi dolgozat). (Mid-term report.)

12.14. Hallgatói prezentáció előre egyeztetett szempontok alapján. (Student presentation based on pre-agreed aspects.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A foglalkozásokon a részvétel kötelező (minimum 75%); rövid/tartós távolmaradás indokolt esetben (orvosi, szolgálati) pótolható, amely pótlás egyéni megbeszélés szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

1 darab félévközi feladat (fejlesztési koncepció) készítése és bemutatása, 1 zárthelyi dolgozat.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Nappali és levelező tagozaton a foglalkozásokon (szemináriumok) legalább 75%-án való részvétel.

16.2. Az értékelés:

Beadandó dolgozat (fejlesztési koncepció) elkészítése: 50 pont, bemutatása: 20 pont, zárthelyi dolgozat: 30 pont, összesen: 100 pont.

A kreditek megszerzésének feltétele: mindegyik részfeladat min. 51%-os teljesítése.

88-100% jeles

76-87% jó

63-75% közepes

51-62% elégséges

0 - 50% elégtelen

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Papp Gergely Zoltán: Elektronikus állampolgári ügyintézési szolgáltatások. NKE, Budapest, 2018.
2. Elektronikus anyagok: NKE e-learning rendszerében

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Németh Ágota Márta (NISZ Zrt): Elektronikus ügyintézés 2018. január 1-től.
2. Molnár Szilárd - Z. Karvalics László (szerk.): A "hiteles helyektől" az elektronikus közigazgatásig - Mérőföldkövek a hazai közigazgatás és kormányzati számítástechnika kialakulásának történetében. Primaware Kiadó, Szeged, 2014. ISBN 978 963 306 309 5
3. Molnár Szilárd - Sikolya Zsolt (szerk.): Fejezetek a magyar e-közigazgatás történetéből (1998-2010). Primaware Kiadó, Szeged, 2015. ISBN 978 963 306 309 6
4. Veeramootoo, N. - Nunkoo, R. - Dwivedi, Y.: What determines success of an e-government

- service? Validation of an integrative model of e-filing continuance usage. Government Information Quarterly Apr2018, Vol. 35 Issue 2, p161-174, 14p; Adatbázis: Legal Source
5. Nemeslaki, András - Prosser, Alexander - Scola, Dona - Szádeczky, Tamás: Central and Eastern European eDem and eGov Days 2019.
  6. Austrian Computer Society, Wien, 2019. ISBN: 978-3-7089-1898-3, 978-3-903035-24-9, ISSN: 2520-3401

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Urbanovics Anna,
adjunktus sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKNGTO05
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Közösségi gazdaságtan
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Public economics
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Közgazdaságtani és Nemzetközi Gazdaságtani Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Czeczeli Vivien, PhD, adjunktus
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy keretében a hallgatók elsajátítják azokat az elméleti ismereteket, amelyek az állami elosztórendszerek hatékony szervezéséhez feltétlenül szükségesek. A tantárgy célja, hogy az általános egyensúlyelméletből levezetve kijelölje az állam és a piac feladatait, úgy, hogy eközben a lehető legjobban közelítsük a gazdaságot a Pareto-hatékony egyensúlyi állapothoz. A piac és a kormányzat kudarcainak a rendszerbe foglalása, azok egymásra gyakorolt hatásainak, tovagyűrűző hatásainak pontos átlátása feltétlenül szükséges ahhoz, hogy a gazdaságpolitika strukturális feladatait elemezni tudjuk. A kurzus második felében a hallgatók képet kapnak arról, hogy az elosztórendszerek egyes alrendszereit (egészségügy, kutatás-fejlesztés, foglalkoztatáspolitika, környezetvédelem, lakáspolitikai, nyugdíjpolitika) milyen módokon lehet szabályozni, finanszírozni, menedzselni, és ezek milyen formában járulnak hozzá a gazdasági hatékonysághoz.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): During the course, students can acquire theoretical knowledge that is essential for organizing and managing public services efficiently. The goal of the course is to explore the tasks of the government and the markets in order to bring the economy closer to the Pareto-efficient equilibrium. The systematization of market and government failures, their interactions and spill-over effects is essential for analyzing the structural challenges and tasks of economic policies. In the second part of the course, students will gain an understanding of how each subsystem of the government (e. g. health, R&D, employment, environmental, housing, pension policies) can be regulated, financed and managed, and how public policies can contribute to economic efficiency.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Megfelelő áttekintéssel rendelkezik az állammal kapcsolatos komplex tudnivalók szintetizálására. Tájékozott az államban érvényesülő fontos mechanizmusokat illetően. Tisztában van az államot érő behatásokkal és az állam hatékony működésével szemben támasztott

követelményekkel. Birtokában van az állam magas szintű feladatait ellátni képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői ismereteknek. Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert. Ismeri az államháztartás működtetésével kapcsolatos finanszírozási formákat (pl. intézményfinanszírozás, programfinanszírozás).

Képességei: Szakmai felkészültsége alapján rendszerszinten képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetési feladatokat ellátni. A közpolitikai stratégiai tervezést és hatáselemzést szakszerűen és rutinszerű módon képes segíteni. Képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői feladatokkal összefüggő folyamatokban és döntésekben részt venni. Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére. Átlátja az államszervezet működésének célrendszerét, képes elemezni a gazdaság szerkezeti felépítésével kapcsolatos összefüggéseket, képes az állami elosztórendszerek működtetésével kapcsolatos stratégiákra javaslatot tenni. Képes elemezni a piac és a kormányzat működésének előnyeit, hátrányait, együttműködésének szinergiáit, és képes elemezni, javaslatot tenni az állam és a magánszféra által nyújtott közösségi szolgáltatások szabályozásaira.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására. Hitelesen képviseli az állam működtetéséhez szükséges és az egész államrezonra ható, valamint a közérdeket kifejező szemléletmódot. Megfelelő problémafelismerő és -kezelő képességekkel bír. Támogatja a hatékony közpolitikai stratégiai tervezést. Átfogó és elemző szemléletmóddal kezeli a piacok és a kormányzati intézmények szabályozásainak dilemmáit.

Autonómiája és felelőssége: Javaslatokat tesz. Kialakított szakmai véleményét, álláspontját előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The comprehensive synthesis of the complex knowledge of the state. The prevailing mechanisms influencing the state. The impacts influencing the state and is aware of the requirements of the effective functioning of the state. The planning, strategic, analytical and management skills necessary for completing high-profile tasks regarding the state. The systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state. He/she is familiar with the forms of public financing (eg. institutional financing, program financing).

Capabilities: Performing planning, strategic, analytical and managerial tasks systematically based on his/her professional competencies. Assisting the strategic planning and impact assessment of public policies professionally and routinely. Participating in processes and decision-making regarding planning, strategic, analytical and management tasks. Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance. He/she understands the objectives of operational government institutions, is able to analyze the connections related to the structure of the economy, and is able to propose strategies related to the operation of governmental distribution systems. He/she is able to analyze the advantages, disadvantages and synergies of the cooperation between the market and government, and is able to analyze and propose regulations for public services provided by the government or the private sector.

Attitude: An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically. An authentic representation of the attitude influencing state and public interest essential to the functioning of the state. Possessing the skills to recognize and handle problems competently. Supporting the efficient strategic planning of public policies. He/she addresses the dilemmas of regulation of markets and government institutions with a comprehensive and analytical approach.

Autonomy and responsibility: He/she puts forward suggestions. He/she can support his/her professional opinion and viewpoint independently in familiar decision-making scenarios.

11. Előtanulmányi követelmények: Európai gazdasági integráció [ÁKNGTO04]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum

(magyarul, angolul - English):

- 12.1. A jóléti közgazdaságtan első tétele, a piaci kudarc fogalma. (The first theorem of welfare economics, the concept of market failure.)
- 12.2. A tökéletes versenyzői piac és a megtámadható piacok elmélete (Baumol). (The perfectly competitive market and the theory of contestable markets (Baumol).)
- 12.3. A piaci kudarcok bemutatása és rendszerezése. (Presentation and systematization of market failures.)
- 12.4. Az információáramlás tökéletlensége, mint elsődleges piaci kudarc, ezáltal bekövetkező piaci torzulások, lehetséges gazdaságpolitikai beavatkozások az információáramlás javítása érdekében. (Imperfect information flow as a primary market failure, resulting market distortions, potential policy interventions to improve information flow.)
- 12.5. A nem racionális magatartás, mint elsődleges piaci kudarc, okai és következményei. (Non-rational behavior as a primary market failure, its causes and consequences.)
- 12.6. Az erkölcsi kockázat, a kontraszelekció, valamint a közjószág és klubjószág problémák, mint származékos piaci kudarcok. Lehetséges gazdaságpolitikai válaszok, megoldások. (Moral hazard, adverse selection, problem of public goods and club goods as derivative market failures. Possible answers, solutions by economic policy.)
- 12.7. Az externália fogalma, típusai. Pigou és Coase tétele, az internalizálás lehetséges módjai és ezek korlátai. (Concept and types of externalities. Pigou's and Coase's theorems. Possible ways of internalization and their limitations.)
- 12.8. A kormányzati kudarcok rendszerezése, a technológiai fejlődés hatása a piaci és kormányzati kudarcokra (Systematization of government failures, the impact of technological development on market and government failures.)
- 12.9. A politikai piac tökéletlenségei: racionális tájékozatlanság, racionális távolmaradás, illetve ezek tovagyrúzó hatásai, externális hatások a politikai alkufolyamatoknál. (The imperfections of political market: rational ignorance, rational abstention and their spillover effects, externalities in political bargaining.)
- 12.10. Szavazási paradoxon, Arrow lehetetlenségi tétele, intertemporális szavazatmaximalizálás lehetetlensége, a szavazás költségei. (The Voting Paradox, Arrow's Impossibility Theorem, impossibility of intertemporal maximization of votes, costs of voting.)
- 12.11. Az intézményfinanszírozáson versus programfinanszírozáson alapuló költségvetési tervezés. A centralizált versus föderaliztikus államberendezkedés előnyei és hátrányai. (Budget planning by institutional versus program-based financing. Advantages and disadvantages of centralized and federal government systems.)
- 12.12. A magán, illetve állami egészségügyi ellátórendszerek és egészségügyi biztosítási rendszerek előnyei és hátrányai a piaci és kormányzati kudarcok tükrében. (Advantages and disadvantages of private and public health care and health insurance systems in the face of market and government failures.)
- 12.13. A felosztó-kirovó, a tőkefedezeti, a névleges egyéni számlás és a pontrendszeres nyugdíjrendszerek összehasonlítása, előnyök-hátrányok bemutatása. (Comparison of the pay-as-you-go, the fully funded, the nominal defined contribution and point-based pension systems, analysis of the benefits and drawbacks.)
- 12.14. A piaci és kormányzati kudarcok rendszerezése a lakáspolitikában és a foglalkoztatáspolitikában. (Systematization of market and government failures in housing policy and employment policy.)
13. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév**
14. **A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a**

távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadásokon a részvétel nem kötelező, de ajánlott, hiszen ez segíti a tananyag megértését és a vizsgára való felkészülést.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Az előadásokon a részvétel nem kötelező, az előadó katalógust nem vezet. Azonban, az előadásokon résztvevő és aktív hallgatók, alkalmanként egy-egy bónuszpontot kaphatnak, amelyek hozzáadódnak a félév végi vizsgadolgozat pontszámához.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

-

16.2. Az értékelés:

A vizsgaidőszakban tett írásbeli kollokviumra kapják a hallgatók az érdemjegyet. A hallgatók a vizsgaidőszakban egy 70 pontos vizsgadolgozatot írnak, és a megszerzett pontszám alapján érdemjegyet kapnak. Ponthatárok: 35 ponttól elégséges, 46 ponttól közepes, 47 ponttól jó, 58 ponttól jeles az osztályzat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Kertész Krisztián: A piaci és kormányzati tökéletlenségek rendszerezése és gazdaságpolitikai összefüggései. 2. kiadás. Budapest, 2009. ISBN: 978-963-06-7903-9

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Stiglitz, J. E.: A kormányzati szektor gazdaságtana. KJK-Kerszöv, Budapest, 2000. ISBN: 963-224-560-1
2. Hoós János: A közösségi döntési rendszer. Aula Kiadó, Budapest, 2002. ISBN: 963-947-808-3
3. Cullis J. – Jones Ph.: Közpénzügyek és közösségi döntések. Aula Kiadó, Budapest, 2003. ISBN: 963-947-865-2

Budapest, 2022.11.30.

Dr. Czecezi Vivien, PhD,
adjunktus sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKPTO04
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Közteherviselés - adójog
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Public burdens - tax law
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 67% gyakorlat, 33% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Közpénzügyi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Gregóczki Etelka, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (14 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 12 (4 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (1 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az előadás célja, hogy a közteherviselés történeti és fogalmi rendszerét bemutassa, ezt követően a közteherviselés magyar szabályozását befolyásoló külső tényezőket tárjuk fel, végül a magyar közteherviselés rendszerét mutatja be.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The presentations focus on the historical background to and the conceptual framework for the system of public dues. This will be followed by the analysis of the external factors influencing domestic legislation. The last component comprises the introduction of the Hungarian regime of public dues.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Behatóan ismeri a magyar állam szervezetét, közigazgatási rendszerét és magánjogi vonatkozásait, érti annak működését, szervezési elveit. Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

Képességei: Képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői feladatokkal összefüggő folyamatokban és döntésekben részt venni.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására.

Autonómiája és felelőssége: A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatok önálló végzésére.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The structure, public administration and civil law aspects of the Hungarian state, and understands its operation and organizational principles. The systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state.

Capabilities: Participating in processes and decision-making regarding planning, strategic, analytical and management tasks.

Attitude: An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically.

Autonomy and responsibility: He/she is capable of carrying out comprehensive and complex tasks on his/her own initiative.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Az Alaptörvény közteherviselés fogalma, a közteherviselés jelentésének vizsgálata történelmi kontextusban. (Definition of the Public Burden in History and in Fundamental Law.)

12.2. A jelenlegi adók rendszere és fajtái a hazai gazdaságpolitikában. Az adófajták kialakulása és változása. (Types of Taxes and their development.)

12.3. Adójogi alapfogalmak. (Basic Definitions in Taxation.)

12.4. Az uniós adó-jogharmonizáció kialakulása, fejlődése. (Historical Background and Development of Tax Harmonisation in the European Union.)

12.5. Adó-jogharmonizáció közvetlen (általános forgalmi adó, vám, jövedéki adó) és közvetett (személyi jövedelemadó, társasági adó) adók területén. (Tax Harmonisation in Direct and Indirect Taxes.)

12.6. Adó-jogharmonizáció az adóigazgatási eljárás tekintetében és az Európai Bíróság jogfejlesztő szerepe a magyar vonatkozású ügyek tekintetében. (Tax Harmonisation in Tax Administration.)

12.7. Nemzetközi adóinformációcsere-egyezmények (FATCA, CRS, DAC1-2.) és a kettős adóegyezmények célja és szerepe. (International Exchange of Tax Information.)

12.8. Jövedelemadók rendszere. (Structure of Direct Taxes – Personal Income Tax.)

12.9. Jövedelemadók rendszere – Társasági adó (EVA, KIVA, KATA). (Structure of Direct taxes – Corporate Income Tax.)

12.10. Forgalmi adók rendszere – Általános forgalmi adó – Jövedéki adó – Vám. (Structure of Indirect Taxes – Value Added Tax, Excise Tax. Customs.)

12.11. Helyi adók rendszere. (Structure of Local Taxes.)

12.12. Egyéb adók, illetékek és díjak. (Duties and fees.)

12.13. Adózás rendjéről szóló szabályozás rendszere I. (Structure of Tax Procedure in Hungary.)

12.14. Adózás rendjéről szóló szabályozás rendszere II. (Structure of Tax Procedure in the European Union.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások és a gyakorlati órák 75%-án a hallgatónak részt kell vennie, vagy beadandó dolgozat készítése.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs félévközi feladat.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon vagy

beadandó dolgozat írása.

16.2. Az értékelés:

Az utolsó előadáson írt írásbeli dolgozat vagy beadandó dolgozat benyújtása.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Simon István (szerk.): Pénzügy jog I.-II. Osiris Kiadó, Budapest, 2012. ISBN: 9789632762289
2. Herich György: Adótan 2016. Penta Unió, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5249-35-8
3. Herich György: Adó 2016 magyarázatok. Penta Unió, Budapest, 2016.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Patyi András - Rixer Ádám (eds.): Hungarian Public Administration and Administrative Law. Schenk Verlag, Passau, 2014. ISBN 978 3 944850 12 2

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Gregóczki Etelka, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁEETO03
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Közzszolgálati jog
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Civil service law
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 67% gyakorlat, 33% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Emberi Erőforrás Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Hazafi Zoltán, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (14 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 12 (4 EA + 8 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 3 (1 EA + 2 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókkal a közzszolgálat értelmezési kereteit, a magánszférára és a közzszférára vonatkozó foglalkoztatás, jogi szabályozás lényeges különbségeit, valamint a közzszolgálati jog szerepét a kormányzati személyzetpolitika alakításában. A tantárgy áttekinti a közzszolgálati jogviszony valamennyi lényeges elemét, a kiválasztástól kezdve az előmeneteli- és illetményrendszeren keresztül, a jogviszony megszűnéséig. A tananyag kitér a közzszolgálati személyzeti igazgatás legfontosabb kérdéseire is.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The purpose of this course is to acquaint students with the frameworks of the civil service, the main differences between private and public sector employment and legal regulations and the role of civil service law in supporting governmental personnel policy. The subject review all elements of civil service employment relations, from selection to career advancement, remuneration and salary systems, until the termination of the employment relationship. It also covers the most important questions of civil service personnel management.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Behatóan ismeri a magyar állam szervezetét, közigazgatási rendszerét és magánjogi vonatkozásait, érti annak működését, szervezési elveit.

Képességei: Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közzszolgálati életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közzszjót és a köz érdekét.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására.

Autonómiája és felelőssége: Felelősséget vállal az általa végzett munkáért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The structure, public administration and civil law aspects of the Hungarian state, and understands its operation and organizational principles.

Capabilities: Working for the common good and public interest based on professional and human standards sustained through professional commitment.

Attitude: An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically.

Autonomy and responsibility: He/she takes responsibility for his/her work.

11. Előtanulmányi követelmények: Munkajog [ÁEETO02]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A közzolgálati jog fejlődése és általános kérdései, a közzolgálat fogalma, a közzolgálati dolgozók köre, a közzféra és a magánsféra életviszonyainak hasonlóságai és eltérései, a közzolgálat személyzeti rendszerei. (The evolution and general issues of civil service law, the concept of public service, the range of public service workers, similarities and differences in public and private sector, public service personnel systems.)

12.2. A közzolgálati törvények szerkezete, a jogok gyakorlásának és a kötelezettségek teljesítésének alapvető szabályai, alapelvek. (Structure of civil service laws, basic rules and principles for exercising rights and fulfilling obligations.)

12.3. Létszámgazdálkodás a közzolgálati jogban. (Staffing in civil service law.)

12.4. A jogviszony keletkezése és módosítása, a kinevezéstől eltérő foglalkoztatási formák. (Creation and modification of legal relations, other forms of employment.)

12.5. A jogviszony megszűnése és megszüntetése, felmentés, a felmentés szabályai. (Termination of legal relationship, dismissal, rules of dismissal.)

12.6. A munkavégzés szabályai: a jogviszony tartalma, jogok és kötelezettségek. (Rules of employment: content of the legal relationship, rights and obligations.)

12.7. Összeférhetetlenség és vagyonyilatkozat-tétel a közzolgálati jogban. (Conflict of interest and declaration of assets in civil service law.)

12.8. Előmenetel és díjazás a közzolgálati jogban. (Promotion and remuneration in civil service law.)

12.9. Teljesítményértékelés és minősítés a közzolgálati jogban. (Performance evaluation in civil service law.)

12.10. Képzés, továbbképzés, átképzés, vezetőképzés a közzolgálati jogban, a közzolgálat képzési és továbbképzési rendszere. (Training, retraining, executive training in civil service law, public service training and retraining system.)

12.11. A fegyelmi és a kártérítési felelősség a közzolgálati jogban, a közzolgálati hivatás-etika. (Disciplinary and damage liability in civil service law, civil service professional ethics.)

12.12. A munka- és a pihenőidő a közzolgálati jogban. (Working and rest time in civil service law.)

12.13. Közzolgálati jogvita, a jogviszony jogellenes megszüntetése, a Közzolgálati Döntőbizottság helye, szerepe a közzolgálat jogorvoslati rendszerében. (Civil service dispute.)

12.14. A szakmai vezetők és felsővezetők speciális szabályai. A közzolgálati személyzeti igazgatás, kollektív jogok, érdekegyeztetés, Magyar Kormánytisztviselői Kar. (Special rules for professional and senior managers. Civil service personnel management, collective rights, interest reconciliation.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadásokon és a szemináriumokon való részvétel kötelező. Szemináriumon három hiányzás fogadható el.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nappali tagozaton kötelező egy zárthelyi dolgozat megírása, amelyre az addig megtartott szemináriumok anyaga, és a szemináriumokhoz kapcsolódó kötelező irodalom alapján kerül sor. A zárthelyi dolgozat pótlására, javítására a szorgalmi időszak végén, a szemináriumon van lehetőség.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előbbi pontokban megfogalmazott követelmények teljesítése képezi az aláírás feltételeit.

16.2. Az értékelés:

Ötfokozatú szóbeli kollokvium. A szóbeli számonkérés tételsor alapján történik, amely a tantárgy tematikáját követi.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Hazafi Zoltán – Ludányi Dávid (szerk.): Kommentár a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvényhez. Budapest, Nemzeti Közszerológati Egyetem, 2021.
2. Hazafi Zoltán – Ludányi Dávid: Közszerológati jog I. – A kormánytisztviselők kormányzati szerológati jogviszonya. Budapest, Nemzeti Közszerológati Egyetem, Közszerológati Továbbképzési Intézet, 2019.
3. Ludányi Dávid (szerk.): Módszerológati segédlet a Kit. alkalmazásához. Budapest, Nemzeti Közszerológati Egyetem, 2023.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Kiss György (szerk.): Közszerológati életpályák jogi szabályozása. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2019. ISBN 978-615-5945-95-3 (elektronikus)
2. György István – Hazafi Zoltán (szerk.): Közszerológati életpályák a közszerológatásban és a rendvédelemben. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2018. ISBN 978-615-5845-84-0 (elektronikus)

Budapest, 2022.11.30.

Dr. Hazafi Zoltán, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKINTO36
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Közzolgálati vezetés és szervezés
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Public service organization and management
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 67% gyakorlat, 33% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Emberi Erőforrás Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Belényesi Emese, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (14 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 12 (4 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (1 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy bemutatja, hogy a közigazgatási szervezetek sajátosságai hogyan befolyásolják a szervezeti és vezetési munkát, valamint milyen szerepe van a menedzsmentnek a szervezetek stratégiai alapú és hatékony működtetésében. Bemutatásra kerül a szervezés és vezetés fogalmi rendszere, valamint a vezetési funkciók mentén a korszerű menedzsment gyakorlati kérdései.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course demonstrates how organizational and management work is influenced by the particularities of public administration organizations and the role of the leaders in the strategic and efficient management of organizations. The conceptual system of organization and management as well as practical issues of modern management will be processed.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: A hallgató ismeri a vezetéstudományi modelleket, és értelmezni tudja ezeket a kontingenciaelmélet keretében.

Képességei: A hallgató érti és képes használni a szervezés és vezetéstudomány fogalmi rendszerét; értelmezni tudja a szervezeti jelenségeket és folyamatokat, valamint képes alkalmazni a korszerű menedzsment módszereket és eszközöket valós helyzetekben, közigazgatási környezetben.

Attitűdje: A hallgató támogatja a szervezeti célok megvalósítását, fontosnak tartja a szervezet hatékony és eredményes működését.

Autonómiája és felelőssége: A hallgató felelősséget érez saját munkája és a szervezet feladatai iránt, alkalmas az önálló munkavégzésre, illetve mások munkájának irányítására.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The student knows the different models of management and can interpret these in the framework of contingency theory.

Capabilities: The student understands and is able to use the conceptual system of organization and leadership; is aware of the different trends in management. Understands organizational phenomena and processes and applies modern management practices in the environment of the public administration.

Attitude: The student supports organizational goals, attaches importance to the efficient and effective operation of the organization.

Autonomy and responsibility: The student feels responsible for his / her work and the mission of the organization, and is able to work independently or to manage the activity of others.

11. Előtanulmányi követelmények: Pszichológia a közszolgálatban II. [RKPTO02]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Bevezetés: a vezetés alapfogalmai, kontingenciaelmélet. (Introduction: basic concepts of leadership, theory of contingency.)

12.2. A vezetési tevékenység és funkciói: (1) stratégiaalkotás, (2) szervezés (szervezettervezés, folyamatszervezés, munkaszervezés), (3) szervezeti magatartás, (4) teljesítménykontroll. (Management activities and functions: (1) strategy development, (2) organization (structure planning, process management, workflow management), (3) organizational behavior, (4) control.)

12.3. Stratégiaalkotás, közigazgatási szervezetek stratégiája. (Strategy development, strategy of public administration organizations.)

12.4. Szervezés: szervezettervezés, a közigazgatási szervezetek struktúrája. (Management: structure planning, structure of public administration organizations.)

12.5. Szervezés: folyamatszervezés, a közigazgatási folyamatok szervezése. (Management: process management, management of administrative processes.)

12.6. Szervezés: munkaszervezés, feladattervezés a közigazgatásban. (Management: workflow management, task management of public administration.)

12.7. Szervezeti magatartás: szervezeti kultúra a közigazgatásban. (Organizational behavior: organizational culture in public administration.)

12.8. Szervezeti magatartás: motiváció a közigazgatásban. (Organizational behavior: motivation in public administration.)

12.9. Szervezeti magatartás: vezetési stílus és vezetői szerepek a közigazgatásban. (Organizational behavior: leadership style and roles in public administration.)

12.10. Szervezeti magatartás: szervezeti kommunikáció és konfliktuskezelés a közigazgatásban. (Organizational behavior: organizational communication and conflict management in public administration.)

12.11. Szervezeti magatartás: csoportok létrehozása és vezetése a közigazgatásban. (Organizational behavior: organizing and leading groups in public administration.)

12.12. Kontroll: közigazgatási szervezetek teljesítménye. (Control: performance of organizations in public administrations.)

12.13. Vezetői karrier a közigazgatásban. (Leadership career in public administration.)

12.14. Összegzés. (Conclusion.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a képzés tantervében szereplő tantárgyak tantárgyi programjaiban leírt kötelezettségeket teljesíteni, az azokban meghatározott foglalkozásokon részt venni. A tanórák 75%-án kötelező a részvétel. A távolmaradás pótlása egyéni munkával történik a tananyag alapján.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A félévi aláírásnak feltétele az oktató által a félév elején támasztott és közölt követelmény (szemináriumi feladat elvégzése, pl.: a házidolgozat eredményes megírása, vagy a kiselőadás bemutatása).

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A félév értékelése gyakorlati jegy. A gyakorlati jeggyel záruló értékelés alapja minden hallgatónál az írásbeli dolgozatra és az önállóan végrehajtott gyakorlati feladatokra kapott érdemjegyek szimmetrikusan kerekített átlaga (2.51-4.50-ig megfelelt, 4.51-5.00 kiválóan megfelelt).

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Belényesi Emese - Koronváry Péter - Szabó Szilvia: Közszolgálati szervezés- és vezetéselmélet. Dialóg Campus Kiadó, 2019. ISBN 978-615-6020-29-1 (PDF)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Almásy Gyula - Belényesi Emese - Csuth Sándor - Koronváry Péter: A közigazgatási menedzsment alapjai. 2016.
2. Almásy Gyula – Belényesi Emese – Gáspár Mátyás: Önkormányzati szervezetfejlesztés. Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest, 2015. ISBN 978-615-5057-40-3
3. Antal Zsuzsanna - Drótos György - Kiss Norbert - Kováts Gergely - Révész Éva - Varga Polyák Csilla: Közszolgálati szervezetek vezetése. Egyetemi jegyzet. Aula Kiadó, Budapest, 2011. ISBN: 978-963-339-000-9
4. Raczkowski, Konrad: Public Management. Theory and Practice. Springer International Publishing, Switzerland, 2015. ISBN: 978-3-319-20311-9
5. Kisilowski, Maciej – Kisilowska, Izabela (2017): Administratógia. HVG Kiadó, Budapest. ISBN: 978-963-304-429-2

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Belényesi Emese, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁAÖKTO01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Magyar alkotmányjog I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Hungarian constitutional law I.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Alkotmányjogi és Összehasonlító Közjogi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Halász Iván, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (28 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (8 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 4 (2 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy a későbbi alapjogi és államszervezeti alkotmányjogi stúdiumok elméleti és gyakorlati megalapozását szolgálja. A kurzus főleg a magyar alkotmányjog alapvető jellemzőivel, illetve sajátosságaival és főbb fogalmaival, továbbá a demokratikus alkotmányosság értékvilágával és a magyar alkotmányos identitással foglalkozik. Ebben a vonatkozásban kiemelt figyelem irányul a Nemzeti Hitvallásra, illetve olyan fogalmakra, mint a történeti alkotmány, annak vívmányai, a jogfolytonosság kérdése, az állami és nemzeti jelképek stb. Külön figyelem irányul az alkotmányozás folyamatára, az alkotmánymódosítások témakörére, illetve a jogforrási hierarchiára. Itt kerülnek kifejtésre a modern alkotmányjog olyan alapfogalmai, mint a jogállam, demokrácia, a nemzeti szuverenitás, népszuverenitás, mindez a magyar alkotmányos kontextusban. A kurzus továbbá foglalkozik a magyar választójoggal, a pártok alkotmányos helyével, a gazdasági alkotmányosság, az Európai Unió és Magyarország kapcsolatával.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course serves as the theoretical and practical foundation of the later studies on the state organization. The course mainly deals with the core characteristics of the Hungarian constitutional law. It deals with the values of democracy and constitutionality, furthermore with the constitutional identity as well. A special attention is paid to the National Avowal and to such concepts as historical constitution, legal continuity and national symbols. An emphasis is put on the constitution-making process, on constitutional amendments and on the hierarchy of legal norms. Such concepts of modern constitutional law as rule of law, democracy, national sovereignty, popular sovereignty are analysed as well. The course deals with the Hungarian electoral system, parties, economic constitution and with the relations of the European Union and Hungary as well.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: A hallgató behatóan ismeri az állammal kapcsolatban az évezredek folyamán kialakított

átfogó elméleteket, megfelelő áttekintéssel rendelkezik az állammal kapcsolatos komplex tudnivalók szintetizálására, és ismeri a magyar alkotmányos berendezkedés alapjait.

Képességei: Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére azáltal, hogy megismeri a közhatalom gyakorlásának és az alkotmányos berendezésnek a politikaelmélet határán álló alkotmányelméleti alapjait.

Attitűdje: Hatékonyan képviseli az európai demokratikus jogállamisággal konform nemzeti értékeket. Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi és politikatudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel.

Autonómiája és felelőssége: Azáltal, hogy részletes betekintést nyer a közhatalom gyakorlásának alkotmányelméleti és alkotmányjogi alapjaiba, felelősséget érez a közhatalmi tevékenységgel járó munka következményei iránt.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The student is familiar with comprehensive theories accumulated over thousands of years regarding the state, the comprehensive synthesis of the complex knowledge of the state and with the foundations of the Hungarian constitutional system.

Capabilities: The student is capable of handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance through learning the theoretical foundations of the exercise of state power and the constitutional system.

Attitude: Representing the values of European democracy and rule of law effectively. A comprehensive approach based on social, legal, economic and political science.

Autonomy and responsibility: He/she feels responsible for the outcomes of public activities through getting aware of constitutional and theoretical foundations of state power.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1.** Az alkotmány fogalma és az alkotmányok típusai. A modern konstitucionalizmus születése és az egyetemes alkotmányjog-tudomány története. (Concept and types of Constitution. The birth of modern constitutionalism and the universal science history of constitutional law.)
- 12.2.** A magyar alkotmányjog-tudomány története és jelenlegi helyzete. (History and current situation of science of constitutional law in Hungary.)
- 12.3.** A magyar alkotmányfejlődés az európai kontextusban. Az alkotmányozás és az alkotmánymódosítások kérdése. (Hungarian constitutional development in a European context. Adoption and amendment of constitutions.)
- 12.4.** Az alkotmányos identitás típusai és a preambulmok kérdése. A Nemzeti Hitvallás által sugallt identitás és annak helye az Alaptörvényben. A történeti alkotmány. (Constitutional identity and preamble. Concept of national identity and the National Avoval. The historical constitution of Hungary.)
- 12.5.** A demokratikus alkotmányosság ismérvei és a demokrácia fogalma a hatályos magyar alkotmányjogban. (Concept of rule of law and democracy in Constitutional Law.)
- 12.6.** A jogállamiság kérdése a hatályos magyar alkotmányjogban és az alkotmánybírószági határozatokban. (Rule of Law in the practice of the Hungarian Constitutional Court.)
- 12.7.** A népszuverenitásfogalma a magyar közjogban. A hatalomgyakorlás közvetlen és közvetett módja, azok kölcsönös viszonya. A népszavazás intézménye. (Concept of sovereignty of the people in the Hungarian public law. Direct and indirect exercise of power. Referenda.)
- 12.8.** Az alkotmányos nép és a szupranacionális, nemzeti (magyarországi) és szubnacionális politikai közösségek határai. Az állampolgárság kérdése. Államterület. (Constitutional 'people'.

Borders of political community on local, national and European level. Citizenship. Territory of the state.)

- 12.9.** A magyar választási rendszer a választási modellek kontextusában. (The Hungarian electoral system in the context of electoral models.)
- 12.10.** Politikai pártok és más akaratformáló tényezők helye a magyar alkotmányjogban. (Parties in the Hungarian Constitutional Law.)
- 12.11.** A gazdasági alkotmány és közpénzügyek. (Economic constitution and public finances.)
- 12.12.** A szuverenitás és függetlenség az Alaptörvényben. Az Európai Unió és Magyarország. Az állami és nemzeti jelképek. (Sovereignty and independence in the Fundamental Law of Hungary. Hungary and the EU. National and state symbols.)
- 12.13.** A nemzeti, uniós és nemzetközi jog viszonya. (Relationship between domestic law, EU law and International Law.)
- 12.14.** A jogforrások típusai és a magyar jogforrási hierarchia. (Sources of law in Hungary and their hierarchy.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Egyaránt kötelező az előadások és a szemináriumok legalább 70%-án való részvétel. Az ezt meghaladó rövid/tartós távolmaradás indokolt esetben (orvosi, szolgálati) igazolás benyújtása fényében pótolható, amely pótlás egyéni megbeszélés szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A szemináriumokon elvárt az aktív órai részvétel. Minden szemináriumot megelőzően kötelező az óra anyagát képező tankönyvi fejezetek elolvasása, és a szemináriumvezető által feladott ehhez kapcsolódó házi feladatok megoldása. Az utolsó előtti órán zárthelyi dolgozat megírására kerül sor, amelyen az aláírás megszerzéséhez több, mint 50%-os eredmény elérése szükséges. A dolgozat pótlására, javítására az utolsó órán kerülhet sor.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott jelenléti feltételek teljesítése és a 15. pontban meghatározott feltételek teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Az érdemjegy megszerzésének feltétele a vizsgaidőszakban megtartásra kerülő szóbeli kollokvium legalább elégséges érdemjegyre történő teljesítése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Gárdos-Orosz Fruzsina - Halász Iván (szerk.): Bevezetés az alkotmányjogba. (Alapfogalmak). Dialóg Campus, Budapest, 2019. ISBN 978-615-6020-24-6
2. Schanda Balázs - Trócsányi László - Csink Lóránt (szerk.): Bevezetés az alkotmányjogba. Az Alaptörvény és Magyarország alkotmányos intézményei - Hatodik, átdolgozott kiadás. HVG-ORAC, Budapest, 2019. ISBN 978-963-258-467-6

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Gárdos-Orosz Fruzsina - Sente Zoltán (szerk.): Alkotmányozás és alkotmányjogi változások

- Európában és Magyarországon. NKE KTK, Budapest, 2014. ISBN 978-615-5491-43-6
2. Halász Iván: A közép-európai alkotmányok születése és identitás (1989-2012). NKE KTK, Budapest, 2014. ISBN 978-615-5305-64-1

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Halász Iván, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁAÖKTO02
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Magyar alkotmányjog II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Hungarian constitutional law II.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Alkotmányjogi és Összehasonlító Közjogi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Prof. Dr. Halász Iván, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (28 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (8 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 4 (2 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus célja bevezetni a hallgatókat a jelenlegi magyar államszervezeti problematikába. Ennek érdekében részletesen tárgyalja az egyes közhatalmi szervek alkotmányos jogállását, valamint azok működésének részletes bemutatására koncentrálna. A kurzus az Alaptörvény rendelkezései mellett figyelembe veszi az egyes közjogi szervekre vonatkozó alkotmánybírói határozatokat, illetve szokásokat is. A hatalommegosztás elvének magyar közjogi vonatkozásainak általános bemutatása után szó lesz az Országgyűlés és a képviselők jogállásáról, a Kormányról, illetve a miniszterelnökről és miniszterekről, az Alkotmánybírósról, továbbá az ombudsmani, igazságszolgáltatási és az önkormányzati rendszerről, az Állami Számvevőszékről, a Magyar Nemzeti Bankról és a Költségvetési Tanácsról. Végül a kurzus kitér a minősített helyzetekre és a Magyar Honvédség, illetve a rendvédelmi és nemzetbiztonsági szervek alkotmányos jogállására is.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The aim of the course is to provide an introduction to the organisation of the Hungarian State. Constitutional status of state organs will be introduced in a detailed way. Not only the stipulations of the Fundamental Law will be learned by the students but resolutions of the Constitutional Court and conventions regarding organs of the state. First, the Hungary-related aspects of separation of powers will be introduced. After that, the students will get knowledge of the National Assembly, the status of MPs, the Government, the Prime Ministers and the Ministries, the Constitutional Court, the Ombudsman, the system of justice, the State Audit Office, the National Bank of Hungary, and the Budgetary Council. Last but not least, the course deals with special legal orders and the constitutional status of the Hungarian Armed Forces, furthermore the organs protecting public order and national security.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: A hallgató behatóan ismeri a magyar állam szervezetrendszerét, működését, a magyar állam működésére ható regionális és globális hatásokat. Átlátja a magyar állam komplex

szervezetrendszerének tagozódását. Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

Képességei: A hallgató képes a kormányzati modellek és technikák szakszerű és komplex megközelítésére és az állami szervek viszonyrendszerében való eligazodásra.

Attitűdje: A hallgató törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására, a saját szervének államon belüli helyének fényében.

Autonómiája és felelőssége: Az alapos államszervezeti ismeretek fényében a hallgató felelősséget érez a közhatalmi tevékenységgel járó munka következményei iránt.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The organizational structure and functioning of the Hungarian state; the historical development, current operation and main tendencies of the Hungarian state; the decisive periods of global and Hungarian history of state, law and public administration; comprehensive theories accumulated over thousands of years regarding the state; and the regional and global impacts influencing the functioning of the Hungarian state. The divisions of the complex organizational structure of the Hungarian state. The systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state.

Capabilities: Adopting a professional and complex approach to models and techniques of governance. Orienting regarding relationship among state organs.

Attitude: Possessing the skills to recognize and handle problems competently in the light of the place of his/her own organ in the system of state organs.

Autonomy and responsibility: Based on the thorough knowledge of the organs of the Hungarian State the student feels responsible for the outcomes of public activities.

11. Előtanulmányi követelmények: Magyar alkotmányjog I. [ÁAÖKTO01]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1.** Bevezetés. A hatalommegosztás elve a magyar közjogban. A hatalommegosztás és a hatalom egységének az elméletei, azok hatása az alkotmánybíróági határozatokra, államforma, kormányforma, államszerkezet. (Introduction. Principle of separation of powers in Hungarian Public Law. Theories of separation of powers. Practice of the Constitutional Court.)
- 12.2.** A magyar közjogi berendezkedés általános jellemzése. A magyar parlamentarizmus bemutatása. Az Országgyűlés felépítése és a képviselők jogállása. (General characteristics of the Hungarian State. Parliamentarism in Hungary. Status of MPs.)
- 12.3.** A törvényhozó hatalom - az Országgyűlés működése és a törvényalkotás. (Functions and operation of the National Assembly. Legislation.)
- 12.4.** A végrehajtó hatalom - a miniszterelnök, a miniszterek, illetve a Kormány jogállása. (The executive – legal status of the prime minister, ministers and the Government.)
- 12.5.** A magyar államfő jogállása. (The Hungarian head of state.)
- 12.6.** Az Alkotmánybíróóság. (The Constitutional Court.)
- 12.7.** Az ombudsmani rendszer. (The Ombudsman.)
- 12.8.** Az Állami Számvevőszék, a Magyar Nemzeti Bank, a Költségvetési Tanács. (The State Audit Office, National Bank of Hungary and the Budgetary Council.)
- 12.9.** Az igazságszolgáltatási rendszer - a magyar bíróságok rendszere. A magyar bíróságok és az európai, illetve nemzetközi bíróságok kapcsolata. (Courts and the relationship between the Hungarian courts and international courts, and the European Court of Justice.)

- 12.10.** Az ügyészség jogállása. (The Prosecution.)
- 12.11.** A helyi önkormányzatok az Alaptörvényben. A területi és helyi államigazgatás. (Local governments in the Fundamental Law of Hungary.)
- 12.12.** Az önálló szabályozó szervek. (Independent Regulatory Authorities.)
- 12.13.** A Magyar Honvédség, illetve rendvédelmi és nemzetbiztonsági szervek a magyar közjogban. (The Hungarian Armed Forces, the police and organ of national security.)
- 12.14.** A különleges jogrend. (Special legal orders.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Egyaránt kötelező az előadások és a szemináriumok legalább 70%-án való részvétel. Az ezt meghaladó rövid/tartós távolmaradás indokolt esetben (orvosi, szolgálati) igazolás benyújtása fényében pótolható, amely pótlás egyéni megbeszélés szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A szemináriumokon elvárt az aktív órai részvétel. Minden szemináriumot megelőzően kötelező az óra anyagát képező tankönyvi fejezetek elolvasása, és a szemináriumvezető által feladott ehhez kapcsolódó házi feladatok megoldása. Az utolsó előtti órán zárthelyi dolgozat megírására kerül sor, amelyen az aláírás megszerzéséhez több, mint 50%-os eredmény elérése szükséges. A dolgozat pótlására, javítására az utolsó órán kerülhet sor.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott jelenléti feltételek teljesítése és a 15. pontban meghatározott feltételek teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Az érdemjegy megszerzésének feltétele a vizsgaidőszakban megtartásra kerülő szóbeli kollokvium legalább elégséges érdemjegyre történő teljesítése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Téglási András (szerk.): Az állam szervezete. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2018. ISBN 978-615-5764-48-6
2. Schanda Balázs - Trócsányi László - Csink Lóránt (szerk.): Bevezetés az alkotmányjogba. Az Alaptörvény és Magyarország alkotmányos intézményei - Hatodik, átdolgozott kiadás. HVG-ORAC, Budapest, 2019. ISBN 978-963-258-467-6

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Bende Zsófia - Halász Iván (szerk.): Összehasonlító alkotmányjog. NKE KTK, Budapest, 2014. ISBN 978-615-5344-51-0
2. Halász Iván: Államfő, parlament, kormány. Az államszervezet fejlődése a visegrádi országokban 1989 után. Lucidus, Budapest, 2014. ISBN 978-963-9465-87-9. (innen a magyar vonatkozások)

Prof. Dr. Halász Iván, PhD,
egyetemi tanár

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁAÖKTO03
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Magyar alkotmányjog III.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Hungarian constitutional law III.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Alkotmányjogi és Összehasonlító Közjogi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Bódi Stefánia, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (28 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (8 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 4 (2 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az alapjogokra fókuszáló kurzus az alkotmányjogi tanulmányok harmadik részét képezi. A hallgatók mélyebb betekintést nyernek az alkotmányos rendszerbe és az alapvető jogok szabályozási környezetébe, az AB határozatok és az Alaptörvény szabályozása mellett a sarkalatos törvények szintjén is megismerik a magyarországi alapjogvédelmet. Mindezt az alapjogokra vonatkozó elméletek és az általános alapjogi dogmatika segítségével ismerik meg, mégpedig a történeti fejlődés, a domináns nemzetközi jogi környezet és az ide vonatkozó európai uniós szabályok figyelembevételével. A kurzus az emberi jogok mindegyik generációját érinti.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course focusing on the fundamental rights forms the third part of the constitutional law studies. The students will have deeper inspection into the constitutional system and all so into the regulation of the basic rights, into the resolutions of the Constitutional Court, besides the regulation of the Fundamental Law, they will get acquainted with the cardinal laws of the Hungarian Protection of the Fundamental Law. All these can be recognised with the help of theories regarding the basic human rights and all so the general basic right of dogmatics, namely taking into account of the historic development the dominant international legal environment and with relevant regulations of the European Union. The course affects all the generations of the human rights.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Behatóan ismeri a magyar állam szervezetrendszerét, működését, a magyar állam történeti alakulását, a magyar és egyetemes állam-, jog- és közigazgatás-történet meghatározó korszakait, valamint jelenkori működését és főbb tendenciáit, az állammal kapcsolatban az évezredek folyamán kialakított átfogó elméleteket, a magyar állam működésére ható regionális és globális hatásokat.

Képességei: Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közzszolgálati

életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közjót és a köz érdekét.

Attitűdje: Hatékonyan képviseli az európai demokratikus jogállamisággal konform nemzeti értékeket.

Autonómiája és felelőssége: Felelősséget érez a közhatalmi tevékenységgel járó munka következményei iránt.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The organizational structure and functioning of the Hungarian state; the historical development, current operation and main tendencies of the Hungarian state; the decisive periods of global and Hungarian history of state, law and public administration; comprehensive theories accumulated over thousands of years regarding the state; and the regional and global impacts influencing the functioning of the Hungarian state.

Capabilities: Working for the common good and public interest based on professional and human standards sustained through professional commitment.

Attitude: Representing the values of European democracy and rule of law effectively.

Autonomy and responsibility: He/she feels responsible for the outcomes of public activities.

11. Előtanulmányi követelmények: Magyar alkotmányjog II. [ÁAÖKTO02]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Az emberi jogok eszmetörténete. Az emberi jogok generációnak problematikája, az alapvető jogok forrásai, alapjogi jogalanyiség és az alapvető jogok korlátozhatósága. (The History of the Human Rights. The problems of the three generations of the Human Rights, the sources of the Rights, the Restrictions of the Rights, the Legal Personality of the Fundamental Rights.)
- 12.2. Az emberi jogok nemzetközi és európai uniós védelme és intézményrendszere. (International and European Union Human Rights Protection and Institutional System.)
- 12.3. Az élethez és az emberi méltósághoz való jog. (The Right to Life and Human Dignity.)
- 12.4. Az egyenlőség elve és a hátrányos megkülönböztetés tilalma. (The Principle of Equality and the Prohibition of Discrimination.)
- 12.5. A személyes szabadságjogok koncepciója. (The Concept of Personal Liberties.)
- 12.6. A véleménynyilvánítás szabadsága. (The Freedom of Expression.)
- 12.7. A gyülekezéshez való jog, az egyesüléshez való jog, a pártalakítás szabadsága. A politikai jogok koncepciója. (The Freedom of Assembly, The Right of Association, The Freedom to found a Party. The Concept of Political Rights.)
- 12.8. A választójog alapelvei és a közhivatal viseléséhez való jog. (The Principles of right to vote and the right to hold a public office.)
- 12.9. A nemzetiségek jogai. (The Rights of Nationalities.)
- 12.10. Az információs önrendelkezési jog, mint alapjog. A személyes adatok védelmének garanciái, a közérdekű adatok nyilvánosságához való jog. (Information self-determination as a Fundamental Right. Guarantees for the protection of personal data, right to disclosure of data of public interest.)
- 12.11. A tulajdonjog alkotmányjogi védelme. (The constitutional protection of property rights.)
- 12.12. A tisztességes eljáráshoz való jog. (The Right to a Fair Trial.)
- 12.13. A szociális állam, a szociális jogok. A második generációs jogok koncepciója. (The Social State, Social Rights. The Concept of Second Generation Rights.)
- 12.14. A harmadik generációs jogok az alapjogok rendszerében. Állampolgári kötelességek. (The Third Generation Rights in the System of Fundamental Rights. Citizenship Duties.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Előadások és szemináriumok látogatása: katalógus alkalmazása, szemináriumokon 2 hiányzás megengedett, előadásokon 3 hiányzás megengedett, a távolmaradás következménye az aláírás megtagadása, a hallgató nem bocsátható vizsgára, valamint további követelmény a szemináriumvezető által meghatározott szemináriumi követelmények teljesítése. Az előadásokról és a szemináriumokról való rövid/tartós távolmaradás orvosi igazolással, szolgálati ok igazolásával vagy hatóság előtti megjelenést igazoló dokumentummal kimenthető. A hallgató ebben az esetben köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató minimum egy szemináriumi dolgozatot köteles írni a félév során, amit a tantárgyi tematika alapján kell összeállítani. Sikertelen teljesítés esetén a dolgozat javítható. A félévközi teljesítmény nem számít be a vizsgajegybe, de sikeres teljesítése a vizsgára bocsátás feltétele. A dolgozat 51%-tól megfelelt.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább megfelelő szintű teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A tantárgy alapvizsgával zárul, mely tartalmazza a Magyar alkotmányjog I-II-III. tananyagát egyben. A hallgató minden félév anyagából egy tételt húz, a vizsga szóbeli. Ötfokozatú jegy. A kiadott tételsorok a tantárgyi tematikákra és a kötelező irodalomra épülnek. A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges vizsgajegy.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges alapvizsga (AV).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Magyar alkotmányjog III. (tankönyv-előkészületben)
2. Smuk Péter (szerk.): Alkotmányjog III. Alapjogok. Universitas-Győr Nonprofit Kft., Győr, 2015. ISBN 978-615-5298-554
3. Balogh-Békesi Nóra - Bódi Stefánia - Cserny Ákos - Erdős Csaba - Halász Iván - Orbán Balázs András - Takács Albert - Téglási András: Az állam szervezete. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2018. ISBN 978-615-5764-48-6 (nyomtatott) ISBN 978-615-5764-49-3 (elektronikus) ISSN 2560-0222
4. Bódi Stefánia-Schweitzer Gábor (szerk). Alapjogok: Az emberi jogok alkotmányos védelme Magyarországon, Budapest, Magyarország: Ludovika Egyetemi Kiadó (2021), 492 p. ISBN: 978- 9635313990 (nyomtatott) 978- 9635314003 (epub) | 978- 9635314010 (pdf)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Schanda Balázs - Balogh Zsolt (szerk): Alkotmányjog – Alapjogok. Pázmány Press, Budapest, 2017. ISBN: 9789633083536

Dr. Bódi Stefánia, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁÁJTO01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Magyar állam- és jogtörténet I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Hungarian history of state and law I.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Állam- és Jogtörténeti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Horváth Attila, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 84 (28 EA + 56 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (8 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 4 (2 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A jog a történelmi fejlődés eredménye. Szervesen kapcsolódik a múlthoz, és hat a jelen viszonyaira. A jogász tudás teljességéhez, a jog megértéséhez szükséges a jog történetiségének felismerése és ismerete. Nem elegendő statikus pillanatfelvétel készítése a jogról, hanem a jog, a jogrend, a jogintézmények, a jogszabályok keletkezését, fejlődését, belső működési törvényszerűségeit és társadalmi feltételeit is vizsgálnunk kell. Az állam- és jogtörténet ezért bizonyos értékszempontok szerint kiválasztott jogintézmények (történelmi szelekció) okozati összefüggéseit kinyomozó tudomány. A jog változásának általános törvényszerűségei felismerése érdekében az egyes szinguláris változások konkrét összefüggéseit kutatja. Elősegíti az éppen hatályos jog alkalmazását és megértését azzal, hogy bemutatja a jogintézmények keletkezését és fejlődését. Milyen szükségletek hozták létre, melyek voltak a hatásai, milyen gazdasági, társadalmi, erkölcsi mozgatórugók, természeti jelenségek idézték elő a folyamatos fejlődését? A jog tartalma nemcsak korok, hanem országok, régiók, különböző területi egységek szerint (térben és időben) is változik, ezért az összehasonlító elemzés révén a különböző jogrendszerek egymásra való hatását (például: recepció) is szükséges elemezni.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Law is the result of historical development. It is organically linked to the past and influences the present. To reach the fullness of legal knowledge and to understand law, it is necessary to recognise and the know the historicity of law. It is not enough to take a static snapshot of law, but we also need to look at the emergence, evolution, internal functioning, and social conditions of law, the legal system, the legal institutions and legislation. Constitutional and legal history is, therefore, a science that investigates the causal relationships between selected legal institutions (historical selection). In order to recognize the general regularities of the change in law, it explores the specific context of each singular change. It facilitates the application and understanding of current law by presenting the emergence and development of legal institutions. What needs did it create, what were its effects, what economic,

social, moral drivers and natural phenomena did bring its continuous development? The content of the law varies not only by age, but also by country, region and territorial unit (time and space), and it is therefore necessary, through comparative analysis, to analyse the interaction between different legal systems (e.g. reception).

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: Behatóan ismeri a magyar állam szervezetrendszerét, működését, a magyar állam történeti alakulását, a magyar és egyetemes állam-, jog- és közigazgatás-történet meghatározó korszakait, valamint jelenkori működését és főbb tendenciáit, az állammal kapcsolatban az évezredek folyamán kialakított átfogó elméleteket, a magyar állam működésére ható regionális és globális hatásokat.

Képességei: Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére.

Attitűdje: Szem előtt tartja a mindenkori közjót és közérdeket. Együttműködik másokkal a problémamegoldásban.

Autonómiája és felelőssége: Felelősséget érez a közhatalmi tevékenységgel járó munka következményei iránt.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The organizational structure and functioning of the Hungarian state; the historical development, current operation and main tendencies of the Hungarian state; the decisive periods of global and Hungarian history of state, law and public administration; comprehensive theories accumulated over thousands of years regarding the state; and the regional and global impacts influencing the functioning of the Hungarian state.

Capabilities: Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance.

Attitude: Keeping the common good and public interest in mind. He/she cooperates with others in order to solve problems.

Autonomy and responsibility: He/she feels responsible for the outcomes of public activities.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Az alkotmányok fogalma, a történeti alkotmány fejlődésének korszakai.
- 12.2. Az uralkodói jogkörök, országos hatáskörű központi közigazgatási szervek.
- 12.3. A történeti alkotmány és a Szentkorona-tan.
- 12.4. A rendi országgyűlés kialakulása, az alsó- és felsőtábla kialakulása, házszabályok.
- 12.5. Helyi közigazgatási szervek, helyi önkormányzatok kialakulása, szervezete és működése.
- 12.6. A Magyar Királyság területén belül elkülönült jogállású területek közigazgatása.
- 12.7. A törvénykezési szervezet működése, szervezete a XIX. századi bírósági reformig.
- 12.8. Törvények, szokásjog, rendelet, szabályrendelet, törvénygyűjtemények, szokásjogi gyűjtemények.
- 12.9. A modern közigazgatás kialakulása.
- 12.10. A rendi korszak büntetőjoga.
- 12.11. A magánjog fejlődése az 1848. áprilisi törvényekig.
- 12.12. Az akkuzatórius és az inkvizitórius eljárás története.
- 12.13. Az 1848-as áprilisi alkotmányos átalakulás legfontosabb intézményei.

12.14. A Szent Korona, címer, zászló és egyéb nemzeti szimbólumok.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A foglalkozásokon való részvétel kötelező, maximum 3 hiányzás megengedett.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A szemináriumi vezetők félévi feladatkitűzése szerint.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Jelenlét és a szeminárium sikeres teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Kollokvium.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Horváth Attila (szerk.): Magyar állam- és jogtörténet. Nemzeti Közszerológati Egyetem Közigazgatás-tudományi Kara, Budapest, 2014. ISBN 978-615-5305-90-0

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Mezey Barna (szerk.): Magyar jogtörténet. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. ISBN: 9789633896136
2. Mezey Barna (szerk.): A magyar jogtörténet forrásai. Osiris Kiadó, Budapest, 2006. ISBN: 9789633898031
3. Mezey Barna (szerk.): Magyar alkotmánytörténet. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. ISBN: 9789633895320

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Horváth Attila, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁÁJTO02
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Magyar állam- és jogtörténet II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Hungarian history of state and law II.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Állam- és Jogtörténeti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Horváth Attila, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 84 (28 EA + 56 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (8 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 4 (2 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A jog a történelmi fejlődés eredménye. Szervesen kapcsolódik a múlthoz, és hat a jelen viszonyaira. A jogászai tudás teljességéhez, a jog megértéséhez szükséges a jog történetiségének felismerése és ismerete. Nem elegendő statikus pillanatfelvétel készítése a jogról, hanem a jog, a jogrend, a jogintézmények, a jogszabályok keletkezését, fejlődését, belső működési törvényszerűségeit és társadalmi feltételeit is vizsgálnunk kell. Az állam- és jogtörténet ezért bizonyos értékszempontok szerint kiválasztott jogintézmények (történelmi szelekció) okozati összefüggéseit kinyomozó tudomány. A jog változásának általános törvényszerűségei felismerése érdekében az egyes szinguláris változások konkrét összefüggéseit kutatja. Elősegíti az éppen hatályos jog alkalmazását és megértését azzal, hogy bemutatja a jogintézmények keletkezését és fejlődését. Milyen szükségletek hozták létre, melyek voltak a hatásai, milyen gazdasági, társadalmi, erkölcsi mozgatórugók, természeti jelenségek idézték elő a folyamatos fejlődését? A jog tartalma nemcsak korok, hanem országok, régiók, különböző területi egységek szerint (térben és időben) is változik, ezért az összehasonlító elemzés révén a különböző jogrendszerek egymásra való hatását (például: recepció) is szükséges elemezni.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Law is the result of historical development. It is organically linked to the past and influences the present. To reach the fullness of legal knowledge and to understand law, it is necessary to recognise and the know the historicity of law. It is not enough to take a static snapshot of law, but we also need to look at the emergence, evolution, internal functioning, and social conditions of law, the legal system, the legal institutions and legislation. Constitutional and legal history is, therefore, a science that investigates the causal relationships between selected legal institutions (historical selection). In order to recognize the general regularities of the change in law, it explores the specific context of each singular change. It facilitates the application and understanding of current law by presenting the emergence and development of legal institutions. What needs did it create, what were its effects, what economic,

social, moral drivers and natural phenomena did bring its continuous development? The content of the law varies not only by age, but also by country, region and territorial unit (time and space), and it is therefore necessary, through comparative analysis, to analyse the interaction between different legal systems (e.g. reception).

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: Behatóan ismeri a magyar állam szervezetrendszerét, működését, a magyar állam történeti alakulását, a magyar és egyetemes állam-, jog- és közigazgatás-történet meghatározó korszakait, valamint jelenkori működését és főbb tendenciáit, az állammal kapcsolatban az évezredek folyamán kialakított átfogó elméleteket, a magyar állam működésére ható regionális és globális hatásokat.

Képességei: Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére.

Attitűdje: Szem előtt tartja a mindenkori közjót és közérdeket. Együttműködik másokkal a problémamegoldásban.

Autonómiája és felelőssége: Felelősséget érez a közhatalmi tevékenységgel járó munka következményei iránt.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The organizational structure and functioning of the Hungarian state; the historical development, current operation and main tendencies of the Hungarian state; the decisive periods of global and Hungarian history of state, law and public administration; comprehensive theories accumulated over thousands of years regarding the state; and the regional and global impacts influencing the functioning of the Hungarian state.

Capabilities: Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance.

Attitude: Keeping the common good and public interest in mind. He/she cooperates with others in order to solve problems.

Autonomy and responsibility: He/she feels responsible for the outcomes of public activities.

11. Előtanulmányi követelmények: Magyar állam- és jogtörténet I. [ÁÁJTO01]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. A magyar történeti alkotmány fejlődése 1848-tól a II. világháborúig.
- 12.2. A kiegyezés, Magyarország államszerkezete az Osztrák-Magyar Monarchiában. A jogállam fogalma.
- 12.3. A képviselőválasztás modelljei 1848-tól 1938-ig.
- 12.4. Országgyűlés, nemzetgyűlés. A második kamara funkciója. A házszabályok fejlődése.
- 12.5. A végrehajtó hatalom, a kormány szerkezete és működése.
- 12.6. A törvénykezési szervezet feladata és hatásköre, különös bíróságok.
- 12.7. Önkormányzatok, törvényhatóságok, községek. Szakigazgatás.
- 12.8. A közigazgatás tudományának új fejlődési tendenciái a XX. században, különös tekintettel Magyary Zoltán munkásságára.
- 12.9. Polgári jog (általános rész, személyek, dologi jog, kötelmi jog, öröklési jog, család- és házassági jog).
- 12.10. A kereskedelmi jog, kereskedelmi társaságok.
- 12.11. A polgári korszak büntető anyagi joga (1878. évi V. tc és 1879. évi XL. tc.).
- 12.12. A modern büntetőperrendtartás kialakulása és fejlődése (1896. évi XXXIII. tc.).

- 12.13.** A modern polgári perrendtartás (1911. évi I. tc.).
- 12.14.** Az őszirózsás forradalom, Tanácsköztársaság, a Hungarista Munkaállam.
- 12.15.** A szovjet típusú diktatúra alkotmánya, emberi jogi jogsértések. A büntetőeljárásjog, koncepciók perек.
- 13.** A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév
- 14.** A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:
A foglalkozásokon való részvétel kötelező, maximum 3 hiányzás megengedett.
- 15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:**
A szemináriumi vezetők félévi feladatkitűzése szerint.
- 16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**
- 16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:**
Jelenlét és a szeminárium sikeres teljesítése.
- 16.2. Az értékelés:**
Alapvizsga.
- 16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:**
A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges alapvizsga (AV).
- 17. Irodalomjegyzék:**
- 17.1. Kötelező irodalom:**
1. Horváth Attila (szerk.): Magyar állam- és jogtörténet. Nemzeti Közszerológati Egyetem Közigazgatás-tudományi Kara, Budapest, 2014. ISBN 978-615-5305-90-0
- 17.2. Ajánlott irodalom:**
1. Mezey Barna (szerk.): Magyar jogtörténet. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. ISBN: 9789633896136
  2. Mezey Barna (szerk.): A magyar jogtörténet forrásai. Osiris Kiadó, Budapest, 2006. ISBN: 9789633898031
  3. Mezey Barna (szerk.): Magyar alkotmánytörténet. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. ISBN: 9789633895320

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Horváth Attila, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKNGTO02
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Makroökonómia
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Macroeconomics
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33% gyakorlat, 67% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Közgazdaságtani és Nemzetközi Gazdaságtani Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Fülöp Katalin, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 12 (8 EA + 4 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 3 (2 EA + 1 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A makroökonómia a gazdaság egészének működésével foglalkozik. A makroökonómia széles területet fog át, vizsgálja az aggregált beruházás és fogyasztás meghatározó tényezőit, a pénzmennyiség és kamatlábak szabályozását a központi bankok által, a nemzetközi pénzügyi válság okait, és azt, miért növekszik gyorsan néhány ország, miközben mások stagnálnak. Vizsgálja az üzleti ciklus, vagyis a kibocsátás, foglalkoztatás, a pénzügyi feltételek és árak rövid távú ingadozását, és a gazdasági növekedés, tehát a kibocsátás és az életszínvonal hosszútávú trendjét. A makroökonómia rávilágít, milyen szerepet játszik a monetáris és a költségvetési politika, az árfolyamrendszer, valamint a független központi bank az infláció megfékezésében. A jó makrogazdasági politika nélkülözhetetlen, ha egy ország a leghatékonyabb módon kívánja elérni a gazdasági célkitűzéseit.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Macroeconomics is concerned with the overall performance of the economy. Macroeconomics examines a wide variety of areas, such as how total investment and consumption are determined, how central banks manage money and interest rates, what causes international financial crises, and why some nations grow rapidly while others stagnate. It examines the short-term fluctuations in output, employment, financial conditions, and prices that we call the business cycle, and the longer-term trends in output and living standards known as economic growth. Macroeconomics can suggest the proper role of monetary and fiscal politics, of exchangerate systems, and of an independent central bank in containing inflation. Good macroeconomic policies are essential if a country wishes to achieve its economics objectives in the most effective manner.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Behatóan ismeri a magyar állam szervezetrendszerét, működését, a magyar állam történeti alakulását, a magyar és egyetemes állam-, jog- és közigazgatás-történet meghatározó korszakait, valamint jelenkori működését és főbb tendenciáit, az állammal kapcsolatban az évezredek folyamán

kialakított átfogó elméleteket, a magyar állam működésére ható regionális és globális hatásokat. Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert. Ismeri a közgazdaságtan makroökonómiai alapjait. Ismeri az államszervezet és a közigazgatás legfontosabb közgazdaságtani vonatkozásait és azok összefüggéseit, a makrogazdasági politika céljait és eszközeit.

Képességei: Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közszolgálati életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közjót és a köz érdekét. Szakmai felkészültsége alapján rendszerszinten képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetési feladatokat ellátni. Elméleti felkészültségére alapozva képes gazdasági munkahipotézis kidolgozására és ismeri annak lehetséges módszertani hátterét. Képes modern gazdaságpolitikák értelmezésére és végrehajtói szintű érvényesítésére.

Attitűdje: Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel. Nyitott, fogékony és érdeklődő a XXI. század államára ható komplex globális és regionális hatások társadalmi, politikai és gazdasági szempontú elemzése és kezelése iránt. Törekszik a megszerzett átfogó makroökonómiai ismeretek rendszerszerű alkalmazására. Érzékeny és nyitott a gazdasági, pénzügyi és szociális problémákra, szemléletét áthatja a szakmai és emberi szolidaritás.

Autonómiája és felelőssége: Felelősséget érez a közhatalmi tevékenységgel járó munka következményei iránt. Bekapcsolódik az állammal, illetve a közigazgatással kapcsolatos kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektcsoportokban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja az állammal és a közigazgatással, valamint a szakspecifikus ágazati igazgatási területekkel kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudását, képességeit. Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban makroökonómiai módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban. Felügyeli a gazdasági-pénzügyi folyamatokat és megfelelő kontrollt gyakorol a beosztottak tevékenysége felett.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The organizational structure and functioning of the Hungarian state; the historical development, current operation and main tendencies of the Hungarian state; the decisive periods of global and Hungarian history of state, law and public administration; comprehensive theories accumulated over thousands of years regarding the state; and the regional and global impacts influencing the functioning of the Hungarian state. The systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state. He/she is familiar with the basics of macroeconomic of economics. He/she is familiar with the most important relevance and connections of economics in the operation of the state organisation and public administration, the goals and instruments of macroeconomic policy.

Capabilities: Working for the common good and public interest based on professional and human standards sustained through professional commitment. Performing planning, strategic, analytical and managerial tasks systematically based on his/her professional competencies. He/she is capable creating economic working hypothesis using his/her theoretical background while being familiar with its methodological background. He/she is capable of interpreting and executing at modern economic policies.

Attitude: A comprehensive approach based on social, legal, economic and political science. An open-minded, sensitive and inquiring attitude to the social, political and economic analysis and management of complex global and regional impacts influencing the 21st century state. His/her personal attitude is characterized by an intention to apply the comprehensive macroeconomic knowledge acquired systematically. His/her personal attitude is characterized by an openness and sensitivity towards economic, financial and social issues, professional and human solidarity.

Autonomy and responsibility: He/she feels responsible for the outcomes of public activities. Participates in research and development projects regarding the state and public administration.

He/she activates his/her theoretical and practical knowledge and skills autonomously while working together with other members of the team in order to achieve the goals set. He/she applies a wide range of methods and techniques of macroeconomic in practice independently in contexts varied in complexity and certainty. He/she supervises the economic-financial procedures and exerts appropriate control over the activities of subordinates.

11. Előtanulmányi követelmények: Mikroökonómia [ÁKNGTO01]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. A makroökonómia kulcsfogalmai. A makrogazdasági politika céljai és eszközei. A gazdasági tevékenység mérése. A nemzeti számlák részletei. (Key concepts of macroeconomics. Goals and instruments of macroeconomic policy. Measuring economic activity. Details of the national accounts.)
- 12.2. Fogyasztás és beruházás. Fogyasztás, jövedelem és megtakarítás. Fogyasztói magatartás nemzeti szinten. Beruházási keresleti függvény. (Consumption and investment. Consumption, income, and saving. National consumption behavior. The investment demand curve.)
- 12.3. Konjunktúra ciklusok és az aggregált kereslet. A multiplikátor modell. Fiskális politika a multiplikátor modellben. (Business cycles and aggregate demand. The multiplier model. Fiscal policy in the multiplier model.)
- 12.4. Pénz és pénzügyi rendszer. Bankrendszer és pénzkínálat. A részvénytőkepiac. (Money and the financial system. Banks and the supply of money. The stock market.)
- 12.5. Monetáris politika és a gazdaság. A központi bank lényegi sajátosságai. A monetáris transzmissziós mechanizmus. Monetáris politika nyitott gazdaságban. (Monetary policy and the economy. The essential elements of central banking. The monetary transmission mechanism. Monetary policy in an open economy.)
- 12.6. A gazdasági növekedés elméletei. A növekedés négy hajtóereje. A technológiai haladás mint gazdasági kibocsátás. A termelékenység újabb tendenciái. (Theories of economic growth. The four wheels of growth. Technological change as an economic output. Recent trends in productivity.)
- 12.7. A gazdasági fejlődés kihívása. A gazdasági fejlődés stratégiái. Az elmaradottsági hipotézis. Állam kontra piac. A fejlődés különféle modelljei. (The challenge of economic development. Strategies of economic development. The backwardness hypothesis. State vs. market. Alternative models for development.)
- 12.8. Valutaárfolyamok és a nemzetközi pénzügyi rendszer. A nemzetközi fizetési mérleg. Vásárlóerő-paritás és a valutaárfolyamok. Rugalmas árfolyamok. Napjaink vegyes rendszere. (Exchange rates and the international financial system. Balance of payment accounts. Purchasing-power parity and exchange rates. Flexible exchange rates. Today's hybrid system.)
- 12.9. A nyitott gazdaság makroökonómiája. Nettó export és kibocsátás a nyitott gazdaságban. Kiadási multiplikátor a nyitott gazdaságban. Gazdasági növekedés, megtakarítás és beruházás a nyitott gazdaságban. Versenyképesség és termelékenység. (Open-economy macroeconomics. Determinants of trade and net export. The open-economy multiplier. Economic growth, saving and investment in the open-economy. Competitiveness and productivity.)
- 12.10. A munkanélküliség és az aggregált kínálat alapjai. Aggregált kínálat rövid és hosszú távon. A munkanélküliség mérése. Okun törvénye. A bérek rugalmatlanságának mikroökonómiai alapjai. Munkapiaci kérdések. (Unemployment and the foundations of aggregate supply. Aggregate supply in the short run and long run. Measuring unemployment. Okun's law. Microeconomic foundations of inflexible wages. Labor market issues.)
- 12.11. Infláció. Az infláció fogalma, gazdasági hatásai. Modern inflációs elmélet. A Phillips-görbe. Az antiinflációs politika dilemmái. (Inflation. Definition of inflation, economic impacts of inflation. Modern inflation theory. The Phillips curve. Dilemmas of anti-inflation policy.)

12.12. A makroökonómia határain. Az államadósság gazdasági következményei. Az államadósság és a deficit gazdaságtana. Új irányzatok a modern makroökonómiában. (Frontiers of macroeconomic. The economic consequences of the government debt. The economics of the debt and deficits. Advances in modern makroeconomics.)

12.13. A közgazdasági elvek alkalmazása Magyarország vonatkozásában. (Application of economic principles referring to Hungary.)

12.14. Összefoglalás. (Summary.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások minimum 75%-án részt venni, mely az aláírás feltétele. A hiányzás orvosi igazolással fogadható el, és beadandóval pótolható. A mulasztás szankciója az aláírás megtagadása.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Félévközi feladat két eredményes zárthelyi dolgozat teljesítése, mely beszámít a vizsgajegybe. Igazolt hiányzás esetén az egyik zárthelyi dolgozat pótolható. Az eredménytáblázat a következő: 51% alatt elégtelen, 51% – 62% elégséges, 63% – 74% közepes, 75% – 86% jó, 87% felett jeles. Az első zárthelyi a kötelező tankönyv I-II. része, a második zárthelyi a kötelező tankönyv III-IV. része.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A hallgató köteles a foglalkozások minimum 75%-án részt venni, és a meghirdetett zárthelyiket eredményesen teljesíteni. A mulasztás szankciója az aláírás megtagadása.

16.2. Az értékelés:

A vizsga írásbeli kollokvium, melynek tartalmi követelménye az előadások anyaga és a kötelező irodalom.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Samuelson, P. A. – Nordhaus, W. D.: Közgazdaságtan, Akadémia Kiadó, Budapest, 2019. ISBN: 9789630591607 kijelölt fejezetek
2. Mankiw, N. G.: A közgazdaságtan alapjai, Osiris Kiadó, 2011. ISBN: 9789632762081 kijelölt fejezetek

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Samuelson, P. A. – Nordhaus, W. D.: Közgazdaságtan, Akadémia Kiadó, Budapest, 2019. ISBN: 9789630591607 kijelölt fejezetek
2. Mankiw, N. G.: A közgazdaságtan alapjai, Osiris Kiadó, 2011. ISBN: 9789632762081 kijelölt fejezetek

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Fülöp Katalin, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKNGTO01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Mikroökonómia
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Microeconomics
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33% gyakorlat, 67% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Közgazdaságtani és Nemzetközi Gazdaságtani Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Fülöp Katalin, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 12 (8 EA + 4 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 3 (2 EA + 1 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A mikroökonómia a közgazdaságtan egyik ága, amely az elkülönült gazdasági egységek viselkedésével foglalkozik, vagyis piacokkal, vállalatokkal és háztartásokkal. Vizsgálja, hogyan alakul ki egy-egy termék ára, tanulmányozza a föld, a munka és a tőke árának meghatározódását, valamint a piaci mechanizmus erős és gyenge pontjait. A mikroökonómia kiterjed a monopóliumok, a nemzetközi kereskedelem, a pénzügyek és más fontos témák tanulmányozására. Vizsgálja, miért gazdagok egyes emberek vagy országok, és elemzi, miképpen csökkenthető a szegénység. A mikroökonómia eszközei nélkülözhetetlen segítséget adnak, hogy a társadalom megtalálja a középutat a hatékony piaci mechanizmus, illetve a közösségi szintű szabályozás és újraelosztás között.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Microeconomics is a branch of economics, which is concerned with the behavior of individual entities such as markets, firms, and households. It examines how individual prices are set, studies the determination of prices of land, labor, and capital, and the strengths and weakness of the market mechanism. Microeconomics includes the study of monopoly, the international trade, finance, and any other vital subjects. It examines why some people or countries have high incomes, and analyzes ways that poverty can be reduced. The tools of microeconomics are indispensable to help societies find the mean between an efficient market mechanism and publicly decided regulation and redistribution.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Behatóan ismeri a magyar állam szervezetrendszerét, működését, a magyar állam történeti alakulását, a magyar és egyetemes állam-, jog- és közigazgatás-történet meghatározó korszakait, valamint jelenkori működését és főbb tendenciáit, az állammal kapcsolatban az évezredek folyamán kialakított átfogó elméleteket, a magyar állam működésére ható regionális és globális hatásokat. Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert. Ismeri a

közgazdaságtan mikroökonómiai alapjait. Ismeri továbbá a vállalatok piacok szervezetével és működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

Képességei: Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közszolgálati életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közjót és a köz érdekét. Szakmai felkészültsége alapján rendszerszinten képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetési feladatokat ellátni. Képes modern piaci stratégiák értelmezésére és végrehajtói szintű érvényesítésére. Elméleti felkészültségére alapozva képes mikrogazdasági munkahipotézis kidolgozására és ismeri annak lehetséges módszertani hátterét.

Attitűdje: Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel. Nyitott, fogékony és érdeklődő a XXI. század államára ható komplex globális és regionális hatások társadalmi, politikai és gazdasági szempontú elemzése és kezelése iránt. Törekszik a megszerzett átfogó mikroökonómiai ismeretek rendszerszerű alkalmazására. Megfelelő mikrogazdasági probléma felismerő és -kezelő képességekkel bír.

Autonómiája és felelőssége: Felelősséget érez a közhatalmi tevékenységgel járó munka következményei iránt. Bekapcsolódik az állammal, illetve a közigazgatással kapcsolatos kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektcsoportokban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja az állammal és a közigazgatással, valamint a szakspecifikus ágazati igazgatási területekkel kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudását, képességeit. Szervezeti struktúrában elfoglalt helyétől függően konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli együttműködési formákban. Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban mikroökonómiai módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The organizational structure and functioning of the Hungarian state; the historical development, current operation and main tendencies of the Hungarian state; the decisive periods of global and Hungarian history of state, law and public administration; comprehensive theories accumulated over thousands of years regarding the state; and the regional and global impacts influencing the functioning of the Hungarian state. The systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state. He/she is familiar with the basics of microeconomic of economics. Furthermore he/she is familiar with the most important systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the structure and functioning of the firms.

Capabilities: Working for the common good and public interest based on professional and human standards sustained through professional commitment. Performing planning, strategic, analytical and managerial tasks systematically based on his/her professional competencies. He/she is capable of interpreting and executing strategies at modern market. He/she is capable creating microeconomic working hypothesis using his/her theoretical background while being familiar with its methodological background.

Attitude: A comprehensive approach based on social, legal, economic and political science. An open-minded, sensitive and inquiring attitude to the social, political and economic analysis and management of complex global and regional impacts influencing the 21st century state. His/her personal attitude is characterized by an intention to apply the comprehensive microeconomic knowledge acquired systematically. His/her personal attitude is characterized by possessing the skills to microeconomic recognize and handle problems competently.

Autonomy and responsibility: He/she feels responsible for the outcomes of public activities. Participates in research and development projects regarding the state and public administration. He/she activates his/her theoretical and practical knowledge and skills autonomously while working together with other members of the team in order to achieve the goals set. He/she is constructively and confidently enforce interests within and outside the organisation, depending on his/her position in the organisation. He/she applies a wide range of methods and techniques of

microeconomic in practice independently in contexts varied in complexity and certainty.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Miért tanulmányozzuk a közgazdaságtant? A gazdaságszervezés kérdései. A társadalom technológiai lehetőségei. (Why study economics? The problems of economic organization. Technological possibilities of the society.)
- 12.2. A modern vegyes gazdaság. A piaci mechanizmus. Kereskedelem, pénz és tőke. A kormányzat látható keze. (The modern mixed economy. The market mechanism. The visible hand of government.)
- 12.3. A kereslet és kínálat alapelemei: a keresleti függvény, a kínálati függvény, a kínálat és kereslet egyensúlya. A kereslet és kínálat árrugalmassága. Gyakorlati alkalmazás fontosabb gazdasági ügyekre. (Basic elements of supply and demands: the demand schedule, the supply schedule, equilibrium of supply and demand. Price elasticity of demand and supply. Applications to major economic issues).
- 12.4. A fogyasztói magatartás elmélete. (Theory of consumer behavior.)
- 12.5. A termelés és az üzleti szervezet. A határtermék elmélet. Mérethozadék, technológiai változás és termelékenység. Az üzleti szervezetek, a vállalat természete. (Production and business organization. The theory of marginal products. Returns to scale, technological change and productivity. Business organizations, the nature of the firm.)
- 12.6. A költségek elemzése. A termelés és a költségek összefüggése. Gazdasági költségek és az üzleti számvitel. Alternatív költség. (Analysis of costs. The link between production and costs. Economic costs and business accounting. Opportunity costs.)
- 12.7. A tökéletesen versenyző piacok elemzése. A kompetitív vállalat és a kompetitív iparág kínálati magatartása. Hatékonyság és méltányosság a kompetitív piacokon. Piac-kudarok. (Analysis of perfectly competitive markets. Supply behavior of the competitive firm and the competitive industry. Efficiency and equity of competitive markets. Market failures.)
- 12.8. Tökéletlen verseny és monopólium. Tökéletlen verseny néhány szereplővel. Árdiszkrimináció. Játékelmélet. A gazdasági tevékenység szabályozása, a trösztellenes törvények. (Imperfect competition and monopoly. Competition among the few. Price discrimination. Game theory. Regulating economic activity, antitrust law and economics.)
- 12.9. A bizonytalanság gazdaságtana. (Economics of uncertainty.)
- 12.10. Tényezőpiacok. Hogyan határozzák meg a piacok a jövedelmeket? A munkapiac. (Factor markets. How do markets determine incomes? The labor market.)
- 12.11. Föld, természeti erőforrások és környezet. A természeti erőforrások gazdaságtana. Környezet-gazdaságtan. Tőke, kamat, profit. Hozamráták és kamatlábak. Az eszközök jelenértéke. (Land, natural resources, and the environment. The economics of natural resources. Environmental economics. Capital, interest and profits. Rates of return and interest rates. The present value of assets.)
- 12.12. Állami adóztatás és közkiadások. Fiskális föderalizmus. Az állami ellenőrzés és szabályozás kiterjesztése. Gazdaságpolitika a 21. század számára. (Government taxation and expenditure. Fiscal federalism. The growth of government controls and regulation. Economic policy for the 21st century.)
- 12.13. A nemzetközi kereskedelem természete. Komparatív előnyök nemzetközi szinten. A protekcionizmus gazdaságtana. (The nature of international trade. Comparative advantage among nations. The economics of protectionism.)
- 12.14. A közgazdasági elvek alkalmazása – Összefoglalás. (Applications of economic principles –

Summary.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások minimum 75%-án részt venni, mely az aláírás feltétele. A hiányzás orvosi igazolással fogadható el, és beadandóval pótolható. A mulasztás szankciója az aláírás megtagadása.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Félévközi feladat két eredményes zárthelyi dolgozat teljesítése, mely beszámít a vizsgajegybe. Igazolt hiányzás esetén az egyik zárthelyi dolgozat pótolható. Az eredménytáblázat a következő: 51% alatt elégtelen, 51% – 62% elégséges, 63% – 74% közepes, 75% – 86% jó, 87% felett jeles. Az első zárthelyi a kötelező tankönyv I-II. része, a második zárthelyi a kötelező tankönyv III-IV. része.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A hallgató köteles a foglalkozások minimum 75%-án részt venni, és a meghirdetett zárthelyiket eredményesen teljesíteni. A mulasztás szankciója az aláírás megtagadása.

16.2. Az értékelés:

A vizsga írásbeli kollokvium, melynek tartalmi követelménye az előadások anyaga és a kötelező irodalom.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Samuelson, P. A. – Nordhaus, W. D.: Közgazdaságtan. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2019. ISBN: 9789630591607 kijelölt fejezetek
2. Mankiw, N.G.: A közgazdaságtan alapjai, Osiris Kiadó, 2011. ISBN: 9789632762081 kijelölt fejezetek

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Varian, H. R.: Mikroökonómia középfolon. KJK-KERSZÖV, Budapest, 2003. ISBN: 963-224-571-7
2. Hirshleifer, J. - Glazer, A. - Hirshleifer, D.: Mikroökonómia – Árelmélet és alkalmazásai-döntések, piacok és információ. Osiris, Budapest, 2009. ISBN: 9789632760148

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Fülöp Katalin, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁEETO02
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Munkajog
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Labour law
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Emberi Erőforrás Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Prof. Dr. Kun Attila, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus tartalmazza a munkajog alapismereteit, valamint az Európai Unió munkajogának főbb intézményeit. Bemutatja a tipikus és az atipikus munkavégzési formákat, valamint a munkajog legújabb fejlődési irányait. Részletesen elemzi a munkaszerződés és a munkajogviszony tartalmát, bemutatja a munkaidő, a munka díjazásának szabályait. Elemzi a munkajogviszony megszüntetésének módozatait és a munkajogi felelősségi jogviszonyokat. Tárgyalja a kollektív munkajog intézményeit és az ágazatra jellemző foglalkoztatási formákat.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course covers the basic knowledge of labour law and the major institutions of the labour law of the European Union. It presents the typical and atypical forms of the employment relationship and the latest developments in labour law. It analyzes the content of the employment contract and the employment relationship in detail, and introduces the rules on working time and wage. Analyzes the ways of termination of employment relationship and the liability relationships in labour law. It discusses the institutions of the collective labor law and sector-specific forms of employment.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Behatóan ismeri a magyar állam szervezetét, közigazgatási rendszerét és magánjogi vonatkozásait, érti annak működését, szervezési elveit. Tájékozott az államban érvényesülő fontos mechanizmusokat illetően.

Képességei: Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közszolgálati életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közjót és a köz érdekét. Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére.

Attitűdje: Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi

gondolkodás- és szemléletmódot képvisel. Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására.

Autonómiája és felelőssége: A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatok önálló végzésére. Mások munkáját értékeli. Támogatja a szervezeti egység beosztottjait a munkájukban. Kialakított szakmai véleményét, álláspontját előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The structure, public administration and civil law aspects of the Hungarian state, and understands its operation and organizational principles. The prevailing mechanisms influencing the state.

Capabilities: Working for the common good and public interest based on professional and human standards sustained through professional commitment. Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance.

Attitude: A comprehensive approach based on social, legal, economic and political science. An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically.

Autonomy and responsibility: He/she is capable of carrying out comprehensive and complex tasks on his/her own initiative. He/she values the work of others. He/she supports the work of the subordinates of his/her division. He/she can support his/her professional opinion and viewpoint independently in familiar decision-making scenarios.

11. Előtanulmányi követelmények: Közzszolgálati vezetés és szervezés [ÁKINTO36]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. A munkajog fogalma, történeti fejlődése, a munkajogi jogforrási rendszere, kapcsolata a polgári joggal és a közzszolgálati joggal, a munkaviszony fogalma, elhatárolása más munkavégzésre irányuló jogviszonyoktól. (The concept of labour law, its historical development, the sources of labour law, its relation to civil law and public service law, the notion of employment relationship, distinction from other forms of legal relationships of employment.)
- 12.2. Általános rendelkezések, általános magatartási követelmények, jognyilatkozatok, érvénytelenség. (General provisions, general rules of conduct, legal acts, invalidity.)
- 12.3. A munkajogviszony alanyai, a munkajogviszony létesítése. (Parties of the employment relationship, commencement of the employment relationship.)
- 12.4. A munkajogviszonyhoz kapcsolódó egyes megállapodások. (Agreements related to the employment relationship.)
- 12.5. A munkajogviszony módosítása, a munkáltató személyében bekövetkező változás. (Amendment of the employment relationship, transfer of undertakings.)
- 12.6. A munkajogviszony megszűnése és megszüntetése. A munkajogviszony jogellenes megszüntetése és jogkövetkezményei. (Cessation and termination of employment relationship. Unlawful termination of employment relationship and its legal consequences.)
- 12.7. A munkaszerződés teljesítése, a munkajogviszony tartalma, a munkavállaló felelőssége a vétkes kötelezettségzegésért. (Performance of the employment contract, content of the employment relationship, liability of the employee's wrongful breach of duties.)
- 12.8. A munkaidő. A pihenőidő. (Working time, rest periods.)
- 12.9. A munka díjazása. (Remuneration for works.)
- 12.10. A munkajogi kártérítési felelősség. (Liability for damages in labour law.)
- 12.11. Az atipikus munkajogviszonyok. (Atypical employment relationships.)

12.12. A kollektív munkajog rendszere, a szakszervezet, a kollektív szerződés. (The system of collective labour law, trade unions, collective agreement).

12.13. A munkavállalói részvétel, az üzemi tanács, üzemi megállapodás. (Employee participation, works council, works agreement.)

12.14. Kollektív munkaügyi viták, munkajogi igények érvényesítése, sztrájk. (Collective labour disputes, claims, strike).

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadásokon való részvétel kötelező, a hallgató köteles legalább 11 előadáson részt venni. Három hiányzás túllépése esetén az aláírás megtagadásra kerül. Pótlás: az adott témából összefoglaló beadása.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs félévközi feladat.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon.

16.2. Az értékelés:

A tárgy kollokviummal – szóbeli vizsgával – zárul, melyre a hallgató ötfokozatú érdemjegyet kap. A vizsga anyagát a tematika és a kötelező irodalom határolja be, a hallgatók tételsor alapján vizsgáznak. A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Berke Gyula – Kiss György (szerk.): Kommentár a Munka Törvénykönyvéhez. Wolters Kluwer, Budapest, 2017. ISBN 978 963 295 674 9
2. Bankó Zoltán – Berke Gyula – Kiss György – Kun Attila – Petrovics Zoltán: Munkajog. Dialóg Campus, Budapest. (megjelenés alatt).

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Catherine Barnard: EC Employment Law. Oxford University Press, Oxford, 2006. ISBN 0-19-928002-9
2. Bankó Zoltán: Az atipikus munkajogviszonyok. Dialóg Campus – PTE-ÁJK, Budapest - Pécs, 2010. ISBN 978 963 9950 23 3

Budapest, 2023.12.01.

Prof. Dr. Kun Attila, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKNGTO03
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Nemzetközi gazdaságtan
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** International economics
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Közgazdaságtani és Nemzetközi Gazdaságtani Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kutasi Gábor, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (4 EA + 4 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (1 EA + 1 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tárgy megismerteti a hallgatókat mindazokkal a gazdasági gyakorlatban és tudományos elemzésekben is alkalmazott legfontosabb fogalmakkal, elméleti tételekkel és számítási módszerekkel, kvantitatív mutatókkal, amelyeket a nemzetközi gazdaságtan különböző elméleti irányzatai alkottak a világgazdaság viszonyai és folyamatai, a nemzetközi kereskedelem, munkamegosztás, szakosodás, a tőke- és munkaerő-áramlás, a nemzetközi pénzügyek, monetáris rendszerek és devizaárfolyamok, a nemzetközi gazdaság egyensúlymechanizmusai, illetve az országok külgazdasági egyensúlytalansága és a fizetési mérleg kiigazításának módjai stb. vonatkozásában. A tárgy átfogja a nemzetközi gazdaságtan hagyományos, a nyugati egyetemeken és azok tankönyveiben meghonosodott tematikáját, így a nemzetközi kereskedelem "tisztá elméletét" is, de azonfelül kitér a különböző elméleti tételeknek és módszereknek a mai világgazdasági valóság és gyakorlat szemszögéből való értékelésére is, továbbá a világgazdaság működésére, egyensúlyproblémáira, a nemzetközi munkamegosztásra, a világpiacon csereviszonyokra, a nemzetközi tőkeáramlásra és a világgazdaság egyenlőtlen viszonyaira, valamint a nemzetgazdaságok általános fejlődésére, illetve világgazdasági lemaradására, a "gazdasági elmaradottságra" vonatkozó különféle elméletekről. Egyszersmind megvizsgálja a világgazdasági felzárkózás és igazodás feltételeire, módjait, a nemzeti "versenyképesség" javítására vonatkozó gazdaságpolitikai koncepciókat és a globalizálódás és transznacionalizálódás elméleti problematikáját. A kurzus elvégzése után a hallgató képes megérteni és alkalmazni a nemzetközi gazdaságtan modelljeit. A hallgató képes alapvető nemzetközi gazdasági mutatószámok kiszámítására és azok értelmezésére. A hallgató képes megérteni és elemezni a kis, nyitott gazdaságok gazdaságpolitikai kérdéseit.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course introduces students to the most important concepts, theoretical theorems and methods of calculation used in economic practice and scientific analysis, as well as quantitative indicators of the various theoretical trends

in international economics, world trade, division of labor, specialization, capital and labor flows, international finance, monetary systems and exchange rates, international economic equilibrium mechanisms and external imbalances and balance of payments adjustment methods of countries, etc. respect. The subject covers traditional economics of international economics, which is established in Western universities and their textbooks, including the "pure theory" of international trade, but also evaluates different theoretical theorems and methods from the perspective of today's world economic reality and practice, and the world economy. various theories on the functioning, equilibrium problems, international division of labor, world market exchanges, international capital flows and inequalities in the world economy, as well as on the general development and lag of the national economies and "economic underdevelopment". At the same time, he examines economic policy concepts and the theoretical issues of globalization and transnationalization in terms of the conditions and modalities of global economic convergence and adjustment, and the improvement of national "competitiveness". After completing the course, the student will be able to understand and apply models of international economics. The student is able to calculate and interpret basic international economic indicators. The student is able to understand and analyze the economic policy issues of small, open economies.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: Összefüggéseiben is képes értelmezni az államra ható folyamatokat. Elmélyült ismeretekkel rendelkezik az állam gazdasági, politikai és társadalmi összefüggéseit, nemzetközi és regionális mozgásterét illetően. Érti a nemzetközi kereskedelmi és pénzügyi folyamatokat.

Képességei: Képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői feladatokkal összefüggő folyamatokban és döntésekben részt venni. Képes a kormányzati modellek és technikák szakszerű és komplex megközelítésére. Képes a nemzetközi kereskedelmi, pénzügyi és munkaerőáramlási szempontok integrálására a feladatok kivitelezése során.

Attitűdje: Nyitott, fogékony és érdeklődő a XXI. század államára ható komplex globális és regionális hatások társadalmi, politikai és gazdasági szempontú elemzése és kezelése iránt. Fogékony a nemzetközi gazdasági szempontokra a feladatok és projektek során.

Autonómiája és felelőssége: A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatok önálló végzésére. Felelősen tud önálló feladatot végezni a nemzetközi gazdasági összefüggések bevonásával.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The correlations between processes influencing the state. The economic, political and social contexts of the state internationally and regionally. Understanding the international trade and financial procedure.

Capabilities: Participating in processes and decision-making regarding planning, strategic, analytical and management tasks. Adopting a professional and complex approach to models and techniques of governance. Capability to integrate the international trade, financial and labour aspects.

Attitude: An open-minded, sensitive and inquiring attitude to the social, political and economic analysis and management of complex global and regional impacts influencing the 21st century state. Open minded to international economic aspects in the tasks and projects.

Autonomy and responsibility: He/she is capable of carrying out comprehensive and complex tasks on his/her own initiative. Ability to carry out its tasks independently with the involvement of international economic contexts.

11. Előtanulmányi követelmények: Makroökonómia [ÁKNGTO02]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1.** Hogyan igazodjunk el a nemzetközi gazdaságban? A világgazdasági rend, mint valós terep. How to adapt to the international economy? (The world economic order as a real space.)

- 12.2. A kereskedelem nemzetközi vetületei, adatbázisai, mutatószámai (BCsSz 2. fej.). (International aspects, databases and indicators of trade.)
- 12.3. Miért kereskednek az államok egymással? Klasszikus makroökonómiai koncepciók és találkozásuk a valósággal. (BCsSz 3. fej.). (Why do states trade with each other? Classic macroeconomic concepts and reality.)
- 12.4. Miért kereskednek az államok egymással? Neoklasszikus makroökonómiai koncepciók és találkozásuk a valósággal (BCsSz 3. fej.). (Why do states trade with each other? Neoclassical macroeconomic concepts and reality.)
- 12.5. Miért kereskednek az államok egymással? Vállalatgazdaságtani koncepciók (BCsSz 4. fej.). (Why do states trade with each other? Business economics concepts.)
- 12.6. A kereskedelempolitika eszközrendszere és jövedelmi hatása. (Trade policy instruments and income impact.)
- 12.7. Mit mutat meg nekünk a fizetési mérleg? (What does the balance of payments show us?)
- 12.8. Nemzetközi valutaárfolyam fogalmak (BCsSz 7. fej.). (International exchange rate terms.)
- 12.9. Az egyensúlyi árfolyamot magyarázó árupiaci modell: vásárlóerő-paritás (BCsSz 7. fej.). (Commodity market model explaining equilibrium exchange rate: purchasing power parity.)
- 12.10. Az egyensúlyi árfolyamot magyarázó pénzpiaci modell: kamat-paritás (BCsSz 7. fej.). (The money market model explaining the equilibrium exchange rate: interest parity.)
- 12.11. Árfolyamrendszerek (BCsSz 8. fej.). (Exchange rate systems.)
- 12.12. Mi történik folyó fizetési mérleg hiány esetén? (BCsSz 9. fej.). (What happens in case of a current account deficit?)
- 12.13. Nemzetközi tőkeáramlás, nemzetközi munkaerő-folyamatok, technológiai áramlás. (International capital flows, international labor processes, technological flows.)
- 12.14. Összefoglalás. (Summary.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az aláírás megszerzéséhez az elvárt részvétel legalább 5 szemináriumon és legalább 8 előadáson. (A zárthelyi dolgozatok hetei nem számítanak bele az előadás-részvételbe.) Több hiányzás nem megengedett és nem pótolható. Ez esetben nem szerezhető meg az aláírás.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Két félévközi zárthelyi dolgozat eredményes megírása. Egyéni és kollektív feladatok teljesítése. Aktív részvétel a szemináriumon és a kis csoportlétszámú előadásokon. Csoportmunkában, esettanulmány-elemzésben aktív részvétel.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Legalább 5 szemináriumon és 8 előadáson való részvétel. A zárthelyi dolgozatok hetei nem számítanak bele az előadás-részvételbe. Az aláírás az előadáshoz és a szemináriumhoz kapcsolódó teljesítménnyel szerezhető meg. A szemináriumi teljesítményt a szemináriumvezető hirdeti ki.

16.2. Az értékelés:

2 db félévközi zárthelyi dolgozat vagy a teljes félév anyagából vizsga, aktív szemináriumi részvétel, aktív előadás-részvétel. Aki megírja mind a 2 zárthelyi dolgozatot, és összeségében legalább 51 %-ot ér el, úgy, hogy közben mindkét zárthelyi dolgozaton az adott vizsgapontszám legalább 30%-át eléri, továbbá a szemináriumon teljesíti az aláírás feltételét, megajánlott jegyet kap, amit elfogadhat

vagy elutasíthat. Aki aláírást kapott, és nincs elfogadott megajánlott jegye, a vizsgaidőszakban vizsgával zárhatja a tárgyat. Az egyéni tanrendesek esetében a szemináriumvezetővel egyeztetett feladatok az aláírás feltétele, és szintén a vizsgával zárhatják a tárgyat.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Benczes István – Csáki György – Szentes Tamás: Nemzetközi gazdaságtan. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2009. 2 – 9. fejezetek (BCsSz) ISBN: 9789630587112
2. Kutasi Gábor: Az euróvezeti tagság és a folyófizetésimérleg-pálya. Külgazdaság 2019/1-2. 62-81.
3. Thomas Pugel: International Economics. 17th edition. McGraw-Hill, 2020. ISBN-13: 978-1260004731

17.2. Ajánlott irodalom:

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Kutasi Gábor, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁNJTO01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Nemzetközi jog és magyar külkapcsolatok I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** International law and the foreign relations of Hungary I.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Nemzetközi Jogi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Tóth Norbert, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy a nemzetközi joggal, mint jogággal ismerteti meg a hallgatókat. Az első félévben a kurzus áttekinti a nemzetközi jog alapintézményeit, így a nemzetközi jog alanyait, a nemzetközi jog forrásait, a nemzetközi jogi felelősség kérdését és a nemzetközi viták békés rendezésének problémáját. Mindezek során a hallgatók megismerkednek a magyar állam nemzetközi joggal kapcsolatos álláspontjáról. A hallgatók megismerkednek a nemzetközi szervezetek világával, különös tekintettel a magyar állam és e szervezetek kapcsolatára. Ebben a félévben kerül sor a legfontosabb nemzetközi bírói fórumok tevékenységének ismertetésére is. Ugyancsak a kurzus első fele tárgyalja az államra vonatkozó és az állammal kapcsolatos alapvető szabályokat. Ennek a félévnek a tárgyát képezi végül a magyar államhatárokra vonatkozó nemzetközi jogi joganyag és Magyarország legfontosabb békeszerződéseinek ismertetése is.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course provides an introduction to international law as an area of law. In the first semester, the course provides an overview of the fundamental institutions of international law, including the subjects of international law, the sources of international law, the issue of international responsibility, and the problem of peaceful settlement of international disputes. During the course students will become familiar with the position of the Hungarian state on international law. The students get to know the world of international organizations, especially the relationship between the Hungarian state and these organizations. The activities of the most important international judicial forums will also be presented this semester. The first part of the course also discusses the most important rules relating to the paradigm of State. Finally, the international norms on the borders of Hungary and the most important peace treaties of Hungary will be also among the topics of this semester.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és működésével kapcsolatos

legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

Képességei: Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére.

Attitűdje: Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel.

Autonómiája és felelőssége: Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban az államtudományi módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The student is familiar with the systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state.

Capabilities: Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance.

Attitude: A comprehensive approach based on social, legal, economic and political science.

Autonomy and responsibility: He/she applies a wide range of methods and techniques of public governance in practice independently in contexts varied in complexity and certainty.

11. Előtanulmányi követelmények: Jogi alaptan [ÁKKTO04]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. A nemzetközi jog fogalma, jellemzői és elhatárolása más jogágaktól, illetve normarendszerektől, a nemzetközi jog és a belső jog viszonya. (The concept, characteristics and distinction of international law from other branches of law and norms, the relationship between international law and domestic law.)
- 12.2. A nemzetközi jog alanyai. (Subjects of international law.)
- 12.3. A nemzetközi jog jogforrási rendszere. (System of sources of international law.)
- 12.4. A nemzetközi jog általános szabályai (nemzetközi szokásjog és általános jogelvek). (General rules of international law. (Customary international law and general principles.))
- 12.5. A nemzetközi szerződésekre vonatkozó szabályok I. A nemzetközi szerződések megkötése, értelmezése, alkalmazása és módosítása. (Rules on international treaties I. Conclusion, interpretation, implementation, and amendment of international treaties)
- 12.6. A nemzetközi szerződésekre vonatkozó szabályok II. A nemzetközi szerződések érvénytelensége és megszűnése. (Rules on international treaties II. Invalidity and cessation of international treaties.)
- 12.7. A nemzetközi szerződésekre vonatkozó magyar szabályozás. (Hungarian domestic norms on international treaties.)
- 12.8. A nemzetközi jog felelősségi rendszere. (International legal responsibility.)
- 12.9. A nemzetközi viták békés rendezése. A nemzetközi szervezetek - Az ENSZ. (Peaceful settlement of international disputes. International organization – The United Nations.)
- 12.10. A nemzetközi szervezetek - a NATO. (International organizations. The NATO.)
- 12.11. A nemzetközi szervezetek - az Európa Tanács és az EBESZ. (International organizations – the Council of Europe and the OSCE.)
- 12.12. A nemzetközi igazságszolgáltatás. (Judiciary in international law.)
- 12.13. Magyarország területe és államhatárai a vonatkozó nemzetközi jog tükrében, Magyarország békeszerződései. (The peace treaties of Hungary. The territory and borders of Hungary in the light

of relevant norms of international law.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az órák 75 százalékán kötelező a részvétel. Az ennél nagyobb távolmaradás csak rendkívüli esetekben (pl. betegség vagy vis maior) megengedett, és az önhibát kizárni csak utólagos igazolással lehet.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs félévközi feladat.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Órai jelenlét a 14. pontban foglaltaknak megfelelően.

16.2. Az értékelés:

Kollokvium. Írásbeli vizsga.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Kovács Péter: Nemzetközi közjog. Osiris Kiadó, Budapest, 2016. ISBN: 9789632762753

17.2. Ajánlott irodalom:

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Tóth Norbert, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁNJTO02
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Nemzetközi jog és magyar külkapcsolatok II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** International law and the foreign relations of Hungary II.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33% gyakorlat, 67% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Nemzetközi Jogi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Tóth Norbert, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 12 (8 EA + 4 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (2 EA + 1 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus második fele a nemzetközi jog "speciális" kérdéseivel foglalkozik, és folytatódik az "államra" vonatkozó nemzetközi jogi problémák bemutatása. A hallgatók megismerkednek az államok keletkezésére és megszűnésére vonatkozó joganyaggal éppúgy, mint az állam- és kormányelismerés nemzetközi jogi kérdéseivel. Ezt követően betekintést nyernek a világűrre, a légtérre, a tengerre és a nemzetközi folyókra vonatkozó legfontosabb nemzetközi jogi szabályokba. Sor kerül természetesen az emberi jogok nemzetközi rendszerének, a nemzetközi kisebbségi jognak, a menekültekre vonatkozó nemzetközi jogi joganyagnak, a nemzetközi környezetvédelmi jognak, a humanitárius jognak, valamint a nemzetközi büntetőjognak és a diplomáciai és konzuli kapcsolatok jogának ismertetésére.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The second part of the course deals with certain "special" issues of international law as well as some "leftovers" as to issues of "state". Students will become familiar with the laws on the creation and dissolution of states, as well as the issues of state and government recognition in international law. They will then gain an insight into the most important international legal rules governing the outer space, airspace, the sea and international rivers. International human rights law, international minority rights law, international refugee law, international environmental law, humanitarian law, international criminal law and diplomatic and consular law would also be covered in this semester.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

Képességei: Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére.

Attitűdje: Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi

gondolkodás- és szemléletmódot képvisel.

Autonómiája és felelőssége: Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban az államtudományi módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The student is familiar with the systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state.

Capabilities: Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance.

Attitude: A comprehensive approach based on social, legal, economic and political science.

Autonomy and responsibility: He/she applies a wide range of methods and techniques of public governance in practice independently in contexts varied in complexity and certainty.

11. Előtanulmányi követelmények: Nemzetközi jog és magyar külkapcsolatok I. [ÁNJTO01]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Az államra és népre vonatkozó nemzetközi jogi elvek és szabályok (szuverén egyenlőség elve, a beavatkozás tilalma, a népek önrendelkezési jogának elve, az állam immunitása). (International legal principles and norms on the State and the peoples (principle of sovereign equality, prohibition of interference, right of peoples to self-determination, immunity of the state).)

12.2. Államelismerés, kormányelismerés, államutódlás. (Recognition of States and governments.)

12.3. Tengerjog. (Law of the sea.)

12.4. Nemzetközi folyók. (International rivers.)

12.5. A sarkvidékek rezsimje. (Law of the Polar regions.)

12.6. Nemzetközi légi jog. (International air law.)

12.7. Világűrjog. (Law of the outer space.)

12.8. Nemzetközi környezetvédelmi jog. (International environmental law.)

12.9. Az emberi jogok nemzetközi rendszere. (International human rights law.)

12.10. Nemzetközi kisebbségi jog. (International minority rights law.)

12.11. Humanitárius jog és nemzetközi büntetőjog. (International humanitarian law and international criminal law.)

12.12. Diplomáciai és konzuli kapcsolatok joga. (Law of diplomatic and consular relations.)

12.13. Az állampolgárságra és honosságra vonatkozó nemzetközi jogi szabályok. (International norms on nationality and citizenship.)

12.14. Nemzetközi menekültjog. (International refugee law.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az órák 75 százalékán kötelező a részvétel. Az ennél nagyobb távolmaradás csak rendkívüli esetekben (pl. betegség vagy vis maior) megengedett, és az önhibát kizárni csak utólagos igazolással lehet.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs félévközi feladat.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Órai jelenlét a 14. pontban foglaltaknak megfelelően.

16.2. Az értékelés:

Alapvizsga.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges alapvizsga (AV).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Kardos Gábor – Lattmann Tamás (szerk.): Nemzetközi jog. Budapest, Eötvös Kiadó, 2013. ISBN: 9789633120224
2. Nemzetközi jogi olvasókönyv. Budapest, Osiris Kiadó, 2002. ISBN: 9633891035
3. Kovács Péter: Nemzetközi közjog. Osiris Kiadó, Budapest, 2016. ISBN: 9789632762753

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Antonio Cassese: International Law. Oxford, Oxford University Press, 2005. ISBN: 9780199259397

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Tóth Norbert, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKINTO41
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Önkormányzati jog és igazgatás I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Municipal law and administration I.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Lőrincz Lajos Közigazgatási Jogi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Prof. Dr. Kis Norbert, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (42 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 12 (12 EA + 0 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 3 (3 EA + 0 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az átfogó megközelítésű tárgy a közigazgatási jogi és a közigazgatástani alapokra építve elsőként az önkormányzás, az önkormányzati eszme és az önkormányzatok történetére, fejlődésére és alapvető jellemzőire koncentrálnak úgy Európában, mint Magyarországon. A tantárgy a helyi önkormányzatokkal alapvetően mint a közigazgatási szervrendszer egyik alrendszerét alkotó szervtípussal foglalkozik, de a társadalmi, politikai és pénzügyi-gazdasági környezetre is figyelemmel van. A szocialista típusú helyi igazgatás jellemzőinek bemutatása során elemzi annak kiépítését, illetve bemutatja a tanácsrendszer meghaladásának, megszüntetésének folyamatát a rendszerváltoztatás során. Kiemelt figyelemmel elemzi a magyar önkormányzati rendszer 1990 utáni helyzetét, a helyi önkormányzás helyreállításának bemutatásakor nem csak az új szabályozás (Ötv.) kialakítását, de az 1994. évi korrekciót (Ötv.-novella) és a 2012. évi önkormányzati reformot (Mötv.) is feldolgozza. Elemzi a helyi önkormányzatok helyzetét az elmúlt 30 évben mind szabályozás, mind működési oldalról, bemutatva a rendszerszintű működési jellemzőket és egyedi, önkormányzat-típusonkénti működési jellemzőket is. Feldolgozásra kerül a helyi önkormányzatokra vonatkozó szabályozás hatályos rendje, a helyi önkormányzati működés alapintézményei, szervei és tisztségviselők, feladat- és hatáskörök, valamint a települési és területi önkormányzatok jelenlegi helyzete, a szabályozás és a működés főbb jellemzői, döntéshozatal, jogvédelem.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The subject with comprehensive approach based on public administration law and public administration doctrines focuses mainly on self-governance, idea of local governance, history, development and main features of self-governments both in Europe and in Hungary. The subject basically deals with local governments as an organ type forming a subsystem of the public administration system, but also takes into account the social, political and financial-economic environment. In presenting the characteristics of the socialist-type local administration, it analyzes its construction and the process of overcoming

and abolition the Soviet system during the change of the system. It analyzes with special attention the situation of the Hungarian local government system after 1990, when presenting the restoration of local self-government not only the development of the new regulation (Ötv.), but also the 1994 correction (Ötv.-novella) and the 2012 local government reform (Mötv.) process. It analyzes the situation of local governments over the past 30 years, both from a regulatory and operational point of view, presenting systemic operational characteristics as well as unique operational characteristics per municipal type. The current regulations of local governments, the basic institutions, bodies and officials of local governments, their tasks and powers, the current situation of local and regional governments, the main features of regulation and operation, decision-making and legal protection will be reviewed.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: A tantárgy elvégzésével a hallgatók részletes tudásanyagot dolgoznak fel és szereznek meg a magyar közigazgatás történetileg is meghatározó jelentőségű önkormányzati alrendszeréről. A történeti, elméleti ismeretek mellett a tételes jog változásainak értő feldolgozása megalapozza a hatályos (de lege lata) helyi önkormányzás részletekbe menő feldolgozását, a működés szereplőinek és egyes mozzanatainak részletes megismerését.

Képességei: Képesé teszi a tárgy a hallgatót a helyi önkormányzati rendszer bármely szintjén történő beosztotti vagy vezetői munkavégzésre, az önkormányzás alapvető vagy kiegészítő közigazgatási jelenségeinek megértésére és tudományos feldolgozására. E képességek alapján nemcsak a konkrét települési vagy területi önkormányzatban való végrehajtó típusú, hanem a működés átalakítására és javítására is irányuló fejlesztő jellegű feladatok ellátása is felkészítést kap. A tárgy megalapozza a település- és területfejlesztési ismeretek és képességek elsajátítását.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására. Megfelelő problémafelismerő és -kezelő képességekkel bír.

Autonómiája és felelőssége: Jelentős mértékű önállósággal végzi az átfogó és speciális közigazgatási kérdések, feladatok végig gondolását és a megfelelő források alapján történő kidolgozását. Kialakított szakmai véleményét, álláspontját előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: With the completion of the course, students will develop and acquire detailed knowledge of the historically significant local government subsystem of the Hungarian public administration. In addition to historical and theoretical knowledge, a thorough understanding of the changes in substantive law provides the basis for a detailed processing of the existing (de lege lata) local government, as well as a detailed understanding of the actors and certain aspects of the operation.

Capabilities: The subject enables the student to work as a subordinate or manager at any level of the local government system, to understand and scholarly processing basic or complementary administrative phenomena of local government. On the basis of these abilities, it is also suitable for executive type work in a specific municipal or regional government. Also, the students will be prepared to take on developmental tasks to transform and improve your operations. The subject lays the foundation for the acquisition of knowledge and skills in the field of settlement and regional development.

Attitude: His/her personal attitude is characterized by an intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically. His/her personal attitude is characterized by possessing the skills to recognize and handle problems competently.

Autonomy and responsibility: He/she tackles complex and special public administration issues and tasks largely independently, and uses adequate resources for their solution. He/she can support his/her professional opinion and viewpoint independently in familiar decision-making scenarios.

11. Előtanulmányi követelmények: Általános közigazgatástan és közigazgatási jog II. [ÁLLTO02]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. A kinevezett tisztségviselők (a jegyző és az aljegyző). (The appointed officers (Head of Mayors Office and Deputy Head of Mayors Office).)
- 12.2. Hivatali szervek és hivatal típusok, hivatali működés az önkormányzásban. (Offices of authorities and its types, functioning of offices in self-governance)
- 12.3. Társulások a helyi önkormányzati rendszerben. (Associations in local government system.)
- 12.4. A területszervezés alapjai és egyes jogintézményei. (Fundamentals of spatial planning and certain legal institutions.)
- 12.5. Az önkormányzatok vagyona és gazdasági alapjai, a helyi adók rendjének keretei. (Municipal property and economic foundations, the framework of the local tax system.)
- 12.6. Az önkormányzatok gazdálkodása, adósságrendezése és belső kontrollrendszere. (Financial management, debt settlement and internal control system of local authorities.)
- 12.7. Az önkormányzatok kapcsolata az állami szervekkel, a törvényességi felügyelet alapjai. (The relationship of local governments with state organs and the bases of legal control.)
- 12.8. A törvényességi felügyelet eljárási szabályai, működése. (Procedural rules and operation of legal control.)
- 12.9. Önkormányzás a nagyvárosban: a fővárosi önkormányzat és a fővárosi kerületek. (Local government in the big city: the local government of the capital.)
- 12.10. A megyei önkormányzás napjainkban, önkormányzati alapintézmények érvényesülési nehézségei a területi önkormányzatban. (Self-government on county level nowadays, difficulties in the implementation of basic self-government institutions in territorial self-governments.)
- 12.11. Köztestületek a magyar közigazgatási rendszerben (elméleti és történeti alapok). (Public bodies in the Hungarian public administration system (theoretical and historical bases).)
- 12.12. A hivatásrendi köztestületek jogállásának, létrejöttének és működésének lényeges szabályai. (The essential rules of the legal status, establishment and operation of public bodies.)
- 12.13. Köztestületek a gazdasági szférában, a kereskedelmi és iparkamara. (Public bodies in the economic sphere, Chamber of Commerce and Industry.)
- 12.14. Autonómia és önkormányzás közintézetekben (a felsőoktatási autonómia). (Autonomy and self-government in public institutions (higher education autonomy).)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Nappali tagozaton az előadásokon való részvétel, a hiányzás/távollét nem haladja meg az előadások számának 20 %-át.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nappali tagozaton két zárthelyi dolgozat (feladatválasztós teszt és esszé), a tantárgyi tematikában meghatározottak szerint, amelyet a hallgatók a félév kezdetekor megkapnak a Neptun rendszeren keresztül, és az első előadáson is ismertetésre kerül. A zárthelyi dolgozat nem pótolható. Értékelése: ötfokozatú, maximális pontszám 0-60%-a elégtelen, 61-70%-a elégséges, 71-80%-a közepes, 81-90%-a jó, 91-100%-a jeles. Külföldi ösztöndíjas tanulmányok esetén az oktató által megadott témakörben kisdolgozat, minden érintett más témából ír, az oktató egyedileg állapítja meg a témát, attól is függően, hol van külföldi gyakorlaton. Értékelése: ötfokozatú.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Nappali tagozaton az előadások és a gyakorlatok (szemináriumok) legalább 80%-án való részvétel. A félév során két zárthelyi dolgozathoz legalább egy eredményes megírása. Levelező tagozaton az előadásokon való részvétel.

16.2. Az értékelés:

Nappali tagozaton két zárthelyi dolgozat (feladatválasztós teszt és esszé), lásd 14. pont. A zárthelyi dolgozat nem pótolható. Értékelése: ötfokozatú, maximális pontszám 0-60%-a elégtelen, 61-70%-a elégséges, 71-80%-a közepes, 81-90%-a jó, 91-100%-a jeles. Külföldi ösztöndíjas tanulmányok esetén az oktató által megadott témakörben kisdolgozat, lásd 15. pont. Értékelése: ötfokozatú. Kollokvium (szóbeli).

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Feik Csaba (szerk.): Magyarország helyi önkormányzatai. Nemzeti Községi Szolgálati Egyetem, Budapest, 2019. ISBN 978-963-531-024-1
2. Csefkó Ferenc: A helyi önkormányzati rendszer. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 1997. ISBN 963-85756-1-1

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Feik Csaba: A polgármesteri hivatalok irányítása és vezetése, az abban közreműködők feladat- és hatásköre. Pro Publico Bono - Magyar Közigazgatás 2014/4. 120-143. ISSN 2063-9058
2. Feik Csaba: Az önkormányzati vagyon szerepe a helyi közösségek életében. Új Magyar Közigazgatás 2017. december, 10. évf. 4. szám 60-62. ISSN-2060-4599
3. Finta István: Az önkormányzati képesség dimenziói. Új Magyar Közigazgatás 2018. december, 11. évf. 4. szám 20-29. ISSN-2060-4599
4. Gyergyák Ferenc (szerk.): A helyi önkormányzatok tevékenységének törvényességi felügyelete. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2018. ISBN 978-615-5920-24-0 (nyomtatott) ISBN 978-615-5920-25-7 (elektronikus)
5. Mogyorósi Sándor: A nemzeti vagyonról szóló törvény alkalmazása a helyi önkormányzatok életében. Új Magyar Közigazgatás 2014. december, 7. évf. 4. szám 65-71. ISSN 2060-4599

Budapest, 2021.01.05.

Prof. Dr. Kis Norbert, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKINTO42
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Önkormányzati jog és igazgatás II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Municipal law and administration II.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33% gyakorlat, 67% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Lőrincz Lajos Közigazgatási Jogi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Prof. Dr. Kis Norbert, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 12 (8 EA + 4 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 3 (2 EA + 1 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az átfogó megközelítésű tárgy a közigazgatási jogi és a közigazgatástani alapokra építve elsőként az önkormányzás, az önkormányzati eszme és az önkormányzatok történetére, fejlődésére és alapvető jellemzőire koncentrálnak úgy Európában, mint Magyarországon. A tantárgy a helyi önkormányzatokkal alapvetően mint a közigazgatási szervrendszer egyik alrendszerét alkotó szervtípussal foglalkozik, de a társadalmi, politikai és pénzügyi-gazdasági környezetre is figyelemmel van. A szocialista típusú helyi igazgatás jellemzőinek bemutatása során elemzi annak kiépítését, illetve bemutatja a tanácsrendszer meghaladásának, megszüntetésének folyamatát a rendszerváltoztatás során. Kiemelt figyelemmel elemzi a magyar önkormányzati rendszer 1990 utáni helyzetét, a helyi önkormányzás helyreállításának bemutatásakor nem csak az új szabályozás (Ötv.) kialakítását, de az 1994. évi korrekciót (Ötv.-novella) és a 2012. évi önkormányzati reformot (Mötv.) is feldolgozza. Elemzi a helyi önkormányzatok helyzetét az elmúlt 30 évben mind szabályozás, mind működési oldalról, bemutatva a rendszerszintű működési jellemzőket és egyedi, önkormányzat-típusonkénti működési jellemzőket is. Feldolgozásra kerül a helyi önkormányzatokra vonatkozó szabályozás hatályos rendje, a helyi önkormányzati működés alapintézményei, szervei és tisztségviselőik, feladat- és hatáskörök, valamint a települési és területi önkormányzatok jelenlegi helyzete, a szabályozás és a működés főbb jellemzői, döntéshozatal, jogvédelem.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The subject with comprehensive approach based on public administration law and public administration doctrines focuses mainly on self-governance, idea of local governance, history, development and main features of self-governments both in Europe and in Hungary. The subject basically deals with local governments as an organ type forming a subsystem of the public administration system, but also takes into account the social, political and financial-economic environment. In presenting the characteristics of the socialist-type local administration, it analyzes its construction and the process of overcoming

and abolition the Soviet system during the change of the system. It analyzes with special attention the situation of the Hungarian local government system after 1990, when presenting the restoration of local self-government not only the development of the new regulation (Ötv.), but also the 1994 correction (Ötv.-novella) and the 2012 local government reform (Mötv.) process. It analyzes the situation of local governments over the past 30 years, both from a regulatory and operational point of view, presenting systemic operational characteristics as well as unique operational characteristics per municipal type. The current regulations of local governments, the basic institutions, bodies and officials of local governments, their tasks and powers, the current situation of local and regional governments, the main features of regulation and operation, decision-making and legal protection will be reviewed.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: A tantárgy elvégzésével a hallgatók részletes tudásanyagot dolgoznak fel és szereznek meg a magyar közigazgatás történetileg is meghatározó jelentőségű önkormányzati alrendszeréről. A történeti, elméleti ismeretek mellett a tételes jog változásainak értő feldolgozása megalapozza a hatályos (de lege lata) helyi önkormányzás részletekbe menő feldolgozását, a működés szereplőinek és egyes mozzanatainak részletes megismerését.

Képességei: Képesé teszi a tárgy a hallgatót a helyi önkormányzati rendszer bármely szintjén történő beosztotti vagy vezetői munkavégzésre, az önkormányzás alapvető vagy kiegészítő közigazgatási jelenségeinek megértésére és tudományos feldolgozására. E képességek alapján nemcsak a konkrét települési vagy területi önkormányzatban való végrehajtó típusú, hanem a működés átalakítására és javítására is irányuló fejlesztő jellegű feladatok ellátása is felkészítést kap. A tárgy megalapozza a település- és területfejlesztési ismeretek és képességek elsajátítását.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására. Megfelelő problémafelismerő és -kezelő képességekkel bír.

Autonómiája és felelőssége: Jelentős mértékű önállósággal végzi az átfogó és speciális közigazgatási kérdések, feladatok végig gondolását és a megfelelő források alapján történő kidolgozását. Kialakított szakmai véleményét, álláspontját előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: With the completion of the course, students will develop and acquire detailed knowledge of the historically significant local government subsystem of the Hungarian public administration. In addition to historical and theoretical knowledge, a thorough understanding of the changes in substantive law provides the basis for a detailed processing of the existing (de lege lata) local government, as well as a detailed understanding of the actors and certain aspects of the operation.

Capabilities: The subject enables the student to work as a subordinate or manager at any level of the local government system, to understand and scholarly processing basic or complementary administrative phenomena of local government. On the basis of these abilities, it is also suitable for executive type work in a specific municipal or regional government. Also, the students will be prepared to take on developmental tasks to transform and improve your operations. The subject lays the foundation for the acquisition of knowledge and skills in the field of settlement and regional development.

Attitude: His/her personal attitude is characterized by an intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically. His/her personal attitude is characterized by possessing the skills to recognize and handle problems competently.

Autonomy and responsibility: He/she tackles complex and special public administration issues and tasks largely independently, and uses adequate resources for their solution. He/she can support his/her professional opinion and viewpoint independently in familiar decision-making scenarios.

11. Előtanulmányi követelmények: Önkormányzati jog és igazgatás I. [ÁKINTO41]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Közigazgatás, autonómia, önkormányzás, önkormányzat és helyi önkormányzat (alapfogalmak). (Public administration, autonomy, local governance, self-government and local government (basic concepts).)
- 12.2. A rendi (nemesi) önkormányzat meghaladása és modern közigazgatási önkormányzat alapjainak megteremtése 1848-ban, illetve 1867 után. (Exceeding the Nobility self-government and laying the foundations of a modern administrative self-government in 1848 and after 1867.)
- 12.3. Helyi önkormányzatok és önkormányzás 1945-ig, alapvető szabályok, önkormányzattípusok (vármegye, a törvényhatósági jogú város, alárendelt önkormányzatok). (Local government and self-governance until 1945, basic rules, types of self-governments (county, city with jurisdiction, subordinate municipalities).)
- 12.4. Önkormányzati döntéshozatal, jogalkotás és az önkormányzati jogok védelme a polgári korszakban. (Decision-making of local government, legislation and protection of local government rights in the civil era.)
- 12.5. Átmeneti szabályok 1945 után és a tanácsrendszer bevezetése, a tanácsrendszer alapvető jellemzői és igazgatási karaktere (népképviselet, pártirányítás, helyi igazgatás és önkormányzás ellentmondásai). (Transitional rules after 1945 and the introduction of a council system, the basic characteristics and administrative character of the council system (contradictions of popular representation, direction of parties, local administration and self-government).)
- 12.6. A demokratikus magyar önkormányzati rendszer bevezetése és alapjellemezői 1990-1994 (alapok, önkormányzattípusok, feladat és hatáskörök, finanszírozás). (Introduction of democratic Hungarian local government system and its basic features 1990-1994 (fundamentals, types of local governments, scope of tasks and competencies, finances).)
- 12.7. Az önkormányzatokra vonatkozó szabályozás 1994 – 2011 között, alapvető jogintézmények és jellemzők (a helyi önkormányzáshoz való jog és az önkormányzati alapjogok érvényesülése, az alkotmánybírósági védelem). (Regulation regarding local governments between 1994 and 2011, fundamental legal institutions and characteristics (right to local self-governance and fundamental rights of local governments, protection of the Constitutional Court).)
- 12.8. Önkormányzatok és önkormányzás az Alaptörvényben, a szabályozás mai rendje és jellemzői. (Local governments and self-government in the Fundamental Law, the present order and characteristics of regulation.)
- 12.9. Helyi önkormányzati feladat- és hatáskörök (a 2014/15-ös államreform előtt és után), változások és változásmenedzsment. (Scope of tasks and competencies of local governments (before and after the state reform in 2014/15), changes and change management.)
- 12.10. Helyi jogalkotás, szabályozás, beavatkozás a helyi életviszonyokba, önkormányzati normakontroll. (Local legislation, regulation and interventions into the local living conditions, control of local norms.)
- 12.11. Az önkormányzás, demokratikus igazgatás, képviselet központi szereplője: a képviselő-testület jogállása és működése. (Central player of the self-governance, democratic administration and representation: legal status and functioning of the elected body of the local government.)
- 12.12. A helyi képviselők jogállásának alapjai és részletszabályai. (Basics and detailed rules of the status of local elected representatives.)
- 12.13. A polgármester és más választott tisztségviselők. (The mayor and other elected officials.)
- 12.14. Bizottságok, fórumok, lakossági részvétel az önkormányzásban, a helyi népszavazás szerepe és helye a helyi demokratikus hatalomgyakorlásban. (Committees, forums, public participation in local governance. The role and place of the local referendum in the exercise of local democratic power.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Nappali tagozaton az előadásokon és a gyakorlatokon (szemináriumokon) való részvétel, az igazolatlan hiányzás/távollét nem haladja meg az előadások és szemináriumok számának 20 %-át. Levelező tagozaton nincs ilyen feltétel.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nappali tagozaton két zárthelyi dolgozat (feladatválasztós teszt és esszé), a tantárgyi tematikában meghatározottak szerint, amelyet a hallgatók a félév kezdetekor megkapnak a Neptun rendszeren keresztül, és az első előadáson is ismertetésre kerül. A zárthelyi dolgozat nem pótolható. Értékelése: ötfokozatú, maximális pontszám 0-60%-a elégtelen, 61-70%-a elégséges, 71-80%-a közepes, 81-90%-a jó, 91-100%-a jeles. Külföldi ösztöndíjas tanulmányok esetén az oktató által megadott témakörben kisdolgozat, minden érintett más témából ír, az oktató egyedileg állapítja meg a témát, attól is függően, hol van külföldi gyakorlaton. Értékelése: ötfokozatú.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Nappali tagozaton az előadások és a gyakorlatok (szemináriumok) legalább 80%-án való részvétel. A félév során két zárthelyi dolgozathoz legalább egy eredményes megírása. Levelező tagozaton az előadásokon való részvétel.

16.2. Az értékelés:

Nappali tagozaton két zárthelyi dolgozat (feladatválasztós teszt és esszé), lásd 14. pont. A zárthelyi dolgozat nem pótolható. Értékelése: ötfokozatú, maximális pontszám 0-60%-a elégtelen, 61-70%-a elégséges, 71-80%-a közepes, 81-90%-a jó, 91-100%-a jeles. Külföldi ösztöndíjas tanulmányok esetén az oktató által megadott témakörben kisdolgozat, lásd 15. pont. Értékelése: ötfokozatú. Alapvizsga (szóbeli).

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges alapvizsga (AV).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Feik Csaba (szerk.): Magyarország helyi önkormányzatai. Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest, 2019. ISBN 978-963-531-024-1
2. Csefkó Ferenc: A helyi önkormányzati rendszer. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 1997. ISBN 963-85756-1-1

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Balázs István: Az önkormányzatokra vonatkozó szabályozás átalakulása. Új Magyar Közigazgatás 2014. március, 7. évf. 1. szám 35-40. ISSN-2060-4599
2. Fábrián Adrián: Az önkormányzati jogalkotás fejlődése és fejlesztési lehetőségei. Dialóg Campus – PTE ÁJK, Pécs, 2008. ISBN 978-963-7296-16-1
3. Feik Csaba: Változások a helyi önkormányzatok feladat- és hatáskörének szabályozásában. Új Magyar Közigazgatás 2014. december, 7. évf. 4. szám 52-64. ISSN-2060-4599
4. Finta István: Az önkormányzati képesség dimenziói. Új Magyar Közigazgatás 2018. december, 11. évf. 4. szám 20-29. ISSN-2060-4599
5. Gyergyák Ferenc: Önkormányzati rendeletalkotás. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2018. ISBN 978-615-5920-26-4 (nyomtatott) ISBN 978-615-5920-27-1 (elektronikus)
6. Hoffman István – Nagy Marianna (szerk): A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény magyarázata. Harmadik hatályosított kiadás, HVG-ORAC, Budapest, 2016. (ISBN 978-963-258-31-2)

Budapest, 2021.01.05.

Prof. Dr. Kis Norbert, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁAÖKTM06
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Összehasonlító alkotmányjog
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Comparative Constitutional Law
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Alkotmányjogi és Összehasonlító Közjogi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Sente Zoltán, DSc, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (4 EA + 4 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (1 EA + 1 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus az alkotmányjog legfőbb intézményeit tárgyalja a jogösszehasonlító perspektívából. Főleg az államszervezeti kérdésekre koncentrálnak (például az állam és kormányforma, a törvényhozás és végrehajtó hatalom, az alkotmánybíráskodás, az államok területi felépítése, az emberjogi mechanizmusok, szimbólumok, az állam- és egyház kapcsolata). A kurzus nemcsak a nyugati demokratikus államokra koncentrálnak, hanem kitér az Európán kívüli államokra is. Különös figyelmet szentel a BRICS államok megoldásainak, de több helyen vizsgálat tárgyává teszi a hagyományos monarchiákat és a hibrid megoldásokat alkalmazó államokat is.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course deals with the main institutions of constitutional law from a comparative perspective. It mainly focuses on state organs (e.g. form of government, legislatures, the executive, constitutional courts, territorial division of states, human rights' protection, symbols and relation of the state and the churches). The course focuses not only on democratic states. Non-european states are introduced as well, with special regard to the BRICS states. Traditional monarchies and hybrid systems are outlined as well.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: A hallgató tudása kiterjed a kormányzati rendszerek ismeretére, valamint a kormányzati eszközrendszerre.

Képességei: A hallgató képes a stratégiai gondolkodásra, az állami és közigazgatási működés jelenségeinek elemzésére, a közigazgatási és kormányzati döntés-előkészítő és döntéshozó feladatok ellátására, döntési javaslatok kidolgozásához szükséges probléma- és megoldáselemzésre.

Attitűdje: Attitűdjét a társadalmi környezettel és igényekkel szembeni érzékenység jellemzi, továbbá elkötelezett és igényes a minőségi munka iránt.

Autonómiája és felelőssége: Felelősséget érez a közhatalmi tevékenységgel járó munka és a beosztottak által végzett feladatok minősége és következményei iránt.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The student is familiar with systems of government, the system of governmental instruments and the strategic tools of efficient public administration development.

Capabilities: The student is capable of strategic thinking, analysis of phenomena in state and public administration, preparing and making decisions in public administration and governance and problem and solution analysis necessary for creating proposals.

Attitude: The student's personal attitude is characterized by a need for life-long learning and continuous professional development.

Autonomy and responsibility: For exercising public power and for the quality and consequences of tasks performed by employees.

11. Előtanulmányi követelmények: Magyar alkotmányjog III. [ÁAÖKTo03]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Bevezetés az összehasonlító alkotmányjogba. Tárgya, módszere, célkitűzései, gyakorlati haszna. (Introduction to Comparative Constitutional Law.)
  - 12.2. Az alkotmányok típusai, az alkotmányozás módszerei és sajátosságai. (Types of constitution, methods and characteristics of adopting and amending constitutions.)
  - 12.3. Az államok felépítése: egységes államok, föderációk, konföderációk, regionális államok. (State structure: unitary states, federations, confederations and regional states.)
  - 12.4. Az államforma kérdése és az államfők típusai. (Forms of State and Heads of State.)
  - 12.5. A kormányforma kérdése és dilemmái. (Forms of Government.)
  - 12.6. A törvényhozás formái és a parlamentek típusai. Fogalmuk, funkcióik, szerkezetük. (Legislations, types of Parliaments: concepts, functions and structure.)
  - 12.7. Választások és a választási rendszerek. (Elections and electoral systems.)
  - 12.8. Az alkotmánybíráskodás modelljei. (Models of constitutional adjudication.)
  - 12.9. Az emberi jogok védelmének nemzeti, uniós és nemzetközi rendszerei. (International protection of human rights.)
  - 12.10. Az állami kontroll intézmények - számvevőszékek, ügyészség stb. (Control institutions - state audit offices, prosecutions.)
  - 12.11. Az állam és egyház kapcsolatának lehetséges modelljei. (Models of relationship between state and churches.)
  - 12.12. A kisebbségek közjogi képviseletének lehetséges modelljei. (Models of representation of minorities.)
  - 12.13. Az államok és jelképeik. (State and national symbols.)
  - 12.14. Az igazságszolgáltatási rendszerek összehasonlítása. (Comparison of judicial systems.)
- 13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 6. félév
- 14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

Kötelező az órák legalább 70%-án való részvétel. Az ezt meghaladó rövid/tartós távolmaradás indokolt esetben (orvosi, szolgálati) igazolás benyújtása fényében pótolható, amely pótlás egyéni megbeszélés szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Kötelező az órákon való aktív részvétel és minden órára az óra anyagát képező tankönyvi részek előzetes elolvasása. Az utolsó órán lehetőség van megajánlott jegyért zárthelyi dolgozat írására.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláíráshoz kötelező az órák legalább 70%-án való aktív részvétel. Az ezt meghaladó rövid/tartós távolmaradás indokolt esetben (orvosi, szolgálati) igazolás benyújtása fényében pótolható, amely pótlás egyéni megbeszélés szerint történik.

16.2. Az értékelés:

A kreditek megszerzéséhez a megajánlott jegyért a szorgalmi időszakban megírt zárthelyi dolgozat, vagy a vizsgaidőszakban az írásbeli vizsga elégtelennél jobb érdemjegyre való teljesítése szükséges.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Összehasonlító alkotmányjog. Szerk.: Bende Zsófia - Halász Iván. NKE KTK, Budapest, 2014. ISBN 978-615-5344-51-0
2. Csink Lóránt - Schanda Balázs (szerk.): Összehasonlító módszer az alkotmányjogban. Pázmány Press, Budapest, 2017. ISBN: 978-963-308-306 -2

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Sente Zoltán: Az európai alkotmány- és parlamentarizmustörténet (1945-2005). Osiris, Budapest, 2006. ISBN: 9789633898437
2. Tóth Judit - Legény Krisztián (szerk.): Összehasonlító alkotmányjog. Complex, Budapest, 2006. ISBN: 963224883X

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Sente Zoltán, DSc,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKKTO03
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Politológia
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Political science
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kormányzástani és Közpolitikai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Pál Gábor, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (4 EA + 4 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (1 EA + 1 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy a politikatudomány alapfogalmait, elméleti és módszertani kereteit, főbb eredményeit ismerteti meg hallgatókkal. A félév során az előadások strukturált ismereteket nyújtanak a politikai eszmék, berendezkedések, intézmények és magatartásformák lényegi sajátosságaival kapcsolatban. A hallgatók a kurzus segítségével betekintést nyernek a választási-, a kormányzati- és a pártrendszerek működésébe, megismerik a különböző politikai ideológiák (liberalizmus, konzervativizmus, szocializmus) és rezsim típusok (demokráciák, hibrid rezsimek, autoriter és totális rendszerek) jellemzőit. A tárgy bemutatja a modern politika meghatározó aktorait, elemzi a politikusok, az állampolgárok, a pártok közéleti szerepét. A kurzus résztvevői megismerik a politikai kommunikáció és a politikai konfliktus összetevőit, a politikai folyamatok és a társadalmi környezet viszonyát.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): This course explores systematically the basic issues of political science including political thought, political processes, political structures and political regimes. The course can also be considered as a general introduction to the theoretical approaches and research methods of analyzing politics. Throughout the semester decisive political ideas and dominant political ideologies, crucial political actors and institutions are examined, as well as theoretical concepts, electoral-, governmental- and party-systems. The course discusses how political ideologies interact to explain political and policy outcomes; describes the main features of liberalism, conservatism, and socialism; explains how political conflicts emerge and pass off; explores the main elements of political communication; discusses the difference between democratic and non-democratic regimes; explains how different institutional designs of democracy work.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Elmélyült ismeretekkel rendelkezik az állam gazdasági, politikai és társadalmi összefüggéseit, nemzetközi és regionális mozgásterét illetően. Ismeretei kiterjednek a politikai

berendezkedések, a kormányzati- és választási rendszerek, valamint a politikai intézmények sajátosságaira. Tisztában van az államot érő behatásokkal és az állam hatékony működésével szemben támasztott követelményekkel. Tisztában van a hivatásos politikusok és az állampolgárok közéleti szerepével. Összefüggéseiben is képes értelmezni az államra ható folyamatokat. Képes értelmezni a pártok és pártrendszerek szerepét, a politikai konfliktusok lefolyását és a politikai kommunikáció működését.

Képességei: Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közszolgálati életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közjót és a köz érdekét. Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére.

Attitűdje: Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel. Nyitott, fogékony és érdeklődő a XXI. század államára ható komplex globális és regionális hatások társadalmi, politikai és gazdasági szempontú elemzése és kezelése iránt. Kritikus a századunkat alakító folyamatokkal szemben. Hitelesen képviseli az állam működtetéséhez szükséges és az egész államrezonra ható, valamint a közérdeket kifejező szemléletmódot.

Autonómiája és felelőssége: Felelősséget érez a közhatalmi tevékenységgel járó munka következményei iránt. Kialakított szakmai véleményét, álláspontját előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The economic, political and social contexts of the state internationally and regionally. The political regimes, the governmental- and electoral systems, the political institutions. The correlations between processes influencing the state. The role of citizens and professional politicians, the functioning of parties and party systems. The impacts influencing the state and is aware of the requirements of the effective functioning of the state. The course of political conflicts and the mechanism of political communication.

Capabilities: Working for the common good and public interest based on professional and human standards sustained through professional commitment. Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance.

Attitude: A comprehensive approach based on social, legal, economic and political science. An open-minded, sensitive and inquiring attitude to the social, political and economic analysis and management of complex global and regional impacts influencing the 21st century state. Critical thinking about the processes influencing our century. An authentic representation of the attitude influencing state and public interest essential to the functioning of the state.

Autonomy and responsibility: He/she feels responsible for the outcomes of public activities. He/she can support his/her professional opinion and viewpoint independently in familiar decision-making scenarios.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. A politikatudomány jellegzetességei, elméleti irányzatai, módszerei. (Defining characteristics of political science; theoretical approaches and research methods.)
- 12.2. A politika vizsgálatának alapfogalmai. (Foundational concepts in political analysis.)
- 12.3. A politikai élet szereplői I. - a hivatásos politikus. (Political actors I. - the professional politician.)
- 12.4. A politikai élet szereplői II. - az állampolgár. (Political actors II. - the citizen.)
- 12.5. A politikai ideológia jelensége, sajátosságai, válfajai. (The phenomenon of political ideology;

general features and main branches.)

- 12.6. A főbb politikai ideológiák - liberalizmus, konzervativizmus, szocializmus. (Classical ideologies - liberalism, conservatism, socialism.)
- 12.7. Pártok és pártrendszerek. (Parties and party systems.)
- 12.8. Politikai intézmények. (Political institutions.)
- 12.9. Kormányzati rendszerek. (Governmental systems.)
- 12.10. Választási rendszerek. (Electoral systems.)
- 12.11. Politikai konfliktusok. (Political conflicts.)
- 12.12. Politikai kommunikáció. (Political communication.)
- 12.13. Politikai berendezkedések I.: demokráciák. (Political systems I. - democracies.)
- 12.14. Politikai berendezkedések II: nem-demokratikus rendszerek. (Political systems II. - non-democratic regimes.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez legalább 5 előadáson, és legalább 6 szemináriumon jelen kell lennie a hallgatóknak, azaz a félév során három hiányzás lehetséges (a fenti elosztásban). Minden ezen felüli hiányzás egy oldalas beadandóval váltható ki. A megengedett mértéket túllépő, nem pótolta hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja az előadások és a szemináriumok látogatása, a figyelmes és aktív jelenlét az órákon. A hallgatóknak a félév során két zárthelyi dolgozatot kell megírniuk, és egy beadandót kell készíteniük. Az első zárthelyi dolgozat az első öt témakör anyagából (a politikatudomány jellegzetességei, alapfogalmak, a politika szereplői I-II., a politikai ideológiák) kerül megíratásra a hatodik oktatási héten. A minimum három oldalas beadandót a hallgatóknak a tizedik oktatási hétre kell elkészítenie. A beadandó az első kilenc nagyobb témakör (az előbbieket, továbbá pártok/pártrendszerek, politikai intézmények, kormányzati rendszerek, választási rendszerek) valamelyikének kiválasztását, és azon belül egy saját problémafelvetés esszé formájában való kidolgozását foglalja magában. A második zárthelyi dolgozat a félév során érintett összes tágabb témakör (tehát az eddigieken felül a politikai konfliktusok, politikai kommunikáció, valamint a politikai berendezkedések) anyagából az utolsó, tizennegyedik oktatási héten kerül megíratásra. A félévközi feladatok értékelése ötfokozatú jeggyel történik. A zárthelyi dolgozatok esetében 60%-tól jár elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól jeles érdemjegy. Ha bármelyik félévközi feladat sikertelen (azaz elégtelen értékelést kap), akkor annak javítására nézve a TVSZ vonatkozó rendelkezései az irányadóak. Ha a hallgató igazolt távolmaradás miatt nem tud részt venni valamelyik zárthelyi dolgozat megírásán, úgy számára biztosított a pót-zárthelyidolgozat lehetősége. Igazolatlan távolmaradás esetén azonban nincs pótlási lehetőség, és ez az aláírás megtagadását vonja maga után. A beadandók késedelmes leadása esetében minden megkezdett hét csúszás egy jegy levonását eredményezi az értékelés során.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, amely a három félévközi feladatra kapott értékelésből tevődik össze. A gyakorlati jegy a félév során kapott ötfokú érdemjegyek számtani átlaga.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Pál Gábor (szerk.): Politológia. A politika világa a politikatudomány szemével. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2019. ISBN 978-615-6020-97-0 (nyomtatott), ISBN 978-615-6020-98-7 (elektronikus)
2. Pál Gábor (szerk.): Politológia. Betekintés a politika világába. Dialóg Campus, Budapest, 2018. ISBN 978-615-5845-95-6 (nyomtatott), ISBN 978-615-5845-96-3 (elektronikus)
3. Egedy Gergely et al. (szerk.): Bevezetés a politológiába. Nemzeti Közsolgálati- és Tankönyvkiadó, Budapest, 2013. ISBN: 978-615-5344-34-3

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Bihari Mihály: Politológia. A politika és a modern állam – pártok és ideológiák. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Budapest, 2013. ISBN: 9789631976281
2. Fisichella, Domenico: A politikatudomány alapvonalai. Osiris Kiadó, 2006. ISBN 9789633896051
3. Gallai Sándor – Török Gábor /szerk./: Politika és politikatudomány. Aula, Budapest (2005 [2003]). ISBN 9639478474

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Pál Gábor, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKPTO07
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Projektmenedzsment ismeretek
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Project management
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 67% gyakorlat, 33% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Közpénzügyi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Hutkai Zsuzsanna, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (14 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 12 (4 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (1 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Mind a köz-, mind a magánszektor esetén egyre gyakoribb jelenség, hogy az új feladataikat projektszemléletű megoldással valósítják meg. Ennek tükrében a tárgy keretében a hallgatókkal megismertetjük a pályázatírás főbb lépéseit és a projektek kapcsán megvalósítandó beruházások, beszerzések, közbeszerzések főbb tartalmi és gyakorlati követelményeit. A pályázatírás lépései között kiemelten vizsgáljuk a következőket: az identifikáció, amely a kiírás tanulmányozását, a logikai keretmódszer alkalmazását; stratégia meghatározása, logikai keretmátrix felállítása; kockázatok elemzése, a tevékenységterv készítését – feladatmegosztást, ütemezést (tevékenységenként, partnerenként, pénzáramlások tervezése), pénzforgalmi terv és költségvetés kidolgozását és a szervezeti háttér vázolását jelenti. Betekintést nyernek a beszerzések, illetve a közbeszerzési folyamat és a szerződés-kötés, szerződésmódosítás lebonyolításának főbb lépéseibe, elsősorban pályázati oldalról közelítve.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): It is increasingly common in both the public and in the private sector that new tasks are accomplished with a project-based solution. As part of this course the student will learn the main steps of tender application and the main practical requirements of the purchasing and procurement as part of the projects. We focus on the following steps of the tender application: identification, shaping the tender strategy, risk management, project management plan, cash flow and budget planning, organizational background. They will receive insights into purchasing and procurement, conclusion of the agreement, amendment of the agreement from the grantee's perspective.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Ismeri a szervezeten belüli igazgatáshoz és vezetéshez szükséges kompetenciákat. Ismeri a korszerű igazgatásban nélkülözhetetlen menedzsment ismereteket és az elektronikus igazgatást.

Képességei: Alkalmazza a szervezeten belüli igazgatáshoz és vezetéshez szükséges

kompetenciákat. Alkalmazza a korszerű igazgatásban nélkülözhetetlen menedzsment ismereteket és az elektronikus igazgatást.

Attitűdje: Másokkal együttműködik a problémamegoldásban.

Autonómiája és felelőssége: A megfelelő irányítás mellett képes a feladatok önálló végzésére, önellenőrzésre képes, javaslatokat tesz, mások munkáját értékeli.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: Creating working hypothesis using his/her theoretical background while being familiar with its methodological background. Working creatively and focusing on solutions.

Capabilities: An openness for both team work and individual work and a process-oriented approach. Critical thinking.

Attitude: Genuinely cooperating with others in problem solving.

Autonomy and responsibility: Under proper direction, carrying out tasks independently and self-monitoring. He/she can make recommendations and evaluate the work of others.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Projektek fogalma és csoportosítása. (Concept and classification of projects.)
- 12.2. A projekttervezés alapjai, alapfogalmai. (Basics and fundamentals of project planning.)
- 12.3. Érintettek, probléma- és célelemzés. (Stakeholders, problem and target analysis.)
- 12.4. A stratégia kialakítása és megválasztása. (Establishment and selection of strategy.)
- 12.5. Célelemzés és a feladatmátrix. (Target analysis and task matrix.)
- 12.6. Operatív tervezés – költségtervezés. (Operational planning - cost planning.)
- 12.7. Operatív tervezés - idő- és humánerőforrás tervezés. (Operational planning - planning of time and human resources.)
- 12.8. Finanszírozás. (Financing.)
- 12.9. Kockázatelemzés. (Risk analysis.)
- 12.10. Beszerzések lebonyolítása, a közbeszerzésekről. (Procurement transactions - about public procurements.)
- 12.11. Partnerség kialakítása. (Building partnerships.)
- 12.12. Szerződések. (Contracts.)
- 12.13. Pályázatírás és pályázati dokumentáció. (Proposal/tender writing, tender documentation.)
- 12.14. Megvalósítás folyamata. (The process of implementation.)
- 12.15. Zárás és visszacsatolás. (Closing and feedback.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 9. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az az oktatóval történt egyeztetés alapján meghatározott házi dolgozat készítésével pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

2 zárthelyi dolgozat és órai gyakorlati feladatok megoldásával, a félév tematikájával megegyező

témakörökből.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése, aktív részvétel.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés alapja minden hallgatónál a két zárthelyi dolgozat eredmény, valamint a csoportmunkában végrehajtott gyakorlati feladatokra kapott érdemjegyek szimmetrikusan kerekített átlaga.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. PMI: Projektmenedzsment útmutató (PMBOK Guide). Akadémiai Kiadó, Budapest, 2014. ISBN: 978 963 05 9426 4
2. Radnóczy Zsolt: Támogatások az Európai Unióban. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2004. ISBN: 963 05 8132 9

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Alfonso Bucero - Randall L. Englund: Projektszponzorálás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2009. ISBN: 978 963 05 87334

Budapest, 2023.12.01.

Dr. Hutkai Zsuzsanna, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** RKPTO01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Pszichológia a közszolgalatban I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Psychology of public service I.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33% gyakorlat, 67% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Emberi Erőforrás Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Császár-Nagy Noémi Andrea, Phd, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 12 (8 EA + 4 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 3 (2 EA + 1 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Ez a kurzus átfogó bevezetést nyújt a pszichológia tudományos alapjaiba, történeti fejlődésébe és alkalmazási területeibe, különös hangsúlyt fektetve a közszolgalati és közigazgatási kontextusokra. Megvizsgálja az emberi személyiség fejlődési folyamatait a fogantatástól a felnőttkorig, különös figyelmet fordítva a generációk közötti hatásokra, a kötődésre, az identitás kialakulására és a szocializációra. A kurzus feltárja a szülői figurák pszichológiai szerepeit, a lelkiismeret és az erkölcsi autonómia kialakulását, valamint a fejlődési hiányosságok mentális egészségre és viselkedésre gyakorolt következményeit. Továbbá felvázolja a pszichológia alkalmazási területeit, a pszichológiai gyakorlat és kutatás etikai alapelveit, valamint a társadalmi és kormányzati felelősségeket a fizikai és mentális egészség előmozdításában, a megelőző stratégiák végrehajtásában, a rehabilitáció támogatásában és a társadalmi jólét biztosításában
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): This course provides a comprehensive introduction to the scientific foundations, historical evolution, and applied domains of psychology, with a special emphasis on public service and administrative contexts. It examines the developmental processes of human personality from conception to adulthood, focusing on transgenerational influences, attachment, identity formation, and socialisation. The course explores the psychological roles of parental figures, the emergence of conscience and moral autonomy, and the consequences of developmental deficits on mental health and behaviour. It further outlines the applied fields of psychology, ethical principles of psychological practice and research, and the societal and governmental responsibilities in promoting physical and mental health, implementing preventive strategies, supporting rehabilitation, and safeguarding social well-being.

Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- Ismeri a pszichológia tudományának történeti gyökereit, fő területeit és módszertani sajátosságait.
- Átfogó képpel rendelkezik az emberi személyiségfejlődés főbb állomásairól, a kötődési mintázatok jelentőségéről és az identitásképződés folyamatairól.
- Megérti a transzgenerációs hatások, az anyai és apai szerep pszichológiai jelentőségét, továbbá ezek eltéréseinek következményeit.
- Ismeri a pszichológus hivatás etikai vonatkozásait, jogi szabályozását és európai kereteit.
- Rendelkezik alapismeretekkel a pszichológia alkalmazott területeiről, valamint a mentális egészségvédelem, prevenció és egészségpromóció alapelveiről.
- Átlátja az állami egészségpolitikai szerepvállalás társadalmi és közegészségügyi jelentőségét.

Képességei:

- Képes pszichológiai fogalmak értelmezésére, rendszerezésére és összefüggések felismerésére az emberi személyiségfejlődés folyamatában.
- Felismeri a fejlődési hiányosságokból fakadó pszichés és viselkedéses problémákat, és képes ezek alapvető szintű konceptualizálására.
- El tud különíteni eltérő pszichológiai beavatkozási területeket és megérti azok kompetenciahatárait.
- Képes a mentális egészségvédelmet érintő elvek gyakorlati alkalmazásának bemutatására.
- Elemzi az állam és közpolitika szerepét a mentális egészség támogatásában.

Attitűdje:

- Nyitott, reflektív és szakmailag etikus hozzáállást képvisel a pszichológiai ismeretek alkalmazásában.
- Elkötelezett a személyiségfejlődés sokdimenziós szemlélete iránt, tiszteletben tartja az emberi méltóságot és autonómiát.
- Felelősségteljesen viszonyul a pszichológiai adatok, elméletek és beavatkozások használatához.
- Érzékeny a társadalmi igazságosság, esélyegyenlőség, prevenció és közjó szempontjaira.

Autonómiája és felelőssége:

- Képes önállóan értelmezni pszichológiai jelenségeket és felelősen hivatkozni tudományos forrásokra.
- Felismeri szakmai kompetenciája határait, és szükség esetén más szakterületek bevonását kezdeményezi.
- Felelősen alkalmazza a pszichológiai etika normáit, különös tekintettel a kliensek jogaira és a mentális egészség védelmére.
- Tudatosan mérlegeli a pszichológiai beavatkozások társadalmi következményeit

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Understands the historical development, major fields, and methodological foundations of psychology.
- Has comprehensive knowledge of the stages of human personality development, the role of attachment, and the emergence of identity.
- Recognises the psychological significance of maternal and paternal roles, as well as transgenerational influences.
- Understands the ethical and legal frameworks governing psychological practice and research in both national and European contexts.

Is familiar with the applied domains of psychology and the principles of mental health promotion, prevention, and public health policy

Capabilities:

- Able to interpret psychological concepts and identify developmental processes and their disruptions.
- Can analyse the psychological and behavioural consequences of developmental deficits.
- Able to distinguish between different applied fields of psychology and understands their boundaries of competence.
- Can relate principles of mental health and prevention to real-world public service and policy contexts.

Attitude:

- Demonstrates a reflective, ethical, and human-centred approach to psychological knowledge.
- Values human dignity, autonomy, and diversity in psychological understanding.
- Shows commitment to evidence-based thinking, professional responsibility, and social sensitivity.

Autonomy and responsibility: Előtanulmányi követelmények: -

10. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 10.1. Bevezetés a pszichológia tudományába (Introduction to the Science of Psychology): története, területei, a pszichológussá válás oktatási folyamata, hazai jogi szabályozása, európai helyzete (Introduction to the Science of Psychology: its history, fields, the educational process of becoming a psychologist, domestic legal regulations, and its situation in Europe)
- 10.2. Bevezetés a közszolgálati és a közigazgatási pszichológiába (Introduction to Public Service Psychology and Behaviour Public Management)
- 10.3. Az emberi személyiség fejlődése 1.: transzgeneráció, fogantatás, magzati élet, korai kötődés (Human Personality Development 1: Transgeneration, Conception, Fetal Life, Early Attachment)
- 10.4. Az emberi személyiség fejlődése 2.: autonómia, iskolaérettség, az identitás kialakulásának kezdetei (ödipalitás és identitás moratórium) (Human Personality Development 2: Autonomy, School Readiness, The Beginnings of Identity Formation (Oedipality and Identity Moratorium))
- 10.5. Az emberi személyiség fejlődése 3.: a serdülőkor és az identitás kialakulása (Human personality development 3: adolescence and identity formation)
- 10.6. Az emberi személyiség fejlődése 4.: a felnőtté válás kritériumai és szocializációs feltételei (Human personality development 4: criteria for adulthood and conditions for socialisation)
- 10.7. Az apa szerepe, az apaság és az autoritás-lelkiismeret (morál) kialakulásának folyamata (The role of the father, fatherhood, and the process of developing authority and conscience (morality))
- 10.8. Az anya szerepe a szocializációban, az anyaság és hatása (The role of the mother in socialisation, motherhood, and its effects)
- 10.9. A személyiség- fejlődés során keletkező hiányok, problémák és az ezekből következő lelki (személyiségi) és viselkedési zavarok (Deficiencies and problems arising during personality development and the resulting psychological (personality) and behavioural disorders)
- 10.10. A pszichológia alkalmazott ágai és tevékenységi területei (pl. klinikai szakpszichológia, pszichoterápia, szervezet és vezetéspszichológia, iskolapszichológia, tanácsadó pszichológia, sportpszichológia, igazságügyi pszichológia stb.) (Applied branches and fields of psychology (e.g., clinical psychology, psychotherapy, organisational and leadership psychology, school psychology, counselling psychology, sports psychology, forensic

- psychology, etc.))
- 10.11. Pszichológus etika (a pszichológiai kutatás és kezelés etikája) (Psychological ethics (ethics of psychological research and treatment))
  - 10.12. Lelki (mentális) egészség (betegségmegelőzés, oktatás és egészségben tartás, azaz mentálhigiéne, prevenció és egészség promóció) (Mental health (disease prevention, education and health maintenance, i.e., mental hygiene, prevention, and health promotion))
  - 10.13. Az állam szerepe a testi-lelki egészségre nevelésben, betegségek szűrésében, zavarok kezelésében, az egészségben tartásban, rehabilitációban és a visszaesés megakadályozásában (The role of the state in educating people about physical and mental health, screening for diseases, treating disorders, maintaining health, rehabilitation, and preventing relapse)

11. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév

12. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása kötelező, a teljes képzés kontakt alkalmából háromszor megengedett a hiányzás. A jelenlétet katalógus igazolja. A gyakorlati foglalkozások látogatása is kötelező, a hiányzások aránya itt sem haladhatja meg a teljes képzés kontaktóráinak 20%-át. Hiányzás esetén a hallgató a gyakorlatot vezető oktatóval köteles egyeztetni a pótlás módjáról, vagy esetleg lehetőség van arra, hogy egy másik időpontban megtartott gyakorlaton vegyen részt. Az utóbbi esetben a tantárgyfelelős koordinálja a folyamatot. A hiányzások túllépése esetén az aláírás megtagadható. A hallgató köteles a képzés tantervében szereplő tantárgyak tantárgyi programjaiban leírt kötelezettségeket teljesíteni, az azokban meghatározott foglalkozásokon részt venni.

13. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A félév végén – általában- a Moodle felületen online vizsgára kerül sor megadott vizsgaidőpontokban. Amennyiben a hallgató a vizsgán nem vesz részt, az elégtelen értékelésnek minősül és pótvizsgára van lehetősége a TVSZ szabályai szerint.

14. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

14.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon/gyakorlatokon való aktív jelenlét elvárt. Interaktív feladatoknál órai értékelés adható a gyakorlatvezető részéről. A gyakorlatok végén terepen végzendő egyéni vagy kiscsoportos munkát kell a hallgató(k)-nak a félév elején megadott határidőig a Moodle-ba feltölteni vagy a gyakorlatvezető kérése szerint online eljuttatni. Ebben a munkában igénybe vett források (szakirodalmak, AI rendszerek) pontos idézése elvárt. A gyakorlati foglalkozásokon való aktív jelenlét és a gyakorlati teljesítményre adott elégséges jegy szükséges a vizsgára bocsátáshoz, az aláíráshoz.

14.2. Az értékelés:

A kurzus végén a teljes félév anyagából megírt online írásbeli vizsga (ÉÉ 2/3-a), valamint a gyakorlati teljesítményre adott jegy (ÉÉ 1/3-a) adja az évközi értékelést (ÉÉ). Összességében 55%-os teljesítés elégséges, 65% közepes, 75% jó és 85%-tól jeles érdemjegy adható.

14.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges évközi értékelés (ÉÉ).

15. Irodalomjegyzék:

15.1. Kötelező irodalom:

1. Atkinson R. L.; Hilgard, E. R. (2005) Pszichológia. Osiris Könyvkiadó. Budapest. ISBN: 9789633897133. (a vonatkozó részek)
2. Bagdy, E (2020) A személyiség titkai. Kulcslyuk Kiadó. Budapest. ISBN: 9786155932502 (a vonatkozó részek)

3. Császár-Nagy, N. (2026) *Lelki mannák*. Pszichoszomatikus Ambulancia. Budapest. (a vonatkozó részek)
4. Haller József - Farkas Johanna (szerk.): *Pszichológia a közszolgálatban I*. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2018. ISBN: 978-615-5889-67-7 Online elérhető: https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/12609/web_PDF_ATMA_Pszichologia_a_kozszolgalatban_I.pdf?sequence=1 (a vonatkozó részek)
5. Varga Katalin (2009) *Pszichológus etika*. Medicina Könyvkiadó. Budapest. (a vonatkozó részek)

15.2. Ajánlott irodalom:

1. Grád A., Grádné Fekete M. (2020) *Pszichológia és pszichopatológia jogászoknak*. 3. bővített és átdolgozott kiadás. Orac Kiadó Kft. Budapest.
2. Herendi, K., Szabó E.J. (2024) *20 önismereti kérdés és válasz*. Open Books. ISBN: 9789635724734
3. Stone, D., Heen, Sh (2023) *Köszönöm a visszajelzést*. HVG Kiadó Budapest. ISBN: 9789635654215

Budapest, 2025.11.30.

Dr. Császár-Nagy Noémi, PhD
egyetemi docens sk

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** RKPT002
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Pszichológia a közszolgalatban II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Psychology of public service II.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33% gyakorlat, 67% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Emberi Erőforrás Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Császár-Nagy Noémi Andrea, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 12 (8 EA + 4 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (2 EA + 1 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy e féléve a "Pszichológia a közszolgalatban és a közigazgatásban I." keretében elsajátított alapvető pszichológiai ismeretekre és készségekre épül. Ez a kurzus bemutatja a hallgatóknak a közszolgalat és a közigazgatás szempontjából releváns kortárs pszichológiai ismereteket. Friss áttekintést nyújt a pszichológia legújabb felfedezéseiről, kutatási eredményeiről és jogi fejleményeiről, miközben elmélyíti a társadalmi viselkedés, a szervezeti folyamatok, a vezetés, a kommunikáció és a kiberpszichológia megértését. A tananyag a szociálpszichológia alapvető fogalmait fedi le, beleértve a konformitást, a kognitív torzításokat, az előítéleteket és a csoportdinamikát, valamint a szervezeti elméletet, a vezetési pszichológiát, a kommunikációs modelleket és a tömegkommunikáció és a kiberbiztonság alapjául szolgáló pszichológiai mechanizmusokat. Az elmélet és a közigazgatásból származó alkalmazott példák integrálásával a kurzus lehetővé teszi a hallgatók számára, hogy értelmezzék és felhasználják a pszichológiai elveket az adminisztratív, szervezeti és közigazgatási döntéshozatali kontextusokban.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): This course introduces students to contemporary psychological knowledge relevant to public service and public administration. It provides an updated overview of the latest discoveries, research findings, and legal developments in psychology, while deepening understanding of social behaviour, organisational processes, leadership, communication and cyberpsychology. The curriculum covers essential concepts from social psychology, including conformity, cognitive biases, prejudice and group dynamics, alongside organisational theory, leadership psychology, communication models, and the psychological mechanisms underlying mass communication and cybersecurity. By integrating theory with applied examples from public administration, the course enables students to interpret and utilise psychological principles in administrative, organisational and public decision-making contexts.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása:

- Ismeri a közszolgálat és a közigazgatás pszichológiai vonatkozásait, valamint az aktuális pszichológiai kutatási eredményeket és jogszabályi környezetet.
- Átlátja a társas viselkedés, az önismerés, a kognitív torzítások, a konformitás és az előítéletek pszichológiai mechanizmusait.
- Ismeri a szervezetelmélet alapfogalmait, a vezetési stílusokat és ezek hatását a szervezeti működésre.
- Tisztában van az együttműködés és versengés pszichológiai mozgatórugóival, valamint a szervezetfejlesztés elméleti és gyakorlati lehetőségeivel.
- Megérti a hatékony emberi kommunikáció elméleteit, az NLP alapjait, a nemek közötti kommunikációs különbségeket, és a tömegkommunikáció, média, propaganda, illetve az internet pszichológiai hatásait.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a kiberbiztonság pszichológiájáról és annak közszolgálati jelentőségéről.

Képességei:

- Képes pszichológiai jelenségeket értelmezni és összefüggéseket felismerni szervezeti, társadalmi és vezetési helyzetekben.
- Elemezni tudja a csoportdinamikát, a konformitás és társas befolyásolás folyamatait, valamint az előítéletek és diszkrimináció kialakulásának tényezőit.
- Képes azonosítani a különböző vezetési stílusok szervezeti következményeit, és ezek alapján értékelni vezetői döntéseket és működést.
- Hatékonyan alkalmaz alapvető kommunikációs technikákat, felismeri a nemek közötti kommunikációs különbségeket, és képes pszichológiai szempontból értelmezni média- és online tartalmakat.
- Képes a kiberbiztonság pszichológiai aspektusainak azonosítására, valamint az emberi tényezők jelentőségének megértésére digitális környezetben

Attitűdje:

- Nyitott és tudományosan megalapozott módon közelít a társadalmi és szervezeti jelenségekhez.
- Elkötelezett a felelős, etikus vezetői és kommunikációs gyakorlat mellett.
- Érzékeny a társadalmi igazságosság, esélyegyenlőség és diszkriminációmentesség kérdéseire.
- Tudatosan törekszik a szakmai tudás alkalmazására a közszolgálati és szervezeti hatékonyság javítása érdekében

Autonómiája és felelőssége:

- Felelősséggel alkalmazza pszichológiai tudását szervezeti és közszolgálati döntési helyzetekben.
- Képes önálló szakmai következtetések levonására és kompetenciahatárainak felismerésére.
- Etikusan jár el kommunikációs, vezetési és információbiztonsági helyzetekben, és tisztában van döntései társadalmi következményeivel.
- Tudatosan vállal szerepet a biztonságos, együttműködő és értékalapú szervezeti kultúra alakításában.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

- Understands the psychological foundations of public service and public administration, including current research, legislation and professional developments.

- Has insight into social behaviour, self-justification, cognitive biases, conformity and prejudice.
- Knows the fundamental concepts of organisational theory and the impact of leadership styles on organisational effectiveness.
- Understands the psychological dynamics of cooperation, competition, communication, media influence and online behaviour.
- Possesses basic knowledge of cybersecurity psychology and its relevance to human factors in digital systems.

Capabilities:

- Able to analyse psychological phenomena in organisational and public administration contexts.
- Can identify mechanisms of social influence, group dynamics, discrimination and leadership behaviour.
- Demonstrates the ability to apply communication principles, including NLP concepts and gender-related communication differences.
- Can critically assess media messages, propaganda techniques and online interactions from a psychological viewpoint.
- Able to recognise and evaluate the psychological components of cybersecurity and human-factor vulnerabilities

Attitude:

- Displays a reflective, ethical and evidence-based approach to leadership, communication and organisational decision-making.
- Values social responsibility, equality and non-discrimination.
- Appreciates the role of psychological knowledge in improving organisational functioning and public trust.

Autonomy and responsibility:

- Applies psychological principles responsibly in public service settings.
- Acts within professional boundaries and recognises the limits of personal competence.
- Understands the social and ethical implications of communication, leadership and cybersecurity decisions.
- Takes proactive responsibility in shaping supportive, transparent and secure organisational environments.

11. Előtanulmányi követelmények: Pszichológia a közszolgálatban I. (RKPTO01)

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1.** Pszichológia a közszolgálatban és a közigazgatásban ismeretek összefoglalása, első félévi ismeretek felfrissítése (Új információ: az elmúlt tárgyi év legfontosabb pszichológiai vonatkozású felfedezései, kutatásai, jogszabályai, eseményei stb.)(Psychology in public service and public administration: summary of knowledge, refresher course on first semester material (New information: the most important psychological discoveries, research, legislation, events, etc. of the past academic year)
- 12.2.** A társas lény (bevezetés a szociálpszichológiába, öngazolás, kognitív torzítások, önbecsülés, önvédő mechanizmusok) (The social being (introduction to social psychology, self-justification, cognitive distortions, self-esteem, self-defence mechanisms))
- 12.3.** Alkalmazkodás a csoportban: társas befolyásolás és konformitás (Adaptation in the group: social influence and conformity)

- 12.4. Az emberi előítélet, bűnbakkeresés, diszkrimináció pszichológiája (The psychology of human prejudice, scapegoating, and discrimination)
- 12.5. Szervezetelméleti alapismeretek (Basic knowledge of organisational theory)
- 12.6. Együttműködés és versengés a szervezetben. (Collaboration and competition in the organization.) (Collaboration and competition in the organisation)
- 12.7. A hatékony emberi kommunikáció gyakorlata: az NLP: Neurolingvisztikus programozás (The practice of effective human communication: NLP: Neuro-Lingvistic Programming)
- 12.8. A férfi és a női kommunikáció eltérései: a sikeres interperszonális mozgás feltételei (Differences between male and female communication: conditions for successful interpersonal interaction)
- 12.9. Általános vezetéslelektan: vezetési stílusok és hatásuk (General leadership psychology: leadership styles and their effects)
- 12.10. Vezetés a közigazgatásban, a rátermett közszolgálati vezető (Leadership in public administration, the natural-born public service leader)
- 12.11. Szervezetfejlesztés, vezetői készségfejlesztés a közszolgálatban: lehetőségek és módszerek (Organisational development, leadership skills development in public service: opportunities and methods)
- 12.12. Tömegkommunikáció, propaganda, média, internet és használata pszichológiai szempontból (Mass communication, propaganda, media, the internet and its use from a psychological perspective)
- 12.13. Bevezetés a kiberbiztonság pszichológiájába (Introduction to the psychology of cybersecurity)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása kötelező, a teljes képzés kontakt alkalmából háromszor megengedett a hiányzás. A jelenlétet katalógus igazolja. A gyakorlati foglalkozások látogatása is kötelező, a hiányzások aránya itt sem haladhatja meg a teljes képzés kontaktóráinak 20%-át. Hiányzás esetén a hallgató a gyakorlatot vezető oktatóval köteles egyeztetni a pótlás módjáról, vagy esetleg lehetőség van arra, hogy egy másik időpontban megtartott gyakorlaton vegyen részt. Az utóbbi esetben a tantárgyfelelős koordinálja a folyamatot. A hiányzások túllépése esetén az aláírás megtagadható. A hallgató köteles a képzés tantervében szereplő tantárgyak tantárgyi programjaiban leírt kötelezettségeket teljesíteni, az azokban meghatározott foglalkozásokon részt venni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A félév végén – általában- a Moodle felületen online vizsgára kerül sor megadott vizsgaidőpontokban. Amennyiben a hallgató a vizsgán nem vesz részt, az elégtelen értékelésnek minősül és pótvizsgára van lehetősége a TVSZ szabályai szerint.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon/gyakorlatokon való aktív jelenlét elvárt. Interaktív feladatoknál órai értékelés adható a gyakorlatvezető részéről. A gyakorlatok végén terepen végzendő egyéni vagy kiscsoportos munkát kell a hallgató(k)-nak a félév elején megadott határidőig a Moodle-ba feltölteni vagy a gyakorlatvezető kérése szerint online eljuttatni. Ebben a munkában igénybe vett források (szakirodalmak, AI rendszerek) pontos idézése elvárt. A gyakorlati foglalkozásokon való aktív jelenlét és a gyakorlati teljesítményre adott elégséges jegy szükséges a vizsgára bocsátáshoz, az aláíráshoz.

16.2. Az értékelés:

A kurzus végén a teljes félév anyagából megírt online írásbeli vizsga (ÉÉ 2/3-a), valamint a gyakorlati teljesítményre adott jegy (ÉÉ 1/3-a) adja az évközi értékelést (ÉÉ). Összességében 55%-os teljesítés elégséges, 65% közepes, 75% jó és 85%-tól jeles érdemjegy adható.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges évközi értékelés (ÉÉ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Aronson, E.; Aronson, J (2023) A társas lény. HVG Kiadó. Budapest. ISBN: 9789635652716 (a vonatkozó részek)
2. Atkinson R. L; Hilgard, E. R. (2005) Pszichológia. Osiris Könyvkiadó. Budapest. ISBN: 9789633897133. (a vonatkozó részek)
3. Belényesi, E., Koronváry, P., Szabó, Sz (2019). Közzolgálati szervezés-és vezetéselmélet. Dialógus Campus Kiadó. Budapest. (a vonatkozó részek)
4. Farkas Johanna - Haller József (szerk.): Pszichológia a közzolgálatban II. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2020. ISBN: 978-963-531-171-2 Online elérhető: https://www.ludovika.hu/wp-content/uploads/2020/05/web_pdf_atma_pszichologia_a_kozszolgalatban_ii.pdf (a vonatkozó részek)
5. Smith, E.S.; Mackie, D. Szociálpszichológia (2004) Osiris Könyvkiadó. Budapest. ISBN: 9633895952 (vonatkozó részek)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Aiken, M (2020) Cybercsapda-Hogyan változtatja meg az online tér az emberi viselkedést? Harmat Kiadó. Budapest. ISBN 978-963-288-565-0
2. Csepeli, Gy (2006) Szociálpszichológia. Osiris Kiadó. Budapest.
3. O'Connor, J., Seymour, J. (2020) NLP- Segítség önmagunk megértéséhez. Bioenergetic Kft. Budapest.
4. Pléh, CS. (2022) Pszichológia. Akadémiai Kiadó. Budapest. ISBN: 2399983634424
5. Séllei Beatrix (2025) A változás pszichológiája- Válg saját változásaid menedzserévé. Sciolar Kiadó. Budapest. ISBN: 9789636850234

Budapest, 2025. 11. 30

Dr. Császár-Nagy Noémi, PhD
egyetemi docens sk

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKINTO35
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Rendszerelmélet
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** System theory
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kiberbiztonsági és e-Közigazgatási Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Sasvári Péter László, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A rendszerszemlélet azoknak a komplex, és az államtudomány vonatkozásában multidiszciplináris jellegű összefüggéseknek az értelmezését, vizsgálatát és nézőpontját mutatja meg, amelyek segítségével a hallgatók koncepcionális segítséget kapnak tanulmányaik elvégzéséhez. Alapozó jellegénél fogva a tantárgy szemlélet- és gondolkodásmódot kíván kialakítani, amelynek során olyan alapfogalmakat sajátítanak el a hallgatók, mint pl. melyek az ok-okozati összefüggések, mit értünk rendszereket leíró elemeken vagy változókon, hogyan írjuk le a köztük levő kapcsolatokat, illetve miként határozzuk meg a rendszerhatárokat. A hallgatók bevezetést nyernek hogyan vizualizáljanak egy szervezetet a strukturákon és hálózati gráfokon keresztül, amelyek segítségével jobban megérthetik azok működését.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course aims to focus on the systematic approach what is a key to understand the complex, multidisciplinary correlations related to the political science and to reflect their analysis and point of view by which the students get a conceptual help in conducting their studies. By its basic nature, the course intends to develop the essential way of thinking in which the students become familiar with the basic terms, such as cause-effect relations, different elements and variables describing systems, how to describe the relation between them and how to determine system boundaries. The students will get an introduction about how to visualize an organization through structures and network graphs in order to help them understand its operation. The students will acquire skills in expressive form of modelling complex legal, organizational and technological problems, as well as exploring, analyzing and evaluating simpler type systems (positive and negative feedbacks, twisting/ringing system effects, dynamic models, cause-effect diagrams).
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Megfelelő áttekintéssel rendelkezik az állammal kapcsolatos komplex tudnivalók

szintetizálására. Összefüggéseiben is képes értelmezni az államra ható folyamatokat.

Képességei: Szakmai felkészültsége alapján rendszerszinten képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetési feladatokat ellátni. Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére.

Attitűdje: Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel. Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására.

Autonómiaja és felelőssége: A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatok önálló végzésére. Kialakított szakmai véleményét, álláspontját előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The structure, public administration and civil law aspects of the Hungarian state, and understands its operation and organizational principles. The correlations between processes influencing the state.

Capabilities: Performing planning, strategic, analytical and managerial tasks systematically based on his/her professional competencies. Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance.

Attitude: A comprehensive approach based on social, legal, economic and political science. An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically.

Autonomy and responsibility: He/she is capable of carrying out comprehensive and complex tasks on his/her own initiative. He/she can support his/her professional opinion and viewpoint independently in familiar decision-making scenarios.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. A rendszerelmélet történeti háttere, bevezetés. (Introduction, the historical background of system theory.)
- 12.2. A rendszerek jellemzői. (System features.)
- 12.3. A rendszerek irányítása. (Management of systems.)
- 12.4. Modellézés és szimuláció. (Modeling and simulation.)
- 12.5. Szervezet és folyamat statikus modellezése. (Static modeling of organization and process.)
- 12.6. A rendszerdinamika alapjai. (The basics of system dynamics.)
- 12.7. A dinamikus rendszermodellezés eszközei, oksági elemzés. (Tools of dynamic system modeling, causal analysis.)
- 12.8. A dinamikus rendszermodellezés eszközei, állomány-áramlás elemzés. (Tools of dynamic system modeling, stock and flow analysis.)
- 12.9. Résztvételi modellezés. (Participatory modeling.)
- 12.10. A "sörös játék" szimuláció. (Simulations.)
- 12.11. A hálózatelemzés típusai - gráfok alapjai és azok alkalmazásai. (Types of network analysis – the fundamentals of graphs and their applications.)
- 12.12. A hálózatelemzés gyakorlati alkalmazása. (Practical application of network theory.)
- 12.13. Skálafüggetlen hálózatok sajátosságai. (The characteristics of scale-free networks.)
- 12.14. Összefoglalás, a tanultak alkalmazási lehetőségei. (Summary, application opportunities of the

acquired material.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A foglalkozásokon a részvétel kötelező (minimum 80%); rövid/tartós távolmaradás indokolt esetben (orvosi, szolgálati) pótolható, amely pótlás egyéni megbeszélés szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nappali és levelező tagozaton kiadott feladat (minimum 51%) határidőre történő elkészítése és a szorgalmi időszak végén a teszt (minimum 51%) kitöltése.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadások legalább 80%-án való részvétel, aktív részvétel az órán kiadott feladatok megoldásában.

16.2. Az értékelés:

Kiadott feladat elkészítése: maximum 30 pont, teszt maximum 20 pont, vizsgadolgozat maximum 50 pont, összesen: 100 pont

A kreditek megszerzésének feltétele: mindegyik részfeladat min. 51%-os teljesítése.

88-100% jeles

76-87% jó

63-75% közepes

51-62% elégséges

0 - 50% elégtelen

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Barabási Albert László: Behálózva - A hálózatok új tudománya. Helikon Kiadó, Budapest, 2013. ISBN: 978-963-2272-58-0
2. Senge, Peter M.: Az ötödik alapelv. A tanuló szervezet kialakításának elmélete és gyakorlata. HVG Kiadó, Budapest, 1998. ISBN: 963-7525-15-7
3. Beláz Annamária, Berényi László, Molnár László, Sasvári Péter, Szakos Judit: Rendszerelmélet, Nemzeti Közszerológiai Egyetem, megjelenés alatt.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Barabási Albert László: A hálózatok tudománya. Budapest, Libri, 2016. ISBN: 978-963-310-787-4
2. Meadows, Donella - Randers, Jorden - Meadows, Dennis: A növekedés határai - harminc év múltán. Kossuth Kiadó, Budapest, 2005. ISBN: 963-09-4708-0
3. von Bertalanffy, Ludwig: General System Theory: Foundations, Development, Applications. George Braziller Inc., 2015. ISBN: 978-08-07600-15-3

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Sasvári Péter László, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKPTO01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Statisztika
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Statistics
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Közpénzügyi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Gyórfyné Dr. Kukoda Andrea, PhD, adjunktus
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (0 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (0 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy feladata az államháztartás különböző területein használt statisztikai eszköztárnak a hallgatókkal való, legalább elemi szinten történő megismertetése. A kurzus alapvetően leíró- és részben matematikai-statisztikai ismeretekkel és az általános statisztika eszközeinek, mutatószámainak speciálisan a közigazgatásban való felhasználási területeivel foglalkozik. A hallgatók megismerkednek a központi és a helyi szintű (állam-) közigazgatási, közszolgálati szervek hatékony munkavégzéséhez, a szervezeti döntések számszerű megalapozásához elengedhetetlenül szükséges, például ellátottsági mutatószámok (viszonyszámok), középértékek témaköreivel, a közigazgatási szervezeti eredményességet mérő és azok összehasonlítását lehetővé tevő, valamint az időbeli és térbeli változásokat elemző adatsorok számítási és értelmezési eszközeivel, az idősorok elemzése, a trendek vizsgálata és a prognóziskészítés módszereivel. A tantárgy betekintést nyújt a statisztikai adatgyűjtés, a mintavétel, valamint a kvantitatív kutatási módszerek témakörébe is.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The main objective of the subject is to get the students acquainted with the statistical tools used in state budgeting on an elementary level. The course deals with the descriptive and mathematical statistical methods preferred by public administration especially. The students get to know the supply indexes, the mean values that are necessary for effective work and for the establishment of organizational decisions based on exact figures, both on central and local levels of administration and public services. Also they study the data sequences analyzing and comparing the effectiveness of public administration organizations and the tools to measure and interpret the changes and trends taking place both in space and time, including the prognosis calculating methods. The course gives an insight into the research methods of statistical data collection, sampling and quantitative research applications.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Birtokában van az állam magas szintű feladatait ellátni képes tervezési, stratégiai,

elemzési és vezetői ismereteknek. Ismeri a közigazgatásban használatos alapvető statisztikai eszköztárat és módszereket.

Képességei: Szakmai felkészültsége alapján rendszerszinten képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetési feladatokat ellátni. Képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetési feladatokkal összefüggő folyamatokban és döntésekben részt venni. Képes a statisztikai jellegű problémákat tartalmazó szakmai feladatai hatékony ellátására és statisztikailag jól megalapozott vezetői döntések meghozatalára. Megszerzett ismeretei és tapasztalatai alapján képes bonyolult összefüggések értelmezésére.

Attitűdje: Megfelelő problémafelismerő és -kezelő képességekkel bír. Döntéseit statisztikai adatokkal alátámasztva igyekszik meghozni.

Autonómiája és felelőssége: Bekapcsolódik az állammal, illetve a közigazgatással kapcsolatos kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektszoportokban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja az állammal és a közigazgatással, valamint a szakspecifikus ágazati igazgatási területekkel kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudását, képességeit. Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban az államtudományi módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban. A statisztikai tudása által fejlett a matematikai, logikai, gondolkodási és problémamegoldási kompetenciája.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The planning, strategic, analytical and management skills necessary for completing high-profile tasks regarding the state. Acquainted with the basic statistical tools and methods used in public administration and public service.

Capabilities: Performing planning, strategic, analytical and managerial tasks systematically based on his/her professional competencies. Participating in processes and decision-making regarding planning, strategic, analytical and management tasks. Solving their professional tasks in an effective way and making well established decisions as leaders supported with statistical measures. Obtaining such experience and ability with which they are able to reveal and understand complicated interrelations.

Attitude: Possessing the skills to recognize and handle problems competently. Making decisions are supported with statistical data.

Autonomy and responsibility: Participates in research and development projects regarding the state and public administration. He/she activates his/her theoretical and practical knowledge and skills autonomously while working together with other members of the team in order to achieve the goals set. He/she applies a wide range of methods and techniques of public governance in practice independently in contexts varied in complexity and certainty. Having developed mathematical, logical, cognitive and problem-solving competences by obtained statistical knowledge.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1.** Alapfogalmak és információ-sűrítő eszközök: sokaság, ismérv, sorok, táblák. (Statistical elements and means of information's concentration: population, criteria, statistical tables.)
- 12.2.** A közigazgatási, közszolgálati szervezetek jellemzése leíró statisztikai eszközökkel, grafikus ábrázolás. (Descriptive statistics, statistical tools and graphs used by public administration especially.)
- 12.3.** Az információ-sűrítés eszközei: viszonyszámok (megoszlási, koordinációs, dinamikus, intenzitási). (Coefficients: partition, coordinate, dynamic, intensity.)
- 12.4.** A közigazgatási szervezetek eredményességének vizsgálata és összehasonlítása viszonyszámokkal. (Analyzing and comparing the effectiveness of public administration

organizations by statistical coefficients.)

- 12.5. Zárthelyi dolgozat. (Test.)
- 12.6. Középértékek: helyzeti középértékek és átlagok, a szóródás mutatószámai. (Measures of central tendency: mode, median, mean, range, standard deviation.)
- 12.7. Középértékek alkalmazása a közigazgatásban: gyakorlati, számítási feladatok megoldása. (Measures of central tendency used in public service, calculating tasks and measuring exercises.)
- 12.8. Idősorok elemzése, komponenseinek vizsgálata, lineáris trendparaméterek elemzése. (Interpreting and analyzing the changes and trends in time, linear trendparameters.)
- 12.9. Ismérvek közötti sztochasztikus kapcsolatok, lineáris regressziós paraméterek elemzése. (Linear regression; correlation coefficient.)
- 12.10. Központi Statisztikai Hivatal, hivatalos statisztikai szolgálat, közigazgatási statisztikai alapismertek. (Hungarian Central Statistical Office, Official Statistical Service, statistical basics in public administration.)
- 12.11. A közigazgatási szervek adatgyűjtési- és szolgáltatási információrendszere. (System of data collection and data supplying methods in public administration.)
- 12.12. A közigazgatási szervezetek változásait leíró adatsorok értelmezése, közszolgáltatási trendek kimutatása. Az előrejelzés, prognóziskészítés módszerei. (Representation of data changing and trends in public administration organizations. Prognosis calculating methods, predict, forecast.)
- 12.13. Statisztikai mintavétel, kvantitatív és kvalitatív kutatási módszerek. (Statistical sampling, quantitative and qualitative research methods.)
- 12.14. Zárthelyi dolgozat. (Test.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgyalírás feltétele a foglalkozások legalább 80%-án való aktív részvétel. Az elfogadható hiányzások száma 3 alkalom (túllépés esetén az aláírás megtagadva). Pótlás lehetősége: adott héten másik szemináriumi csoport óráján való részvétel.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A félév folyamán a szemináriumok keretében a hallgatóknak lehetőségük van kiselőadások, prezentációk tartására, önálló kutatómunkájuk bemutatására. A szorgalmi időszakban 2 zárthelyi dolgozat (50-50%) írásával gyakorlati jegy szerezhető.

A dolgozatok főként számítási-elemzési feladatokat, részben elméleti kérdéseket tartalmaznak (a zárthelyi dolgozatok időpontjáig átvett témakörök anyagából; tematika 12.5. és 12.14. pont). A két zárthelyi dolgozaton szerezhető összpontszám: 100.

A szorgalmi időszakban plusz pont (max. 10 pont) gyűjthető: aktív órai részvétellel, kiselőadás tartásával, házi dolgozat készítésével.

A félév folyamán szerezhető maximális összpontszám: 110 pont.

A dolgozatok eredményes elkészítésének feltétele a szemináriumokon elhangzott + a kötelező irodalom (Moodle-be feltöltött tananyag) ismerete és a javasolt számítási feladatok folyamatos, rendszeres, önálló megoldása.

Az érdemjegy megállapítása a félév közben írt két zárthelyi dolgozat pontszámai és a szorgalmi időszakban gyűjtött pluszpontok alapján történik. Az alábbi pontozás alapján félév végén (még a szorgalmi időszakban) gyakorlati jegy kapható.

Pontozás: 45%-tól elégséges, 60%-tól közepes, 75%-tól jó, 90%-tól jeles.

A félévközi feladat pótlása/javítása a szorgalmi időszakban nem, csak a vizsgaidőszakban lehetséges: a félévközi feladatok teljesítésének mulasztása vagy sikertelen teljesítése (elégtelen eredmény), illetve a gyakorlati jegy el nem fogadása esetén a vizsgaidőszakban írásbeli dolgozattal teljesíthető a tantárgy (nulla ponttal indulva, 100 pontos írásbeli dolgozat a teljes féléves anyagból, fenti pontozási határok.)

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon. (Lásd 14. pont)

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele a félévközi feladatok (két zárthelyi dolgozat) legalább elégséges teljesítése.

Mind a gyakorlati jegy megszerzését szolgáló zárthelyi dolgozatok, mind a javítást szolgáló vizsga formája: írásbeli.

A dolgozatok eredményes elkészítésének feltétele a szemináriumokon elhangzott + a kötelező irodalom (Moodle-be feltöltött tananyag) ismerete és a javasolt számítási feladatok folyamatos, rendszeres, önálló megoldása.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Gyórfyné Kukoda Andrea (szerk.): Közigazgatási statisztika. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2019. ISBN: 978-615-5920-03-5 (elektronikus)
2. Gyórfyné Kukoda Andrea: Statisztikai feladatgyűjtemény. NKE Szolgáltató Kft., Budapest, 2014. ISBN: 978-615-5305-60-3

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Gyórfyné Kukoda Andrea: Statisztikai ismeretek. NKE Szolgáltató Kft., Budapest, 2014. ISBN: 978-615-5305-70-2
2. KSH kiadványok, KSH honlap
3. Kerékgyártó Györgyné - L. Balogh Irén – Sugár András – Szarvas Beatrix: Statisztikai módszerek és alkalmazásuk a gazdasági és társadalmi elemzésekben. Aula Kiadó Kft., Budapest, 2009. ISBN: 978-963-9698-36-9

Budapest, 2021.01.05.

Gyórfyné Dr. Kukoda Andrea, PhD,
adjunktus sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKKTO08
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szabályozás és kodifikáció
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Regulation and Codification
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kormányzástani és Közpolitikai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kis Norbert, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (0 EA + 8 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (0 EA + 2 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy gyakorlati foglalkozások keretében szimulált jogalkotási esetmegoldáson és szabályozási problémakezelésen keresztül vezet be a hallgatót a jogalkotás alkotmányos, politikai, szakpolitikai, stratégiai és értelmezési problémáiba; azok helyes elemzésének és megoldásának lehetőségeibe; a jogforrási és joghierarchia kérdéseibe; az ágazati, az önkormányzati, testületi és a szervezeti működésszabályozás típusos kérdéseibe. A szabályozási gyakorlat a kodifikációs igény (szakpolitikai probléma) felismerésére, azonosítására, a kodifikációs kérdések körülhatárolására, a normatív környezet értékelésére és rendszerbeli áttekintésére, a szabályozási alpműveletek elvégzésére koncentrálnak. A gyakorlatok kitérnek a jogalkotásról szóló törvényi és rendeleti joganyag alkalmazásának tapasztalataira; a jogalkotási előzetes és utólagos hatásvizsgálatok és a dereguláció gyakorlatára. A szabályozási esetgyakorlatokon keresztül tapasztalja és tanulja a hallgató a jogalkotás taktikai, szerkezeti-szerkesztési, nyelvi-logikai és stilisztikai alapkérdéseit. A tanulás során elmélyül a jogi szaknyelv és dogmatika helyes használatának képessége.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The subject introduces the student through simulated legislative case-management and regulatory problem-solving in hands-on sessions: constitutional, political, policy, strategic and interpretation problems of legislation; the possibilities for their correct analysis and resolution; sources of law and legal hierarchy; typical questions of the sectoral, local governmental, bodily and organizational operation control. Regulatory practice focuses on identifying, identifying, codifying issues, delineating codification issues, assessing and systematically reviewing the regulatory environment, and performing regulatory operations. The exercises will cover: experience in applying the legislative, regulatory, and legislative provisions; the practice of ex-ante and ex-post impact assessments and deregulation. Through the regulatory case practices the student experiences and learns the tactical, structural-editor, linguistic-logical and stylistic basic questions of legislation. During learning, the

ability of correct usage of the legal terminology and dogmatics deepens.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: Tájékozott az államban érvényesülő fontos mechanizmusokat illetően.

Képességei: Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közszolgálati életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közjót és a köz érdekét.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására.

Autonómiája és felelőssége: Javaslatokat tesz. Önellenőrzésre képes.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The prevailing mechanisms influencing the state.

Capabilities: Working for the common good and public interest based on professional and human standards sustained through professional commitment.

Attitude: An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically.

Autonomy and responsibility: He/she is capable of self-monitoring. He/she puts forward suggestions.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Esetgyakorlat a jogalkotás alkotmányos és szakpolitikai kérdéseiről. (Case practice on the constitutional and policy issues of legislation.)
- 12.2. Esetgyakorlat a jogforrási és joghierarchy kérdésekről. (Case practice on the issues of source of law and hierarchy of law.)
- 12.3. Esetgyakorlat a jogértelmezés módjairól. (Case practice on methods of legal interpretation.)
- 12.4. Esetgyakorlat jogszabályszerkesztési kérdésekről. (Case practice on issues of legislative drafting.)
- 12.5. Esetgyakorlat szabályozás nyelvi-logikai és stilisztikai kérdéseiről. (Case practice on the linguistic-logical and stylistic issues of regulation.)
- 12.6. Esetgyakorlat jogszabály-előterjesztés készítéséről, hatásvizsgálatról. (Case practice on the making of, and impact assessment of law proposals.)
- 12.7. Esetgyakorlat az önkormányzati, illetve a szervezeti szabályozások alkotmányos kérdéseiről. (Case practice on the constitutional issues of municipal and organizational regulations.)
- 12.8. Esetgyakorlat az önkormányzati, illetve a szervezeti szabályozások szakpolitikai és jogpolitikai kérdéseiről. (Case practice on the policy and legal policy issues of municipal and organizational regulations.)
- 12.9. Esetgyakorlat az önkormányzati, illetve a szervezeti szabályozások jogforrási és joghierarchy kérdéseiről. (Case practice on the issues of municipal and organizational regulations, related to source of law and hierarchy of law.)
- 12.10. Esetgyakorlat az önkormányzati, illetve a szervezeti szabályozások jogértelmezés és joglogikai módjairól. (Case practice on the methods of legal interpretation and logic of law of municipal and organizational regulations.)
- 12.11. Esetgyakorlat az önkormányzati, illetve a szervezeti szabályozások szabályszerkesztési kérdéseiről. (Case practice on the rule-editing issues of municipal and organizational regulations.)
- 12.12. Esetgyakorlat az önkormányzati, illetve a szervezeti szabályozások nyelvi-logikai és stilisztikai kérdéseiről. (Case practice on the linguistic-logical and stylistic issues of municipal and organizational regulations.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Követelmény a tanórákon történő részvétel. A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az e feletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A foglalkozások során órai munka és csapatmunka révén, valamint házi feladatokon keresztül.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás feltétele a gyakorlatok legalább 75%-án történő részvétel.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Tóth J. Zoltán (szerk.): Jogalkotástan. Jogdogmatikai és jogszabályszerkesztési ismeretek. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2019. ISBN: 978-615-5945-44-1
2. Kis Norbert (szerk.): Szabályozási esetgyakorlatok és szabályozási minták gyűjteménye (segédanyag). NKE Kiadó, Budapest.

17.2. Ajánlott irodalom:

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Kis Norbert, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** RNETO01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szabálysértési jog
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Minor offences
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Rendészettudományi Kar, Nemzetközi és Európai Rendészeti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Hollán Miklós, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Alapvető szabálysértési jogi ismeretek: a szabálysértés jogintézményének története, a kapcsolódó alapjogi kérdések, a szabálysértési felelősség alapjai, a szabálysértési szankciók, a legfontosabb eljárási cselekmények, a szabálysértési jogorvoslati rendszer működése, végrehajtás, nemzetközi együttműködés.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Basic knowledge on the law of minor offences, including historical roots, related fundamental rights, responsibility, sanctions, procedure, remedies, enforcement and international co-operation.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert a szabálysértési jog működése kapcsán.

Képességei: Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére a szabálysértési ügyek elbírálása tekintetében.

Attitűdje: Megfelelő problémafelismerő és -kezelő képességekkel bír a szabálysértési ügyek elbírálása tekintetében.

Autonómiája és felelőssége: Új, komplex ismereteket igénylő helyzetekben is felelősséget vállal a döntések környezeti, társadalmi és államigazgatási hatásaiért a szabálysértési ügyek elbírálása tekintetében.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge: The systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state in the field of the law on minor offences.

Capabilities: Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance with regard to the adjudication of minor offences.

Attitude: Possessing the skills to recognize and handle problems competently with regard to the adjudication of minor offences.

Autonomy and responsibility: He/she takes responsibility for the environmental, social and state administration impacts of decisions in new situations requiring complex knowledge with regard to the adjudication of minor offences.

11. Előtanulmányi követelmények: Büntetőjog II. [RBÜAO04]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A szabálysértési jog helye a jogrendszerben. (The Law of Minor Offences and in Legal System.)

12.2. A szabálysértési jog alapjogi korlátai. (The Law of Minor Offences and fundamental rights.)

12.3. Jogforrások, hatály és értelmezés a szabálysértési jogban. (Sources, and Interpretation and Regulations on Minor Offences.)

12.4. A szabálysértési felelősség. (Responsibility for Minor Offences.)

12.5. A szabálysértési szankciók. (Sanctions of Minor Offences.)

12.6. A személy elleni szabálysértések. (Minor Offences against Persons.)

12.7. A vagyon elleni szabálysértések. (Minor Offences against Property.)

12.8. A közigazgatás működése elleni szabálysértések. (Minor Offences against Public Administration.)

12.9. Hivatali szabálysértések. (Minor Offences of Public Officials.)

12.10. A szabálysértési eljárás alapelvei és szereplői. (Fundamental Principles and Actors in Procedures against Defendants Charged with Minor Offences.)

12.11. Bizonyítás és kényszerintézkedések a szabálysértési eljárásban. (Evidence and Coercive Measures in Procedures against Defendants Charged with Minor Offences.)

12.12. A szabálysértési eljárás dinamikus szabályai. (Dynamics of Procedures against Defendants Charged with Minor Offences.)

12.13. Jogorvoslatok szabálysértési eljárásban. (Legal Remedies in Procedures against Defendants Charged with Minor Offences.)

12.14. Nemzetközi együttműködés és a szabálysértések. (International co-operation in Procedures against Defendants Charged with Minor Offences.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az aláírás feltétele, hogy a hallgató a foglalkozások 75%-án részt vegyen. Ha a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, az aláírást megtagadjuk. Ovosi igazolásra három képzési alkalomra nézve van lehetőség.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Kettő zárthelyi dolgozat. Az első zárthelyi dolgozat megírása a 8. képzési alkalom idején az 1-7. képzési alkalom tananyagából. A második zárthelyi dolgozat megírása a 14. képzési alkalom idején az 8-13. képzési alkalom tananyagából. Aki az első zárthelyi dolgozaton elégtelent szerzett, a 10. és a 12. képzési alkalom idején jogosult azt javítani.

Aki a második zárthelyi dolgozaton elégtelent szerzett, az a szorgalmi időszakban meghirdetett két alkalommal jogosult azt javítani. Egy beadandó dolgozat elkészítése és leadása a 12. képzési alkalomig. A dolgozat minimális terjedelme 20 000 n. Témája az egyik hallgató által választott képzési alkalom témája (12. pont) vagy az oktatóval egyeztetett más szabálysértési jogi téma. A beadandó dolgozat legyen önálló munka eredménye és abban legyen hivatkozva (idézve) legalább tíz interneten kívül is elérhető szakirodalmi forrás.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Foglalkozásokon való megfelelő részvétel (14. pont) és a mindkét zárthelyi dolgozaton (15. pont) legalább elégséges érdemjegy megszerzése, illetve a beadandó dolgozat elfogadása az oktató részéről (15. pont).

16.2. Az értékelés:

A zárthelyi dolgozatok értékelése az elérhető pontszám 55 %-tól elégséges, 70 %-tól közepes, 80-tól % jó, 90 %-tól jeles érdemjegy. Ugyanez vonatkozik a zárthelyi dolgozatok pótlására is. A beadandó dolgozat elfogadható, ha megfelel a követelményeknek (15. pont). A gyakorlati jegy (GYJ) a két zárthelyi dolgozat érdemjegyének átlaga, felfelé kerekítve.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges évközi értékelés (ÉÉ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Nagy Judit - Hollán Miklós (szerk.): A szabálysértési jog tankönyv. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2019. ISBN 978-615-5945-24-3 (nyomtatott)
2. Ambrus István: A szabálysértési jog néhány aktuális kérdése - büntetőjogász szemmel. Közjogi Szemle (ISSN1789-6991), 2014/4. 30-37.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Bisztriczki László - Kántás Péter: A szabálysértési törvény magyarázata - Kommentár gyakorlati példákkal. Harmadik, átdolgozott, hatályosított kiadás. HVG-ORAC, Budapest, 2017. ISBN: 978 963 258 331 0

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Hollán Miklós, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁLLTO03
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szakigazgatás I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Special administration I.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Lőrincz Lajos Közigazgatási Jogi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Balogh-Békesi Nóra, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy célja az állam gazdasági szerepvállalásának, az egyes piacokon jelentkező feladatainak, a gazdasági ágazatokhoz kapcsolódó közigazgatási feladatoknak és eszközöknek a bemutatása. Az utóbbi években - különösen a 2008-as globális gazdasági válság hatására - az állam gazdasági beavatkozásával kapcsolatos nézetek, az állam szerepvállalásának területei és mélységei lényegesen átalakultak. Megújult a közigazgatás eszközrendszere, amelynek segítségével az állam a piacok működését, a gazdasági szereplők tevékenységét befolyásolja. Ezek a folyamatok indokolják, hogy részletesen vizsgáljuk a kormányzat gazdasági befolyásolásának célját, indokait, leírjuk és elemezzük azokat a közigazgatási intézményeket (ágazati programok, szabályok, szervezetek) és eszközöket, amelyek a gazdaság működését befolyásolják. Az oktatás az igazgatási-jogi eszközök bemutatásán túl komplex módon áttekinti az egyes gazdasági területeket és azokat az argumentumokat, amelyek a kormányzat beavatkozását generálják. A közpolitikai területek feldolgozása széleskörű módszertani eszközökkel történik (pl. szakirodalom feldolgozása, esettanulmány, szituációs helyzetgyakorlat, közigazgatási döntések elemzése). A tárgy elsősorban a nemzeti intézményrendszerre fókuszál, de figyelmet fordítunk arra a keretrendszerre és mozgástérre is, amelyet az Európai Unió és a globális gazdasági folyamatok jelentenek a tagállamok, illetve a nemzetállamok számára.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course aims to introduce the intervention of the state to the economy and to the private sector. The main focus is on the role of the government and tasks in certain markets and in the private sectors. In recent years, especially due to the negative effect of the global fiscal and economic crisis started in 2008, the concepts and the reality of the importance of government to the private sector and market have been transformed and one would say increased. The new set of policy instruments and measures has been introduced in order to stabilise the market and influence the interactions and operations of business actors. Due

to these significant changes and transformation in the field of economic policies, it is important to revisit and understand the changing nature of goal and role of the government in the field of economic sector and analyse the course of government action that is intended to influence or control the behavior of the economy (implementing programs, issuing regulations, creating organizations). The course imply a complex approach towards analysing government policies focusing on the following aspects: the administrative-regulative instruments, institutional framework and an overview on the factors those justify the government intervention to market cycles. During the course many areas of economic policies will be introduced and analysed by utilizing various learning methods (literature review, case study, team work). The course primarily focuses on the Hungarian institutional system, but it also pays attention to the larger framework namely to the European Union policies and global economic perspective.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: Elmélyült ismeretekkel rendelkezik az állam gazdasági, politikai és társadalmi összefüggéseit, nemzetközi és regionális mozgásterét illetően.

Képességei: Képes a kormányzati modellek és technikák szakszerű és komplex megközelítésére.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására.

Autonómiája és felelőssége: Jelentős mértékű önállósággal végzi az átfogó és speciális közigazgatási kérdések, feladatok végig gondolását és a megfelelő források alapján történő kidolgozását.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The economic, political and social contexts of the state internationally and regionally.

Capabilities: Adopting a professional and complex approach to models and techniques of governance.

Attitude: An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically.

Autonomy and responsibility: He/she tackles complex and special public administration issues and tasks largely independently, and uses adequate resources for their solution.

11. Előtanulmányi követelmények: Közteherviselés - adójog [ÁKPTO04]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Az állam szerepének változása a gazdaság befolyásolása terén. A gazdasági közigazgatás fogalma, céljai, eszközrendszere. (The transformation of government role and intervention in the economy. The concept, the reason and the different types of economic policies.)

12.2. Gazdasági alkotmányosság. A kisajátítás, mint a tulajdonjog elvonásának jogállami eszköze. (The constitutional framework of government intervention to the economy. The legal framework of eminent domain as the power of the government to take private property and convert it into public use.)

12.3. A piaci szereplők bevonása az egyes közfeladatok megvalósításába. (Public and Private Partnership on the field of public service provision. Outsourcing.)

12.4. Az állami és az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodás. (Managing and operating the properties of the state and municipalities.)

12.5. Piacfelügyelet. A gazdasági verseny tisztaságának felügyelete. (Protecting and ensuring fair and free competition in the market.)

12.6. A pénz-, tőke- és biztosítási piac felügyelete. (Supervision of the banking and financial market.)

12.7. Fogyasztóvédelem. (Consumer Protection.)

12.8. Az állami beavatkozás területei és eszközei a munkaerőpiacon, munkaügyi igazgatás. (Employment and Labour Market policies.)

- 12.9. A kereskedelem igazgatása. (Commercial policy: governing the international and nation trade.)
- 12.10. Az ipar igazgatása. (Policies on the industrial sector.)
- 12.11. Agrárigazgatás és a vidékfejlesztés. Birtokpolitika. Az ingatlan-nyilvántartás. (Policies on the Agricultural sector and rural development. Land Registration System.)
- 12.12. Építésügyi igazgatás és örökségvédelem. (The government regulation and action on construction industry and the sustainability of architectural heritage.)
- 12.13. A környezetvédelem igazgatása. (Environmental protection.)
- 12.14. A hírközlés igazgatása. (Public policies and the mass media.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75 %-án részt venni. Amennyiben a hallgató az elfogadható hiányzások mértékét túllépi, nem szerez aláírást. Hiányzás esetén az órai részvétel pótolható a tananyag önálló feldolgozásával és arról írásban történő számadással az oktatóval előre egyeztetve.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A foglalkozásokon való aktív részvétel, egy megadott témában önálló referátum határidőn belül történő sikeres elkészítése, valamint egy zárthelyi dolgozat eredményes megírása.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A foglalkozásokon való aktív részvétel. Egy megadott témában önálló referátum határidőn belül történő, sikeres elkészítése. Egy zárthelyi dolgozat eredményes megírása (50% + 1 pont elégséges) a vizsgaidőszakot megelőző harmadik héten. A zárthelyi dolgozat sikertelen megírása vagy elmulasztása esetén egy alkalommal pót zárthelyi dolgozat írható a zárthelyi dolgozatot követő héten.

16.2. Az értékelés:

Szóbeli vizsga.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Imre Miklós (szerk): Szakigazgatás I. Nemzeti Közszerzői Egyetem, Budapest, 2019. (
2. Stiglitz, Joseph E.: A kormányzati szektor gazdaságtana. KJK - Kerszöv, Budapest, 2000. 1
3. LAPSÁNSZKY András (szerk.): Közigazgatási jog – Szakigazgatásaink elmélete és működése, CompLex Wolters Kluwer, Budapest, Magyarország, 2020. – a tematikához kapcsolódó fejezetei

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Báger Gusztáv–Vígvári András: Államreform, közpénzügyi reform. Nemzetközi trendek és hazai kihívások. Állami Számvevőszék Fejlesztési és Módszertani Intézet, Budapest, 2007. ISBN 978-963-06-2393-0
2. Bencsik András (szerk.): Közigazgatási jog - Különös rész 1. Dialóg Campus, Budapest-Pécs, 2014. ISBN: 9786155376146

3. Stiglitz, Joseph E.: Economics of the Public Sector. 4th edition. W. W. Norton Company, 2015.
ISBN-13: 978-0393925227

Budapest, 2023.12.01.

Dr. Balogh-Békesi Nóra, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁLLTO04
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szakigazgatás II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Special administration II.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33% gyakorlat, 67% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Lőrincz Lajos Közigazgatási Jogi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kristó Katalin, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 12 (8 EA + 4 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (2 EA + 1 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy teljeskörűen bemutatja a humánszolgáltatások körét, jogi-igazgatási működését, mind a központi, mind a helyi igazgatás területén. Kitér az állami szerepvállalás változásaira és a szociális jog megjelenésének, értelmezésének történeti hátterére. Meghatározza és leírja a szociálpolitikai, társadalombiztosítási fogalmakat és modelleket. A szakterület hagyományos, jogi szemléletű bemutatásán túl interdiszciplináris módon bevonja a szociológia, szociálpszichológia, politika, közpolitika, szervezés- és igazgatástan tudományok körébe tartozó alapismereteket az oktatási tartalmakba. Kiemelten foglalkozik az EU szociális irányelveivel, azok hazánkra gyakorolt hatásaival. A tantárgy felöleli a klasszikus szociális gondoskodás igazgatási intézményeit. A tananyag kiterjed az állam, a közigazgatás által ellátandó szociális feladatok elméleti és az ágazati közpolitikák kérdéseire. A hallgatóknak el kell sajátítaniuk az ellátást biztosító hatósági és a közszolgáltatásokat nyújtó közigazgatási intézményekre vonatkozó alapvető szabályokat és eljárásokat. A tantárgy oktatása során az oktatói kollektíva kiemelt figyelmet fordít az elméleti ismeretek átadása mellett a gyakorlatra.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course provides full coverage of the range of public human services, legal administration, both in the field of central and local administration. It covers the changes of state involvement and the historical background of the appearance and interpretation of social law. It defines and describes social policy and social security concepts and models. Interdisciplinarily engages the basic knowledge of sociology, social psychology, politics, public policy, organizational and administrative sciences. In addition, it focuses on EU social policies, their impact on Hungary. The sector encompasses the administrative institutions of the classic social care. The curriculum covers the questions of the theoretical and the sectoral public policy tasks of the state, the public administration. Students should know the basic rules and procedures on the field of the provision of public services and administrative public

services. In teaching the subject, the tutor's college pays special attention to the transfer of theoretical knowledge and practical skills.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert. Megfelelő áttekintéssel rendelkezik az állammal kapcsolatos komplex tudnivalók szintetizálására. Tájékozott az államban érvényesülő fontos mechanizmusokat illetően. Összefüggéseiben is képes értelmezni az államra ható folyamatokat. Elmélyült ismeretekkel rendelkezik az állam gazdasági, politikai és társadalmi összefüggéseit, nemzetközi és regionális mozgásterét illetően. Megfelelő tájékozottsággal rendelkezzen a magyar társadalmi problémákat, deviáns viselkedésfajtákat, emberi szükségleteket, illetve az ország kulturális helyzetét érintően és ismeri az ezekkel kapcsolatos állami feladatokat is.

Képességei: Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére. Képes a társadalmi problémák és a szociális ellátórendszer kialakítása közötti összefüggések felismerésére.

Attitűdje: Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel. Komplex rálátással rendelkezik a szociális-kulturális igazgatás keretében tanult anyagok gazdasági, politikai, jogi és társadalmi vonatkozásaira is.

Autonómiája és felelőssége: Új, komplex ismereteket igénylő helyzetekben is felelősséget vállal a döntések környezeti, társadalmi és államigazgatási hatásaiért. Felismeri, hogy a szociális igazgatás keretein belül hozott döntések hatással vannak a társadalom több más területére is, így ennek tudatában törekszik a legfelelősejteljesebb döntések meghozatalára.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state. The comprehensive synthesis of the complex knowledge of the state. The prevailing mechanisms influencing the state. The correlations between processes influencing the state. The economic, political and social contexts of the state internationally and regionally. The tasks of the state in connection with the Hungarian social problems, deviant behaviors, human needs and cultural situation.

Capabilities: Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance. Recognizing the connection between social problems and the development of the social care system.

Attitude: A comprehensive approach based on social, legal, economic and political science. A complex insight into the economic, political, legal and social aspects of the topics, which were learned in the classes.

Autonomy and responsibility: He/she takes responsibility for the environmental, social and state administration impacts of decisions in new situations requiring complex knowledge. He/she recognizes that the decisions made within social administration affect many other areas of society, so he/she is intent on making the most responsible decisions.

11. Előtanulmányi követelmények: Általános közigazgatástan és közigazgatási jog II. [ÁLLTO02]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Az állam szociális szerepvállalásának változásai, a szociális igazgatás fejlődése. (Changes in the social role of the state, development of social administration.)

12.2. A szociálpolitika alapelvei. Hátrányos helyzet, társadalmi devianciák. (Principles of social policy. Disadvantageous position, social deviances.)

12.3. A rászorultsági alapú ellátások: a szociális igazgatás rendszere, pénzbeli és természetbeni ellátások. (Need-based services: system of social administration, monetary and in kind services.)

- 12.4. A szociális szolgáltatások, az intézményi jogviszony. (Social facilities, the institutional legal relationship.)
- 12.5. A biztosítási alapú ellátások rendszere. (System of social insurance services.)
- 12.6. Az egészségügy. (The medical system.)
- 12.7. A nyugdíj. (The pension system.)
- 12.8. A gyermekek védelmének rendszere: a gyermekvédelem fejlődése, a gyermekek jogai. A gyámügyi igazgatás szervezete. (System of child protection: development of child protection, children's rights. Organization of child welfare administration.)
- 12.9. A gyermekvédelmi ellátások. A családok állami támogatása. (Services of child protection. State supporting system of families.)
- 12.10. Állami feladatok az oktatásügyben. (Tasks of the state in education.)
- 12.11. Ifjúságpolitika és sportigazgatás. (Youth policy and sport administration.)
- 12.12. A kultúra igazgatása. (Administration of culture.)
- 12.13. Papíralapú és elektronikus anyakönyv, az anyakönyvi igazgatás történeti fejlődése, alapfogalmai, szervezete. Az egyes anyakönyvi eseményekkel összefüggő közigazgatási feladatok. (Administration of the civil register.)
- 12.14. Szociálpolitika az Európai Unióban. (Social policy in the European Union.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Nappali tagozaton a szemináriumokon történő részvétel kötelező (minimum 80%); távolmaradás indokolt esetben pótolható, amely pótlás egyéni megbeszélés szerint történik.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nappali tagozaton a félév során két zárthelyi dolgozat megírása szükséges, amelyre a 3. és a 6. szemináriumi foglalkozás alkalmával kerül sor. A zárthelyi dolgozatokban a dolgozat időpontjáig elhangzott előadás- és szemináriumi anyagok, a foglalkozásokon kijelölt szakirodalom kerülnek számonkérésre. A két zárthelyi dolgozat együttes pontszámának 51%-os elérése esetén a hallgató az aláírást megkapja, és vizsgára bocsátható. Amennyiben a hallgató a dolgozat időpontjában hiányzik, vagy a két zárthelyi dolgozatban megszerzett pontszámok alapján nem éri el az 51%-ot, az aláírás megszerzése érdekében az utolsó szeminárium alkalmával pótolhatja a dolgozatot. Amennyiben a hallgató a két dolgozat pontszámából, vagy a pót zárthelyi dolgozaton elért pontszám alapján az aláíráshoz szükséges 51%-ot nem szerzi meg, vizsgára nem bocsátható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Nappali tagozaton az aláírás megszerzésének feltétele a meghatározott arányú részvétel a szemináriumi foglalkozásokon, továbbá a két zárthelyi dolgozat eredményes teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A vizsgaidőszakban szóbeli kollokvium, előre megadott tételsor alapján. A vizsga értékelése ötfokozatú jeggyel történik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Hoffmann István: Bevezetés a szociális jogba. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2015. ISBN: 978-963-312-244-0
2. Dernóczi Attila - Ferencz Jácint - Göndör Éva - Trenyisán Máté: Munkajog és társadalombiztosítási jog. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2018. ISBN: 978-615-5920-91-2
3. Homicskó Árpád Olivér: A magyar társadalombiztosítási és szociális ellátások rendszere. L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2016. ISBN: 978-963-4142-22-5
4. LAPSÁNSZKY András (szerk.): Közigazgatási jog – Szakigazgatásaink elmélete és működése, CompLex Wolters Kluwer, Budapest, Magyarország, 2020. – a tematikához kapcsolódó fejezetei

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Ferge Zsuzsa: Magyar társadalom-és szociálpolitika. Osiris Kiadó, Budapest, 2017. ISBN: 978-963-327-6283-8

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Kristó Katalin, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁLLTO05
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szakigazgatás III.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Special administration III.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Lőrincz Lajos Közigazgatási Jogi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Patyi András, Phd, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Napjaink globalizált és átalakuló világában az állam rendjének és az állampolgárok biztonságának biztosítása elképzelhetetlen az államhatalmi szervek közös fellépése, összehangolt cselekvése nélkül. A kormányzatok olyan komplex új és régi biztonsági kihívásokkal szembesülnek, mint a terrorveszély, természeti és ipari katasztrófák, menekültügyi válság stb., amelyek kezelése egyszerre több civil közigazgatási és rendészeti hatóság együttes intézkedését igénylik, továbbá egyre nagyobb szerep hárul rájuk. Ezért központi szerepet kap a közigazgatási képzés során, hogy a civil közigazgatási szakemberek is ismerjék meg a rendvédelem, honvédelem és a nemzetbiztonsági rendszer felépítését, feladatait és működési sajátosságait. A tantárgy ehhez a feladathoz járul hozzá.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The state order and security of citizens require close and concerted co-operation of state organs. Nowadays governments face complex challenges as the threat of terrorism, natural and industrial disasters, migration crisis. The management of these phenomena require the joint action of several civil public administration and law enforcement authorities. That is why it is essential that also the civil service training put emphasis on the education of special structures, tasks and function of the law enforcement, military and national security system.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Behatóan ismeri a magyar állam szervezetrendszerét, működését, a magyar állam történeti alakulását, a magyar és egyetemes állam-, jog- és közigazgatás-történet meghatározó korszakait, valamint jelenkori működését és főbb tendenciáit, az állammal kapcsolatban az évezredek folyamán kialakított átfogó elméleteket, a magyar állam működésére ható regionális és globális hatásokat.

Képességei: Képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői feladatokkal összefüggő folyamatokban és döntésekben részt venni. Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek

rendszerszintű alkalmazására.

Attitűdje: Nyitott, fogékony és érdeklődő a XXI. század államára ható komplex globális és regionális hatások társadalmi, politikai és gazdasági szempontú elemzése és kezelése iránt.

Autonómiája és felelőssége: Felelősséget érez a közhatalmi tevékenységgel járó munka következményei iránt. Felelősséget vállal az általa végzett munkáért. A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatok önálló végzésére.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The organizational structure and functioning of the Hungarian state; the historical development, current operation and main tendencies of the Hungarian state; the decisive periods of global and Hungarian history of state, law and public administration; comprehensive theories accumulated over thousands of years regarding the state; and the regional and global impacts influencing the functioning of the Hungarian state.

Capabilities: Participating in processes and decision-making regarding planning, strategic, analytical and management tasks.

Attitude: An open-minded, sensitive and inquiring attitude to the social, political and economic analysis and management of complex global and regional impacts influencing the 21st century state. An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically.

Autonomy and responsibility: He/she feels responsible for the outcomes of public activities. He/she is capable of carrying out comprehensive and complex tasks on his/her own initiative. He/she is capable of self-monitoring.

11. Előtanulmányi követelmények: Általános közigazgatástan és közigazgatási jog I-II. [ÁLLTO01]-[ÁLLTO02]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Hadelmélet - 21. századi konfliktusok és biztonságpolitika. (Military theory.)
- 12.2. A rendészet jogszabályi környezete és közigazgatási beágyazottsága. (Legislative environment and administrative embeddedness of law enforcement.)
- 12.3. A rendőrség szervezete és tevékenysége. (Organisation and activities of the police.)
- 12.4. A rendőrség működése. (Operation of the police.)
- 12.5. Idegenrendészet. (The activity of foreigners' authority.)
- 12.6. Menekültügyi igazgatás. (The refugee authority's activity.)
- 12.7. A honvédelem jogszabályi környezete és közigazgatási beágyazottsága. (Legislative environment and administrative embeddedness of the defence.)
- 12.8. A Magyar Honvédség szervezete és tevékenysége. (Organization and activities of the Hungarian Defense.)
- 12.9. A Magyar Honvédség működése. (Operation of the Hungarian Defense.)
- 12.10. A nemzetbiztonság általános elmélete. (General theory of the national security.)
- 12.11. Magyarország nemzetbiztonsági szervei. (National security organs of Hungary.)
- 12.12. Terrorizmus elleni küzdelem, jogi aspektusok, perspektívák, stratégiák; a közigazgatás, mint kritikus infrastruktúra. (Counter-terrorism, legal aspects, perspectives and strategies; the public administration as a critical infrastructure.)
- 12.13. Katasztrófavédelem – katasztrófamenedzsment. (Disaster management.)
- 12.14. Védelmi igazgatás. (Defense administration.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 9. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Részvétel a foglalkozások legalább 80 %-án. Az igazolt hiányzást ide nem értve. Az igazolatlan hiányzást nem lehet pótolni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Beadandó dolgozat - rövid elemzés egy választott témában, továbbá egy zárthelyi dolgozat sikeres teljesítése.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon való részvétel. Beadandó dolgozat elkészítése, továbbá egy zárthelyi dolgozat sikeres teljesítése

16.2. Az értékelés:

Elfogadott beadandó dolgozat, továbbá a zárthelyi dolgozat sikeres teljesítése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges évközi értékelés (ÉÉ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. LAPSÁNSZKY András (szerk.): Közigazgatási jog – Szakigazgatásaink elmélete és működése, CompLex Wolters Kluwer, Budapest, Magyarország, 2020. – meghatározott, az előadások témájához kapcsolódó részei
2. Finszter Géza: A rendészet elmélete és a rendészeti eszközrendszer. NKE-RTK, Budapest, 2013. ISBN: 9786155344244
3. Schweickhardt Gotthilf: Katasztrófavédelmi igazgatás. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017. ISBN 978-615-5764-58-5 (elektronikus)
4. Resperger István: Nemzetbiztonsági alapismeretek. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2018. ISBN 978-615-5845-68-0 (elektronikus)
5. Hornyacsek Júlia (szerk.): A védelmi igazgatás rendszere és a honvédelmi igazgatással való kapcsolatának elméleti és gyakorlati összefüggései. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2019. ISBN 978-615-5945-70-0 (elektronikus [e-PDF])
6. LAPSÁNSZKY András (szerk.): Közigazgatási jog – Szakigazgatásaink elmélete és működése, CompLex Wolters Kluwer, Budapest, Magyarország, 2020. – a tematikához kapcsolódó fejezetei

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Balla Zoltán: Rendészeti igazgatás (e-jegyzet). NKE, Budapest, 2014.
2. Boda József: „Szigorúan Titkos!”? Nemzetbiztonsági almanach. Zrínyi Kiadó, Budapest, 2016. ISBN 978-963-327-670-9
3. Veszprémy László: A korai katonai gondolkodás története. Zrínyi Kiadó, Budapest, 2005. ISBN: 9633274079
4. Hornyacsek Júlia (szerk.): A védelmi igazgatás működésének gyakorlati tapasztalatai napjaink kihívásainak tükrében. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2019. ISBN 978-615-5945-69-4 (PDF)
5. LAKATOS László: Honvédelmi igazgatás. Nemzeti Közszerzői Egyetem, Budapest, 2012.

Dr. Patyi András, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁISZLO01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szaknyelvi ismeretek I. - Kormányzati rendszerek
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** LSP I. - Governance systems
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Idegennyelvi és Szaknyelvi Lektorátus
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Nagy Zsuzsanna, nyelvtanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (0 EA + 56 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (0 EA + 16 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 4 (0 EA + 4 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az ismeretanyag a célnyelvi országok közigazgatásrendszerén keresztül megismerteti a hallgatót a közigazgatás alapszókincsével.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course aims to provide students with the relevant vocabulary and context of public administration through the examples of the target countries.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Megfelelő áttekintéssel rendelkezik az állammal kapcsolatos komplex tudnivalók szintetizálására. Elmélyült ismeretekkel rendelkezik az állam gazdasági, politikai és társadalmi összefüggéseit, nemzetközi és regionális mozgásterét illetően. Idegennyelv-tudása fejlődik a fent említett témák tekintetében.

Képességei: Képes a kormányzati modellek és technikák szakszerű és komplex megközelítésére, és ezekről képes idegen nyelven írásban és szóban megnyilatkozni.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására idegen nyelvű környezetben is. Nyitottá válik a szakmai diskurzusokra idegen nyelven is.

Autonómiája és felelőssége: Felelősséget érez a közhatalmi tevékenységgel járó munka következményei iránt idegen nyelvű környezetben is.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge: The comprehensive synthesis of the complex knowledge of the state. The economic, political and social contexts of the state internationally and regionally. His/her foreign language skills improve regarding the topics mentioned above.
Capabilities: Adopting a professional and complex approach to models and techniques of governance and he is capable of written and oral communication about these topics in a foreign

language.

Attitude: An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically in a foreign environment as well. He/she becomes open to professional discourses in a foreign language as well.

Autonomy and responsibility: He/she feels responsible for the outcomes of public activities in a foreign environment as well.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Bevezetés. (Introduction.)
- 12.2. Államtudományi tanulmányok. (The science of public governance.)
- 12.3. A közszoigálat. (Public service.)
- 12.4. Az alkotmány. (The constitution.)
- 12.5. Államfő. (The head of state.)
- 12.6. Pártok. (Political parties.)
- 12.7. Parlamenti választások. (Parliamentary elections.)
- 12.8. Zárthelyi dolgozat. Téma 1-7. (Test Unit 1-7.)
- 12.9. Parlament. (The parliament.)
- 12.10. Törvényhozás menete. (The legislative process.)
- 12.11. A végrehajtó hatalom. (The executive power.)
- 12.12. A bírói hatalom. (The judicial power.)
- 12.13. Helyi igazgatás. (Local governance.)
- 12.14. Zárthelyi dolgozat. Téma 9-13. (Test II. Unit 9-13.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások min. 75%-án részt venni, rövid/tartós távolmaradás indokolt esetben (orvosi, szolgálati) pótolható, amely pótlás egyéni megbeszélés szerint történik. Egyéb esetből fakadó több mint 25%-os hiányzás esetén, a félév teljesítése nem írható alá.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Két zárthelyi dolgozat (időpontja a tantárgyi tematikában látszik). 8-10 perces idegen nyelvű prezentáció tartása, melyet az oktatóval a félév elején egyeztetnek a hallgatók. Témája: a tantárgyi tematika egyik témájának altémája, a tematika által meghatározott héten. Osztályzat ötfokozatú skálán / 50% elégséges, 60% közepes, 75% jó, 90%-tól jeles/. Dolgozatok pótlása a dolgozat utáni legelső alkalommal.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Részvétel a tanórák minimum 75%-án. Két zárthelyi dolgozat megírása. Prezentáció tartása.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy (GYJ)

Osztályzat ötfokozatú skálán / 50% elégséges, 60% közepes, 75% jó, 90%tól jeles/

Zárthelyi dolgozatok 35-35%-ot, míg a prezentáció 30%-át teszi ki a gyakorlati jegynek.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Peter Bromhead: Life in Modern Britain. Longman, 1993. ISBN: 0582036429
2. Peter Bromhead: Life in Modern America. Longman, 1988. ISBN-10: 0582018382
3. John L. Irwine: Modern Britain. Routledge, 2005. ISBN: 0-415-09563-8

17.2. Ajánlott irodalom:

1. John L. Irwine: Modern Britain. Routledge, 2005. ISBN: 0-415-09563-8

Budapest, 2021.01.05.

Nagy Zsuzsanna,
nyelvtanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁISZLO02
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szaknyelvi ismeretek II. - Európai uniós haladó szaknyelv
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** LSP II. - Advanced EU studies
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Idegennyelvi és Szaknyelvi Lektorátus
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Nagy Zsuzsanna, nyelvtanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (0 EA + 56 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (0 EA + 16 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 4 (0 EA + 4 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az ismeretanyag megismerteti a hallgatót az Európai Unió szakpolitikáival, mint például a kohéziós-, szociál- vagy az agrárpolitikával.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course aims to provide students with the relevant vocabulary and context of the European Union through the language of special policy fields, such as cohesion, social or agricultural policy.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Elmélyült ismeretekkel rendelkezik az állam gazdasági, politikai és társadalmi összefüggéseit, nemzetközi és regionális mozgásterét illetően. Idegennyelv-tudása fejlődik a fent említett témák tekintetében.

Képességei: Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közzszolgálati életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közjót és a köz érdekét. Képes idegen nyelven az Európai Uniót érintő szakmai társalgásokban résztvenni.

Attitűdje: Nyitott, fogékony és érdeklődő a XXI. század államára ható komplex globális és regionális hatások társadalmi, politikai és gazdasági szempontú elemzése és kezelése iránt idegen nyelvű környezetben is. Nyitottá válik a szakmai diskurzusokra idegen nyelven is. Kritikus a századunkat alakító folyamatokkal szemben.

Autonómiája és felelőssége: Bekapcsolódik az állammal, illetve a közigazgatással kapcsolatos kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektszoportokban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja az állammal és a közigazgatással, valamint a szakspecifikus ágazati igazgatási területekkel kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudását, képességeit idegen nyelvű környezetben is.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The economic, political and social contexts of the state internationally and regionally. His/her foreign language skills improve regarding the topics mentioned above.

Capabilities: Working for the common good and public interest based on professional and human standards sustained through professional commitment. He/She is capable of communication about the European Union at a professional level in a foreign language.

Attitude: An open-minded, sensitive and inquiring attitude to the social, political and economic analysis and management of complex global and regional impacts influencing the 21st century state in a foreign environment as well. He/she becomes open to professional discourses in a foreign language as well. Critical thinking about the processes influencing our century.

Autonomy and responsibility: Participates in research and development projects regarding the state and public administration. He/she activates his/her theoretical and practical knowledge and skills autonomously while working together with other members of the team in order to achieve the goals set in a foreign environment as well.

11. Előtanulmányi követelmények: Szaknyelvi ismeretek I. - Kormányzati rendszerek [ÁISZLO01]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Bevezetés. (Introduction.)

12.2. Munkavállalás az EU-ban. (Employment in the EU.)

12.3. EPSO. (The EPSO test.)

12.4. Döntéshozatal az EU-ban. (Decision-making in the EU.)

12.5. Törvényhozás az EU-ban. (Legislation in the EU.)

12.6. Főigazgatóságok. (Directorate Generals.)

12.7. Külügyi és biztonságpolitikai főképviseelő. (The High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy.)

12.8. Zárthelyi dolgozat. Téma 1-7. (Test Unit 1-7.)

12.9. Az EU tanácsadó szervei. (Advisory bodies of the EU.)

12.10. Kohéziós politika. (Cohesion policy.)

12.11. Agrárpolitika. (Agricultural policy.)

12.12. Szociálpolitika. (Social policy.)

12.13. Biztonság és rendvédelem az EU-ban. (Security policy in the EU.)

12.14. Zárthelyi dolgozat. Téma 8-13 (Test II. Unit 8-13.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások min. 75%-án részt venni, rövid/tartós távolmaradás indokolt esetben (orvosi, szolgálati) pótolható, amely pótlás egyéni megbeszélés szerint történik. Egyéb esetből fakadó több mint 25%-os hiányzás esetén, a félév teljesítése nem írható alá.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Két zárthelyi dolgozat (időpontja a tantárgyi tematikában látszik). 8-10 perces idegen nyelvű prezentáció tartása, melyet az oktatóval a félév elején egyeztetnek a hallgatók. Témája: a tantárgyi tematika egyik témájának altémája, a tematika által meghatározott héten. Osztályzat ötfokozatú skálán / 50% elégséges, 60% közepes, 75% jó, 90%-tól jeles/. Dolgozatok pótlása a dolgozat utáni legelső alkalommal.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Részvétel a tanórák minimum 75%-án. Két zárthelyi dolgozat megírása. Prezentáció tartása.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy (GYJ)

Osztályzat ötfokozatú skálán / 50% elégséges, 60% közepes, 75% jó, 90%tól jeles/

Zárthelyi dolgozatok 35-35%-ot, míg a prezentáció 30%-át teszi ki a gyakorlati jegynek.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Alan Hardacr (ed.): How the EU Institutions Work and How to Work with the EU Institutions. John Harper Publishing, 2011. ISBN-10: 0956450865
2. Neill Nugent: The Government and Politics of the European Union. Palgrave Macmillan, 2010. ISBN10: 0.230.24118-2

17.2. Ajánlott irodalom:

1. John McCormick: European Union Politics. Palgrave Macmillan, 2011. ISBN: 978-0-230-57707-7

Budapest, 2021.01.05.

Nagy Zsuzsanna,
nyelvtanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁISZLO03
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szaknyelvi ismeretek III. - Szervezeti és intézményi kommunikáció
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** LSP III. - Communications skills
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Idegennyelvi és Szaknyelvi Lektorátus
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Miklósy Hajnalka, nyelvtanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (0 EA + 56 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (0 EA + 16 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 4 (0 EA + 4 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az ismeretanyag a hatékony szóbeli kommunikáció és prezentáció nyelvi/szaknyelvi eszközeit öleli fel. Az ismeretanyag kiterjed az előadástartás módszertanának idegen nyelven történő megismerésére, elemzésére, angol nyelven tartott előadások, megbeszélések, tárgyalások és írásbeli kommunikáció nyelvének elsajátítására.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course aims to provide students with the relevant vocabulary of effective communication within the organization, such as presentation. Students study the theoretical and practical background of presentation, meetings, negotiations and written communication.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Birtokában van az állam magas szintű feladatait ellátni képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői ismereteknek. Idegennyelv-tudása fejlődik a fent említett témák tekintetében.

Képességei: Szakmai felkészültsége alapján rendszerszinten képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetési feladatokat ellátni, és ezekről képes idegen nyelven írásban és szóban megnyilatkozni. Képes megbeszéléseken, tárgyalásokon hatékonyan résztvenni és előadásokat tartni idegen nyelven.

Attitűdje: Megfelelő problémafelismerő és -kezelő képességekkel bír idegen nyelvű környezetben is. Nyitottá válik a szakmai diskurzusokra idegen nyelven is.

Autonómiája és felelőssége: Javaslatokat tesz idegen nyelvű környezetben is. Kialakított szakmai véleményét, álláspontját előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli idegen nyelvű környezetben is.

Knowledge: The planning, strategic, analytical and management skills necessary for completing high-profile tasks regarding the state. His/her foreign language skills improve regarding the topics mentioned above.

Capabilities: Performing planning, strategic, analytical and managerial tasks systematically based on his/her professional competencies and he is capable of written and oral communication about these topics in a foreign language. He/she is capable of participating in meetings, negotiations efficiently and holding presentations in a foreign language.

Attitude: Possessing the skills to recognize and handle problems competently in a foreign environment as well. He/she becomes open to professional discourses in a foreign language as well.

Autonomy and responsibility: He/she puts forward suggestions in a foreign environment as well. He/she can support his/her professional opinion and viewpoint independently in familiar decision-making scenarios in a foreign environment as well. He/she becomes open to professional discourses in a foreign language as well.

11. Előtanulmányi követelmények: Szaknyelvi ismeretek II. - Európai uniós haladó szaknyelv [ÁISZLO02]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Bevezetés. (Introduction.)

12.2. Látogatók fogadása, az együttműködés megfelelő kereteinek kialakítása. (Welcoming visitors, setting the tone.)

12.3. Ajánlatok, meghívások, felkérések elfogadása, udvarias visszautasítása. (Accepting and rejecting offers and invitations appropriately.)

12.4. Hatékony kérdésfeltevés, megfelelő reagálás. (Effective questioning, appropriate reactions.)

12.5. Együttműködő magatartásformák kialakítása, a beszélgetés menetének fenntartása. (Cooperation, keeping the discussion going.)

12.6. Búcsúzás, a kapcsolatok megerősítése. (Farewell, strengthening connections.)

12.7. Zárthelyi dolgozat. Téma 1-6. (Test I. Unit 1-6.)

12.8. A hatékony értekezlet legfontosabb ismérvei. (Effective meetings.)

12.9. Értekezlet megnyitása: célkitűzések, eljárás menete, tisztségviselők, résztvevők. (Opening a meeting: goals, process, participants.)

12.10. Értekezlet napirendjének, struktúrájának folyamatos kontrollja. (Setting and keeping to the agenda.)

12.11. Érveléstechnika, problémamegoldás. (Argumentation and problem-solving.)

12.12. Közbeszólások, eltérés a tárgytól; udvarias visszautasítási formulák. (Interruptions, digressions, polite rejections.)

12.13. Felhívás ötletbörzére – új ötletek ösztönzése, visszajelzések. Notórius közbeszólókkal, domináns felszólalókkal való megfelelő bánásmód. (Brainstorming - encouraging ideas, feedback. Dealing with problematic people.)

12.14. Zárthelyi dolgozat. Téma 8-13. (Test II. Unit 8-13.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások min. 75%-án részt venni, rövid/tartós távolmaradás indokolt esetben (orvosi, szolgálati) pótolható, amely pótlás egyéni megbeszélés szerint történik. Egyéb

esetből fakadó több mint 25%-os hiányzás esetén, a félév teljesítése nem írható alá.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Két zárthelyi dolgozat (időpontja a tantárgyi tematikában látszik). 8-10 perces idegen nyelvű prezentáció tartása, melyet az oktatóval a félév elején egyeztetnek a hallgatók. Témája: a tantárgyi tematika egyik témájának altémája, a tematika által meghatározott héten. Osztályzat ötfokozatú skálán / 50% elégséges, 60% közepes, 75% jó, 90%-tól jeles/. Dolgozatok pótlása a dolgozat utáni legelső alkalommal.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Részvétel a tanórák minimum 75%-án. Két zárthelyi dolgozat megírása. Prezentáció tartása.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy (GYJ)

Osztályzat ötfokozatú skálán / 50% elégséges, 60% közepes, 75% jó, 90%tól jeles/

Zárthelyi dolgozatok 35-35%-ot, míg a prezentáció 30%-át teszi ki a gyakorlati jegynek.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Frances Eales - Steve Oakes: Speakout. Pearson, Harlow, 2012. ISBN13: 9781408276099
2. Jeremy Comfort: Effective Presentations. Oxford University Press, 1996. ISBN 13 9780194570657
3. Adrian Wallwork: Business Options. Oxford University Press, 2000. ISBN: 0-19-457234-X

17.2. Ajánlott irodalom:

1. The Palgrave Macmillan Dictionary of Diplomacy. Palgrave Macmillan, 2012. ISBN-10: 0230302998
2. Oxford Advanced Learner's Dictionary. Oxford University Press, 2010. ISBN: 9780194799027

Budapest, 2021.01.05.

Miklósy Hajnalka
nyelvtanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁISZLO04
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szaknyelvi ismeretek IV. - Jogi szaknyelv
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** LSP IV. - Legal English
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Idegennyelvi és Szaknyelvi Lektorátus
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bali Mónika, nyelvtanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 56 (0 EA + 56 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (0 EA + 16 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 4 (0 EA + 4 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy oktatásának célja átfogó jogi szaknyelvi ismeretek elsajátítása. Jogágak (pl. tulajdonjog, szerződési jog, vállalati jog, kártérítési jog) szókinccse, kapcsolódó készségek fejlesztése: olvasott szöveg értése, hallott szöveg értése, beszédképesség, levél-, jelentésírás.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Students become familiar with the special vocabulary of various legal fields. Students gain knowledge of legal terminology of different fields (such as titles, contract law, company law, torts). Also, their related skills are developed such as reading and listening comprehension, speaking and writing skills.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közszerológati életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közjót és a köz érdekét. Idegennyelv-tudása fejlődik a fent említett témák és a jogi szakszókinccs tekintetében.

Képességei: Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére. Képes idegen nyelven írásban és szóban megnyilatkozni jogi témákban.

Attitűdje: Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel idegen nyelvű környezetben is. Nyitottá válik a szakmai diskurzusokra idegen nyelven is.

Autonómiaja és felelőssége: Önállóan tervezi meg és végzi a közigazgatási ügykörben felmerülő specifikus tevékenységeket idegen nyelvű környezetben is.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):
Knowledge: Working for the common good and public interest based on professional and human

standards sustained through professional commitment. His/her foreign language skills improve regarding legal terminology and the topics mentioned above.

Capabilities: Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance. He/She is capable of communicating about legal matters both in writing and speaking in a foreign language.

Attitude: A comprehensive approach based on social, legal, economic and political science in a foreign environment as well. He/she becomes open to professional discourses in a foreign language as well.

Autonomy and responsibility: He/she plans and carries out specific public administration activities independently in a foreign environment as well.

11. Előtanulmányi követelmények: Szaknyelvi ismeretek III. - Szervezeti és intézményi kommunikáció [ÁISZLO03]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Bevezetés. (Introduction.)
- 12.2. Karrier a jog területén. (Career in law.)
- 12.3. A szerződési jog alapjai. (The basics of contract law.)
- 12.4. Szerződésszegés jogorvoslata. (Breaching agreements.)
- 12.5. Kártérítési jog. (Tort law.)
- 12.6. Bevezetés a büntetőjogba. (Introduction into criminal law.)
- 12.7. Zárthelyi dolgozat. Téma 1-6. (Test I. Unit 1-6.)
- 12.8. Elkövetők és bűncselekmények fajtái. (Perpetrators and types of crimes.)
- 12.9. Bűncselekmények és büntetés. (Crime and punishment.)
- 12.10. Társasági jog. (Corporate law.)
- 12.11. Társasági törvény megszegése. (Breaching corporate law.)
- 12.12. A társasági törvény megszegésének jogkövetkezményei. (Legal consequences of breach.)
- 12.13. Ismétlés. (Revision.)
- 12.14. Zárthelyi dolgozat. Téma 8-13. (Test II. Unit 8-13.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások min. 75%-án részt venni, rövid/tartós távolmaradás indokolt esetben (orvosi, szolgálati) pótolható, amely pótlás egyéni megbeszélés szerint történik. Egyéb esetről fakadó több mint 25%-os hiányzás esetén, a félév teljesítése nem írható alá.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Két zárthelyi dolgozat (időpontja a tantárgyi tematikában látszik). 8-10 perces idegen nyelvű prezentáció tartása, melyet az oktatóval a félév elején egyeztetnek a hallgatók. Témája: a tantárgyi tematika egyik témájának altémája, a tematika által meghatározott héten. Osztályzat ötfokozatú skálán / 50% elégséges, 60% közepes, 75% jó, 90%-tól jeles/. Dolgozatok pótlása a dolgozat utáni legelső alkalommal.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Részvétel a tanórák minimum 75%-án. Két zárthelyi dolgozat megírása. Prezentáció tartása.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy (GYJ)

Osztályzat ötfokozatú skálán / 50% elégséges, 60% közepes, 75% jó, 90%tól jeles/

Zárthelyi dolgozatok 35-35%-ot, míg a prezentáció 30%-át teszi ki a gyakorlati jegynek.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Amy-Krois Lindner - Matt Firth: Introduction to International Legal English. Cambridge University Press, 2009. ISBN 978-0-521-71899-8
2. Paul P. Craig - Gráinne de Búrca: EU Law. Oxford University Press, 2008. ISBN 978-0-19-927389-8

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Jonathan Law - Elizabeth A. Martin: A Dictionary of Law. Oxford University Press, 2013. eISBN: 9780191726729

Budapest, 2022.11.30.

Bali Mónika
nyelvtanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁTKTMO01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szervezeti és vezetői kommunikáció
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Organisational and leadership communication
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Társadalmi Kommunikáció Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Bajnok Andrea, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (0 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (0 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A gyakorlat tömbösített formában, a tapasztalati tanulást elősegítő, kislétszámú csoportokban zajlik. A gyakorlatok célja a szervezeti és vezetői kommunikációs kompetenciák fejlesztése. A gyakorlat során a hallgatók megismerik a hatékony, gyors, pontos, átlátható kommunikáció feltételeit, és inspirációt merítenek ezen feltételek fejlesztésére és kialakítására, új technikák alkalmazására. A szervezetben a vezető feladata, hogy megfelelő színteret biztosítson a feladatok, problémák, konfliktusok, stratégiák megvitatására és az információk áramlására.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course takes place in 4 hours blocks, with small groups promoting experiential learning. The aim of the exercises is to develop their organizational and managerial communication competencies. During the practice, students will learn the conditions for effective, fast, accurate, transparent communication, and will be inspired to develop and develop these conditions and apply new techniques. It is the job of the leader in the organization to provide an appropriate platform for discussing tasks, problems, conflicts, strategies, and the flow of information.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Átlátja a magyar állam komplex szervezetrendszerének tagozódását. Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

Képességei: Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közszolgálati életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közjót és a köz érdekét. Szakmai felkészültsége alapján rendszerszinten képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetési feladatokat ellátni. Képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői feladatokkal összefüggő folyamatokban és döntésekben részt venni.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására. Kritikus a századunkat alakító folyamatokkal szemben. Fontosnak tartja, hogy a köz szolgálata érdekében kiemelkedő teljesítményt nyújtson. Megfelelő problémafelismerő és -kezelő képességekkel bír. Szem előtt tartja a mindenkori közjót és közérdeket. Együttműködik másokkal a problémamegoldásban.

Autonómiája és felelőssége: Felelősséget érez a közhatalmi tevékenységgel járó munka következményei iránt. Felelősséget vállal az általa végzett munkáért. A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatok önálló végzésére. Javaslatokat tesz. Támogatja a szervezeti egység beosztottjait a munkájukban. Kialakított szakmai véleményét, álláspontját előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli. Önellenőrzésre képes.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The divisions of the complex organizational structure of the Hungarian state. The systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state.

Capabilities: Working for the common good and public interest based on professional and human standards sustained through professional commitment. Performing planning, strategic, analytical and managerial tasks systematically based on his/her professional competencies. Participating in processes and decision-making regarding planning, strategic, analytical and management tasks.

Attitude: An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically. Critical thinking about the processes influencing our century. The need to deliver an outstanding performance in order to serve the public. Possessing the skills to recognize and handle problems competently. Keeping the common good and public interest in mind. He/she cooperates with others in order to solve problems.

Autonomy and responsibility: He/she feels responsible for the outcomes of public activities. He/she takes responsibility for his/her work. He/she is capable of carrying out comprehensive and complex tasks on his/her own initiative. He/she puts forward suggestions. He/she supports the work of the subordinates of his/her division. He/she can support his/her professional opinion and viewpoint independently in familiar decision-making scenarios. He/she is capable of self-monitoring.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. 1-4. óra: Vezetés és kommunikáció. A vezető szerepe a szervezeti kommunikációban. Vezetéstudományi megközelítések. (1-4. Lesson: Leadership and Communication. Leadership in organizational communication. Management Theory Approaches.)

12.2. 5-8. óra: A vezetői szerep betöltéséhez szükséges kompetenciák. Vezetői stílusok, szerepek, szerepeltvárások, szerepfelfogások és kommunikáció. (5-8. Lesson: Competencies required to fulfill a leadership role. Leadership styles, roles, role expectations, role concepts and communication.)

12.3. 9-12. óra: Szervezeti identitás, szervezeti szocializáció és teljesítmény összefüggései. (9-12. Lesson: Relationships between organizational identity, organizational socialization and performance.)

12.4. 13-16. óra: A formális csapatmunka szervezése a közös célok elérése érdekében való befolyásolás eszközeivel. Az aszertív kommunikáció. (13-16. Lesson: Organizing formal teamwork with the means to influence common goals. Assertive communication.)

12.5. 17-20. óra: Vezetői hitelesség és motiváció. Zavarok a kommunikációban. Kommunikációs gátak, blokkok beazonosítása, feloldási lehetőségük. Konfliktuskezelés. (17-20. Lesson: Leadership credibility and motivation. Disturbances in communication. Identification of communication barriers, blocks, their resolution. Conflict management.)

12.6. 21-24. óra: A bevonás eszközei. Hatékony kommunikációs eszközök csoportos problémamegoldás esetén. Delegálás. (21-24. Lesson: Means of involvement. Powerful communication tools for group problem solving. Delegation.)

12.7. 25-28. óra: Az információszerzés, az információmegosztás és az információ nyilvánossá tételének gyakorlata. (25-28. Lesson: Practice of information acquisition, information sharing and disclosure.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75 %-án részt venni. Hiányzás esetén a személyes jelenlét pótlása egyéni munkával, beküldendő dolgozat vagy szóbeli beszámoló formájában történhet.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató értékelése a 12. pontban meghatározott témakörökhöz köthető reflexiós dolgozat elkészítése, valamint annak prezentálása alapján történik. A reflexiós dolgozat terjedelme minimum 10.000 karakter (szóközökkel), amelyet legkésőbb a szorgalmi időszak végét megelőző 7. napon szükséges megküldeni az oktató számára, elektronikus úton. Az oktató az alábbi szempontok szerint értékeli dolgozatot és a prezentációt: szakirodalmi feldolgozás és hivatkozás, szakmaiság, reflexivitás, szakmai személyiségváltozás szintje. Az értékelés ötfokozatú: elégtelen (60% alatt), elégséges (61%-70%), közepes (71%-80%), jó (81%-90%), jeles (91%-100%). Pótlás, illetve 61% alatti eredmény esetén, javítási lehetőséget kell biztosítani a szorgalmi időszakban, egy alkalommal.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladat legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A félévközi számonkérés módja és formája: gyakorlati jegy, amely a félévközi feladatok sikeres teljesítéséből áll.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Jenei Ágnes: Vezetés és kommunikáció. NKE-jegyzet, 2013. (elektronikusan elérhető)
2. Szvetelszky Zsuzsanna: Rejtett szervezetek. Typotex, Budapest, 2017. ISBN: 978 963 279 934 6

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Thun, F. S.: A kommunikáció zavarai és feloldásuk. Általános kommunikációpszichológia. Háttér Kiadó, Budapest, 2012. ISBN: 9786155124068
2. Mumford, M. D. - Zaccaro, S. J. - Harding, F. D. - Jacobs, T. O. - Fleishman, E. A.: Leadership skills for a changing world: solving complex social problems. Leadership Quarterly, 2000 11(1)
3. Mumford, M. D. - Zaccaro, S. J. - Harding, F. D. - Jacobs, T. O. - Fleishman, E. A.: Leadership skills for a changing world: solving complex social problems. Leadership Quarterly, 2010 11(1), 11. ISSN: 1048-9843

Budapest, 2023.12.01.

Dr. Bajnok Andrea, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKKTO06
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szervezetszociológia
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Sociology of organizations
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kormányzástani és Közpolitikai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Szabó Máté Csaba, PhD, adjunktus
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (4 EA + 4 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (1 EA + 1 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy feladata, hogy strukturált ismereteket nyújtson a szociológia tudományának egy, az államtudományok szempontjából jelentős szakdiszciplínájáról, a szervezetszociológiáról. A tantárgy során áttekintjük a társadalmi csoportok és szervezetek legfőbb jellemzőit, típusait, megismerjük az ezekről szóló főbb elméleteket. A kurzus során a hallgatók megismerkednek a szervezetszociológia legfontosabb vizsgálati kérdéseivel, a szervezeti magatartás és működés számos aspektusával. Külön hangsúlyt fektetünk az egyén szervezeti létének bemutatására. A kurzus résztvevői megismerhetik a bürokratikus és politikai szervezetek sajátosságait is, valamint a jogszociológia állami szervezetekről alkotott megállapításait is. A tantárgy célja, hogy segítse a hallgatók sikeres beilleszkedését és eligazodását jövőendő munkahelyi szervezetükben.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The purpose of the course is to provide a structured knowledge about organizational sociology. During the course we review the main characteristics and types of social groups and organizations and the most important theories about them. During the course students will become acquainted with the most important research questions of organizational sociology and many aspects of organizational behavior and functioning. Special emphasis is placed on presenting the individual's organizational existence. Participants will also learn about the specifics of bureaucratic and political organizations, as well as the findings of legal sociology on state organizations. The purpose of the course is to help students successfully integrate and orient themselves in their future workplace organization.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Megfelelő áttekintéssel rendelkezik az állammal kapcsolatos komplex tudnivalók szintetizálására. Tájékozott az államban érvényesülő fontos mechanizmusokat illetően. Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert. Átlátja a magyar

állam komplex szervezetrendszerének tagozódását. A fentiekén túl a tantárgy elvégzése nyomán a hallgatók komplex ismeretekkel rendelkeznek a különböző szervezetek, és különösen az állami-politikai, valamint bürokratikus szervezetek működésének sajátosságairól.

Képességei: Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közszolgálati életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közjót és a köz érdekét. Szakmai felkészültsége alapján rendszerszinten képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetési feladatokat ellátni. Képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői feladatokkal összefüggő folyamatokban és döntésekben részt venni. A fentiekén túl, a tantárgy elvégzése nyomán a hallgatók képesek lesznek felismerni a szervezeten belüli folyamatokat, arra tudásuknak megfelelően reagálni; valamint képesek lesznek a szervezetek belső, valós életének számos aspektusát összekötni az arról alkotott elméletekkel.

Attitűdje: Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására. Megfelelő problémafelismerő és -kezelő képességekkel bír. Támogatja a hatékony közpolitikai stratégiai tervezést. A fentiekén túl a hallgatók elkötelezettek lesznek a felelős szervezeti működés, a normakövető szervezeti magatartás, továbbá a szervezetfejlesztés és szervezeti tanulás egész életen át tartó eszményének a megvalósításáért.

Autonómiaja és felelőssége: Felelősséget vállal az általa végzett munkáért. Önellenőrzésre képes. Támogatja a szervezeti egység beosztottjait a munkájukban. Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban az államtudományi módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban. A fentiekén túl, a tantárgy elvégzése nyomán a hallgatók önállóan tudják értékelni egy-egy szervezeti egység munkáját, szervezetfejlesztési javaslatokat tudnak megfogalmazni.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The comprehensive synthesis of the complex knowledge of the state. The prevailing mechanisms influencing the state. The systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state. The divisions of the complex organizational structure of the Hungarian state. In addition to the above, students will have a complex understanding of how different organizations, and in particular state-political and bureaucratic organizations work.

Capabilities: Working for the common good and public interest based on professional and human standards sustained through professional commitment. Performing planning, strategic, analytical and managerial tasks systematically based on his/her professional competencies. Participating in processes and decision-making regarding planning, strategic, analytical and management tasks. In addition to the above, students will be able to recognize processes within the organizations and respond appropriately to their knowledge; and they will be able to connect many aspects of internal life of an organization to theories.

Attitude: An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically. Possessing the skills to recognize and handle problems competently. Supporting the efficient strategic planning of public policies. In addition to the above, students will be committed to the realization of a responsible organization, normative organizational behavior, and the ideal of lifelong organizational development and organizational learning.

Autonomy and responsibility: He/she takes responsibility for his/her work. He/she is capable of self-monitoring. He/she supports the work of the subordinates of his/her division. He/she applies a wide range of methods and techniques of public governance in practice independently in contexts varied in complexity and certainty. In addition to the above, students will be able to evaluate independently the work of an organizational unit and make suggestions for organizational development.

11. Előtanulmányi követelmények: Szociológia [ÁKKTO05]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Bevezetés a szervezetszociológiába: rövid fejlődéstörténete, meghatározó paradigmái és iskolái. (Introduction to Organizational Sociology: A Brief History of its development, definitive paradigms and schools.)
- 12.2. A szervezetelmélet főbb klasszikusai és a szervezetkutatás kiemelt vizsgálati területei. A bürokráciaelméletek és típusaik. (The main classics of organization theory and the main research areas of organization research. Bureaucratic theories and their types.)
- 12.3. Szervezet – szervezettség – szervezetek, mint társadalmi jelenségek. (Organizations - as a social phenomena.)
- 12.4. A társadalmi csoportok típusai, jellemzőik. A szervezetek és főbb típusaik, azok legfőbb jellemzői. (Types of social groups, their characteristics. The main types of organizations and their main characteristics.)
- 12.5. A szervezet céljai és a szervezet szervezése. Struktúrák, formák és hierarchia a szervezetben. (Organization goals, structures, forms and hierarchy in the organizations.)
- 12.6. Az egyén és a szervezet: kondicionálás-tanulás, szervezeti attitűdök, elméletek a motivációról. (The individual and the organization: conditioning-learning, organizational attitudes, theories of motivation.)
- 12.7. Személyközi viszonyok a szervezetben: státusz és szerep, szerepkonfliktusok. (Interpersonal relationships in the organization: status and role, role conflicts.)
- 12.8. Szervezeti magatartás: kommunikáció, hatalom és vezetés a modern szervezetekben. (Organizational behavior: communication, power and leadership in modern organizations.)
- 12.9. A szervezeti működés jellemzői: formalitás és informális, döntési elméletek. (Characteristics of organizational functioning: formality and informality, decision theories.)
- 12.10. Szervezeti kultúra, szervezeti szocializáció, értékek, normák, szimbólumok szerepe a szervezetben. (The role of organizational culture, organizational socialization, values, norms, symbols in the organization.)
- 12.11. A szervezet és a konfliktusok, konfliktuskezelés módszerei. A szervezeti működési zavarok, diszfunkciók a szervezetekben. (The conflicts in the organizations, methods of conflict management. Organizational dysfunctions.)
- 12.12. Az állami- és bürokratikus szervezetek jellemzői. A jóléti állam és szervezeteinek problémái. (Characteristics of state and bureaucratic organizations. Problems of the welfare state and its organizations.)
- 12.13. A jogi és politikai szervezetek jellemző vonásai és jelenségeik. (Characteristics the of legal and political organizations.)
- 12.14. A jogszociológia eredményei a szervezetszociológiában. (Results of legal sociology in organizational sociology.)
- 13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév**
- 14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:**

A tantárgy teljesítéséhez legalább 11 foglalkozáson jelen kell lennie a hallgatóknak, a félév során három hiányzás lehetséges. A tanóróról történő igazolatlan hiányzás öt oldalas házidolgozattal pótolható, melynek témáját az oktatóval kell egyeztetni a hiányzást követő első órán. A megengedett mértéket túllépő, nem pótol hiányzást az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja az előadások és a szemináriumok látogatása, a figyelmes és aktív jelenlét az órákon. A hallgatóknak a félév során egy referátumot kell tartaniuk (5 pont), egy dolgozatot kell beadniuk (5 pont), valamint két zárthelyi dolgozatot (5-5 pont) kell írniuk. A jól

teljesítő hallgatók megajánlott vizsgajegyét szerezhethetik az alábbiak szerint: 20-18 – jeles (5); 17-16 – jó (4). A 11 pont alatt teljesítő hallgató nem bocsátható vizsgára, tárgyméltásra kötelezett. A 10.000 karakteres beadandót a tizedik oktatási hétre kell elkészíteniük a hallgatóknak. Ha bármelyik félévközi feladat sikertelen (azaz elégtelen értékelést kap), akkor annak javítására nézve a TVSZ vonatkozó rendelkezései az irányadók. Ha a hallgató igazolt ok miatt nem tudja beadni a dolgozatát, úgy számára biztosított a pótlólagos benyújtás lehetősége. Ha egy héten túl, igazolás nélkül nem nyújt be dolgozatot a hallgató, nincs pótlási lehetőség, és ez 0 pontos zárthelyi dolgozatot von maga után, vagyis tárgyméltással jár. A dolgozat késedelmes benyújtása minden nap csúszás esetén egy pont levonását eredményezi az értékelés során.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladat legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Kollokvium, írásbeli vizsga, melyen ötfokozatú jegyet kaphatnak a hallgatók. Megajánlott jegyre a 15. pontban leírtak az irányadók.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bakacsi Gyula: A szervezeti magatartás alapjai. Aula Kiadó, Budapest, 2010.
2. Perrow, Charles: Szervezetszociológia. Osiris Kiadó, Budapest, 2002. ISBN: 9789633793138

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Geert Hofstede - Gert Jan Hofstede: Kultúrák és szervezetek. Az elme szoftvere. VHE Kft., Pécs, 2008. ISBN: 9630658973
2. Kulcsár Kálmán: Jogszociológia. Vince Kiadó, Budapest, 2002. ISBN 963-9323-57-8
3. Csepeli György: A szervezkedő ember. A szervezkedő ember – A szervezeti élet szociálpszichológiája. Kossuth Kiadó, Budapest, 2015.

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Szabó Máté Csaba, PhD,
adjunktus sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKKTO05
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szociológia
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Sociology
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kormányzástani és Közpolitikai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Szabó Máté Csaba, adjunktus
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (4 EA + 4 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (1 EA + 1 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy bevezetést kínál a szociológia alapjaiba. A hallgatók rendszerezett ismereteket szereznek a mai modern társadalmakról: azok strukturális mozgásairól, működési jellegzetességeiről, a társadalmi jelenségek közötti összefüggésekről és a társadalmi folyamatok alakulására hatást gyakorló alapvető tényezőkről és törvényszerűségekről. Megismertetjük a hallgatókat az alkalmazott társadalomtudományok kutatási módszereinek, technikáinak, s a kutatási eredmények más területen történő gyakorlati hasznosíthatóságának lehetőségeivel – különös tekintettel arra, hogy a szociológiai megközelítés miként használható a társadalom intézményeiben zajló folyamatok mélyebb megértésére. A félév során bemutatásra kerülnek az egyes társadalmi alapintézményeket vizsgáló szakszociológiák (család-, kisebbség-, vallás- és településszociológia) is. Mindvégig hangsúlyosan jelen van a hazai társadalom jellegzetességeinek a bemutatása. A tantárgy célja, hogy megfelelően megalapozza a társadalomtudományi gondolkodást, átadja annak szó- és fogalomkészletét, és megfelelő alapul szolgáljon az erre épülő kurzusok számára.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course provides an introduction to the basics of sociology. Students will gain systematic knowledge of today's modern societies: their structural movements, their characteristics, the interrelationships between social phenomena and the fundamental factors and regularities that influence the development of social processes. Students will be introduced to the research methods, techniques, and practical applications of applied social sciences in other areas, with particular reference to how the sociological approach can be used to gain a deeper understanding of the processes within societal institutions. During the semester, special sociologies (family, minority, religious and settlement sociology) examining the basic social institutions will also be introduced. The characteristics of the domestic society is always emphasized. The purpose of the course is to provide a solid foundation for social science thinking, to convey its vocabulary and concepts, and to provide a basis for courses

based on it.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: Megfelelő áttekintéssel rendelkezik az állammal kapcsolatos komplex tudnivalók szintetizálására. Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert. Tájékozott az államban érvényesülő fontos mechanizmusokat illetően. Tisztában van az államot érő behatásokkal és az állam hatékony működésével szemben támasztott követelményekkel. Összefüggéseiben is képes értelmezni az államra ható folyamatokat. A fentiekén túl a tantárgy elvégzése nyomán a hallgatók átfogó alapismeretekkel rendelkeznek a szociológia tudományáról, és ismeri a szociológia főbb elméleteit, módszereit és kutatási irányait. A hallgatók ismerik a magyar társadalomra jellemző legfőbb trendeket, jellegzetességeket, problémákat.

Képességei: Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közszolgálati életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közjót és a köz érdekét. Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére. A fentiekén túl, a tantárgy elvégzése nyomán a hallgatók képesek lesznek azonosítani az egyes társadalmi jelenségeket, és azokra a szakirodalom fényében reagálni. A hallgatók képesek lesznek megfelelő társadalmi érzékenységgel viszonyulni napjaink társadalmának problémáihoz.

Attitűdje: Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel. Nyitott, fogékony és érdeklődő a XXI. század államára ható komplex globális és regionális hatások társadalmi, politikai és gazdasági szempontú elemzése és kezelése iránt. Kritikus a századunkat alakító folyamatokkal szemben. Megfelelő problémafelismerő és -kezelő képességekkel bír. A hallgatók elkötelezettek a jelen társadalmának tudományos igényű megismerése irányában. A többféle értelmezést lehetővé tevő, komplexebb társadalmi kérdésekkel találkozva a hallgatók képesek differenciált válaszokat megfogalmazni.

Autonómiája és felelőssége: Önellenőrzésre képes. Kialakított szakmai véleményét, álláspontját előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli. Új, komplex ismereteket igénylő helyzetekben is felelősséget vállal a döntések környezeti, társadalmi és államigazgatási hatásaiért. A hallgatók önállóan képesek alapvető társadalomtudományi kutatásokat kezdeményezni, megtervezni, azokban részt venni, illetve azok eredményeit megfelelően értelmezni.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The comprehensive synthesis of the complex knowledge of the state. The systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state. The prevailing mechanisms influencing the state. The correlations between processes influencing the state. In addition to the above, students will have a comprehensive knowledge of the science of sociology and will be familiar with the main theories, methods, and directions of sociology. Students are aware of the main trends, characteristics and problems of the Hungarian society.

Capabilities: Working for the common good and public interest based on professional and human standards sustained through professional commitment. Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance. In addition to the above, students will be able to identify and respond to a specific social phenomena in the light of the literature. Students will be able to respond with the appropriate social sensitivity to the problems of today's society.

Attitude: A comprehensive approach based on social, legal, economic and political science. An open-minded, sensitive and inquiring attitude to the social, political and economic analysis and management of complex global and regional impacts influencing the 21st century state. Critical thinking about the processes influencing our century. Possessing the skills to recognize and handle problems competently. Students are committed to the scientific understanding of the present society. Faced with more complex societal issues that allow for multiple interpretations, students are able to formulate differentiated responses.

Autonomy and responsibility: He/she is capable of self-monitoring. He/she can support his/her professional opinion and viewpoint independently in familiar decision-making scenarios. He/she takes responsibility for the environmental, social and state administration impacts of decisions in new situations requiring complex knowledge. In addition to the above, students can independently initiate, plan, participate in, and interpret the results of basic social science research.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. A szociológia kialakulása, helye a tudományok rendszerében. A szociológiai szemlélet. (The development of sociology, its place in the system of sciences.)
- 12.2. A szociológia története, főbb fejlődési irányai, elméletalkotói és iskolái. (History of sociology, main trends, theorists and schools.)
- 12.3. Módszertani alapismeretek. A társadalomtudományi kutatások alapjai, az egyes kutatási módszerek: kérdőívek, interjúk, megfigyelések jellemzői. (Basic methodology. Basics of social science research, individual research methods: questionnaires, interviews, characteristics of observations.)
- 12.4. A társadalmi struktúra és rétegződés alapvető fogalmai. A magyar társadalom szerkezetének történelmi meghatározottsága, mai jellemzői. Empirikus kutatások a magyar társadalom szerkezetéről. (Basic concepts of social structure and stratification. Historical determinants of the structure of Hungarian society, its characteristics today. Empirical research on the structure of Hungarian society.)
- 12.5. A családszociológia alapfogalmai. Elméletek a családfejlődésről és változások az ezredfordulón. Tipikus családszerkezeti formák és családi szocializációs folyamatok. (Basic concepts of family sociology. Theories about family development and changes at the turn of the millennium. Typical forms of family structure and family socialization processes.)
- 12.6. Demográfiai alapismeretek, alapfogalmak, elméletek a népesedésről, a népszámlálások adatainak értelmezése. (Basic concepts of demographics, concepts and demographic theories, interpretation of census data.)
- 12.7. Kisebbségi csoportok a társadalomban; nemzeti, etnikai és vallási kisebbségek helyzete. (Minority groups in society; the status of national, ethnic and religious minorities.)
- 12.8. A társadalmi mobilitás szerepe, különféle formái és jelentésük. Mobilitási csatornák. Mobilitási folyamatok a magyar társadalomban. A migráció szociológiai kérdései. (Role, forms and meaning of social mobility. Mobility channels. Mobility processes in Hungarian society. Sociological issues of migration.)
- 12.9. A szocializáció folyamata, szakaszai, jellemzői. Kultúra, normák, értékek, attitűdök. (The process, stages and characteristics of socialization. Culture, norms, values, attitudes.)
- 12.10. A települések szociológiai jellemzői. Településszerkezet, város és falu. A hazai településszerkezet sajátosságai. (Sociological characteristics of settlements. Settlement structure, city and village. Characteristics of the Hungarian settlement structure.)
- 12.11. A vallás a modern társadalomban. Az egyházak társadalmi szerepe és szociális tanításai. (Religion in modern society. The social role and social teachings of the churches.)
- 12.12. A deviáns viselkedés értelmezése. A deviancia felismerése és kezelése. Deviáns szubkultúrák. (Interpretation of deviant behavior. Detecting and managing deviance. Deviant subcultures.)
- 12.13. A társadalmi nem kérdései, valamint a feminista megközelítések. (Gender issues and feminist approaches.)
- 12.14. Társadalmi csoportpercepció; sztereotípiák; előítéletek; asszimiláció, szegregáció; diszkrimináció; etnocentrizmus; etnokulturális sztereotípiák; xenofóbia. (Social group concept; stereotypes; prejudices; assimilation, segregation; discrimination; ethnocentrism; ethnocultural stereotypes; xenophobia.)

stereotypes; prejudice; assimilation, segregation; discrimination; ethnocentrism; ethnocultural stereotypes; xenophobia.)

12.15. A társadalmi nyilvánosság jelentése és történeti útja. A tömegkommunikáció szociológia jelenségei, közhangulat és közvélemény. (The meaning and historical path of social publicity. Mass communication is a phenomenon of sociology, public sentiment and public opinion.)

12.16. Az életmód és életstílus szociológiai kérdései. (Sociological issues in lifestyle.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez legalább 11 foglalkozáson jelen kell lennie a hallgatóknak, a félév során három hiányzás lehetséges. A tanóráról történő igazolatlan hiányzás öt oldalas házidolgozattal pótolható, melynek témáját az oktatóval kell egyeztetni a hiányzást követő első órán. A megengedett mértéket túllépő, nem pótol hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja az előadások és a szemináriumok látogatása, a figyelmes és aktív jelenlét az órákon. A hallgatóknak a félév során három zárthelyi dolgozatot kell megírniuk, és egy referátumot kell tartaniuk az általuk félév elején vállalt témából, valamint egy társadalomtudományi mű recenzióját kell elkészíteniük. A zárthelyi dolgozatok a félév elején megküldött társadalomtudományi alapfogalmak ismeretét kéri számon. Minden zárthelyi dolgozat alkalmával 5 pont szerezhető, valamint a referátummal is 5 pont szerezhető. Értékelés az alábbiak szerint: 25-23 – jeles (5); 22-19 – jó (4). 18-16 (3) 15-13 (2). A 13 pont alatt teljesítő hallgató nem bocsátható értékelésre, tárgyismérlésre kötelezett. Ha hallgató nem elégedett a pontokra kapott érdemjegyével beszámolót tehet a félév anyagából szóbeli vizsga formájában. Ha a hallgató igazolt távolmaradás miatt nem tud részt venni valamelyik zárthelyi dolgozat megírásán, úgy számára biztosított a pót-zh lehetősége. Igazolatlan távolmaradás esetén nincs pótlási lehetőség, és ez 0 pontos zárthelyi dolgozatot von maga után. A referátum késedelmes megtartása minden megkezdett tanóra csúszás esetén egy pont levonását eredményezi az értékelés során.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladat legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, melyen ötfokozatú érdemjegyet kaphatnak a hallgatók. Megajánlott jegy a fentiek szerint szerezhető.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Kiss Zoltán László Bevezetés a szociológiába, Ludovika Egyetemi Kiadó, Budapest, 2019, ISBN: 9786155845918
2. Giddens, Anthony: Szociológia. Osiris Kiadó, Budapest, 2008. ISBN 978-963-3899-84-7

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Babbie, Earl: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi Kiadó, Budapest, 2008. ISBN

978-963-506-764-0

2. Valuch Tibor: A jelenkori magyar társadalom. Osiris Kiadó, Budapest, 2015. ISBN: 9789632762548
3. Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába. Osiris Kiadó, Budapest, 2006. ISBN: 9789633898482

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Szabó Máté Csaba,
adjunktus sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁCITO05
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Társasági jog
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Company law
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33% gyakorlat, 67% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Civilisztikai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Papp Tekla Viktória, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 12 (8 EA + 4 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (2 EA + 1 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy a gazdasági társaságok jogának fundamentális szabályait ismerteti meg a hallgatókkal gyakorlatorientált módszerek alkalmazásával. A hallgatók a gazdasági társaságok alapításának, szervezetének, törvényes működésének és megszűnésének joganyagát a bírói joggyakorlat releváns döntéseinek elemzésével és a lényegesebb szakirodalmi álláspontok megvizsgálásával sajátítják el. A gazdasági életben gyakran előforduló, problematikus esetkörök (tagkizárás, tagi és vezető tisztségviselői felelősség, kisebbségvédelem, hitelezővédelem, társasági határozatok megtámadása etc.) szimulációs megértése a gyakorlatok fő feladata.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): During the course the students become familiar with the ground rules of business associations using practice-orientated methods. The students learn the foundation, the organization, the lawful operation and the dissolution of business associations with the help of the analyzation of judiciary practice and the examination of the most important views of professional literatures. The main purpose of the seminars are to make sure that the students understand the most common problems occuring in the business life by simulation tasks.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

Képességei: Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közszolgálati életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közjót és a köz érdekét. Képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői feladatokkal összefüggő folyamatokban és döntésekben részt venni.

Attitűdje: Megfelelő problémafelismerő és -kezelő képességekkel bír. Törekszik a megszerzett

átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására. Szem előtt tartja a mindenkori közjót és közérdeket. Együttműködik másokkal a problémamegoldásban.

Autonómiája és felelőssége: Jelentős mértékű önállósággal végzi az átfogó és speciális közigazgatási kérdések, feladatok végig gondolását és a megfelelő források alapján történő kidolgozását. Kialakított szakmai véleményét, álláspontját előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The systematic contexts, theories and the underlying conceptual system regarding the tasks, structure and functioning of the state.

Capabilities: Working for the common good and public interest based on professional and human standards sustained through professional commitment. Participating in processes and decision-making regarding planning, strategic, analytical and management tasks.

Attitude: Possessing the skills to recognize and handle problems competently. An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically. Keeping the common good and public interest in mind. He/she cooperates with others in order to solve problems.

Autonomy and responsibility: He/she tackles complex and special public administration issues and tasks largely independently, and uses adequate resources for their solution. He/she can support his/her professional opinion and viewpoint independently in familiar decision-making scenarios.

11. **Előtanulmányi követelmények:** Civilisztika IV.: Magánjogi és közjogi szerződések [ÁCITO04]
12. **A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**
  - 12.1. A társasági jog fogalma, jellemzői és szabályozása. (The definition, characteristics and regulation of company law.)
  - 12.2. A társasági jog alapelvei; a társasági jogi jogviszony. (The principles of company law; the company law relationship.)
  - 12.3. A gazdasági társaságok közös fogalma és az egyes gazdasági társasági formák definíciói. (The common definition of business associations and the concepts of each types of business association.)
  - 12.4. A gazdasági társaságok eredeti alapítása. (The ex nihilo foundation of business associations.)
  - 12.5. A gazdasági társaságok származtatott alapítása. (The foundation with succession of business associations.)
  - 12.6. A gazdasági társaságok szervezete I. (legfőbb szerv, vezető tisztségviselő, felelőssége is). (The organizational structure of business associations I. (supreme body, executive officer, its liability).)
  - 12.7. A gazdasági társaságok szervezete II. (felügyelőbizottság, könyvvizsgáló, felelőségük is). (The organizational structure of business associations II. (supervisory board, auditor, their liability).)
  - 12.8. A gazdasági társaságok törvényes működésének biztosítékai (választottbíróság, cégbíróság törvényességi felügyelete, a gazdasági társaságok határozatainak bírósági felülvizsgálata, tagkizárás, kisebbségvédelem, hitelezővédelem). (The safeguards of lawful operation of business associations (arbitration, judicial supervision of firm court, judicial review of the decisions of business associations, exclusion of members, protection of creditors).)
  - 12.9. A gazdasági társaságok jogutód nélküli megszűnése, kapcsolódó eljárások. (Termination without succession of business associations, relating proceedings.)
  - 12.10. A közkereseti és a betéti társaságok. (The general and limited partnerships.)
  - 12.11. A korlátolt felelősségű társaság. (The limited liability company.)
  - 12.12. A részvénytársaság I. (The stock company I.)
  - 12.13. A részvénytársaság II. (The stock company II.)

12.14. Konzernjog. (The concern law.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadások látogatása kötelező, három alkalommal megengedett az igazolatlan hiányzás. Ennek túllépése esetén az aláírás megtagadható. Amennyiben a megengedett hiányzásokat túllépi a hallgató, akkor 4 jogesetet írásban kell megoldania oktatói instrukciók alapján; az írásbeli beadvány 60 %-ot meghaladó értékelése esetén sikeres a pótlás. A hallgató köteles a képzés tantervében szereplő tantárgyak tantárgyi programjaiban leírt kötelezettségeket teljesíteni, az azokban meghatározott foglalkozásokon részt venni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A gyakorlaton kerülnek félévközi feladatok kiadásra: zárthelyi dolgozatok, írásbeli jogesetmegoldások és beadandók (pl.: táblázat készítése, összevetések és elhatárolások, anyaggyűjtés etc.); ezek teljesítésének részletei minden szorgalmi időszak elején kerülnek meghatározásra.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A félévi aláírás megszerzésének feltétele a katalógusok a foglalkozásokon való részvétel feltételeinek és a gyakorlat követelményeinek megfelelő teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A kreditek megszerzésének feltételei az aláírás megszerzése és a szóbeli kollokvium legalább elégséges vizsgajeggyel történő teljesítése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dúl János - Lehoczki Zóra Zsófia - Papp Tekla - Veress Emőd (szerk.): Társasági jogi lexikon. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2019. ISBN: 978-615-5920-13-4

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Petrik Ferenc (szerk.): Az új Ptk. magyarázata VI/VI. HVG Orac, Budapest, 2013. ISBN: 978 963 258 247 4
2. Osztoivits András (szerk.): A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a kapcsolódó jogszabályok nagykommentárja. Opten Informatikai Kft., Budapest, 2014. ISBN: 978 615 5122 149
3. Vékás Lajos-Gárdos Péter (szerk.): Kommentár a Polgári Törvénykönyvhöz. Wolters Kluwer, Budapest, 2014. ISBN: 978 963 295 4302
4. Auer Ádám - Bakos Kitti - Buzási Barnabás - Farkas Csaba - Nótári Tamás - Papp Tekla (szerk.): Társasági jog. Lectum Kiadó, Szeged, 2011. ISBN 978-963-96-40-320

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Papp Tekla Viktória, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKINTO44
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Településfejlesztés I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Urban development I.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kormányzástani és Közpolitika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Buskó Tibor László, PhD, adjunktus
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy tartalmazza a települések spontán fejlődéséből adódó törvényszerűségeinek leírását, rendszerezését, amelyek ismerete nélkülözhetetlen a településirányítók (önkormányzatok és dekoncentrált területi államigazgatási szervek) és a településfejlesztéssel foglalkozó szakemberek számára. Ilyenek a település fejlődését segítő és gátló természeti, gazdasági, társadalmi tényezők, a helyi és helyzeti energiák, valamint a település fejlődését kísérő urbanizációs folyamatok. Ezt az ismeretkört egészítik ki a település működésének alapvető infrastrukturális elemei a szakirodalom szerinti nyolcas tagolásban (ingatlan, humán és műszaki infrastruktúra, továbbá a fogyasztással, környezet-egészségüggyel, rekreációval, logisztikával és a településirányítással kapcsolatos infrastrukturális elemek), melyek elemzése rávilágít az önkormányzatok és az állam településfejlesztési tevékenységére és eszközeire.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The subject includes the description and systematization of the self-rule spontaneous development of the settlements, the knowledge of which is indispensable for the urban administration (local governments and the so-called deconcentrated territorial state administrations) and the local development specialists. These include natural, economic and social factors that can support or prevent the development of the settlement, i.e. local and regional energies, as well as urbanization processes that accompany the development of the settlement. This knowledge is complemented by the basic infrastructural elements of the operation of the settlement in the eight division of the literature (real estate, human and technical infrastructure, infrastructural elements related to consumption, environment, health, recreation, logistics and urban management); the analysis of which shows the development activities and tools of the the local governments and of the state.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Elmélyült ismeretekkel rendelkezik az állam (beleértve nem csupán a központi államot,

de az állam részének tekinthető helyi önkormányzatok rendszerét is) gazdasági, politikai és társadalmi összefüggéseit, nemzetközi és regionális mozgásterét illetően a településszintig bezárólag. Birtokában van az állam (beleértve nem csupán a központi államot, de az állam részének tekinthető települési önkormányzatok rendszerét is) magas szintű feladatait ellátni képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői ismereteknek.

Képességei: Szakmai felkészültsége alapján rendszerszinten képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetési feladatokat ellátni a településfejlesztés terén. A közpolitikai stratégiai tervezést és hatáselemzést szakszerűen és rutinszerű módon képes segíteni a településfejlesztés terén. Képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői feladatokkal összefüggő folyamatokban és döntésekben részt venni a településfejlesztés terén. Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére a településfejlesztés terén.

Attitűdje: Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel a településfejlesztés terén. Nyitott, fogékony és érdeklődő a XXI. század államára (beleértve nem csupán a központi államot, de az állam részének tekinthető helyi önkormányzatok rendszerét is) ható komplex globális és regionális hatások társadalmi, politikai és gazdasági szempontú elemzése és kezelése iránt a településszintig bezárólag. Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására a településfejlesztés terén. Megfelelő problémafelismerő és -kezelő képességekkel bír a településfejlesztés terén. Támogatja a hatékony közpolitikai stratégiai tervezést a településfejlesztés terén. Szem előtt tartja a mindenkori közjót és közérdeket a településfejlesztés terén. Együttműködik másokkal a problémamegoldásban a településfejlesztés terén.

Autonómiája és felelőssége: A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatok önálló végzésére a településfejlesztés terén. Jelentős mértékű önállósággal végzi az átfogó és speciális közigazgatási kérdések, feladatok végig gondolasát és a megfelelő források alapján történő kidolgozását a településfejlesztés terén. Új, komplex ismereteket igénylő helyzetekben is felelősséget vállal a döntések környezeti, társadalmi és államigazgatási hatásaiért a településfejlesztés terén.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The economic, political and social contexts of the state (including not only the central state, but also the local government system interpreted as a sub-system of the state) internationally and regionally to the settlement level. The planning, strategic, analytical and management skills necessary for completing high-profile tasks regarding the state (including not only the central state, but also the municipality system interpreted as a sub-system of the state).

Capabilities: Performing planning, strategic, analytical and managerial tasks systematically based on his/her professional competencies in the field of the urban development. Assisting the strategic planning and impact assessment of public policies professionally and routinely in the field of the urban development. Participating in processes and decision-making regarding planning, strategic, analytical and management tasks in the field of the urban development. Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance in the field of the urban development.

Attitude: A comprehensive approach based on social, legal, economic and political science in the field of the urban development. An open-minded, sensitive and inquiring attitude to the social, political and economic analysis and management of complex global and regional impacts influencing the 21st century state (including not only the central state, but also the local government system interpreted as a sub-system of the state) to the settlement level. An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically in the field of the urban development. Possessing the skills to recognize and handle problems competently in the field of the urban development. Supporting the efficient strategic planning of public policies in the field of the urban development. Keeping the common good and public interest in mind in the field of the urban development in the field of the urban development. He/she cooperates with others in order to solve problems in the field of the urban development.

Autonomy and responsibility: He/she is capable of carrying out comprehensive and complex tasks on his/her own initiative in the field of the urban development. He/she tackles complex and special public administration issues and tasks largely independently, and uses adequate resources for their solution in the field of the urban development. He/she takes responsibility for the environmental, social and state administration impacts of decisions in new situations requiring complex knowledge in the field of the urban development.

11. Előtanulmányi követelmények: Kormányzástan és közpolitika [ÁKKTO07]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. A település fogalma, jellemzői (The concept and general characteristics of the settlement.)
- 12.2. A településhálózat kialakulása és fejlődése a Kárpát-medencében. (The development of settlement network system in the the Carpathian Basin.)
- 12.3. Településszerkezet, beépítéstípusok. (Settlement pattern, building up types.)
- 12.4. Városok és az urbanizációs folyamat. Vonzáskörzetek, agglomerációk. (Cities and the urbanization process. Attraction areas, agglomerations.)
- 12.5. Az infrastruktúra fogalma; a települési infrastruktúra és rendszerezése. (The concept of the infrastructure. Definition and classification of the settlement infrastructure.)
- 12.6. A lakásállomány mint a települési infastruktúra alapvető fontosságú eleme. Lakás- és ingatlangazdálkodás. (The housing sector as the essential element of settlement infrastructure. Housing- and property management.)
- 12.7. Helyi közüzemi szolgáltatások (vízközmű, energia, távközlés). (Local public utility services (public water services, energy, telecommunication).)
- 12.8. A települési környezethez kapcsolódó infrastruktúra. (Infrastructure systems relating to the settlement environment.)
- 12.9. Községi szolgáltatások (az oktatás, egészségügy és a szociális ellátás települési elemei). (Community services (education, healthcare and social care in the municipalities).)
- 12.10. Az urbanizáció értelmezési keretei, tervezésének és megvalósításának eszmetörténeti és elméleti alapjai, alapfogalmi. (Interpretation framework of the urbanization; historical/theoretical basis for its planning and implementation.)
- 12.11. A tervszerű urbanizáció alapjai a városépítészett történetében. (Foundations of planned urbanization in the history of the urban architecture.)
- 12.12. A fenntartható urbanizáció értelmezése és kihívásai. (Interpretation and challenges of the sustainable urbanization.)
- 12.13. A települések strukturális problémái a fenntartható urbanizáció kihívásai szempontjából és a tervszerű városfejlesztés szükségessége. (Structural problems of the settlements in point of view of the sustainable urbanization. The need for the planned urban development.)
- 12.14. A tervszerű településfejlesztés legfontosabb céljai. (Most important objectives of the planned urban development.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgatónak az órák legalább 75%-án jelen kell lenniük. A hiányzási limitet túllépő hallgatónak számolniuk kell az aláírás megtagadásának lehetőségével. A távolmaradás pótlása, ha az nem lépi túl az 50%-ot – az oktatóval való előzetes egyeztetés alapján – valamelyik témához kapcsolódó házi dolgozat megírásával lehetséges. 50%-ot túllépő hiányzás esetén a távolmaradás csak egyéni tanrend esetében pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Három zárthelyi dolgozat megírása a szorgalmi időszak folyamán: az első dolgozat anyaga az 1-4. órák, a második dolgozat anyaga az 5-10. órák, a harmadik zárthelyi dolgozat pedig a 11-14. témák anyagát öleli fel (az 5., 11. előadáson, valamint a szorgalmi időszak utolsó hetében). A zárthelyi dolgozatok értékelése: 0 - 50% elégtelen; 51 - 60% elégséges; 61 - 70 % közepes; 71 - 85% jó; 86 - 100% jeles. A félévközi jegy elmulasztott összetevőjének pótlása, valamint bármelyik elégtelenre értékelt zárthelyi dolgozat javítása legkésőbb a vizsgaidőszak első hetének végéig egy alkalommal kísérelhető meg.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a részvétel a foglalkozásokon és az évközi feladatok mindegyikének legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A tantárgy félévközi jeggyel (gyakorlati jegy) zárul. Az ötfokozatú értékelést a 15. pontban említett zárthelyi dolgozatok értékelésének számtani átlaga adja, feltéve, hogy mindegyik zárthelyi dolgozatra legalább elégséges értékelést kapott a hallgató. Bármely zárthelyi dolgozat elégtelen értékelése a félév elégtelen értékelését vonja maga után.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges évközi értékelés (ÉÉ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Buskó Tibor László – Józai Attila: Közigazgatási urbanisztika. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2018. ISBN: 978-615-5889-49-3
2. Bajnai László: Fenntartható urbanizáció. A városfejlesztés története, elmélete és gyakorlata. Budapest, Scolar Kiadó, 2021. ISBN978-963-509-340-3 (350 p.)
3. Tózsza István: Közigazgatási urbanisztika I. Településtan. Aula Könyvkiadó, Budapest, 2011. ISBN: 978-963-9698-95-6

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Bajnai László: Bevezetés az urbanisztikába. A fenntartható urbanizáció tervezése és megvalósítása. Scolar Kiadó, Budapest, 2016. ISBN: 978-963-244-640-0
2. Cerdá, Ildefonso: Az urbanizáció általános elmélete. Scolar Kiadó, Budapest, 2013. ISBN: 978-963-2444-96-3
3. Kőszegfalvi György: Települési infrastruktúra. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1991. ISBN: 9638371501
4. Tózsza István: Vizuális közszolgáltatás – térinformatika és e-government. E.G.T.-HVG, Budapest, 2008. ISBN 978-963- 9753-05-1

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Buskó Tibor László, PhD,
adjunktus sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKINTO45
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Településfejlesztés II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Urban development II.
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kormányzástani és Közpolitika Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Buskó Tibor László, PhD, adjunktus
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A Településfejlesztés I.-re épülő tantárgy a település öntörvényűnek nevezhető folyamatait után már a tudatos, stratégiai és operatív településfejlesztés mibenlétére és eszközeire koncentrálna. Utóbbiak közé tartozik a településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia, a településszerkezeti és a szabályozási terv/helyi építési szabályzat, akciótervek stb. Részletesen tárgyaljuk a településmarketinget, a működőtöke vonzását, a turizmus szerepét a helyi gazdaságfejlesztésben, az ideális települési honlap szerkezetét, tartalmát és funkcióit is. A tantárgy alkalmazott jellegű, transzdiszciplináris tantárgy, ami a településfejlesztés jelentőségét a települések egymás közötti versenyhelyzetének elemzésén, a vesztes és a nyertes pozíciókon keresztül mutatja be, rávilágítva egyúttal az állam közvetett szerepére, amelyek a makrogazdasági környezetben és jogi keretek változásában nyilvánul meg.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The subject, based on Urban Development I, focuses on the ways and tools of conscious, strategic and operational urban development, after the settlements' self-rule spontaneous development. The tools include the settlement development concept, the integrated settlement development strategy, the structural and regulatory plans/local building acts, action plans etc. We will also focus on the settlement marketing, attracting working capital, the role of tourism in local economic development, and the structure, content and functions of the ideal settlement website. The subject is an applied transdisciplinary subject that emphasizes the significance of the urban development by analyzing the competition among municipalities, presenting the losing and the winning positions, highlighting the indirect role of the state as well that is reflected in the macroeconomic environment and changes in legal frameworks.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása: Elmélyült ismeretekkel rendelkezik az állam (beleértve nem csupán a központi államot, de az állam részének tekinthető helyi önkormányzatok rendszerét is) gazdasági, politikai és

társadalmi összefüggéseit, nemzetközi és regionális mozgásterét illetően a településszintig bezárólag. Birtokában van az állam (beleértve nem csupán a központi államot, de az állam részének tekinthető települési önkormányzatok rendszerét is) magas szintű feladatait ellátni képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői ismereteknek.

Képességei: Szakmai felkészültsége alapján rendszerszinten képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői feladatokat ellátni a településfejlesztés terén. A közpolitikai stratégiai tervezést és hatáselemzést szakszerűen és rutinszerű módon képes segíteni a településfejlesztés terén. Képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői feladatokkal összefüggő folyamatokban és döntésekben részt venni a településfejlesztés terén. Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére a településfejlesztés terén.

Attitűdje: Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel a településfejlesztés terén. Nyitott, fogékony és érdeklődő a XXI. század államára (beleértve nem csupán a központi államot, de az állam részének tekinthető helyi önkormányzatok rendszerét is) ható komplex globális és regionális hatások társadalmi, politikai és gazdasági szempontú elemzése és kezelése iránt a településszintig bezárólag. Törekszik a megszerzett átfogó ismeretek rendszerszintű alkalmazására a településfejlesztés terén. Megfelelő problémafelismerő és -kezelő képességekkel bír a településfejlesztés terén. Támogatja a hatékony közpolitikai stratégiai tervezést a településfejlesztés terén. Szem előtt tartja a mindenkori közjót és közérdeket a településfejlesztés terén. Együttműködik másokkal a problémamegoldásban a településfejlesztés terén.

Autonómiája és felelőssége: A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatok önálló végzésére a településfejlesztés terén. Jelentős mértékű önállósággal végzi az átfogó és speciális közigazgatási kérdések, feladatok végig gondolását és a megfelelő források alapján történő kidolgozását a településfejlesztés terén. Új, komplex ismereteket igénylő helyzetekben is felelősséget vállal a döntések környezeti, társadalmi és államigazgatási hatásaiért a településfejlesztés terén.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The economic, political and social contexts of the state (including not only the central state, but also the local government system interpreted as a sub-system of the state) internationally and regionally to the settlement level. The planning, strategic, analytical and management skills necessary for completing high-profile tasks regarding the state (including not only the central state, but also the municipality system interpreted as a sub-system of the state).

Capabilities: Performing planning, strategic, analytical and managerial tasks systematically based on his/her professional competencies in the field of the urban development. Assisting the strategic planning and impact assessment of public policies professionally and routinely in the field of the urban development. Participating in processes and decision-making regarding planning, strategic, analytical and management tasks in the field of the urban development. Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance in the field of the urban development.

Attitude: A comprehensive approach based on social, legal, economic and political science in the field of the urban development. An open-minded, sensitive and inquiring attitude to the social, political and economic analysis and management of complex global and regional impacts influencing the 21st century state (including not only the central state, but also the local government system interpreted as a sub-system of the state) to the settlement level. An intention to apply the comprehensive knowledge acquired systematically in the field of the urban development. Possessing the skills to recognize and handle problems competently in the field of the urban development. Supporting the efficient strategic planning of public policies in the field of the urban development. Keeping the common good and public interest in mind in the field of the urban development in the field of the urban development. He/she cooperates with others in order to solve problems in the field of the urban development.

Autonomy and responsibility: He/she is capable of carrying out comprehensive and complex

tasks on his/her own initiative in the field of the urban development. He/she tackles complex and special public administration issues and tasks largely independently, and uses adequate resources for their solution in the field of the urban development. He/she takes responsibility for the environmental, social and state administration impacts of decisions in new situations requiring complex knowledge in the field of the urban development.

11. Előtanulmányi követelmények: Településfejlesztés I. [ÁKINTO44]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A városverseny (alapfogalmi, mérése, hatása) és a nagyvárosok fejlesztésének aktuális problémái. (Urban competition (its basic concepts, measurement, effects), actual problems for development of the metropolitan areas.)

12.2. A hátrányos helyzetű/rurális települések fejlesztésének főbb dilemmái. (Main challenges for development of the disadvantaged/rural settlements.)

12.3. A szabályozáson alapuló és az operatív településfejlesztés eszközei. (Tools for the regulatory/operative settlement development.)

12.4. A településfejlesztési koncepció és a településrendezési eszközök (szerkezeti terv, HÉSZ, szabályozási terv). (The settlement development concept and the tools for urban planning (structural and regulatory plans, local building acts).)

12.5. Az integrált településfejlesztési stratégia. (The integrated settlement development strategy.)

12.6. Az operatív településfejlesztés tervezésének eszközei. (Tools for planning of the operative settlement development.)

12.7. A városfejlesztési tervek megvalósításának szervezeti, jogi és pénzügyi eszközei. (Organisational, legal and financial tools for implementation of the urban development plans.)

12.8. Helyi gazdaságfejlesztés, FDI vonzás, önkormányzati kompetencia. (Local economic development, FDI attraction, municipal competence.)

12.9. Településmarketing I. A településmarketing fogalma, értelmezésének főbb nehézségei. (Settlement marketing I. The concept of settlement marketing, main interpretation problems.)

12.10. Településmarketing II. (auditing, célcsoportok, piacszegmentálás, imázsformálás és márkázás). (Settlement marketing II. (auditing, target groups, market segmentation, image shaping).)

12.11. Településmarketing III. A településmarketing-stratégia készítésének technikája. (Settlement marketing III. (How to create a settlement marketing strategy?))

12.12. Egy példa a településmarketing témaköréből: turisztikai marketing, a turizmus helyi gazdaságélénkítő hatása. (An example from the theme of the settlement marketing: tourism marketing, local economic recovery effects of the tourism.)

12.13. Települési örökségvédelem; a települési értéktár működtetése. (Settlement heritage protection, operation of the municipal repository of values.)

12.14. A települési honlap funkciója, tartalma, szerkezete. (The function, content and structure of the municipal web-site.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 9. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgatóknak az órák legalább 75%-án jelen kell lenniük. A hiányzási limitet túllépő hallgatóknak számolniuk kell az aláírás megtagadásának lehetőségével. A távolmaradás pótlása, ha az nem lépi túl az 50%-ot – az oktatóval való előzetes egyeztetés alapján – valamelyik témához kapcsolódó házi dolgozat megírásával lehetséges. 50%-ot túllépő hiányzás esetén a távolmaradás csak egyéni tanrend esetében pótolható.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Két zárthelyi dolgozat megírása a szorgalmi időszak folyamán. Az első dolgozat anyaga az 1-7. órák, a második dolgozat anyaga az 8-14. órák anyagát öleli fel. (a 8. előadáson, valamint a szorgalmi időszak utolsó hetében) A zárthelyi dolgozatok értékelése: 0 - 50% elégtelen; 51 - 60% elégséges; 61 - 70 % közepes; 71 - 85% jó; 86 - 100% jeles. A félévközi jegy elmulasztott összetevőjének pótlása, valamint bármelyik elégtelenre értékelt zárthelyi dolgozat javítása legkésőbb a vizsgaidőszak első hetének végéig egy alkalommal kísérelhető meg.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a részvétel a foglalkozásokon és az évközi feladatok mindegyikének legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A tantárgy félévközi jeggyel (gyakorlati jegy) zárul. Az ötfokozatú értékelést a 15. pontban említett zárthelyi dolgozatok értékelésének számtani átlaga adja, feltéve, hogy mindegyik zárthelyi dolgozatra legalább elégséges értékelést kapott a hallgató. Bármely zárthelyi dolgozat elégtelen értékelése a félév elégtelen értékelését vonja maga után.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges évközi értékelés (ÉÉ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bajnai László: Fenntartható urbanizáció. A városfejlesztés története, elmélete és gyakorlata. Budapest, Scolar Kiadó, 2021. ISBN978-963-509-340-3 (350 p.)
2. Buskó Tibor László – Tózsza István: Településmarketing. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2018. ISBN: 978-615-5889-13-4

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Bajnai László: Városfejlesztés. Scolar Kiadó, Budapest, 2007. ISBN: 978-963-24401-1-8
2. Tózsza István - Jósza Attila - László László: Stratégiai településirányítás. Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest, 2010. ISBN 978-963-89068-2-3
3. Számadó Róza: Inkluzív önkormányzat. Nemzeti Közszelektati Egyetem, Budapest, 2015. ISBN 978-625-5057-35-9

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Buskó Tibor László, PhD,
adjunktus sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ACITO06
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Versenyjog és közbeszerzések
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Competition law and public procurements
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 2 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Civilisztikai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Barta Judit, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (8 EA + 0 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (2 EA + 0 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A versenyjog a vállalkozások gazdasági tevékenységét szabályozó jogterület. A tárgy az alapvető versenyjogi anyagi normák ismertetésére helyezi a hangsúlyt úgy, hogy az adott terület legjellemzőbb versenyjogi jogesetei is bemutatásra kerülnek. A jogesetek az anyagi jogszabályok megértését segítik. A tárgy kitér a Gazdasági Versenyhivatal szerepére és a versenyfelügyeleti eljárás rövid ismertetésére. A hallgatók megismerkednek a közbeszerzés céljával, személyi és tárgyi hatályával, a kapcsolódó alapvető fogalmakkal. Ismertetésre kerülnek a közbeszerzési eljárások fajtái, a közbeszerzési szerződésekre vonatkozó különös szabályok, a Közbeszerzési Hatóság és a Közbeszerzési Döntőbizottság szerepe, a jogorvoslati eljárások alapvető szabályai. A tárgy feladata továbbá a közbeszerzés és a versenyjog kapcsolatának bemutatása. A közbeszerzések során a tisztességes versenyfeltételeket biztosítani szükséges, ezen túl továbbá a versenytársaktól is elvárható a versenyszabályok betartása, a kartell elkerülése. A tantárgy hozzájárul az állam aktív és támogató, valamint ellenőrző szerepe betöltéséhez egy növekedni kívánó gazdaságban, komplex és magasszintű rálátást biztosít az elemzési és vezetői feladatok ellátásához. Mindkét jogterület a közjog és magánjog határán húzódik, mindkét jogterületen jelentős állami, közszolgálati és közpolitikai stratégiai és operatív teendők állnak a mindenkori közhatalom és közigazgatás szereplői előtt, ezért a jogterületek anyagának részletes ismerete elengedhetetlen az államtudományi képzés szempontjából.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Competition law is the law governing the economic activities of undertakings. The subject focuses on the substantive rules of competition law, including the most representative competition law cases in the field. Legal cases help to understand the substantive law. The subject also covers the role of the Gazdasági Versenyhivatal (Hungarian Competition Authority) and the Competition Control Proceedings. Students become acquainted with the purpose of public procurement, its personal and material scope and related basic concepts. The types of public procurement procedures, the specific rules on

public procurement contracts, the role of the Procurement Authority and the Public Procurement Arbitration Board, as well as the basic rules on redress procedures will be described. The object of the course is also to present the relationship between public procurement and competition law. It is necessary to ensure fair conditions of competition in public procurement, and competitors can be expected to comply with competition rules and avoid cartels. The course helps for the state to become an active and supportive, but also controlling entity in an economy which postulates to prosper and grow. The subject also guarantees a complex ability to carry out analyzing and leading tasks at a high level. Both legal fields lay at the border of public and private law and in both fields important strategic and operative tasks must be carried out by the operators of public administration. Because of this, the accurate knowledge of these legal fields are essential for the students who study political science.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: Behatóan ismeri a magyar állam szervezetét, közigazgatási rendszerét és magánjogi vonatkozásait, érti annak működését, szervezési elveit.

Képességei: Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére.

Attitűdje: Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel.

Autonómiája és felelőssége: Új, komplex ismereteket igénylő helyzetekben is felelősséget vállal a döntések környezeti, társadalmi és államigazgatási hatásaiért.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The structure, public administration and civil law aspects of the Hungarian state, and understands its operation and organizational principles.

Capabilities: Handling different issues in an interdisciplinary manner establishing a synthesis characteristic to the concepts of public governance.

Attitude: A comprehensive approach based on social, legal, economic and political science.

Autonomy and responsibility: He/she takes responsibility for the environmental, social and state administration impacts of decisions in new situations requiring complex knowledge.

11. Előtanulmányi követelmények: Társasági jog [ÁCITO05]

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A gazdasági verseny lényege és jótékony hatása, a versenyjog történeti kialakulása és jellemzői. Az EU versenyjoga, uniós versenyhatóságok. A magyar versenyjog története. (The essence of economic competition and its beneficial effect. History of competition law. EU competition law. History of Hungarian Competition Law.)

12.2. A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény alanyi, tárgyi és személyi hatálya. A versenyjog területei. Versenyügyekben hatáskörrel rendelkező szervek. Tisztességtelen versenycselekmények. (Act LVII of 1996 on the Prohibition of Unfair Trading Practices and Unfair Competition. Competent authorities in competition matters. Basic provisions of the Law. Areas of competition law. Prohibition of Unfair Competition.)

12.3. Az üzleti döntések tisztességtelen befolyásolásának tilalma. (Prohibition of the Unfair Manipulation of Business Decisions.)

12.4. Visszaélés gazdasági erőfölénnyel. (Prohibition of Abuse of Dominant Position.)

12.5. Kartell, közbeszerzési kartellek, engedékenységi politika. (Prohibition of Agreements Restricting Economic Competition.)

12.6. Összefonódások ellenőrzése. (Controlling the Concentration of Companies.)

- 12.7.** A GVH eljárása, versenyjogi jogsértések jogkövetkezményei. Bejelentés, panasz, a versenyfelügyeleti eljárás jellemzői (Ákr. alkalmazása), főbb csomópontjai (vizsgálat, versenytanácsi eljárás) és résztvevői, versenytanácsi határozat, versenyfelügyeleti szankciók, jogorvoslat. (Actions of the Gazdasági Versenyhivatal (Hungarian Competition Authority) outside of Competition Control Proceedings. Competition Control Proceedings. Stages of the Competition Control Proceedings.)
- 12.8.** A közbeszerzések (jogi) forrásai, a közbeszerzések intézményrendszere, a Kbt. felépítése. A Kbt. hatálya, a közbeszerzés alanyai, kommunikáció, nyilvánosság, közzététel a közbeszerzési eljárásban. (The (legal) sources of public procurements, institutions of public procurements, structure of act on public procurements. Scope of the Act, subjects of public procurements, communication, publicity, publication.)
- 12.9.** A közbeszerzési eljárást megindító vagy meghirdető felhívás, az ajánlattételi és részvételi határidő meghatározása, a felek kötöttsége nyilatkozataikhoz a közbeszerzési eljárásban. (Call for competition, setting a time limit for submission of tenders and requests to participate, the binding nature of statements made in a public procurement procedure.)
- 12.10.** A kiegészítő tájékoztatás és a helyszíni bejárás, a közbeszerzési dokumentumok, a közbeszerzés tárgyára vonatkozó követelmények, az ajánlattevőkkel és részvételre jelentkezőkkel kapcsolatos követelmények. (Additional information and site inspections, the procurement documents, requirements regarding the subject-matter of the public procurement, requirements concerning tenderers and candidates.)
- 12.11.** Az ajánlat és a részvételi jelentkezés, az ajánlatok és a részvételi jelentkezések bírálata, a közbeszerzési eljárás eredménye. (Tenders and requests to participate, the evaluation of tenders and requests to participate, the result of a public procurement procedure.)
- 12.12.** A közbeszerzési eljárás fajtái (uniós és nemzeti). (Types of public procurement procedures - EU thresholds and below EU thresholds.)
- 12.13.** A szerződésekkel kapcsolatos rendelkezések, a Ptk. és a Kbt. viszonya. (Provisions on contracts, relationship of Civil Code and act on public procurements.)
- 12.14.** Jogorvoslatok a közbeszerzési eljárásban, a közbeszerzési perek. (Legal review in public procurement, civil law actions of public procurements.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadásokon a Tanszék oktatói jelenléti ívet (katalógust) vezetnek. Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való jelenlét. Nappali tagozaton három, levelező tagozaton egy alkalommal megengedett a hiányzás. Ha a hallgató a jelenléttel kapcsolatos kötelezettségének nem tesz eleget, akkor a kurzus oktatói által összeállított – előadásokon elhangzott anyagokból – dolgozat megírásával van lehetősége az aláírás utólagos megszerzésére, ha az elérhető pontok legalább 60%-át megszerzi.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgatók a félév során két írásbeli beadandó feladatot kötelesek készíteni, a feladatot a tárgy oktatói állítják össze, egyet versenyjogról, egyet közbeszerzésről. Legalább az összpontszám 60 %-át el kell érni a feladat elfogadásához.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való, a megengedett hiányzásokat nem meghaladó jelenlét, vagy a megengedett hiányzást túllépő hallgató megfelelő írásbeli beszámolója és a két írásbeli feladat elkészítése, valamint elfogadása.

16.2. Az értékelés:

A vizsga írásban történik. Értékelése ötfokozatú, az összpontszám 60%-a szükséges az elégséges jegyhez, 70% közepes, 80% jó, és 90% a jeles minősítés.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Simon Stella: A Banánügy: információcsere mint célzatos versenykorlátozás? Versenytükrök 2016/1. 90-95.
2. Herczeg Ágnes: A beszerzések jogi és gazdasági kérdései az üzleti és az állami szférában. In: Gellén Klára (szerk.): Gazdasági tendenciák és jogi kihívások a 21. században. Iurisperitus Kiadó, Szeged, 2019. 103-114. ISBN: 9786155411755
3. Gombos Katalin (szerk.): A versenyjog legújabb fejleményei európai uniós kitekintéssel. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017.
4. Boros Anita: A közbeszerzések alapintézményei. NKE, Budapest, 2019. ISBN: 978-963-498-157-2
5. Holakovszki István - Lukács Tibor: A közbeszerzések hazai szabályozása. NKE, Budapest, 2019. ISBN: 978-963-498-203-6

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Kommentár a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvényhez. Gazdasági Versenyhivatal, Budapest, 2014. ISBN: 978 963 12 1522 9
2. Dezső Attila (szerk.): Magyarázat az Európai Unió közbeszerzési jogához. Wolters Kluwer, Budapest, 2015. ISBN: 9789632954721
3. Dezső Attila (szerk.): Kommentár a közbeszerzési törvényhez. Wolters Kluwer, Budapest, 2016. ISBN: 9789632955803

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Barta Judit, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKNGTO06
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Világgazdaságtan
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** World economics
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** államtudományi osztatlan mesterképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Közgazdaságtani és Nemzetközi Gazdaságtani Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Vásáry Viktória, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 8 (4 EA + 4 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (1 EA + 1 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus során a hallgatók megismerkedhetnek a világgazdaságtan alapvető fogalmaival és összefüggéseivel, ezek közül is részletesen az alábbi témakörökkel: világrend, világgazdaság, világgazdaságtan; globalizáció; nemzetközi kereskedelem; nemzetközi pénzügyek; transznacionális és multinacionális vállalatok; nemzetközi versenyképesség; növekedés és/vs. fejlődés; „új gazdaságföldrajz”; regionális gazdasági integrációk. A kurzus végén ezen ismeretek birtokában kerül tárgyalásra a közép- és kelet-európai rendszerváltás hatása a térség országai – kiemelten Magyarország – világgazdasági szerepére.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): During the course students will be introduced to the basic concepts and the context of world economics, including topics such as world order, world economy, world economics; globalization; international trade; international finance; transnational and multinational companies; international competitiveness; growth and/vs. development; "New economic geography"; regional economic integrations. At the end of the course, with this knowledge, the impact of the systemic changes in Central and Eastern Europe on the role of the countries of the region, (especially Hungary) in the world economy will be discussed.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: Elmélyült ismeretekkel rendelkezik az állam gazdasági, politikai és társadalmi összefüggéseit, nemzetközi és regionális mozgásterét illetően. Birtokában van az állam magas szintű feladatait ellátni képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői ismereteknek. Ismeri a világgazdaság legfontosabb szereplőit, mechanizmusait és folyamatait.

Képességei: Szakmai felkészültsége alapján rendszerszinten képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetési feladatokat ellátni. Képes tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői feladatokkal összefüggő folyamatokban és döntésekben részt venni. Képes nemzetközi gazdasági folyamatokhoz kapcsolódó feladatokat ellátni.

Attitűdje: Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel. Nyitott, fogékony és érdeklődő a XXI. század államára ható komplex globális és regionális hatások társadalmi, politikai és gazdasági szempontú elemzése és kezelése iránt. Érdeklődik a világgazdasági folyamatok és azok Magyarországra gyakorolt hatása iránt.

Autonómiaja és felelőssége: A megfelelő irányítás mellett képes átfogó és komplex feladatok önálló végzésére. Világgazdasági területen önálló munkavégzésre és döntéshozásra képes.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: The economic, political and social contexts of the state internationally and regionally. The planning, strategic, analytical and management skills necessary for completing high-profile tasks regarding the state. The most important actors, mechanisms and processes of the world economy.

Capabilities: Performing planning, strategic, analytical and managerial tasks systematically based on his/her professional competencies. Participating in processes and decision-making regarding planning, strategic, analytical and management tasks. Performing tasks related to international economic processes.

Attitude: A comprehensive approach based on social, legal, economic and political science. An open-minded, sensitive and inquiring attitude to the social, political and economic analysis and management of complex global and regional impacts influencing the 21st century state. Interested in the world economic processes and in their effects on Hungary.

Autonomy and responsibility: He/she is capable of carrying out comprehensive and complex tasks on his/her own initiative. He/she is capable to work independently to work independently and make decisions related to the world economy.

11. **Előtanulmányi követelmények:** Államháztartástan és költségvetési gazdálkodás II. [ÁKPTO03]
12. **A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**
  - 12.1. Bevezetés, alapfogalmak. Világrend, világgazdaság, világgazdaságtan. (Introduction, basic concepts. World order, world economy, world economics.)
  - 12.2. A világgazdaság a XXI. század elején. (The world economy at the beginning of the 21st century.)
  - 12.3. A globalizáció fogalma és gyakorlata. (Concept and practice of globalization.)
  - 12.4. Nemzetközi kereskedelmi folyamatok. (International trade processes.)
  - 12.5. Nemzetközi pénzügyi folyamatok. (International financial processes.)
  - 12.6. Transznacionális és multinacionális vállalatok a világgazdaságban. (Transnational and multinational corporations in the world economy.)
  - 12.7. Nemzeti fejlődés és nemzetközi versenyképesség. (National development and international competitiveness.)
  - 12.8. Növekedés és fejlődés - „élet a GDP-n túl”. (Growth and development - "life beyond GDP".)
  - 12.9. Nemzetközi kereskedelem: szabályozás és intézmények. (International Trade: Regulation and Institutions.)
  - 12.10. Az „új gazdaságföldrajz” (The "new economic geography".)
  - 12.11. Regionális gazdasági integrációk (Regional economic integrations.)
  - 12.12. Európai és regionális integrációs folyamatok magyar szemszögből. (European and regional integration processes from a Hungarian perspective.)
  - 12.13. Aktuális világgazdasági kérdések, „forró pontok”. (Current world economic issues, "hot spots".)

12.14. Összegzés, következtetések. (Summary and conclusions.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Az előadásokon a részvétel nem kötelező, de - a tananyag megfelelő megértése érdekében - ajánlott. A gyakorlatokon egyéni/csoportos félévközi feladatokra (prezentációkra) kerül sor. Ezek elfogadása, valamint a megfelelő mértékű jelenlét az aláírás feltétele. A gyakorlatokon a részvétel kötelező; kettőnél több hiányzás esetén az oktatóval egyeztetett plusz feladattal lehet kiváltani a jelenlétet.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Az előadásokon a részvétel nem kötelező, de - a tananyag megfelelő megértése érdekében - ajánlott. A gyakorlatokon egyéni/csoportos félévközi feladatokra (prezentációkra) kerül sor. Ezek elfogadása, valamint a megfelelő mértékű jelenlét az aláírás feltétele. A gyakorlatokon a részvétel kötelező; kettőnél több hiányzás esetén az oktatóval egyeztetett plusz feladattal lehet kiváltani a jelenlétet.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlatokon egyéni/csoportos félévközi feladatokra (prezentációkra) kerül sor. Ezek elfogadása, valamint a megfelelő mértékű jelenlét az aláírás feltétele. A gyakorlatokon a részvétel kötelező; kettőnél több hiányzás esetén az oktatóval egyeztetett plusz feladattal lehet kiváltani a jelenlétet.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati órákon végzett munkával (feladat: max. 30 pont, órai aktivitás: max. 20 pont), valamint (az aláírás megszerzése esetén) a vizsgaidőszakban tett max. 50 pontos írásbeli vizsgával összesen max. 100 pont szerezhető. Ponthatárok és érdemjegyek: 0-50: elégtelen, 51-59: elégséges, 60-74: közepes, 75-87: jó, 88-100: jeles.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Blahó András et al.: Világgazdaságtan. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2008. ISBN: 978-963-05-8568-2
2. Blahó András (szerk.): Világgazdaságtan 2. - Globális fejlődés, gazdaságdiplomácia. Aula Kiadó, Budapest, 2004. ISBN: 978-963-94-7886-2

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Blahó Andár, Kutasi Gábor (szerk.): Erőközpontok és régiók a 21. század világgazdaságában https://mersz.hu/dokumentum/dj141eer_1/
2. Mészáros Rezső (szerk.): A globális gazdaság földrajzi dimenziói https://mersz.hu/dokumentum/dj224aggfd_1/

Budapest, 2022.11.30.

Dr. Vásáry Viktória, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** LFSZE01
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Ludovika Fesztivál Szabadegyetem
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Ludovika Festival Free University
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 0 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0 % gyakorlat, 100 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Az államtudományi képzési terület valamennyi alapképzési, osztatlan és mesterképzési szakán, nappali munkarendben, kivéve a 2. féléves mesterképzési szakokat
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Elektronikai Hadviselés Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Prof. Dr. Kovács László, tudományos rektorhelyettes, egyetemi tanár
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** összóraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 4 (4 EA + 0 SZ + 0 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: -
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 1 óra
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Az Egyetem hagyományteremtő céllal indította útjára több mint 10 évvel ezelőtt a Ludovika Fesztivált, amelynek egyik hangsúlyos eleme az Egyetem oktatási, kutatási portfóliójához illeszkedő kétnapos előadássorozat, a Ludovika Fesztivál Szabadegyetem neves nemzetközi szakamberek és véleményformálók közreműködésével. Az érdeklődők (lakosság, egyetemi polgárok) számára nyitott esemény a hallgatók mellett a szélesebb közönségnek is áttekintést kíván adni az Egyetemen folyó és külsős szakmai kutatásokról, az Egyetem tudományos életéről, közérthető módon mutatva be az egyes karok és intézetek specifikus és interdiszciplináris szakterületeit, különös tekintettel a had- és rendészettudomány, a nemzetközi biztonság- és védelempolitika, nemzetközi igazgatás, állam és EU, továbbá a geopolitika és fenntartható fejlődés témakörökben.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The Ludovika University of Public Service launched the Ludovika Festival program more than

10 years ago. The main core of the event is the two-day-long Free University lecture series based on the research and training portfolio of University with internationally renowned experts and influencers. The aim of the program is to introduce a summary to the students and the public about the University's internal and external professional research, the scientific life of the University, the specific and interdisciplinary areas of the University's faculties and institutes such as the field of law enforcement, military science, international security and defence policy, international public relations, state, EU, geopolitics and sustainability.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

- A hallgató a tantárgy elvégzésével megfelelő ismeretekkel rendelkezik a hadtudományi, a rendészettudományi, a nemzetközi igazgatási, az állam- és társadalomelméleti-, államtudományi kutatásokról, a nemzetbiztonsági munka sajátosságairól.
- Átfogóan ismeri a közszolgálat – hivatásrendjétől eltérő – további területeinek alapvető tudásanyagát, általános műveltsége erőteljesen bővül, megérti a különböző háttérű jelenségek kapcsolatát, különös tekintettel a nemzetközi, geopolitikai összefüggésekre.

Képességei:

- Fejlődik a kritikai készsége, lojalitása és felelősségérzete a társadalom és a nemzet iránt. A nemzetközi előadóknak is köszönhetően új szemlélettel és megközelítésekkel találkozik.
- A megszerzett ismereteket alkalmazott tudásként kezeli. Képesse válik komplex problémák megértésére, geopolitikai összefüggések észrevételére, következtetések megfogalmazására, amelyet hivatásába beépíthet.

Attitűdje:

- A kurzus elvégzése után határozottabb és szélesebb látókörű világszemlélettel fog rendelkezni, közös közszolgálati érték- és fogalomkészlettel bír és nyitott a teljes hazai és nemzetközi közszolgálat egészére, közszolgálati gondolkozása, értékrendje erősödik.
- Közszolgálati elkötelezettség, ambíció és kíváncsiság jellemzi.
- Érdeklődése megnő a szakterületével kapcsolatos újító és megőrző feladatok ellátására, a szakmai kihívások komplex szemléletű kezelésére.

Autonómiája és felelőssége:

- Nagyra értékeli a hivatástudatot és felismeri az egyéni hozzájárulás jelentőségét a közösség, a társadalom és a nemzet életében.
- Munkáját folyamatos tanulásnak tekinti, saját hibáiból tanul, képes tanácsot kérni és másokat meghallgatni.
- Önállóan végzi a problémák végig gondolását és a rendelkezésre álló adatok objektív értékelését, elemzését.
- A szakterületéhez kapcsolódóan megfelelő áttekintő-, rendszerező-, valamint

rendszer szemléletű képességgel rendelkezik.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- By completing the course, the students will have sufficient knowledge of military, law enforcement, public administration, national security work, social theory, and state science research.
- In general, they know the basic knowledge of the public service - in their own, and different professional rules too.
- His overall knowledge is expected to be broadened, so that he will be able to understand the complicated connections between different phenomena with particular regards to international and geopolitical contexts.

Capabilities:

- They will improve skills in critical thinking, loyalty, and sense of responsibility towards the society and the nation. Due to the wide range of international lecturers, they will obtain a system-wide perspective and holistic approach.
- They will be able to use the learned thoughts as part of their practical knowledge.
- They will be able to interpret complex issues, notice geopolitical correlations and draw conclusions.

Attitude:

- After completing the course, students' world view becomes more well-defined.
- They will boast a set of values closely associated with national and international public service.
- They are characterized by critical thinking, public service commitment, ambition, and curiosity.
- Their interest in developing their own profession increases and they are willing to learn and acknowledge innovations in their fields.

Autonomy and responsibility:

- They will be able to value professionalism and recognise the importance of individual contribution in the life of a community, society and the nation.
- Consider their own work a constant learning act, learns from their own mistakes, able to ask for advice and listens to others.
- They will be able to think about problems independently and they can study information in an objective way.
- They have a systematic and systemic overview ability in relation to their field.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

A Ludovika Fesztivál Szabadegyetem előadásainak témái szerteágazóak, évről évre változóak, a témák jelentős mértékben reagálnak az aktuális hazai és nemzetközi társadalmi, gazdasági,

külpolitikai eseményekre, geopolitikai trendekre az alábbi főbb témakörökből választva (*The lecture topics of the Ludovika Festival Free University are varied year by year. To update our students' knowledge in a most up to date fashion, the chosen topics largely react to current homeland and international issues regarding society, foreign policy and geopolitical trends choosing from the following main topics*):

- 12.1. Hazai és nemzetközi hadtudományi kutatások eredményeinek bemutatása, hivatásrendi ismeretek nyújtása (*Presentation of the Hungarian and international military researches, expound professional rules for army officers.*)
  - 12.2. Hazai és nemzetközi rendészettudományi kutatások eredményeinek bemutatása, hivatásrendi ismeretek nyújtása. (*Presentation of the Hungarian and international results of law enforcement researches, expound professional rules for police officers.*)
  - 12.3. Közigazgatás-tudományi kutatások eredményeinek a bemutatása, különös tekintettel a nemzetközi igazgatásra, az állammal és az EU-val kapcsolatos ismeretekre. (*Presentation of the results of public administration researches special regards to international public relations, state and EU.*)
  - 12.4. Nemzetbiztonsági munka sajátosságainak bemutatása. (*Presentation of the specialities of national security work.*)
  - 12.5. Állam- és társadalomelméleti-, államtudományi kutatások eredményeinek a bemutatása. (*Presentation of the results of state, social theory and political science research.*)
  - 12.6. A fenntartható fejlődéssel, vízdiplomáciával és víztudománnyal kapcsolatos kutatások eredményeinek bemutatása. (*Presentation of the results of sustainability, water diplomacy and water sciences research.*)
  - 12.7. Nemzetközi biztonság- védelempolitikai ismeretek nyújtása, különös tekintettel a geopolitikai összefüggésekre. (*Presentation of the results of international security and defence policy with special regards to geopolitical contexts.*)
  - 12.8. A Ludovika Fesztivál Szabadegyetemen az intézmény hallgatói, oktatói, kutatói és külsős szakemberek személyesen is találkozhatnak és közvetlenül megoszthatják legújabb kutatási eredményeiket (*With the help of „Ludovika Festival Free University” students, professors, researchers of the university and other experts can meet personally and share their latest research results directly.*)
- 13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:**
minden tavaszi félévben
- 14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:** a részvétel kötelező, igazolt távollét esetén a tantárgy a következő tavaszi félévben pótolandó.
- 15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:**

A Ludovika Fesztivál Szabadegyetem előadásain kötelező a részvétel, az előadásokra a

LudEvent felületén kötelező a regisztráció

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: személyes részvétel legalább három előadáson a Ludovika Fesztivál Szabadegyetem keretében.

16.2. Az értékelés: Aláírás

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: személyes részvétel legalább három előadáson a Ludovika Fesztivál Szabadegyetem keretében, melyet LudEventes regisztrációval kell igazolni.

Budapest, 2023.12.01.

Prof. Dr. Kovács László
egyetemi tanár